

T.C.

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANA BİLİM DALI

HAVÂSS-I REFÎA (EYÜP) ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GÖRE SEYYİDLER

1113-1126 (1702-1714)

Yüksek Lisans Tezi

Birsen ŞEKER

Danışman

Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE

Şubat - 2021

TEŞEKKÜR

Tezin yazımında yardımlarını esirgemeyen ve her daim yol gösteren değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca Nevşehir HBV Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Akademik personeli ve kütüphane çalışanları, İstanbul Müftülüğü Arşivi, Süleymaniye kütüphanesi, Beyazıt Devlet kütüphanesi ve İSAM kütüphanesi ve Eyüp Belediyesi kütüphanesi çalışanlarına teşekkürlerimi sunarım. Bunların yanı sıra tez yazım süresince maddi manevi varlıklarını bana her daim hissettiren ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen başta ailem olmak üzere nişanlım Ömür KAVRAN'a, arkadaşlarım Ayşe ÇEKİÇ, Ömer ESEN, Gamze SAY, ve Ömer SEMİZ'e teşekkürü bir borç bilirim.

Birsen ŞEKER

Nevşehir 2021

HAVÂSS-I REFÎA (EYÜP) ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GÖRE SEYYİDLER

1113-1126 (1702-1714)

Birsen ŞEKER

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih

Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi,

Danışman: Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE

ÖZET

Bu çalışmada XVIII. yüzyılın ilk çeyreğinde Havâss-ı Refia (Eyüp)'da yaşayan Seyyidlerin sosyal-toplumsal ve ekonomik hayattaki rolleri ele alınmıştır. Osmanlı Devleti'nin başkenti olan İstanbul'un en önemli kaza merkezlerinden biri olan Eyüp'teki seyyidlerin yaşam tarzlarına dair sosyal, toplumsal ve ekonomik alana bir katkı sağlamak amaçlanmıştır. Yine amacımız Eyüp'te 1702-1714 yıllarında mahkeme kayıtlarında yer alan seyyidlerin bahsedilen rollerine dair var olan boşluğu bir nebze de olsa doldurmaktır.

İstanbul Müftülüğü Arşivi'nden temin ettiğimiz 16 adet Şer'iyye Sicilleri defterleri incelenmiş ve seyyidlerin yer aldığı davalar belirlenip konularına göre sınıflandırılarak bu çalışmamız şekillenmiştir. 1702-1714 yılları arasında Eyüp şer'iyye sicilleri kayıtlarına yansıyan aile, nafaka, tereke, mülk-arazi, hibe, cinayet, darp, kefalet, oller ve o dönemdeki sosyal, toplumsal ve ekonomik hayattaki varlıklarına dair bilgiler kayıtlara yansıyan örneklerle verilmiştir.

Bu tez çalışması Giriş ve 3 Bölümden oluşmaktadır. “Giriş” bölümünde mahkeme kayıtlarının tutulduğu Şer'iyye sicilleri, Eyüp kazası ve Eyüp Kadılığı hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde “Osmanlı'da Seyyidler ve Şerifler” başlığı altında, Seyyid, Şerif, Seyyidlerin Osmanlı toplumundaki rolleri ve Nakibü'l-Eşraflık Kurumu hakkında genel bir bilgi verilmiştir. İkinci bölümde “Sosyal ve Toplumsal Hayatta Eyüp'teki Seyyidler” başlığı altında, boşanma, nafaka, mihr, dini rolleri, tereke ve su keşif hücceti davaları gibi konular ele alınmıştır. Üçüncü bölümde “Eyüplü Seyyidler ve Ekonomik Hayattaki Roller” başlığı altında su yolu davaları, beytülmal adına el konulan mallar,

rehin bırakma, mülk arazi davaları, alacak talepleri, kefalet senetleri, hibe vb. gibi konular başta olmak üzere birçok dava incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eyüp, Sicil, Seyyid, Boşanma, Rehin, Tereke, Mülk-Arazi, Hibe.

**SEYYIDES ACCORDING TO THE REGISTER OF SHARIA HAVÂSS-I REFÎA
(EYÛP)**

1113-1126 (1702-1714)

Birsen ŞEKER

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Institute of Social Sciences History

Master of Science, Master Thesis,

Supervisor: Assoc. Dr. Metin Ziya KÖSE

SUMMARY

This study the roles of Sayyids living in Havâss-ı Refîa (Eyüp) in the first quarter of the XVIII in century in social-social and economic life were discussed. It is aimed to make a contribution to the social, social and economic field regarding the life styles of the sayyids in Eyüp, one of the most important accident centers of Istanbul, the capital of the Ottoman Empire. Again, our aim is to fill the gap that exists regarding the mentioned roles of the sayyids in court records between 1702-1714 in Eyüp.

The 16 Sharia Registers books we obtained from the Istanbul Mufti Archives were examined and the cases involving sayyids were determined and classified according to their subjects, and this work was shaped. Between the years 1702-1714, family, alimony, estate, property-land, donation, murder, assault, bail, power of attorney, pledge, waterway, solidarity, etc. The roles of sayyids in lawsuits and information about their existence in social, social and economic life in that period are given with examples reflected in the records.

This thesis study consists of Introduction and 3 Chapters. In the “*Introduction*” section, information is given about the Şer’iyye registers where court records are kept, the town of Eyüp and the Kadilik of Eyüp. In the first chapter, under the title of “*Sayyids and Sharifs in the Ottoman Empire*”, a general information was given about the roles of Sayyids, Sharifs, Sayyids in Ottoman society and the Nakibü’l-EŞraflık Foundation. In the second chapter, under the title of “*Sayyids in Job in Social and Social Life*”, issues such as divorce, alimony, mihr, religious roles and estate are discussed. In the third

chapter, under the title of “*Eyüplü Sayyids and Their Role in Economic Life*”, waterway and water exploration cell lawsuits, properties seized in the name of beytülmal, pledge, property land cases, claims for receivables, surety bonds, grants, etc. Many cases have been examined, especially issues such as.

Keywords: Eyüp, Register, Sayyid, Divorce, Pledge, Tereke, Property-Land, Grant.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	i
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK.....	ii
KABUL VE ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
TABLolar LİSTESİ	xiv
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI'DA SEYYİDLER ve ŞERİFLER

1.1. Seyyidler ve Şerifler.....	22
1.2. Ehl-i Beyt	24
1.3. Seyyidlerin Anadolu'ya Gelişleri.....	32
1.4. Osmanlılar Döneminde Seyyidler Ve Şerifler	33
1.5. Nakibüleşraflık Müessesesi ve Kurumsal İşleyişi.....	38
1.5.1. Nakibüleşraf Dairesi	42
1.5.2. Nakibüleşraf'ın Maiyyeti.....	42
1.5.3. Seyyidliğin Tespiti İçin Nakibüleşraflık'a Başvurulması	44
1.5.4. Siyadet Hücetleri ve Genel Özellikleri	44
1.6.1. Seyyid ve Şeriflere Tanınan İmtiyazlar.....	45
1.6.1. Seyyidlere Tanınan İktisadî İmtiyazlar	45
1.6.2. Seyyidlere Tanınan Hukukî İmtiyazlar	46
1.6.3. Seyyidlerde Kılık Kıyafette İmtiyaz ve Yeşil Sarık Takmak	46
1.6.4. Seyyidlerin Askerlikten Muafiyeti	48

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL ve TOPLUMSAL HAYATTA EYÜP'LÜ SEYYİDLER

2.1. Seyyidler ve Toplumsal Hayattaki Rollerini	49
2.1.1. Mahallede Toplum Ahlakına Aykırı Davranma	50
2.1.2. Seyyidler ve Vekâlet Davaları.....	54
2.1.3. Seyyidler ve Vesayet Davaları	57

2.1.4. Seyyidler ve Darp Davaları ile Musalaha Kararı	59
2.2. Eyüp'te Seyyidler ve Aile	60
2.2.1. Anlaşmalı Boşanma, Mehir Nafaka ve Miras (Tereke).....	61
2.2.1.1. Anlaşmalı Boşanma (Muhalaa)	62
2.2.1.2. Mehir Davaları.....	66
2.2.1.3. Nafaka ve Kisve-Baha.....	67
2.2.1.4. Yeniden Evlilik.....	71
2.2.1.5. Miras (Tereke)	72
2.3. Eyüp'teki Seyyidler ve Vakıflar.....	78
2.3.1. Vakıf Evleri ile Mescitlerinde Yapılan Masraflar ve Seyyidler Rolü	79
2.3.2. Seyyidler ve Vakıf Arazisinin Tasarrufunda Niza (Anlaşmazlık)	82
2.3.3. Azil ve Tayin Kararlarında Seyyidler Rolü.....	84
2.3.4. Seyyidler ve Vakıflarda Aldıkları Görevler	85
2.3.5. Köle Davaları ve Seyyidler Rolü.....	86
2.3.5.1. Cariye Azadı	86
2.3.5.2. Köle Edilmiş Bir Seyyid.....	87
2.3.5.3. Cariyenin Geri İadesi.....	88
2.4. Seyyidler ve Şikâyet Konuları	88
2.4.1. İzinsiz Bağırarak İşleyip Satma	88
2.4.2. Deniz Kirlenmesi	88
2.4.3. Un Değirmeninden Yayılan Kötü Koku.....	89
2.5. Su Yolu Davalarında Hüccet Talebi	90
2.5.1. Su Yolları Keşif Hücceti Davaları.....	90
2.6. Seyyidler Yoğun Olarak Yaşadığı Mahalleler	92
2.7. Şuhudu'l-Hal ve Seyyidler	93

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ELYÜPLÜ SEYYİDLER ve EKONOMİK HAYATTAKİ ROLLERİ

3.1. Seyyidler ve Mülkiyete Konu Olan Satışlar.....	95
3.1.1. Mülkiyet Davaları.....	95
3.1.2. Seyyidler ve Alacak Davalarındaki Rollerini	101
3.2. Seyyidler ve Ticari Faaliyetlerdeki Rollerini	103
(Rehin, Kefalet, Hibe, Kredi İşlemleri).....	103

3.2.1. Rehin ve Kredi Temin Eden Para Vakıfları	103
3.2.2. Kefâlet	110
3.2.3. Hibe	113
3.3. Alım-Satım Yapılan Su Yolu Davaları	115
3.3.1. Su Yolu Davaları	116
3.4. Seyyidler ve Meslekleri.....	120
3.4.1. Beytülmal Eminliği Yapan Seyyidler.....	121
3.4.2. Mültezimlik Yapan Seyyid.....	125
3.4.3. Subaşı, Yitik ve Kaçak Zaptı Memurluğu.....	125
3.4.4. Haslar Subaşılığı ve Vekilliği.....	125
3.4.5. Olay Yeri Keşfinde Mimar Olarak Görevlendirme.....	126
3.4.6. Mahkeme Görevlisi Olan Seyyidler	127
3.4.7. Pazar Yerinde İlan Görevi	129
3.4.8. Davalara Kayyum Olarak Tayin Edilen Seyyidler	129
3.4.9. Davalarda Kadı Olarak Görev Alan Seyyidler	129
3.4.10. İmamlık.....	130
DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	132
KAYNAKÇA.....	137
EKLER.....	145
DİZİN	256
SÖZLÜK.....	276
ÖZ GEÇMİŞ	287

KISALTMALAR LİSTESİ

EŞS	Eyüp Şer'iyye Sicilleri
ABD	Ana Bilim Dalı
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Çev.	Çeviren
Edit.	Editör
Haz.	Hazırlayan
Der.	Derleyen
M.S.	Milattan sonra
bkz.	Bakınız
TDV İA	Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
OTAM	Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırmaları ve Uygulama Merkezi Derneği
H.	Hicri
M.	Miladi
nr.	Numara
vr.	Varak
h.	Hüküm
s.	Sayfa
S.	Sayı
C.	Cilt
vb.	Ve benzeri

vs. Vesaire

yy Yüzyıl

TABLÖLAR LİSTESİ

- Tablo 1:** 18. yüzyılın ilk çeyreğindeki Eyüp mahalleleri.
- Tablo 2:** Eyüp’te yaşayan gayrimüslimlerin icra ettikleri meslek kolları.
- Tablo 3:** Seyyidlerin anlaşmalı boşanma davalarındaki rolleri.
- Tablo 4:** Nafaka davalarındaki seyyidlerin yer aldığı davalar.
- Tablo 5:** Tereke kayıtlarında seyyidlerin yer aldığı davalar.
- Tablo 6:** Rehin davalarında seyyidlerin yer aldığı davalar.
- Tablo 7:** Mülk-arazi davalarında seyyidlerin davalardaki rolleri.
- Tablo 8:** Su Yolu ve Hücet davalarında seyyidlerin rolleri.

GİRİŞ

1.Konunun Takdimi, Amacı, Önemi ve Sınıflandırması

Seyyidler, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V)'in soyundan gelen, İslam toplumu içerisinde büyük saygı gören ve bu nedenle birçok hakka sahip olan kişilerdir.

Tez konusu, “Eyüp Şer’iyye Sicilleri’ndeki Seyyidlerin Mahkeme Kayıtlarına Yansıyan Sosyal-Toplumsal ve Ekonomik Hayattaki Rollerini 1113-1126 (1702-1714)” olup, bu konuyu ele almamızdaki amaç, daha önce açığa çıkmamış mahkeme kayıtlarını ortaya çıkarmak, bu alana kaynak sağlamak ve XVIII. asrın ilk çeyreğinde Eyüp’te yaşayan Seyyidler hakkında bilgi vermektir.

Şer’iyye sicilleri sayesinde Eyüp’te yaşayan seyyidler hakkında önemli verilere ulaştık. Eyüp’teki seyyidler; sosyal, toplumsal ve ekonomik nitelikteki mahkemeye taşınan konulardan hareketle açıklanmaya çalışılmıştır. Böylece Eyüp’teki seyyidlerin aile yaşantıları, sosyal hayattaki konumları, ticaret hayatındaki varlıkları ve toplum nezdindeki yerleri değerlendirilmiştir.

İstanbul Müftülüğü Arşivi’nden temin ettiğimiz Şer’iyye Sicilleri’nden yola çıkılarak seyyidlerin aile ilişkileri, yaşadıkları sorun ve sıkıntılar, içerisinde yer aldıkları davalar, karşılaştıkları olaylarda tavır ve davranışları, ekonomik ve sosyal hayattaki yaşantıları hükümler aracılığıyla kayıt altına alınmıştır.

İslamiyet öncesi devirlerden beri var olan seyyidlik kavramı, İslamiyetle birlikte Peygamber soyuna atfedildiği için büyük öneme sahip olmuştur. Seyyidlere yönelik olan bu çalışma, yapılacak araştırmalara yol göstermesi ve kaynaklık etmesi yönünden önem arz etmektedir.

Şeri’yye Sicilleri’nde seyyidlerin yer aldığı davalar XVIII. yüzyılın ilk çeyreği olan H. 1113-1126 (1702-1714) yıllarını kapsamaktadır. Bu çalışmada toplamda 16 defter incelenmiştir. Bu defterler; 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132 ve 133 numaralı defterlerdir. İncelenen defterlerde seyyidlerle ilgili 327 adet mahkeme kaydı yapılan tarama sonucu belirlenmiş ve yararlanılmıştır. Ayrıca belgeler konularına göre tasnif edilmiştir.

118 numaralı defter 92 varak, 119 numaralı defter 67 varak, 120 numaralı defter 80 varak, 121 numaralı defter 109 varak, 122 numaralı defter 78 varak, 123 numaralı defter 71 varak, 124 numaralı defter 104 varak, 125 numaralı defter 130 varak, 126 numaralı defter 123 varak, 127 numaralı defter 54 varak, 128 numaralı defter 109 varak, 129 numaralı defter 99 varak, 130 numaralı defter 93 varak, 131 numaralı defter 45 varak, 132 numaralı defter 110 varak ve 133 numaralı defter 112 varaktan oluşmaktadır.

Eyüp'teki seyyidlerî odağına alan bu tez çalışması, Osmanlılar döneminde İstanbul'un en önemli kadılık merkezlerinden biri olan Havâss-ı Refîa (Eyüp) Şer'iyye sicillerinden yararlanılarak oluşturulmuştur. 1702-1714 tarihleri arasında Eyüp seyyidlerinin gerek sosyal hayattaki yerleri (aile, boşanma, miras vs.) gerekse ekonomik alandaki mevcudiyetleri (mülkiyet, esnafılık, ticaret vs.) analitik bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Eyüp'teki seyyidlerinin tarihsel mevcudiyetlerinden bahsetmeden önce konu ile alakalı birçok önemli bilgiyi ve belgeyi bünyesinde barındıran Eyüp Şer'iyye Sicilleri'ne yer açmak gerekir. İmparatorluğun bütün kadılıklarında tutulan mahkeme kayıtları gibi Eyüp Şer'iyye Sicilleri de büyük önem arz etmektedir. Nerede olursa olsun mahkemelerde tutulan bu kayıtlar yaşanan döneme ait pek çok bilgiyi bizlere sunmaktadır. Zira incelenen defterler Eyüp kazasında görülen davalarda tutulan defterlerdir. Konunun daha iyi anlaşılabilmesi için öncelikle Şer'iyye Sicilleri'nden, akabinde Eyüp kazasından, daha sonra ise Eyüp kadılığında bahsedilecektir.

2.Şer'iyye Sicilleri

Kadı divanı, mahkeme kayıtları, kadı sicilleri, sicillât-ı şer'iyye veya genel kullanımı ile “Şer'iyye Sicilleri denilen bu defterler kadı ya da naibi tarafından tutulmakta ve çeşitli belgeleri içermektedir. Osmanlı Devleti'nin hüküm sürdüğü merkez ve taşrada her kesimden insanlar arasındaki hukukî ilişkilere dair kayıtları içeren bu defterler Osmanlı tebaasının hukuk, toplum, aile ve ekonomi gibi pek çok konuda bilgi veren önemli kaynaklardır.¹ Kadıların etkin rol aldıkları Osmanlı Devleti'nin yönetimine dair bilgiler içerdiğinden bu defterler sosyal ve yerel tarih alanındaki çalışmalar için büyük öneme sahiptir aynı zamanda ana kaynak niteliği de taşımaktadır

Osmanlı Devleti'nde Şer'iyye Sicilleri'nin en erken tarihli defterleri 1455 yılında Bursa'da tutulan defterlerdir. Bu belgeler XIX. yüzyılın ikinci yarısında yeni mahkemelerin kurulmasından dolayı içerdiği konular açısından bir daralmaya uğramışsa da XX. yüzyıl başlarına kadar düzenli biçimde tutulmuştur.

Osmanlı Devleti'ne ait mahkeme belgelerinin içerisinde birçok kayıt türü bulunmaktadır. İlâm, hüccet, tereke kayıtları birinci türden belgelere; ferman, emir, buyuruldu, tezkere, berat ise ikinci tür belgelere örnek verilebilir. İlk tür belgeler genelde sicil defterinin ön kısmı olan “sicill-i mahfuz”, merkezden gelen belgelerin suretlerin arka kısmı olan “sicill-i mahfuz defterlü” şeklinde kaydedilmiştir. Ayrıca bir davaya dair fetva örnekleri ve kadıların şahsî notları da sicillerde yer almaktadır.² Bu belgelerin hacmi sicil defterinin ait olduğu şehre veya kazaya göre değişmektedir.

Şer'iyye sicil defterleri genelde dar ve uzun defterlerdir. (15 × 45 cm. gibi) sayfa sayıları 10-20'den 200-300'e kadar çıkabilmektedir. Defterler ortalama 100 sayfa civarındadır ve 400-500 kaydı içermektedir. II. Abdülhamid döneminde kurulan Sicillât-ı Şer'iyye Dairesi'nde (İstanbul Müftülüğü Arşivi) yer almaktadır.³

Belge ve konu çeşitliliği sebebiyle şer'iyye sicilleri tarih, hukuk, iktisat vb. pek çok disiplinin ana kaynakları arasında gösterilmektedir. Konularına göre her kayıt tipinin değişik yazım usulü vardır. Şehir/kaza ve mahalle/köy bilgileri, isim, din ve unvan

¹ Yunus Uğur, Şer'iyye Sicilleri, TDV, İA, C. 39, İstanbul: 2010, 8-11.

² Uğur, a.g.m., 8-11.

³ Uğur, a.g.m., 8-11.

bilgileri, konu ve delil bilgisi, karar ve tarih bilgisi, davada hazır bulunanların isim ve unvanları gibi birçok bilgiye ulaşılabilmektedir.

Örneğin elimizdeki belgelerle; tereke kayıtlarında kişinin vârisleri mal-mülk, borç, (alacak-verecek) ve miras dağılım bilgilerine ulaşılabilir. Boşanma kayıtlarında ise döneme dair mehir ve nafaka bilgilerine ulaşılabilir. Bunlardan başka malını vakfa rehin bırakma ya da vakıftan rehin karşılığı para alma, yapılan su kuyuları ve bundan dolayı çıkan anlaşmazlıklar ya da yapılan su yolunun satışı, mülk-arazi satışı, bir mülkün kendisinin olduğunu elde etmiş olduğu hüccetle ispat etme, vekâlet, kefalet, niza (anlaşmazlık), hibe, darp, cinayet, köle azat etme, mahrem kişileri evine aldığından mahalleden sürgün edilme, kimsesi olmayan kişinin malının beytülmale kalması, kayyum atama ve daha birçok davaya elimizdeki belgelerle ulaşmak mümkündür.

Defterler daha çok rik'a, ta'lik veya divanî hatla yazılmış olup kronolojik sıralamaya genel olarak dikkat edilmiştir. Kayıtların konuları ise çok çeşitlidir. Elimizdeki defterlerde alelâde vak'alar, vakıf, boşanma, nafaka, tereke, mülk-arazi, rehin ve su yolu ile ilgili davalar en çok rastlanan örneklerdir.

3.Eyüp'ün Tarihçesi

Osmanlı döneminde bir kadılık merkezi olan Eyüp, aynı zamanda sosyal, toplumsal, dini ve ekonomik anlamda birçok farklı niteliğe sahip olan önemli bir kaza merkezidir. Tarihi ve manevi değerleriyle İstanbul'un en değerli ve kültürel merkezlerinden biri olan Eyüp kazası, tarihi kentsel dokusu ve dini yanıyla aynı zamanda önemli bir miras alanıdır.⁴ Günümüzde Eyüp'ün konumuna baktığımızda kuzeydoğuda Sarıyer, doğuda Kağıthâne ve Şişli, güneyde Fâtih ve kuzeybatıda Çatalca ile çevrili bir semttir. Zamanla değişik bölgeler Eyüp olarak isimlendirilmiş olsa da buranın asıl çekirdeğini oluşturan bölge İstanbul surlarının kuzeybatısından başlayıp Alibeyköy ve Kağıthâne derelerine kadar yayılmış olan bölgedir.⁵

Bizans döneminde sur dışında kalan ve önemsiz olan bu yerleşim yeri, Hz. Peygamber'in hem yakın arkadaşı hem de gazalarında bayraktarlığını yapmış olan Ebâ

⁴ Asu Aksoy, **Eyüp Kentsel Sit Alanı Tarihi Merkez Yönetim Planı Çalışması, 2. Etap Raporu**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Kültür Politikaları ve Yönetimi Araştırma Merkezi, Eyüp-İstanbul: 10-Mayıs 2014, 5.

⁵ Faruk Erçetin, **A. Süheyl Ünver'in Eyüp Defterlerinde Şehir Dokusu**, Marmara Üniversitesi, SBE, İslâm Tarihi ve Sanatları, ABD, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: 2018, 16.

Eyyüb El-Ensari'nin şehit düşmesi sebebiyle Eyüp adını almıştır. Ebâ Eyyub, ilerlemiş yaşına rağmen Emeviler'in hâkimiyet sürdüğü yıllarda gerçekleştirilen İstanbul kuşatmasına katılmış ve bu kuşatma sırasında şehit olmuştur. Burada şehit olan Ebâ Eyyub el-Ensârî, İstanbul surları dışında yer alan ve nekropol (mezarlık) olarak kullanılan bölgeye gömülmüştür. İstanbul'un fethinden sonra mezarının yeri tespit edilmiş, buraya cami ve külliye inşa edilmiştir. Cami ve külliyenin inşasından sonra Eyüp önemli bir yerleşme alanı ve önemli bir Osmanlı kazası olmuştur. Öyle ki "Eyüp Kazası" üç önemli kazadan (Eyüp-Galata-Üsküdar) biri olmuştur. Eyüp kazası zamanla büyümüş ve çevresindeki birçok arazi ona bağlanmıştır.

İslam medeniyeti için büyük öneme sahip olan Eyüp sadece bir semtin adı değil aynı zamanda ismini aldığı Sahabe-i Kiram'dan olan Ebâ Eyyub el-Ensârî'nin maneviyat dünyamızdaki yerini yansıtmaya ve kutsiyet atfetmesi bakımından da büyük öneme sahiptir. Üzerinden asırlar geçmesine rağmen Eyüp kazasına günümüzde bile dünyanın birçok yerinden ziyaretçiler gelmektedir. Bu nedenle böyle bir çalışmayı hazırlarken öncelikle Eyüp kazasının tarihi, Osmanlı dönemindeki kültürel yapısı ve sosyal hayatı ele alınacaktır.

Bizans dönemindeki Eyüp, surların dışında bulunan nekropol (mezarlık) bölgesinde önemsiz bir yerleşim merkezidir. Tülay Artan bazı kaynaklarda, Ayvansaray'dan Eyüp'e kadar olan kısmın tamamına Kosmidion denildiğini ancak yapılan çalışmalar sonucunda Kosmidion'un Eyüp'ün güneyinde yer alan küçük bir manastırlar semti olduğunu ifade etmiştir.⁶

Osmanlı öncesi Eyüp kazası için yukarıdaki bilgiler verilirken Erçetin ise bu bilgilerin aksine Bizans dönemindeki Eyüp ya da Kosmidion'un pekâlâ yaşanılır bir yer olduğunu ifade etmektedir. Bunu da şu şekilde açıklamıştır; *"Bizans döneminde ise bölge yeşillikler içinde bir sayfiye bölgesidir. Bölgede Kozmidyon adı verilen küçük bir yerleşim yeri vardır. Bölgeye isimlerini veren azizler Kozmos ve Damion iki ikiz kardeştir ve şifa verici kudretleri olduğuna inanılır. Ayrıca bu çifte azizler adına kurulmuş büyük bir manastır vardır. Bu manastır Jüstinyen zamanında kurulmuştur ayrıca bölgede başka Bizans dönemi yapılar da vardır ama kaynaklarda yoğun bir yapılaşmadan söz edilmemektedir. Bölgede ismi geçen bazı dini yapıların isimleri*

---

⁶ Tülay Artan, Eyüp, TDV, İA, C. 12, İstanbul: 1995, 1-6.

*şunlardır, Hagios Mamas, Hagios Theodoras, Hagios Thalaelos ve Hagi Kosmos–Damianos, dini yapılar hâricinde sadece bazı manastırlar, bir köprü ve sarayların varlıkları da bilinmektedir. Köprünün varlığı bazı kaynaklarda geçmektedir köprünün 1203’de var olduğuna dair kayıtlar vardır. 17. yüzyıla kadar köprünün ayaklarının kalıntısı Haliç’te gözükmemektedir.”*⁷ Bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere Eyüp (Kosmidion) denilen bölge Hristiyanlarca da kutsal olabilir çünkü Kozmos ve Damion kardeşlere de bir kutsiyet atfedilmiştir. 1204’te Latinler’in istilası sonucu ise tüm İstanbul gibi buradaki manastırlar da tahrip edilmiş, yakılıp yok edilmiştir ve zamanla halk tarafından unutulmuştur.

İstanbul, Osmanlılar tarafından fethedilmeye çalışılırken surların dışında kalan Eyüp son kuşatma sırasında Osmanlı ordusunun karargâh kurduğu yerler arasındaydı; öyle ki Haliç’te bulunan filo Eyüp kıyılarında surlara yönelik faaliyet göstermiştir. Ayrıca Sultan II. Mehmed (1448-1481) şehrin fethi sırasında Kosmidion’da (Eyüp) ikamet etmiştir. İstanbul’un fethinden sonraki gelişmelere bakıldığında surların dışında şekillenmiş olan ilk kasaba Eyüp’tür. Eyüp kazasının hızlıca şekillenmesinin sebebi ise Eyüp Sultan Külliyesi’nin inşasıyla birlikte başlamıştır.⁸ Ancak Halil İnalçık, Eyüp kazası için *“Eyüp Sultan kasabasının 1453’teki kuruluşundan bu yana 540 yıllık tarihi hâlâ karanlıktadır”* demektedir.⁹

Ebâ Eyyub (Ebâ Eyyub el-Ensârî) Hz. Peygamber’in yakın dostudur. Zira gazalarında bayraktarlığını da yapmıştır. Emeviler döneminde İstanbul’un kuşatılmasında bulunmuş, ilerlemiş yaşına rağmen sefere katılan Hz. Muhammed’in bayraktarı, Ebâ Eyyub el-Ensârî bu kuşatma sırasında şehit düşmüştü (H. 49 \ M. 669) ve surların dibine gömülmüştür.¹⁰ Bizans ile Memlûkler arasında yapılan anlaşma sonucu kabrin yeri korunmuş olmakla birlikte yeri kesin olarak bilinmemekteydi. Bunun bir nedeni İstanbul’un fethi sırasında sur dışında pek çok manastır, kilise, ayazma ve kutsal sayılan mezarlar olduğu için olabilir. Bir başka neden ise Latinler’in (1204) İstanbul’u istilası etmeleri ve şehrin üç gün boyunca yağmalanması olabilir. Dolayısıyla bu istila sırasında Hristiyanlarca kutsal sayılan yerler yıkıldığı için Ebâ Eyyub’un kabri de tahrip edilmiş

---

⁷ Erçetin, a.g.t., 16.

⁸ Artan, a.g.m.,1-6.

⁹ Halil İnalçık, 18. Yüzyılda Eyüp’te Sosyal Yaşam, Eyüp Sultan Tarihi Ön Araştırma Projesi, (Der.) Tülay Artan, **18. Yüzyıl Kadı Sicilleri Işığında Eyüp’te Sosyal Yaşam**, 1. Baskı, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1998, 1.

¹⁰ İnalçık, a.g.m., 1.

olabilir. Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u fethi sırasında kabrin yerinin Akşemseddin tarafından "keşif" yoluyla bulunduğu bilinmektedir.¹¹

Ebâ Eyyub Ensârî'nin mezarının keşfinden sonra burada inşa edilen cami etrafında gelişen ilk külliye ile beraber çarşı ve pazarların kuruluşu ile birlikte kutsal (Kutsallığını Hz. Ebâ Eyyub el-Ensârî'den alır.) bir Osmanlı kasabası olarak gelişmesini sağlamıştır. Bu kutsiyete ithafen, Osmanlı padişahları tahta cülus ettiklerinde Ebâ Eyyub el-Ensârî'nin türbesi önünde kılıç kuşanma merasimleri yapılırdı. Bu merasime şeyhülislam ve bilhassa nakibüleşrafın da katıldığı görülmektedir.¹²

Eyüp, Osmanlı'nın İstanbul'u fethiyle birlikte bir kasaba şeklinde gelişim göstermiştir. Sultan II. Mehmed, bir yandan uyguladığı politika ile İstanbul'un imar ve iskânı için çalışırken, bir yandan, Osmanlı'nın eski başkentlerinden olan Bursa bölgesinden getirdiği birçok kişiyi buraya yerleştirmiştir. Böylece geleneksel Osmanlı politikası olan iskân, teşvik edilerek sur dışında yeni bir kasabanın teşekkülü sağlanmıştır.¹³

Sultan II. Mehmed'in başlattığı imar ve iskân faaliyetlerine hayırseverler de katılım göstermiş, kadim Eyüp kazasına, taşıdığı anlam nedeniyle Osmanlı halkı tarafından özel bir ilgi ve ihtimam gösterilerek kamu alanları oluşturulmuştur. Eyüp'te tarım politikasını güçlendirmek için, ekilebilir arazilerde üretim faaliyetlerine azami önem gösterilmiştir. Eyüp kazasının Osmanlı'nın yönetimine geçmesiyle birlikte kadılık haline getirilmiş ve köyleri padişah haslarına dâhil edilmiştir. Eyüp, Bizans döneminde sıradan bir bölge iken, Osmanlı'nın bu bölgeye yerleşmesiyle birlikte medeniyet şehri haline gelmiştir. Bu nedenle Eyüp kazası, payitahtın birçok fonksiyonunu üzerine almış ve binlerce insanın yaşam sürdürdüğü çok önemli bir kaza haline gelmiştir.¹⁴

Osmanlılar dönemindeki Eyüp, İslam dini prensiplerine göre gelişen bir kaza olmuştur. Eyüp'ü önemli bir kaza haline getiren ise Eyüp Sultan Külliyesi'dir. Bu külliye

---

¹¹ Hüseyin Algül, Ebû Eyyüb el-Ensârî, **TDV, İA**, C. 10, İstanbul: 1994, 123-125.

¹² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlılar'da Nakibü'l-Eşrafık, **Marife**, Yıl. 4, Sayı. 3, Kış-2004, 457. Algül, a.g.m., **TDV, İA**, 123-125.

¹³ Artan, a.g.m., 1-6.

¹⁴ Selma Kuşu, **XVIII. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Eyüp'te Sosyal ve Ekonomik Hayat**, Trakya Üniversitesi, SBE, Tarih ABD, Doktora Tezi, Edirne: 2019, 12. İnalçık, a.g.m., 1.

içerisinde bir câmi, mescid veya tekke yer almış, bunlarında etrafında oluşan mahalle yapısı Eyüp'ü oluşturmuştur.¹⁵ Nitekim bu vaziyet mahalle isimlerine de yansımıştır.

Eyüp Sultan Külliyesi, Sultan II. Mehmed tarafından Osmanlı'nın İstanbul'u fethinin hemen akabinde yaptırılmıştır. Bu külliye, cami etrafındaki medrese, aşhane-imaret, hamam ve türbeden oluşmaktadır. Caminin yapımı için Evliya Çelebi'nin verdiği tarih, Hicri takvimde 944'tür (1537 -38). Ancak, Sultan II. Mehmed'in 1481 yılında vefatı göz önünde bulundurulduğunda, Evliya Çelebi'nin verdiği tarih gerçeğe uymamaktadır. Bu konuda Hüseyin Ayvansarayı ise daha sarihdir. Ona göre cami H. 863 (1458-59) yılında yapılmış olup, bunu açıkça belirten dört mısralık kitabe cümle kapısı üstünde olduğu bilgisini vermektedir. Zaman içerisinde birçok kez tamir gören, depremler yaşayan, yıkılıp yeniden yapılan Eyüp Sultan Camii'nin son tamiri ise Osmanlı'nın yıkılmasından sonra Türkiye Cumhuriyeti Eski Başbakanı merhum Adnan Menderes'in özel talimatı ile Vakıflar İdaresi tarafından 1956-1958 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Cami, Türk mimarisinde geleneksellikten uzaklaşıp, Batı sanat etkisinin hâkim olduğu bir dönemde yapılmış olmasına rağmen, klasik sanat geleneğine belli bir dereceye kadar bağlı kalınarak inşa edilmiştir.¹⁶

1453 yılında İstanbul'un fethiyle birlikte, uhdesinde barındırdığı manevi değerleriyle XV. yüzyıldan itibaren Eyüp kazası, Müslümanlar için bir kutsal ziyaret mekânı kabul edilmiştir. Tarihsel süreçte birçok salgın hastalık, deprem, kıtlık gibi toplumu derinden sarsan hâdiselerle karşılaşan Eyüp, hem idarecilerin hem de halkın dua etmek için bulunduğu bir mekân haline gelmiştir.¹⁷ Bugün bile Eyüp bu özelliğini sürdürmekte, Ramazan aylarında, kandil gecelerinde özel programlar düzenlenmekte, dünyanın birçok yerinden Müslümanlar ziyaretler gerçekleştirmektedir.

Köklü bir geçmişe sahip Eyüp kazası, bugün gelinen noktada içerisinde barındırdığı türbeleri, kütüphaneleri, mezarlıkları ile önemli bir kazadır. Kendine has el sanatları, tarihi geçmişini yansıtan dini motifleri Eyüp'ün yoğun bir şekilde turist almasını sağlamaktadır. Eyüp kuruluş döneminden farklı olarak gün geçtikçe kalabalık bir nüfusa sahip olmakta, yapılan yatırımların getirisiyle birlikte yoğun ulaşım ağları sayesinde metropolün kalbindedir. Eyüp'ün hem doğal coğrafi avantajı olarak İstanbul'un içinde

---

¹⁵ Erçetin, a.g.m., 1-6.

¹⁶ Semavi Eyice, Eyüp Sultan Külliyesi, **TDV, İA**, C. 12, İstanbul: 1995, 9-12.

¹⁷ Kuşu, a.g.t., 13.

olması hem de kutsiyet atfedilen Eyüp Sultan Camii ve türbesine sahip olması ziyaretçilerinin artmasını sağlamaktadır.¹⁸ Dolayısıyla dünyanın her yerinden birçok ziyaretçinin uğrak noktası olmuştur.

4.Eyüp Kazası'nın Sosyal-Kültürel Ve Ekonomik Yapısı

Eyüp kazası, Osmanlı padişahları ve halkın gözünde her zaman kutsal bir yer olarak görülmüştür. Ayrıca çok değerli kültür ve sanat eserlerinin de vakıf yoluyla bağışlandığı önemli bir merkez olarak gelişmiştir. Buradaki bağışlar ise Ebâ Eyyub'un ahirette sefaatini kazanmak için imparatorluğun seçkin devlet adamları ve halkın ileri gelenleri kendi türbelerini yaptırmış ve birçok vakıf tesislerinin de kurulmasını sağlamışlardır.¹⁹ Çok yönlü bir yapıya sahip olan, dini kimliği her zaman ön plana çıkan, türbeler ve mezarlıklar şehri, kültür mirasımızın önemli parçası, ticari hayatın her zaman canlı olduğu kültür ve medeniyet şehri olan İstanbul'un en önemli kazalarından biri olmuştur.

4.1.Eyüp'te Sosyal ve Kültürel Hayat

Belâde-i selâse olarak adlandırılan ve en mühim üç beldeden biri olan Eyüp kazası, başkent'in önemli merkezlerindedir.²⁰ Eyüp kazasında sosyal hayatın attığı yerlerin başında mesire alanları gelmekteydi. Eyüp kazasında birçok mesire alanı bulunmakla birlikte başlıca mesire alanları Kâğıthane köyü ve deresi çevresinde oluşturulmuştur. Binlerce kişiye ev sahipliği yaparak, konaklamalarına, gönüllerince eğlenmelerine, yiyip içmelerine olanak sağlaması gereği Eyüp'te geniş çarşıların, köşk ve günümüzde bile meşhur olan kahvehanelerin bulunduğu mesireler ve aşhanelere hayat kazandırmıştır. Özellikle gençler, Haliç'te ve mesire alanlarında oluşturulmuş yüzme havuzlarında yüzerler, gece işret âlemleri yaparlardı.²¹ Eyüp, İstanbul'un ruhanî ve mistik tarafını ifade etmektedir. Ayrıca padişahların cülus zamanı kılıç kuşanma yeri, tebaanın ise Cuma ve Bayram namazını eda etmek için tercih ettiği yer olması nedeniyle önemli bir kaza haline gelmiştir.²²

---

¹⁸ Elif Tufan Türkoğlu, **İstanbul'un Duvar Yazıları: Sosyolojik Bir Çözümleme "Eyüp, Tophane, Okmeydanı, Kadıköy ve Cihangir Örneği,"** İstanbul Üniversitesi, SBE, İstanbul Araştırmaları ABD, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: 2019, 110. Aksoy, a.g.m., 4.

¹⁹ İnalçık, a.g.m., 1.

²⁰ Dursun Arslan, Osmanlı Dönemi Eyüp Oyuncak İşleri, **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu VIII Tebliğler,** İstanbul: Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, Aralık-2004, 3.

²¹ Kuşu, a.g.t., 31. İnalçık, a.g.m., 2.

²² Arslan, a.g.m., 3.

Elbette en önemli ortak yaşam alanlarından birisi mahallelerdir. Osmanlı döneminde Eyüp kazasının mahallelerinin oluşum süreci, Sultan II. Mehmed'in İstanbul'un fethinde yararlılık gösteren kişilere arazileri hibe etmesiyle başlamıştır. İlmiye, kalemiye ve seyfiye sınıfına mensup kişiler, kendilerine hibe edilen bu arazilere zamanla; isimleriyle anılacak cami, mescit, tekke, hamam gibi toplumsal hayatı kolaylaştıracak yapılar kurmuşlar ve bu eserler Osmanlı'nın sosyal politikasını yansıtan vakıfların kuruluşuna da öncülük etmiştir. Fetihten sonra ilk kuruluş döneminde, Eyüp Sultan Külliyesi etrafında Cami-i Kebir adıyla kurulan mahalle zamanla büyüyerek çok sayıda mahalleyi bünyesinde toplamıştır. Nitekim Mahkeme kayıtlarına göre XVIII. yüzyılın ilk yıllarında Eyüp'te 42 mahalle olduğu görülmektedir. Bu mahalleler genelde kişi isimleriyle anılmakta ve birçoğunda çift isim görülmektedir.

Tablo 1: 18. Yüzyılım İlk Çeyreğindeki Eyüp Mahalleleri.²³

1	Yavedüd Mahallesi	22	Düğmecibaşı/Dökmecibaşı Mahallesi
2	Cami-i Kebir Mahallesi	23	Süleyman Subaşı Mahallesi
3	Fethi Çelebi Mahallesi	24	Zeynep Hatun Mahallesi
4	Çavuş Kasım Mahallesi	25	Zühre/Zehra Hatun Mahallesi
5	Mehmed Bey Mahallesi	26	Nişancı Mustafa Paşa Mahallesi
6	Otakçıbaşı Mahallesi	27	Ahmed Dede Mahallesi
7	Sofular Mahallesi	28	Topçular Mahallesi
8	Evlice Baba Mahallesi	29	Salih Çelebi Mahallesi
9	Emânî Çelebi Mahallesi	30	Merkez Efendi Mahallesi
10	İlyaszâde Mahallesi	31	Cezerî/Koca Kasım Paşa Mahallesi
11	El-Hâc (Hacı) Hüsrev/Yeni Mahalle	32	Emir Buhârî Mahallesi
12	Aşçıbaşı Mahallesi	33	Ali Paşa-yı Atık Mahallesi
13	Takyecibaşı/Arakiyeci Mahallesi	34	Ali Paşa-yı Cedid Mahallesi
14	Takyecibaşı Mahallesi	35	Bıçakçı Ferhad Mahallesi
15	Kiremitçi (el-Hâc) Süleyman Çelebi /Kiremitçi/ Kızıl Mescit Mahallesi	36	Nazperver/Nazperü Mahallesi
16	Şah Sultan Mahallesi	37	İslam Bey Mahallesi
17	Davud Ağa Mahallesi	38	Defterdar Kara Süleyman Çelebi Mahallesi
18	Cebecibaşı Mahallesi	39	Bey Mescidi Mahallesi/ Silâhi/Selâhi Mehmed Bey
19	Baba Haydar Nakşibendî Mahallesi	40	Zal Mahmud Paşa Mahallesi
20	Serv/ Servi[ler]/ Selv/ Selvi[ler] Mahallesi	41	Musa Çavuş Mahallesi
21	Defterdar Mahmud Efendi Mahallesi	42	Hacı Mahmud

XIX. yüzyılda ise Eyüp'te 28 mahalle adı geçmektedir. Bunlardan yirmi iki mahalle Eyüp kaza merkezinde, dört mahalle Çömlekçiler'de ve iki mahalle Sofular'dadır.²⁴ Artan, 1885 tarihli istatistik cetveline dayandırdığı araştırmasında mahallerin isimlerini şu şekilde paylaşmaktadır.

Eyüp merkezinde; Nişancı Atık Mustafa Paşa, Baba Haydar, Dere (Nazperver), Cezeri Kasım Paşa, Silahi Mehmed Bey, Kızıl Mescid. Cami-i Kebir, Servi, Topçular,

²³ Kuşu, a.g.t., 31-33-34.

²⁴ Erçetin, a.g.t., 17.

Defterdar, Mahmud Efendi, Davud Ağa, Şah Sultan, Defterdar Kara Süleyman Çelebi, Emir Buhari, Süleyman Subaşı, İslam Bey, Ali Paşa-i Cedid, Kasım Çavuş, Ülice Baba, Zeyneb Hatun, Aşçıbaşı ve Fethi Çavuş.

Çömlekçiler bölgesi; Takyeci, Mehmed Bey, Düğmeciler ve Zal Mahmud Paşa mahalleleri.

Sofular bölgesi; Cebecibaşı ve Otakçıbaşı mahalleleri. Bu mahalleler bugün de çoğunlukla aynı isimleri taşımaktadır.²⁵

Osmanlı'nın İstanbul'u fethiyle gelişen tarihi süreçte, kent kültürü açısından önemli bir konuma sahip olan Eyüp, başta Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in sancaktarı Ebâ Eyyub Ensârî olmak üzere birçok sahabenin kabrinin bulunması nedeniyle Müslümanların her daim ilgi odağında olmuştur. Dünyanın birçok yerinden Müslümanların, tıpkı Hac veya Umreye gider gibi Eyüp Sultan Külliyesi'ni ziyaret etmesi, yani Hac farızasını bir nevi buradan başlatmaları, sosyal ve ekonomik hayatı canlandırmıştır.²⁶

Eyüp denilince akla ilk gelen konuların başında mezarlıklar gelir. Çünkü Eyüp; İstanbul'un en büyük nekropolü olmakla birlikte, İslam dini açısından kutsal topraklar olarak atfedilen Mekke, Medine ve ilk kiblemiz Kudüs'ten sonra en büyük dördüncü nekropoldür.²⁷ Eyüp Osmanlı zamanındaki kuruluşunda adeta türbe ve mezarlıklar kenti olarak kurulmuştur.²⁸ Tarihi süreç içerisinde buradaki mezarlıklar büyüyerek, Eyüp'ü İstanbul şehrinin kabristanı haline getirmiştir. Bu kabristanlardaki ve defin alanlarındaki mezarların hüsn-ü hat ve sembolik şekillerini barındıran mezar taşları ise tarih ve sanat bakımından değer atfetmiştir.²⁹ Eyüp, bu açıdan bakıldığında İstanbul'un diğer yerlerine göre özel bir konuma sahipti. Kendi halinde bir yer olmayan Eyüp, sahip olduğu mezarlık ve türbelerle sadece ölenlerin değil yaşayanların da ebedi istirahatgahı

---

²⁵ Artan, a.g.m., 1-6.

²⁶ Erçetin, a.g.t., 17-18.

²⁷ Artan, a.g.m., 1-6.

²⁸ İnalçık, a.g.m., 3.

²⁹ İnalçık, a.g.m., 1.

olmuştur.³⁰ Bu kadim kasaba, İstanbul'a bağlı küçük bir kasaba olsa da dini kimliği ile ön plana çıkmış, önemli bir ziyaret merkezi ve büyük bir mezarlık haline gelmiştir.³¹

Eyüp Mezarlığı'nın oluşumu, Peygamber Efendimiz'in sancaktarı Ebâ Eyyub el-Ensârî'nin kabrinin türbe haline getirilip, halkın şefaatine ulaşmak için yanına defnedilmek istemiyle başlamıştır. Eyüp'teki diğer önemli mezarlıklar ise Edirnekapı ve Eğrikapı civarında oluşurken, İstanbul'un fethinden önce definler yapılan Eğrikapı ve Ayvansaray semtlerinde Emeviler ve Abbasiler zamanında yapılan İstanbul kuşatmalarında şehit düşen sahabe türbeleri de yer almaktadır. Bunlarla birlikte Gayrimüslimlere ait mezar alanları da bulunmaktadır.³²

Eyüp, oyuncakçılık sanatı ve çömlekçiliğiyle de İstanbul'un özel bir kazası olmuştur. Ayrıca çiçekçilik ve bahçivanlık gibi zanaatlar, tarihi İstanbul şehrinde Eyüp'ü ayrı bir noktaya taşımıştır. Ekonomik hayata katkı sağlayan bu çalışmalar, gelişimi de beraberinde getirmiştir. İslami bir gereklilik olan sünnet öncesi çocuklar, Eyüp Sultan Cami'ne getirilir, Ebâ Eyyub Ensârî'nin türbesi ziyaret edilerek, dualar okunur ve bu kazaya özgü olan etraftaki oyuncakçılardan def alınır. Erkek çocukların erkeklığe ilk adımı attıkları sünnet öncesi özel kıyafetleriyle beraber Ebâ Eyyub Ensârî'nin Türbesi'ne ziyarete götürülmesi âdeti, yukarıda vurgusunu yaptığımız oyuncakçılığın gelişmesine olanak sağlamıştır. Aynı şekilde evlenip yuva kurmak isteyenler ve hatta iş arayanlar Eyüp Sultan Külliyesi'ni ziyaret ederek dua etmektedirler. Asırlar süren bu gelenek bugün de devam etmektedir.³³

Eyüp kazasının yapısını yansıtan en önemli dini mimari eserler tekkelerdir. Bunda Eyüp kazasının doğal coğrafi yapısı da etkili olmuştur. Kazanın arazilerinin elverişli yapısı ve boş arsalar, sahip olduğu İslami kimlik Eyüp'te Tekkeleri öne çıkarmıştır. Tarihi belgelerde sayıları 15'i bulan bu tekkelerde Nakşibendilik, Halvetîlik, Bedevîlik, Bektaşîlik, Rifâîlik, Bayrâmîlik, Kadirîlik gibi tarikatlar yer almışlardır.³⁴ Mimari açıdan değerlendirildiğinde geç dönem eserleri olan bu tekkelerden çok azı günümüze ulaşabilmiştir. Mevcut Eyüp kazasında geçmişten günümüze gelebilen tekkelere baktığımızda 1844 yılında yapılan Afife Hatun Tekkesi'nin yalnızca semahanesi

---

³⁰ Kuşu, a.g.t., 25.

³¹ İnalçık, a.g.m., 19.

³² Kuşu, a.g.t., 25-30.

³³ Erçetin, a.g.t., 18.

³⁴ Kuşu, a.g.t., 162-164.

yerinde dururken, XVI. yüzyıl yapılarından Cafer Paşa Tekkesi restore edilmiştir. 1867 yılında Emin Baba Tekkesi de sağlam vaziyette yaşamaktadır. Bunlar gibi birçok tekke bugün harap durumdadır.³⁵

Eyüp kazasında İslam medeniyetine ait olan cami, mescid ve tekkeler dışında çok sayıda medrese, mektep, kütüphane gibi eğitim kurumları ile han, imaret, hamam, namazgâh, çeşme gibi hayır işlerinde kullanılan yapılar da inşa edilmişti. Cami, mescid ve tekkelerin bir kısmı zamana yenik düşüp, ortadan kalkarken, bu tür yapıların inşa çalışmaları Osmanlı'nın son dönemleri olan XIX. yüzyıl ve XX. yüzyıl sonunda da devam etmiştir.³⁶

Eyüp, kültürel tarih açısından da çok önemli bir yapıdır. Vakıflar aracılığıyla kurulan ve Eyüp'e kimlik kazandıran bu eserler, geçmişten günümüze korunarak gelmiştir. Başta Eyüp Sultan Cami ve Külliyesi olmak üzere camiler, türbeler, medreseler, tekke ve zaviyeler, mezarların her biri kültürel mirası yansıtmaktadır. Bu yapılarla birlikte tarihi mahalleleri, çarşıları, mesire alanları, iskeleler, yalı ve köşkleri, tarım alanlarını oluşturan bağ ve bahçeleri Eyüp'e kültürel anlamda büyük zenginlik katmıştır.³⁷

Eyüp kazası adeta açık hava sanat müzesini de andırmaktadır. Eyüp'e bu özelliği katan konuların başında ise Osmanlı Padişahı Sultan II. Mehmet ile başlayan ve sonraki süreçte de devam eden geleneksel Osmanlı Türk mimarisi, çinicilik ve yazı sanatları bakımından eşsiz eserleri barındırmasıdır. Öyle ki Osmanlı Sultanları ve devrin ileri gelenleri, önem verdikleri en değerli eserleri Türbe'ye hediye etmişlerdir. Kutsiyet atfedilmesi nedeniyle bu eserler iyi korunarak bugünlere gelmişlerdir.³⁸

4.2.Eyüp'te Yaşayan Gayrimüslimlerin Sosyal Yaşamı

Eyüp'ün demografik yapısı da sosyal hayatın şekillenmesinde önemli bir rol üstlenmiştir. Nüfusunun büyük çoğunluğunu Müslüman Türklerin oluşturduğu Eyüp'te, Gayrimüslimler de yaşıyordu. Bu gruplar arasında Yahudiler, Ermeniler, Rumlar ve Çingeneler ön plana çıkmaktadır. İstanbul'un hemen hemen her yerinde yaşayan bu grupların Eyüp kazasında ikamet ettikleri yerler ise, genellikle Otakçılar, Emânî Çelebi, Cebeci, İlyaszâde, Takyecibaşı, Yavedûd, Hacı Hüsrev, Baba Haydar Nakşibendî, Koca

---

³⁵ Artan, a.g.m., 1-6.

³⁶ Artan, a.g.m., 1-6.

³⁷ Aksoy, a.g.m., 11.

³⁸ İnalçık, a.g.m., 3.

Kasım Paşa, Kiremitçi Süleyman, Servi ve İslam Bey mahalleleridir. Eyüp kayıtlarında genel olarak Zımmi olarak nitelenen bu kişilere, bazı tarihi bilgiler Hristiyan nüfus için de “*Nasrani*” ifadesinin kullanıldığını belirtir. Başta evlenme, boşanma gibi konulara bakan kendilerine ait dini mahkemeleri bulunan Gayrimüslim halk, istedikleri takdirde Şer’iyye mahkemelerine de başvurabiliyorlardı. Aynı şekilde bu gruplar kendi dinî inançları ve adetleriyle çözebilecekleri miras, nafaka, vasi tayini gibi özel hukuk alanına giren konularında da Eyüp kadısına başvurmuşlardır. Osmanlı Adalet sistemi, ülkede yaşayan her topluluğu bağlayıcı hükümler içerdiği için Gayrimüslim tebaa da İslam ceza hukukunun belirlediği kaidelere göre yargılanmıştır. Gayrimüslimlerin birçok dava da tanık, sanık sıfatlarıyla yer aldıkları tarihi belgelerde mevcuttur.³⁹

Mesleki anlamda kısıtlamaya uğramayan Gayrimüslimler, sadece kutsallığından ötürü Eyüp Sultan Türbesi çevresinde, ticari faaliyet ve mekânsal olarak bazı kısıtlı uygulamalara tabi olmuşlar. 1573 tarihli Eyüp Kadısı’na gönderilen fermanda Cami-i Kebir Mahallesi civarında bulunan ekmekçi fırınları, dükkân ve bostanlardaki zimmilerin, Kuran-ı Kerim okuyanlara ve ezanın okuduğu sırada başta kaval çalmak suretiyle mani olmaları bazı yasakların getirilmesine sebep olmuştur. Şikâyetler sonucu çıkarılan fermanda Gayrimüslimlerin alkol tüketmeleri, müzikli eğlenceler düzenlemeleri nedeniyle de cami etrafındaki dükkân ve bostanlardan çıkarılmaları bu iş yerlerinin ise Müslümanlara verilmesi emredilmiştir. Üstelik bu durumdan sorumlulara kürek cezası da verilmiştir.⁴⁰

4.3.Eyüp’te Ekonomik Yapı

Eyüp kazasında da tıpkı diğer şehir merkezlerinde olduğu gibi ekonomik ve ticari hayatın kalbi çarşı merkezinde atmaktadır. Başta türbe ziyareti olmak üzere ibadet için bu kazaya gelenlerin buluşma noktası genellikle Eyüp Çarşısı olmaktadır. Eyüp kazasının gelişmesinde olduğu gibi Çarşı’nın da gelişmesinde Eyüp Sultan Cami ve Külliyesi etkili olmuştur. Çarşı içerisinde o dönemin hemen hemen her meslek grubundan esnaflar yer almaktaydı. Muhtelif mesleklere sahip bu dükkânlar, ticari hayatın can bulduğu yerlerdir. Çarşı içerisinde paçacı, yoğurtçu, bakkal, ekmekçi, tavukçu, çörekçi, şerbetçi, attar, pazarcı, çizmeci, mumcu, keresteci, manav yer alırdı. Temizlik ve düzgün görünüme ihtimam gösterilirken, büyük çarşının yanı sıra çeşitli

---

³⁹ Kuşu, a.g.t., 104-105-106.

⁴⁰ Kuşu, a.g.t., 108.

meslek gruplarının bir araya gelerek oluşturdukları ihtisas arşıları da yer almaktaydı. Bu şekilde oluşan esnaf arşıları arasında mlekiler, Bardakılar, Yoğurtçular, Tlbentiler, Berberler arşısı sayılabilir. Bu çarşılarda esnaf grupları sadece geçimlerini sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda halkın ihtiyaçlarına cevap vermiş ve istihdama da katkıda bulunmuştur. Aynı alanda faaliyet gösteren İhtisas arşılarının, Büyük Eyüp arşısı'na bağlı sokaklar üzerine konumlandığı ifade edilmektedir.⁴¹

Eyüp'te en önemli meslek kollarından birisi oyuncakılardı. Bu konuda ayrıntılı bilgi veren nl Osmanlı seyyahı Evliya elebi'ye göre XVII. yüzyıl ortalarında Eyüp kazasında 100 oyuncakçı dükkânı ve buralarda çalışarak geçimini sağlayan 105 tane ustanın olduğu görülmektedir. Bu dükkânlar, Eyüp Sultan Türbesi'ne giden iskele caddesi zerindeki Oyuncakılar arşısı'ndaydı ve 105 olan sayı XIX. yüzyılla birlikte gerileyerek 25-30 civarına düşmüştür. Eyüp oyuncakları kendine has bir özellik göstermektedir.⁴² Bir diğer kaynakta ise Eyüp kazasında oyuncakılığın XVIII. yüzyılda Osmanlı padişahlarından Sultan II. Mahmud tarafından başlatıldığını ve Dökmeci Hasan Ağa tarafından uygulandığını göstermektedir. Eyüp Kazasının dini kimliği oyuncakılığın gelişimini sağlayan en önemli faktördür. Üç asır boyunca başarılı bir şekilde sürdürülen oyuncakçılık, zamanla teknolojiye yenik düşerek Cumhuriyet dönemiyle birlikte önemini yitirmiştir ve birçok geleneksel el sanatı gibi tarihin tozlu sayfalarında yerini almıştır.⁴³

Eyüp, oyuncakıları ve dini eşya satışı yapan esnaflarının yanında gıda alanında faaliyet gösteren yoğurtuları, kaymakıları ve kebabıları da meşhurdur. Zamanla bu kaymakçı dkknları halkın buluşma noktası olmaya başlayınca, ulema ehli durumdan rahatsız olup, konuyu şikâyet etmeleri zerine Osmanlı sultanları tarafından bu tür yerlerde buluşmak- oturmak çıkarılan fermanlarla yasaklanmıştır.⁴⁴ Ayrıca Osmanlı Devletinin son yıllarında Eyüp; sanayi devriminin de gerçekleşmesiyle birlikte kurulan fabrikalarla bir sanayi bölgesi olmuş; çeşitli alanlarda üretim gerçekleştiren fabrikalar kurulmuştur.⁴⁵

---

⁴¹ Kuşu, a.g.t., 56-57-58-59.

⁴² Artan, a.g.m., 1-6.

⁴³ Arslan, a.g.m., 2-4.

⁴⁴ İnalçık, a.g.m., 2.

⁴⁵ Erçetin, a.g.t., 18.

Eyüp ticari ve ekonomik hayatına en büyük katkıyı sağlayan alanlardan birisi de deniz ticaretiydi. Eyüp; coğrafi konumunun verdiği avantajla, iskelelere de sahipti. Haliç kıyısı ve Anadolu yakasındaki iskelelerle bağlantıyı kuran Eyüp ve Defterdar iskeleleri, üstlendiği rol bakımından sadece deniz ulaşımını kullanan yolcuların inip bindikleri yerler değildi. Bu iskelelerde aynı zamanda Eyüp'te üretilen mum, deri, et ve süt ürünleri satan dükkânlar faaliyet gösteriyordu. Dolayısıyla Eyüp'te imal edilen ürünler İstanbul'un diğer noktalarına rahatlıkla gönderilmiştir. Örneğin Eyüp'te üretimi yapılan yoğurtlar tablalara konularak Eyüp İskelesi'nde kayıklara yüklenip İstanbul'a sevk edilmiştir. Zira Eyüp'te yaşayanların ürettikleri ürünler ve dışarıdan gelen ürünler bu iskelelerde yüklenip, boşaltılıyordu. Bu iskeleler, Eyüp ve civarının ticari hayatının canlanmasına büyük katkı sağlamıştır.⁴⁶

Osmanlı'nın genel ekonomik yapısına baktığımızda Seyfiye grubunun ekonomiye hâkim olduğunu görmekteyiz. Daha çok askeri sınıfın ekonomiye hükmetmesi nedeniyle İstanbul'un köylerinde de en zengin kesim Yeniçeriler olmuştur. "Toprak ve Reaya sultanındır" kanunuyla birlikte her şeyin devletin yönetiminde (devlete ait) olduğu Osmanlı'da özellikle XVII. yüzyılla birlikte toprakların askerlerin eline geçtiğini görmekteyiz.⁴⁷

4.4.Eyüp'te Yaşayan Gayrimüslimlerin Ekonomik Yapısı

Gayrimüslim topluluklar da, tıpkı Müslimler gibi ekonomik hayatta yerlerini almışlardır. Esnaflık yaparak geçimlerini sağlayan Gayrimüslim tebaa, birçok meslek grubunda yer almıştır. Eyüp köylerinde yaşayanların bir kısmının tarımla uğraştıkları bilinirken, taşınır veya taşınmaz birçok gayrimenkulün alış veya satışını yaparak ticaret de yapabilirlerdi. Ancak sadece Eyüp Sultan Külliyesi civarında, bu alana verilen kutsiyetten dolayı mekânsal anlamda kısıtlamaya tabilerdi.⁴⁸

Eyüp kazasının ticari hayatında faal olan Yahudiler, daha çok Yenikapı ve Edirnekapı civarında ikamet ederken, Çömlekçilik, Şişe İmalatı, Gayrimenkul, Gıda ve Canlı hayvan ticareti gibi mesleklerle uğraşmışlardır. Ayrıca Yahudiler'in burada kendilerine ait mezarlıkları da bulunmaktadır. Ermeniler ise Çeşmeli Odalar Mahallesi ve Baba Haydar Mahallelerinde ikamet etmektedirler. Kendilerine ait iki adet kiliseleri bulunan

---

⁴⁶ Kuşu, a.g.t., 63

⁴⁷ İnalçık, a.g.m., 6.

⁴⁸ Kuşu, a.g.t., 107-108.

Ermeniler daha çok ekmekçi, bostancı, yoğurtçu, kaymakçı, çömllekçi gibi iş kollarında faaliyet göstermişler. İstanbul'un fethinden sonra sayıları azalan Rumlar, Eyüp kazasında Hasköy'e bağlı iki mahallede yaşarlar, deniz ticaretine hâkimdirler. Geçimlerini balıkçılık, tekne yapımcısı, kalafatçı olarak sağlayan Rumların, ibadetlerini yerine getirdikleri üç tane de kilise bulunurdu. İstanbul'un yerleşik gruplarından olan Çingenerler, daha çok Eyüp'ün dış mahallerinde ikamet etmişler, bir kısmı Eyüp Sultan Cami'nin hizmetinde bulunurken, bir kısmı süpürgecilik yapmış ve bir diğer kısmı da elek imalatında faaliyet göstermiştir.⁴⁹

Tablo 2: Eyüp'te yaşayan Gayrimüslimlerin icra ettikleri meslek kolları.⁵⁰

Yahudiler	Ermeniler	Rumlar	Çingenerler
Çömllekçilik, Şişe İmalatı, Gayrimenkul, Gıda, Canlı hayvan ticareti	Ekmekçi, Bostancı, Hamal, Yoğurtçu, Mikrâşçı, Kaymakçı, Eskici, Çömllekçi, Çizmeci, Pabuççu, Mismarcı	Balıkçı, Marangoz, Tekne yapımcısı, Kalafatçı, Meyhane	Elek imalatı, Süpürgecilik

Köklü geçmişi Bizans'a uzanan tarihi Eyüp kazası, modern dünyanın gelişiminden kendine düşen payı almıştır. Cumhuriyet dönemiyle birlikte değişen yapısından etkilenen Eyüp, seri bir şekilde dönüşüm yaşamıştır. Osmanlı yönetiminde halkın ortak yaşam alanı olan ve 1950'li yıllara kadar dini bir kimliğe sahip olan Eyüp, takip eden yıllarda sanayileşmenin etkisine girmiştir.⁵¹ Hızlı büyüme beraberinde nüfus artışını da getirmiş, fabrikalarda istihdam için Anadolu'nun birçok yerinden insanlar buraya yerleşmiş ve bünyesinden Bayrampaşa, Gaziosmanpaşa gibi yeni ilçeler çıkaran Eyüp, Nüfus ve ekonomiye katkı sağlayan sanayileşme sürecinin Eyüp'ün doğal yapısına etkisi ise olumsuz olmuştur.⁵² Sayıları giderek artan fabrikalar tarihi semtin dinsel kimliğini bozmuştur.⁵³ 12 Eylül 1980 darbesiyle birlikte hayata geçen projelerle

⁴⁹ Kuşu, a.g.t., 110-112-113-116-117-118.

⁵⁰ Kuşu, a.g.t., s. 110-112-113-116-117-118.

⁵¹ Türkoğlu, a.g.t., 108.

⁵² Artan, a.g.m., 1-6.

⁵³ Türkoğlu, a.g.t., 108.

sahildeki tesisler yıkılarak, parklar yapıldı, açık sahalara oluşturulmuş ve yeni bir yol açılmıştır.⁵⁴

5.Eyüp Kadılığı

Kadı sicilleri, kadılar tarafından tutulan mahkeme tutanaklarıdır. Kadı, görev yaptığı kazanın hem hâkimi, hem mülki amiri, hem de halkın her konuda müracaat ettiği en üst idari sorumlusudur. Bu nedenle kadının görev mahallinde tutmuş olduğu kayıtlar, ilgili bölgenin sosyal, ekonomik ve kültürel hayatını yansıtan önemli belgelerdir.

Arapça'da kazâ قضا (kadâ) kökünden ism-i fail olan kadı, fıkıh terimi olarak insanlar arasında meydana gelen çekişme ve davaları şer'i hükümlere göre çözümlenmek için yetkili makamca tayin edilen kişiyi ifade eder. Kadıların tayin, terfi ve azilleriyle yetkili kimseye "kadı'l-kudât" veya "kadı'l-cemâa" denilmektedir. Bazı belgelerde kadı yerine "Hâkimü'l-vakt" ya da "Hâkimü'ş-şer" gibi terimlerde kullanılmıştır. Kadının yargı ve yürütme yetkilerini yerine getirdiği bölgeye ise "Kaza" denilmektedir.⁵⁵

Osmanlı Devleti'nde şer'î mahkemeler, hukukî ve dinî konularda bütün kararlarını Hanifî mezhebine göre değerlendirip, karar verirdi. Zaten devletin yargı mekanizmasında başka mahkeme de yoktur. Bununla birlikte şehirlerin belediyeçilik uygulamalarında vekâletname, alım, satış işlerinin düzenlenmesi de bu mahkemeler tarafından yürütülürdü. Devletin yerel konularda gönderdiği fermanların uygulanması da kadılar aracılığıyla gerçekleştirilirdi.⁵⁶

Kadıların net maaşları olmayıp, davalardan elde edilecek gelire göre alacakları kanunnâme ile belirlenmiştir. Sultan II. Bayezid (1481-1512) tarafından çıkarılan kanunnâmede belirlenen ücret tarifesi, görülen davanın ne olduğuna bağlı olarak ayrılmış, zaman içerisinde elde edilen kazanç ve ihtiyaca göre değişikliğe uğramıştır. Fatih Sultan Mehmed'in Kanunnâmesi'nde kadıların sicilden yedi, hüccetten otuz iki, sicil suretinden on iki ve miras dağılımından binde yirmi, bekârların nikâhından otuz iki, dul nikâhından on beş veya on iki akçe alınması kanun hâline getirilmiştir.

---

⁵⁴ Artan, a.g.m., 1-6.

⁵⁵ Fahrettin Atar, Kadı, TDV, İA, C. 24, İstanbul: 2001, 66-69.

⁵⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin İlimiye Teşkilâtı, 4. Baskı, Ankara: TTK, 2014, 91.

XVI. yüzyıl sonlarıyla XVII. yüzyıl miras dağılımından kadılar binde on beş, nikâh resminde kız olanlardan kadıya yirmi ve hademesine beş, dul olanların nikâhından kadı on ve hademesi beş hüccet ve resm-i kitabet kadı için yirmi ve hademesi için beş, azatnâmelerden kadı için elli, naip, emin ve kâtip için on iki, cem'an altmış ve sicil kaydından sekiz, imzadan on iki ve müraseleden yani şer'i muhaberâtta altı akçe resim alınırdı.⁵⁷

Seyyah İnciciyan; XVIII. yüzyılda İstanbul'a dair seyahatnamesinde Eyüp Kadılığı için şöyle demektedir: "Eyüp 500 akçelik bir Mollalık olup, Çatalca, Büyükçekece, Küçükçekece, Silivri, Ereğli, Midye, Burgaz ve Terkos nahiyeler ona tabidir" demektedir. Eyüp, Mevleviyet denilen Büyük Kadılıklardandır.⁵⁸ Ancak, bazı zamanlarda Eyüp Kadılığı'nın derecesi H. 1185 (M. 1771) yılına kadar devriye denilen küçük mevleviyetlerden iken Eyüp el-Ensari'ye hürmeten mahreç Mevleviyeti derecesine yükselmiş ve Halep ile Selanik mevleviyetleri arasına girmiştir.⁵⁹

İstanbul fethedildikten sonra burada dört önemli "Kadılık" kurulmuştur. Bunlar; İstanbul kadılığı, Eyüp, Çekmeceler ve Çatalca etrafı, diğer ikisi de Galata ve Üsküdar ve kadılıklardır. Sur içinde yer alan Kadılık hâkimine "İstanbul Kadısı", sur dışındaki Eyüp Kadılığı'na "Havass-ı Refia" veya kısa olarak "Haslar Kadılığı," Galata ve Üsküdar Kadılıkları ise kendi isimleriyle anılmıştır.⁶⁰

Fetihten sonra şekillenen Eyüp Kazası, 1459 yılında 163 köyden oluşmaktaydı.⁶¹ Zaman ilerledikçe sınırları genişleyen Eyüp için Evliya Çelebi'nin verdiği bilgiye göre; Çekmece, Çatalca ve Silivri kazaları Eyüp yani Haslar Kadılığı içinde bulunmaktadır. Eyüp Kadılığı'nın XVII. asırda 700 köye hükmettiğini ve kazası dâhilinde 26 nahiyede naip ismiyle anılan vekillerinin olduğunu bildirmektedir. Adilce hareket etme şartıyla senede 10 bin kuruş gelir elde edirdi ki bu gelir o döneme göre mühim bir gelirdir.

⁵⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz., Uzunçarşılı, **a.g.e., İlmiye Teşkilatı**, 91-92-93.

⁵⁸ Uzunçarşılı, **a.g.e., İlmiye Teşkilatı**, 3. Dipnot, 137.

⁵⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz., Uzunçarşılı, **a.g.e., İlmiye Teşkilatı**, 138.

⁶⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz., Uzunçarşılı, **a.g.e., İlmiye Teşkilatı**, 137.

⁶¹ Yunus Koç, Osmanlı Dönemi İstanbul Nüfus Tarihi, **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, C. 8, Sayı 16, Ankara: 2010, 178.

Ayrıca Hadımköy, Büyükçekmece ve Küçükçekmece, Terkos ve Uzunova'da Eyüp Kadısı'nın birer naibi bulunmaktadır.⁶²

5.1.Çarşamba Divanı

İstanbul Kadısı her Çarşamba günü İstanbul meselelerini görüşmek için Eyüp, Galata ve Üsküdar Kadılıklarıyla birlikte Paşakapısı'na yani Bab-ı Âli'ye giderdi. O gün Sadrâzam, Divanhane'ye çıkıp dava dinler ve Kadılara ait Şer'i davalar varsa onları da bölgelerine göre İstanbul Kadısıyla, diğer kadılara dinletirdi. Bu divanda Sadrâzam'ın sağında İstanbul ve Eyüp Kadıları, solunda Galata ve Üsküdar kadıları yer alırdı. Çarşamba Divanı öğleye kadar devam edip, sonra yemek yenirdi ve divan dağılırdı.⁶³

Çarşamba Divanı'nda İstanbul halkının şer'î ve örfî şikâyetleri istişare edilmektedir. Bu divanda iaşe, asayiş, temizlik, su, ulaşım ve yangın gibi meseleler görüşülür, bulunan çözümler Sadrâzam'ın mührüyle onaylandıktan sonra ilgili yerlere gönderilirdi. Ayrıca bu divanda Divan-ı Hümâyun tezkirecileri ve çavuşları da hazır bulunurdu. XIX. yüzyılın ortalarında Bab-ı Âli'de yapılan yeniliklerle Çarşamba Divanı ilga edilmiştir.⁶⁴

---

⁶² Evliyâ Çelebi, **Seyahatnâme**, C. 1, 1. Kitap, Robert Dankoff-Seyit Ali Kahraman-Yücel Dağlı, (Haz.) YKY, Ocak-2006, 363.

⁶³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı**, 3. Baskı, Ankara: TTK, 1988, 40. Uzunçarşılı, **a.g.e., İlimiye Teşkilatı**, 141.

⁶⁴ Uzunçarşılı, **a.g.e., Osmanlı Devletinin Merkez**, 40.

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI'DA SEYYİDLER ve ŞERİFLER

1.1. Seyyidler ve Şerifler

İslâmiyet öncesi devirlere baktığımızda Doğu ve Orta Doğu toplumlarında, toplumsal vicdanlarda kirliliğe bulaşmamış ve örnek gösterilebilecek insanlara saygı gösterilmiştir. Dolayısıyla böyle toplumlar bu tarz insanları her zaman aralarında görmek istemişlerdir. Buna örnek olarak İslâm öncesi Mekke'de Hanifler, Sasaniler'de mübedler, Hindistan'da Budist ve Zerdüş dervişler gösterilebilir.⁶⁵

İslam toplumunda ise soyları Hz. Peygamber'e dayanan sâdât-ı kirâm, seyyid-şerif veya evlâd-ı resul gibi terimlerle ifade edilen kişiler bu konumdadır. Bir diğer ifadeyle, onlardan ideal insan olarak bilinen ve topluma benimsetilmeye çalışılan "insan-ı kâmil" modelindeki bir insan gibi davranmaları veya öyle olmaları beklenirdi.⁶⁶ Bilindiği üzere Hz. Peygamber'in nesli amca-zâdesi Hz. Ali ile kızı Fatımatü'z-Zehra'nın evliliğinden dünyaya gelen Hasan ile Hüseyin'in soyundan gelenlerle devam etmektedir. Bu soydan gelenlerin itibarı ise Hz. Peygamber'in neslinden gelmiş olmalarındandır.⁶⁷ Hz. Hasan'dan gelen kola Şerif ve Hz. Hüseyin'den gelen kola da seyyid denilmek suretiyle birbirinden ayrılmıştır.⁶⁸

---

⁶⁵ Hasan Yüksel, Artuklu'dan Cumhuriyet'e Ma'mûretü'l-Aziz'de Bir Seyyid Şeyh Ailesi: Pir Hasan Zerraki Ailesi, **Fırat Üniversitesi HarputUygulama ve Araştırma Merkezi Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu**, Elazığ: 23-25 Mayıs-2013, 413-414.

⁶⁶ Yüksel, a.g.m., 413-414.

⁶⁷ İslâmi kaynaklarda yazılanlar, Hz. Peygamber'in ehl-i beytinin Hz. Ali ile Hz. Fatıma'dan doğma Hasan ile Hüseyin'le devam ettiğini ve bunların evlât ve ahfâdıyla sınırlı olduğunu açıkça göstermektedir. Zira Hz. Ali'nin diğer eşlerinden doğan çocuklarına ve nesline her ne kadar riayet edilmişse de kendilerine böylesi mukaddesbir itibar verilmemiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Ahmet Rıf'at, **Devhatü'n-Nukabâ, Osmanlı Toplumunda Sâdât-ı Kiram ve Nakibüleşrâflar**, Hasan Yüksel, M. Fatih Koksâl, (Haz.) Sivas: 1998, 2-3.

⁶⁸ Uzunçarşılı, a.g.m., Osmanlılar'da, **Marife**, 45.

Bu kişilere İslâm toplumunun seçkin ve ayrıcalıklı asilzadeleri de denilebilir. Ancak bunların asilzadelikleri servete, bencillik ve zorbalığa değil; erdeme, hakkaniyete, tevazua, iffete ve doğruluğa dayanmaktaydı ya da onlardan beklenen asıl tutum ve tavır buydu.⁶⁹ 17 Mart 632 yılında Veda Hutbesi'nde Hz. Muhammed'in (as.), "Size paha biçilmez iki şey bırakıyorum: Allah'ın kitabını ve ehl-i beytimi... Benden sonra bunlara sarılırsanız asla sapıklığa düşmezsiniz," şeklindeki hadisi de bu beklentiyi açıklayan bir kaynaktır.⁷⁰

Bu itikat ve inanç üzere seyyid ve şeriflerin Müslüman Türk devletlerinde ve diğer Müslüman toplumlarında bile daha ilk dönemlerden itibaren kabul gördükleri ve himayeye mazhar oldukları bilinmektedir.⁷¹

Bu konuyla alakalı Yüksel; *"Bununla beraber İslâm inanç ve ahlâk kurallarına riayet etmeyenlerin ehl-i beytten de olsalar kefereden bir farkları olmayacağını, Âl-i Resûl'ün İslâm'ın ahkâmına riayet edenler olduğunu ve buna örnek olmak üzere Hz. Nuh ile oğlu Ken'an'ın hikâyesini ünlü Osmanlı şeyhülislâmı Ebussuud Efendi bir fetvasında zikretmiştir. Bir diğer fetvasında ise, "Sâdâtın ba'zı, 'bize hukûk-ı ibâd zarar eylemez, biz âhirette hukûk-ı ibâddan mes'ul olmazız, alâ külli hâl biz cennete dâhil oluruz' deseler, mezburlara ne lazım olur?" sorusuna, İslâmın getirmiş olduğu ibadetleri yapmaktan kaçınan böylesi evlâd-ı resûl için verdiği cevapta "Eğer bunlar bu iddiaları üzerinde ısrar ederlerse zındık olurlar ve kâtilleri vacip olur" demektedir.*⁷²

Ehl-i beyt ise Peygamber efendimizin kızı Hz. Fatıma ile hem amcazadesi hem de damadı Hz. Ali'den olan Hasan ve Hüseyin'dir. Zira bu kapsama Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in çocukları da girmektedir. Ancak şu da bir gerçektir ki İslam toplumlarında

---

⁶⁹ Yüksel, a.g.m., 413-414.

⁷⁰ Ethem Ruhi Fırlı, Gadir-i Hum, TDV, İA, C. 13, 279-280.

⁷¹ Rüya Kılıç, **Osmanlıda Seyyidler ve Şerifler**, 7. Baskı, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2016, 57. XI. Yüzyılın ikinci yarısında Yusuf Has Hacib'in yazdığı Kutadgu Bilig adlı eserin bir bölümünde Hz. Peygamberin soyundan gelen seyyid ve şeriflere ihtimam ve imtiyaz gösterilmesi gerektiğine ayrılmıştır. Selçuklular döneminde Nizamülmülk'ün kaleme aldığı Siyasetnâmesinde de seyyid ve şeriflere saygı gösterilmesini, hatta seçilecek elçilerin bunların arasından seçilmesini tavsiye ettiği de görülmektedir. Zira Osmanlı devrinde yazılan nasihatnamelerde de bunlara benzer ifadeler yer almaktadır. Ayrıntılı bilgi için bkz. Yüksel, a.g.m., 413-414.

⁷² Yüksel, a.g.m., 413-414.

önemli bir konuma sahip olan Ehl-i Beyt'i, sevip saymak dini bir vecibe olarak kabul edilmiştir.⁷³

1.2. Ehl-i Beyt

Bir kimseye nispet edilen (ehl) kelimesi o kimsenin akrabasını ve aşiretini işaret etmektedir. Ehl-i Beyt ise hane sakinlerini işaret eder. Bu ifade daha sonraları Hz. Peygamber'in soyu için kullanılmaya başlamıştır. Soydan kasıt ise Hz. Fatıma ile Hz. Ali'nin çocukları olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin için kullanılmıştır.⁷⁴

Bir başka görüşe göre ise Ehl-i Beyt şu şekilde açıklamaktadır. "Ev halkı" anlamına gelen Ehl-i beyt (ehlü'l-beyt) Hz. Peygamber'in eşini, çocuklarını, torunları ve yakın akrabalarını kapsamaktadır. Ehl-i beyt tabiri, cahiliye dönemi Arap toplumlarında kabileye başkanlık eden kişinin ailesini ifade eden tabir olarak kullanılmıştır. Ancak İslâmi dönemden günümüze kadar yalnızca Hz. Peygamber'in ailesi ve soyu manasına gelen bir terim olarak kullanılmıştır.⁷⁵

Ahzâb Suresi'nin 33. ayetinde de ehl-i beytten söz edilmektedir. Burada surenin bir bölümü aşağıda verilmiştir.

...تَطْهِيراً وَيُطَهِّرْكُمْ الْبَيْتِ أَهْلَ الرَّجْسِ عَنْكُمْ لِيُذْهِبَ اللَّهُ يُرِيدُ إِنَّمَا

Meali: Ancak ve ancak Allah, ey Ehl-i Beyt, sizden her çeşit pislîği, suçu gidermek ve sizi tam bir temizlikle tertemiz bir hale getirmek diler.⁷⁶

Öz, Ahzâb Suresi'nin 33. ayetini şu şekilde açıklamaktadır. "Hz. Peygamber'in (el-Ahzâb 33/33) Ehl-i beyt'i zikredilerek Hz. Mûsâ'nın ev halkı, diğerlerinin de hanımları kastedilmiştir. Hz. Peygamber'in hanımlarına hitap eden ayette Allah'ın onları

⁷³ Mustafa S. Küçükaşcı, Tarihi Süreçte Seyyid ve Şerif Kavramlarının Kullanımı, **Osmanlı Araştırmaları**, Sayı XXXIII, İstanbul: 2009, 87.

⁷⁴ Murat Sarıçık, **Nakibü'l-Eşraflık Müessesesi**, Ankara: TTK, 2003, 4.

⁷⁵ Mustafa Öz, Ehl-i Beyt, **TDV, İA**, C. 10, İstanbul: 1994, 498-501. Yaşar Özdemir, **Ehl-i Beyt Kavramının Teolojik Analizi**, SBE, Temel İslam Bilimleri ABD, Yüksek Lisans Tezi, Çorum: 2014, 5.

⁷⁶ Transkript: innemâ yurîdu(A)llâhu liyuzhibe 'ankumu-rricse ehle-l beyti ve yutahhirakum tathîrâ(n). bkz. AyetKarsilastırma, Abdalbaki Gölpınarlı Meali; Ahzâb Suresi 33. Ayet, <http://www.kuranmeali.com/> 18 Şubat 2020.

buyruklarına itaat etmeye çağırıldığı ve böylece kendilerini günahlardan temizlemeyi dilediği anlatılmıştır.”⁷⁷

Sarıcık, ise bu ayetin Hz. Fatıma, Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin için nazil olduğunu ifade etmektedir. Zira bu ayet indikten sonra Hz. Peygamber Hz. Fatıma, Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’i yanına çağırıp üzerlerine bir örtü örterek “Bunlar benim ehl-i beytim”dir diyerek dua etmiştir⁷⁸ şeklinde yorumlamıştır.

Seyyidler ve şeriflerle alakalandırılan ve en çok karşılaşılan ayetlerden bir diğeri ise Şûrâ Suresi’nin 23. ayetidir. Bu ayetin ilgili kısmı alınmıştır.

...الْقُرْبَىٰ فِي الْمَوَدَّةِ إِلَّا أَجْرًا عَلَيْهِ اسْتَأْجَمُونَ لَا قُنْ

Meali: De ki: Sizden, tebliğime karşılık bir ücret istemiyorum, istediğim, ancak yakınlarıma sevgidir.⁷⁹

Bu ayetin de seyyidlere ithafen inen ayetlerden biri olduğunu ifade edilmektedir. Ayet için yapılan üç yorum vardır ve yapılan yorumlarda da bu ayetin Seyyidler için olduğu kanısına varılmıştır. Buna göre “Seyyid ve Şeriflere Hz. Muhammed’den ötürü sevgi ve hürmet göstermek esastır” denilmektedir.⁸⁰

Öz ise “Ehl-i beyt’in kapsamı ve vasıfları konusunda Şîi âlimlerince benimsenen telakkiler tutarlı görünmemektedir” demektedir. Bunun sebebi ise söz konusu surenin (Şûrâ Suresi’nin 23. Ayeti) nazil olduğu zamandır. Şiîler’in, Hz. Peygamber’in İslâm’a davet ettiği insanlardan sadece Hz. Ali ile Hz. Fâtıma ve çocuklarını sevmelerini istediğini iddia etmeleridir. Zira söz konusu ayet Mekke döneminde nazil olmuştur ve o tarihte Ali ile Fâtıma’nın henüz evlenmediklerini söylemektedir.⁸¹

Seyyidlere hürmet göstermeye delil olacak bir diğer ayet ise Ahzâb Suresi’nin 6. Ayeti örnek verilmiştir. Bu ayetin de ilgili kısmı şu şekildedir:

...أُمَّهَاتُهُمْ وَأَزْوَاجَهُمْ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بِالْمُؤْمِنِينَ أَوْلَىٰ النَّبِيِّ

⁷⁷ Öz, Ehl-i Beyt, TDV, 498-501.

⁷⁸ Ayrıntılı bilgi için bkz. Sarıcık, a.g.e., 5. Özdemir, a.g.t., 10.

⁷⁹ Transkript: kul lâ es-elukum ‘aleyhi ecran illâ-l meveddete fi-l kurbâ. Abdülbaki Gölpınarlı Meali; Şûrâ Suresi 23. Ayet, <http://www.kuranmeali.com/18> Şubat 2020.

⁸⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. Sarıcık, a.g.e., 6-7.

⁸¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. Öz, Ehl-i Beyt, TDV, 498-501.

Meali: Peygamber, mü'minlere kendi öz nefislerinden, canlarından, birbirlerinden daha yakındır, daha ileridir. Eşleri mü'minlerin anneleridir.⁸²

Sarıcık, bu ayeti açıklarken şu ifadeleri kullanmıştır. *“bir mü'min peygamberin ihtiyaç duyduğu bir şeyde O'nu kendisine tercih eder. Hâlbuki bir seyyid, kölesi katında ihtiyaçta kölesinden evla değildir. Köle açlıktan ölme durumunda bulunduğu yiyeceği kendisi yer. Bu ayet sebebi ile Hz. Peygamber'in sevgisini de kendi sevgisine tercihle, O'nun sevdiklerini sevmek gerekir”* demektedir.⁸³

Bu konuda rivayet edilmiş bazı “Hadisler” de bulunmaktadır. Bunlara bakacak olursak:

“Fâtıma ehl-i cennet kadınlarının seyyidesidir.” Burada Hz. Fatıma için Seyyide unvanı kullanılmıştır.

“Fatıma benden bir parçadır, kim ona kızar (gazab) sa bana kızmış olur.” Bu hadiste ise Hz. Fatıma'ya kızmanın Hz. Peygamber'e kızmakla eşdeğer olduğu ve onu üzdükleri takdirde Peygamber'i de üzecekleri vurgusu yapılmıştır.⁸⁴

“Hasan ve Hüseyin cennetlik gençlerin iki seyyididir.” Burada da Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin için seyyid vurgusu vardır. Bu hadise göre iki kardeşin gençken öleceğine dikkat çekildiği gibi, cennetlik ve seyyid olduklarına da işaret edilmiştir.

Hz. Peygamber, sevgili torunu Hz. Hasan için: “Allah'ım ben O'nu seviyorum, sen de O'nu sevenleri sev” diye buyurmuştur. Buna göre de Hz. Peygamber'in sevdiğini sevmek demek Allah'ın da bizi sevmesi demektir.⁸⁵

“Hüseyin bendendir, ben ondanım, Hüseyin'i seveni Allah sevsin” şeklinde olan bir duası ise burada Hz. Hüseyin için; O'nu sevene ve yakınlık duyana edilen bir duadır. Bu sebeple Hz. Peygamber'in torununu sevmek gerekmektedir.⁸⁶

Hz. Peygamber'in Ehl-i beyt'ine tam olarak kimlerin dâhil olduğu konusunda birkaç görüş vardır. Bunlardan bazıları şu şekilde rivayet edilmiştir. Bir rivayete göre Resûl-i Ekrem, Hz. Zeyneb ile evlendiği gün ilk Hz. Âişe olmak üzere tüm hanımlarının

---

⁸² Transkript: Ennebiyyu evlâ bilmuinin emin enfusihim(s) ve ezvâcuuum mehâtuhum(k). Abdullah Parlıyan, Meali; Ahzâb Suresi 6. Ayet, <http://www.kuranmeali.com/> 19 Şubat 2020.

⁸³ Ayrıntılı bilgi için bkz. Sarıcık, **a.g.e.**, 7.

⁸⁴ Sarıcık, **a.g.e.**, 9.

⁸⁵ Sarıcık, **a.g.e.**, 11.

⁸⁶ Sarıcık, **a.g.e.**, 12.

odalarını tek tek dolaşmış ve her birine, “Allah’ın selâmı üzerinize olsun ey Ehl-i beyt” diye hitap etmiş ve onların Ehl-i beyt’in asıl mensupları olduğunu vurgulamıştır.

Bir diğer rivayete göre (Ahzâb 33/33) ayeti Ehl-i beyt’e ilişkin, Hz. Peygamber hanımlarından Ümmü Seleme’nin odasında iken nâzil olmuş ve Resûl-i Ekrem de orada bulunan ya da sonradan gelmiş olan Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin’i abasının altına alarak, “Allah’ım, bunlar benim Ehl-i beytimdir, onları günahlarından temizle” diye dua etmiştir. Bunun üzerine Ümmü Seleme kendisinin Ehl-i beyt’ten olup olmadığını sormuş, Peygamber ona, “Sen zaten kendi yerindesin, sen hayır üzeresin” şeklinde cevap vermiştir. Diğer bir rivayet ise sadaka almaları haram kılınan ashab-ı kiram içindir. Bunlar “Ebû Tâlib, oğulları Akîl ve Ca’fer ile Abbas b. Abdülmuttalib’in ailesine mensup olanlar yanında Abdullah b. Mes’ûd ile Selmân-ı Fârisî gibi sahabeler de Ehl-i beyt’e dâhildir” denilmektedir.⁸⁷

Seyyid ve şerif terim olarak “nesl-i pâk-ı Muhammedi”ye mensup anlamında yüceltilmiştir. Hem anne hem de baba tarafından soyu Hz. Ali’ye dayananlara ise Nebatî dilinde “seyyidü’s-sâdât” manasına gelen tabatâbâ denilmiştir. Hem anne hem de baba tarafından soyları Hz. Hasan ve Hüseyin’e dayananlara ise her iki taraftan şerefli manasında “zü’l-şerefeyn” denilmiştir.⁸⁸

Gerek ayet ve sureler olsun gerekse hadisler olsun rivayete göre seyid ve şeriflere Hz. Muhammed’den ötürü her daim saygı, sevgi ve hürmet gösterilmiştir. Bu saygı ve hürmet geçmişten günümüze kadar devam etmiştir. Zira bugün bile soyu seyidlere veya şeriflere dayanan biri hakkında kötü bir şey söylendiğinde, “Tövbe de!”, “O Seyyid!”, “Çarpılırsın!” gibi cümleler kurulmaktadır. Seyyid ve şerifler için verilen örnekleri burada bitirip, seyid ve şerifler’in geçmişten günümüze değerlendirmesini yapabiliriz.

Şerif: “(شريف) şerufe-yeşrufü-şerafen, şürfeten, şerfeten, şerâfeten fiilinden gelmektedir. Lügatta şerîf, ataları sebebiyle bir üstünlüğe ve ululuğa sahip kişidir.”⁸⁹ Şerif’in kelime anlamı; şerefli, soylu, asil vb. olarak sözlükte karşımıza çıkmaktadır. Bu

⁸⁷ Öz, Ehl-i Beyt, TDV, İA, 498-501.

⁸⁸ Ayrıntılı bilgi için bkz., Küçükaşçı, a.g.m., 88.

⁸⁹ Mithat Eser, Abbasîlerin İlk Döneminde Seyyid Ve Şeriflerin Dinî, Sosyal Ve Kültürel Konuları, Selçuk Üniversitesi, SBE, İslam Tarihi Ve Sanatları ABD, İslam Tarihi Bilim Dalı, Doktora Tezi, 2008 Konya, 6.

kelimenin çoğulu ise “Şürefâ” ya da “Eşrâftır.”⁹⁰ Yukarıda bahsedildiği gibi Peygamber Efendimizin amcasının oğlu ve damadı olan Hz. Ali ile eşi Fatıma’nın çocuklarından olan Hz. Hasan’ın neslinden gelenler “Şerif,” Hüseyin’in neslinden gelenler ise “Seyyid” olarak adlandırılmıştır. Müslüman toplumlarda şerif unvanı, ilk zamanlarda Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed’in ehl-i beytine mensup olanlara ve hatta Hz. Peygamberin soyu olan Haşimiler’den gelenlere atfedilmiştir. M.S. 900 yılında ise Abbasiler döneminde oluşturulan “Ensab Nikabeti” teşkilatı ile şeriflik Hz. Ali’nin neslinden gelen kişilere ve Âl-i Abbas’a verilmiştir.⁹¹ Bununla birlikte bazı tarihi belgeler “şerif” unvanının Hz. Hüseyin’in soyundan gelenler için de kullanıldığını ortaya koymaktadır. Zira Medine’de hâkim olan Hüseynilere şerif denildiği halde Hasaniler’in hepsine istisnasız şerif denildiği görülmektedir.⁹²

Şerif ismi ilk kez H. 380 yılında (M. 990-991 yılları) İmam Musa Kazım soyundan gelerek Hz. Hüseyin ve annesi Hz. Fatıma aracılığıyla Hz. Hasan’a ulaşması nedeniyle “Zü’l-Hasabeyn” ismiyle de anılan Ebu Ahmed tarafından kullanılmıştır. XI. yüzyılın ikinci yarısından sonra Şerif ismi az da olsa Âl-i Fâtıma, Mekke emirleri ve nakiblik unvanını kullanan İbnü’l-Esir, aileleri için de mensubiyetlerini göstermek için Hasanî ve Hüseyinî yerine “El-Alevi” şeklinde kullanmıştır.⁹³

Özlu, şerif isminin nasıl kullanılmaya başlandığını şu şekilde açıklamaktadır. Miladi 930 senesinde bin beş yüz Karmati savaşçısının Sünniliği yok etmek için birden Mekke’ye saldırıp binlerce Mekkeliyi katlettiği, Hacerü’l-esved olarak bilinen kutsal taşı bile bugün Bahreyn olarak bilinen ülkeye naklettikleri bilinmektedir. Karmatiler hedeflerine varamayacaklarını anlayınca çabaları ve ümitleri azalmış, bununla birlikte Hacerü’l-esved taşını da Mekke’ye geri getirmişlerdir. Bu dönemden sonra Mekke’de

---

⁹⁰ **Şerif;** Arapça bir kelime olup Şerâfet kökünden türemiştir. Saygın yüce, onurlu, kutsal, asil ve soylu gibi unvanlara da sahiptir. Ayrıntılı bilgi için bkz., Küçükaşcı, a.g.m., 87.

⁹¹ Zeynel Özlü, Osmanlı Devleti’nin Hz. Ali Ahfadı (Şerifler) İle İlgili Uygulamalarına Dair Bir Değerlendirme, **Türk Kültürü Ve Hacı Bektâş Veli Araştırma Dergisi**, 2012 / 61, 222.

⁹² XIII. asrın başlarından itibaren bu iki unvan hem de Hüseyinî ayrımı yapılmaksızın ama yoğun olmamakla birlikte Âl-i Fâtıma için kullanılmıştır. Zirazü’ş-şerefeyn, Âl-i Resûlillâh, seyyidü’l-eşrâf, şerefü’s-sâde, a’yâni’s-sâde, seyyidü’s-sâde, siyâde ve sâdât gibi unvanlar Âl-i Fâtıma için kullanması seyid şeriflerin tam olarak belirlenmemiş olduğunu göstermektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz., Küçükaşcı, a.g.m., 110.

⁹³ Küçükaşcı, a.g.m., 111.

Hız. Ali neslinden gelenler şerif ismi ile anılmaya başlamış ve o günden bugüne bu unvanı korumuşlardır.⁹⁴

Kılıç ile Eser, Karmatiler Mekke'den çekildikten sonra Beni Hasan'dan Cafer b. Muhammed'in yönetimi ele geçirdiğini (340/951) söylerken⁹⁵ Uzunçarşılı ve Özlü ise Mekke'nin yönetimi için (345/951) Karmatiler'in Bahreyn'e taşıdıkları Hacerü'l-esved taşını geri getirip yerine koyan Hız. Ali'nin torunları, Musa b. Abdullah'ın öncülüğünde Mekke'de yönetimi ele geçirmiş⁹⁶ demektedirler.

Seyyid:, (سَيِّدٌ) Sâde-yesûdü-siyâdeten, süvdeden, seydûdeten, sûdensü'deden fiilinden sâid veya seyyid şeklinde gelir. İkisi arasındaki fark, seyyid şimdiki zamanı anlatan bir ifade, sâid ise geleceği anlatan bir kelimedir. Çoğulu sâde, sâdât ve seyâyid şeklindedir.⁹⁷ Bu kelime efendi, mâlik, şerif, faziletli, kerîm, halîm, eş, reis, önde gelen kişi, akıl, mal, zararı def etme, fayda sağlama, kendiliğinden belirli haklarda malını verme vb. hususlarla insanlar arasında temayüz eden kişidir. Seyyid, "hiddetlenmeyendir, ibadet ehli, takva sahibi ve halim selimdir, insanların çoğuna önderlik yapandır" şeklinde de ifade edilmiştir. Ulu, soylu ve şerefli kişidir. Seyyid, şahsi hususiyetleri veya serveti sebebi ile yahut soyu dolayısıyla temayüz eden kişi olarak da tarif edilmiştir.

İslâm öncesi döneme baktığımızda seyyid kelimesi lügat anlamına uygun bir şekilde kullanılmış olduğunu görmekteyiz. Kabile içerisinde seyyid, otoritesi kalıtsal olan, bir soy zincirine ve hür bir ataya sahip bir soya dayalıydı. O, bilim, deha, diplomasi ustalığı, hoş görülme olma ve misafirperverlik gibi özelliklere sahipti. İslâmiyet'ten önce siyasî, idarî ve sosyal bir fonksiyonu ifa eden asabe, neseb ve hasebin egemen olduğu Arap toplumunda seyyid ve şerif asil bir soydan, başka bir deyişle temiz bir nesepten gelen şeref sahibi ve kuvvetli bir asabiyetle çevresinde nüfuz kazanan kabile reisi kimliğiyle karşımıza çıkmaktadır.⁹⁸ Seyyid, Âl-i İmran suresinde "toplumda seçkin bir

⁹⁴ Özlü, a.g.m., 222.

⁹⁵ Kılıç, a.g.e., 50. Eser, a.g.t., 6.

⁹⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Mekke-i Mükerrerme Emirleri**, 2. Baskı, Ankara: TTK, 2013, 4. Özlü, a.g.m., 226.

⁹⁷ Eser, a.g.t., 1.

⁹⁸ Küçükaşçı, a.g.m., 87-89. Eser, a.g.t., 1.

yere sahip olan kimse” şeklinde Yûsuf suresinde “kadının kocası” şeklinde geçmektedir.⁹⁹

İslamiyet öncesi Araplarda kabileler gerek siyasî gerekse idarî açıdan ilkel bir yapıdaydı. Seyyid, şeyh, reis gibi toplumun önde gelen yöneticilerinin kararlarıyla idare edilen bu kabilelerde basit bir yapılanma vardı. Seyyid veya şeyh, kabile içersinde el-i beyt ismiyle bilinen tek bir zümrenin mensupları içinden belirlenirdi. Bu onur aynı aile içinde kalmakla birlikte sürekli olarak bir deneyimle tekrar elde edilmesi gerekiyordu. Kabile reisinin belirlenmesinde yaşı, eli açıklığı, sabrı, ilmi, alçak gönüllülüğü, hitabeti gibi özelliklerine bakılırdı. Mekke’de Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V)’in cediti Kusay, Abdülmenaf, Haşim ve Abdülmuttalib, Arap yarımadasında saygın yeri olan ve kutsallığına inanılan bir yer olan Kâbe’nin idarecileri olan kendi zamanlarında “Seyyid” olarak adlandırılmıştır. Mekke’nin en güçlü kabilelerinden olan Kureyş, Suriye’den Mekke’ye geldiğinde Kusay’ın yeteneklerini fark etmiş, reislik ve seyyidliği ona takdim etmiştir. Abdülmuttalib b. Hâşim onun için “Seyyidü’l-Bathâ (Vadinin efendisi)” şeklinde unvan verirken, yaşadığı dönemde o, Kureyş’in seyyidi ve şerifi olarak biliniyordu.¹⁰⁰

Seyyid sözcüğü terim olarak Peygamber Efendimizin torunu, Kerbela şehidi Hz. Hüseyin efendimizin soyundan gelen kişileri ifade etmektedir. Ancak bu tanımlamanın sadece Hz. Hüseyin’in soyundan gelenleri ifade ediyor demek doğru değildir. Çünkü seyyid ve şerif sözcükleri her ne kadar Peygamber Efendimizi torunları, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’in soyundan gelen kişileri vurgulasa da tarihi süreçte seyyid ve şerif sözcükleri, aynı coğrafyada farklı zamanlarda veya aynı dönemde farklı coğrafyalarda birbirlerinin yerine de kullanılmıştır. Hicaz bölgesinde valilik (özellikle Mekke valiliği) yapmayan Hz. Ali soyundan gelenler için de seyyid adı verilmiştir. Fatımiler zamanında ise Mısır’da seyyid unvanı, hem Hz. Hasan hem de Hz. Hüseyin’in soyundan gelenler için kullanılmıştır.¹⁰¹ Güneydoğu Anadolu bölgesinde hem Hz. Hasan hem de Hz. Hüseyin soyundan gelenler için seyyidlik unvanı kullanılmaktadır. Yemen’de de aynı şekilde Hasaniler’e ve Hüseyiniler’e seyyid ifadesi kullanılmaktadır. Ancak “Seyyid”

---

⁹⁹ Küçükkaşcı, a.g.m., Dipnot, 87.

¹⁰⁰ Eser, a.g.t., 1-2.

¹⁰¹ Küçükkaşcı, a.g.m., 107.

sözcüğünün terim olarak ilk defa ne zaman ve kim için kullanıldığını belirlemek oldukça zor görünmektedir. Hicri ilk iki buçuk asırda es-Seyyid sözcüğünün kullanıldığı yazılar neredeyse yoktur.¹⁰² Hz. Peygamber'in soyunun insanların gözündeki özel durumu nedeniyle ve özellikle de Hz. Muhammed'in torunu Hasan için ifade ettiği Seyyid unvanından yola çıkarak zamanla Hz. Ali soyundan gelenlere Seyyid denildiği düşünülebilir.¹⁰³ Seyyid ya da şerif olmanın en önemli kıstası bu soyun kanını taşımaktır. Çünkü anne köle olsa bile doğan çocuk Seyyid-Şerif olarak anılmaktadır.¹⁰⁴ Bunda soy en etkili neden olmuştur. Osmanlı toplumundaki seyyid ve şerifler ile ilgili çalışma yapan Kılıç ise nesebi baba tarafından Hz. Peygamber soyuna dayananların seyyid, anne tarafına dayananların ise şerif olduğunu belirtmektedir.¹⁰⁵

Seyyidlerin, Merkezi idareye karşı isyan başlattıkları ve birçok devlet kurdukları bilinmektedir. Seyyid ve şeriflere saygı göstermenin Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V)'e bağlı olmanın bir gereği olarak düşünüldüğü toplumda, Ehl-i Beyt'in haklarını verme ve saygınlıklarını koruma noktasında yapılan haksızlıklar, idare sorunları, insanlara adil muamele edilmemesi nedeniyle toplumda Emevi ve Abbasiler'e karşı oluşan memnuniyetsizlik, kimi seyyid ve şeriflerin siyasî faaliyetlerde bulunmasına neden olmuştur. Abbasiler, Emeviler'e karşı mücadele ve yönetimi ele geçirme hazırlıkları sürecinde Ehl-i Beyt ile beraber çalışıyormuş görüntüsü vermekle beraber, yönetimi ele geçirince onlara sırtlarını dönmüşlerdir. Kimi seyyid ve şerifler, zaman zaman yaşadıkları bölgelerde vatandaşlardan aldıkları güçle siyasi talepler, dönemin yöneticileri tarafından oldukça sert bir şekilde bastırılmıştır.¹⁰⁶

Ali evladının birçoğu felaketlere maruz kalmış ve sıkıntılı bir hayat yaşamışlardır. Hz. Hasan babasından devraldığı hilafet görevinden Muaviye b. Ebu Süfyan lehine feragat etmiş ancak bir süre sonra karısı Ca'de bint Eş'as tarafından zehirlenerek öldürülmüştür. Hz. Hasan'ın soyundan gelen ve hilafet iddiasında bulunan pek çok kişi, dönemin güçlü idarecileri tarafından, çok sert cezalara maruz kalmıştır. Hicri 145 (M.S.762) yılında kutsal belde Medine'de başkaldıran en-Nefsüzzekiyye'den başka Basra'da kardeşi

¹⁰² Gülğün Uyar, **Ehl-i Beyt, İslâm Tarihinde Ali Fâtıma Evlâdı**, İstanbul: Gelenek Yayınları, 2004, 34.

¹⁰³ Eser, a.g.t., 4-5-6.

¹⁰⁴ Kılıç, **a.g.e.**, 25.

¹⁰⁵ Kılıç, **a.g.e.**, 31.

¹⁰⁶ Mustafa Sabri Küçükaşcı, Seyyid, **TDV, İA**, C. 37, İstanbul: 2009, 40-43.

İbrahim (169/785-86) ve aynı dönemde Mekke’de Hüseyin b. Ali, Irak’ta Muhammed b. Tabataba (199/1814-151) ile aynı devrede Medine’de Muhammed b. Süleyman, ayrıca Basra’da Ali b. Muhammed, Yemen’de İbrahim b. Musa Taberistan’da Muhammed b. Zeyd (281/894) ve Hasan b. Ali (301/913-14) bu başkaldırı ve isyan hareketlerini başlatan kişilere örnektir.¹⁰⁷

Hicaz bölgesinde Seyyid ve Şeriflerin, geçmişten gelen güçlü bir nüfuzları vardı. Mekke’nin yönetimi bazı aralıklarla da olsa uzun süre onlara aitti. Son olarak Hz. Hasan’ın soyundan gelen Seyyidler idareyi ele alarak Hicaz bölgesini yönetmeye başladılar (358/969). Daha sonra Haremeyn’e hâkim olan Seyyid ve Şerifler ekonomik ve politik gelişmelere göre kimi zaman Abbasiler’in, kimi zaman da Hz. Fatıma’nın soyundan geldiklerini ileri süren Fatimiler’in yanında yer aldılar. Bu iktidar yarışına daha sonra Selçuklular ve Eyyubiler de katıldılar. Bu durumdan en büyük faydayı ise, o topraklarda yaşayan Seyyid ve Şerifler elde etmiştir.

1.3. Seyyidlerin Anadolu’ya Gelişleri

Çeşitli zamanlarda ve değişik vesilelerle İslam dünyasının her yerine dağılan Seyyidlerin, Güneydoğu Anadolu bölgesine gelerek yerleştikleri görülmektedir. Bu bölgedeki seyyidlerin göç edişlerinin Bağdat’tan gerçekleştiği ve bunun nedeninin de gördükleri baskı ve zulümlerden dolayı olduğu, yaygın olarak bilinen bir düşüncedir. Abbasiler’in en güçlü Halifesi Harun er-Reşid (786-813)’in Ehl-i Beyt’e ve onları sevenlere zulmetmesi de insanlar arasında ki bu inanışta doğruluk payının olduğunu göstermektedir. Bu durumda bazı Seyyid ailelerinin Harun er-Reşid devrine denk gelen VIII. yüzyılın sonları ile IX. yüzyılın ilk yıllarında Bağdat’tan bölgeye göç ettikleri görülmektedir.¹⁰⁸ Ayrıca Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Seyyidlerin büyük bir kısmını oluşturan Beçirman Seyyidleri’nin cediti olan Seyyid Bilal’in de Bağdat’tan göç ettiği halk arasında bilinen bir konudur. Abbasi Devleti’nin Moğollar tarafından yok edildiği 656/1258 senesinde de Bağdat’tan bölgeye bazı Seyyid göçlerinin olduğu bilinmektedir.¹⁰⁹

¹⁰⁷ Mustafa Öz, Ali Evlâdı, **TDV, İA**, C. 2, İstanbul: 1989, 392-393.

¹⁰⁸ Kılıç, **a.g.e.**, 56.

¹⁰⁹ Seyyid Bilal’in şecerelerinin orta sıralarında yer alması, onun göçünün hicri tarihin ortalarında gerçekleşmiş olabileceği hakkında bize bir fikir vermektedir. Mevcut şecerelerin yüz yıl önce yazıldığını varsayacak olursak, Seyyid Bilal’in göçünün hicri VII. yüzyıla tekabül ettiği ortaya çıkacaktır. Abdurrahman Adak, Güneydoğu Anadolu’da Seyyidler, **Marife**, Yıl. 4, Sayı. 3, Kış-2004, 384.

Harun er-Reşid devrinde yaşanan Seyyid göçlerine örnek olarak önce Güneydoğu, daha sonra da Doğu Anadolu'ya yerleşmiş olan Arvasi ailesi gösterilebilir. Buna göre, Bağdat'ta Mercan caminde dini ilimler ve tarikat ile uğraşmakta iken Tatarlar'ın saldırısına uğrayan ve Bağdat'ta yaşama imkânı bulamayan dedeleri şeyh Kasım-ı Bağdad, mürşidi Hafid-i Geylani Şeyh Abdurrezzak'tan göç iznini alarak Musul'a 15 evi kapsayan akrabalarıyla yola çıkarlar. Üç yıl Musul'da Celilzadeler'in mahallesinde oturduktan sonra Mardin'e, üç ay sonra da Diyarbakır'a giderler. Burada beş yıl ilim ve tasavvuf ile uğraştıktan sonra Hazro ilçesine hareket ederler. Oradan Şirvan, daha sonra da Mukus (Bahçesaray)'a yerleşirler. Buradan da anlaşılacağı gibi Seyyidlerin bölgeye gelişlerini tek bir nedene sınırlandırmak ve belli tarihler arasında olduğunu ifade etmek yanlış olacaktır. Bu göçlerin yaşanmasında Şam'ın kuzeyinde ve Bağdat'ın kuzeybatısında yer alan Güneydoğu Anadolu'nun, bu şehirlere yakın bir yerde olmasının ve Şam ile Bağdat'ı birbirine bağlayan işlek ticari yolların bulunmasının da tesiri olmuştur. Bu yapısı nedeniyle bugünkü Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Batı Anadolu ve Trakya'ya yerleşen Seyyidler için bir geçiş noktası olmuştur denilebilir. Yine Emeviler döneminde Siirt ve Mardin gibi illere göç eden Bekr b. Vail'in neslinden olan ve Arap kabileleri arasına yerleşenler dil ve örflerini koruyabilmiş olsalar da, Erzurum ve Erzincan'a gelenler zamanla Türkleşmiş, Doğu ve Güneydoğu'da kalanlar ise genellikle Kürtleşmişlerdir.¹¹⁰ İç Anadolu¹¹¹ ve Batı'ya giden Seyyidlerin de sayısı oldukça fazladır. Bunların yanında Karadeniz bölgesinden Samsun-Lâdik,¹¹² Ege'den Manisa-Turgutlu¹¹³ ve İstanbul'un çeşitli yerlerine gelip yerleşen seyyidlerin sayısı da çok fazladır. Bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere seyyid ve şerifler farklı zamanlarda Osmanlı hâkimiyeti altında olan Anadolu'nun çeşitli yerlerine yerleşmişlerdir.

1.4. Osmanlılar Döneminde Seyyidler Ve Şerifler

Dünya tarihinin oluşmasında önemli bir görev üstlenen ve küçük bir beylikken kısa zamanda büyük bir imparatorluk olan Osmanlı Devleti gerek siyasi ve gerekse de bürokratik anlamda son derece sistematik bir düzen kurmuştur. Bu sayede uzun asırlar

---

¹¹⁰ Adak, a.g.m., **Marife**, 385.

¹¹¹ M. Sadık Akdemir, Şer'iyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Isparta'da Nakîbü'leşrâf Kaymakamlığı ve Seyyidler, **İnsan Bilimleri Araştırmaları**, Yıl. 9, S. 17, Isparta: 2007, 143-177.

¹¹² Mehmet Öz, Akdağ'ın Eteklerinde Seyyidler ve Osmanlılar Onbeşinci Yüzyıldan Onyedinci Yüzyıla Lâdik Kazâsı, **Samsun Araştırmaları**, III. Kitap, Cevdet Yılmaz (Haz.), Samsun Büyükşehir Belediyesi, Samsun: 2013, 201-241.

¹¹³ Cahit Telci, Turgutlu Voyvodası Es-Seyyid El-Hac İbrahim Ağa'nın 1809 Yılında Zabt Edilen Muhallefatı, Celal Bayar Üniversitesi, **Manisa Araştırmaları**, C. 2, Manisa: 2002, 43-76.

boyunca üç kıtada hâkimiyet sağlamış ve hâkimiyeti altındaki bölgelerde adaleti tesis edebilmiştir.

Osmanlı Devleti, Orta Çağ ve Yeniçağ'a damgasını vurmuş, en büyük Türk-İslâm devletidir. Osmanlı Hanedanlığı, Anadolu Selçuklu Devleti'nin siyasi mirasçısı olarak Türk-İslâm medeniyetinin en önemli ve en son temsilcisi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle Osmanlı Devleti; politik, yönetsel, hukuki, ilmi ve sosyo-ekonomik yapısıyla Türk-İslâm kültürünü muhafaza eden bir durum arz etmektedir. Gücünün meşruiyetini İslâm dininden alan ve idari sistemi, müesseseleşme ve reaya ile olan ilişkilerde, uygulama da Sünni İslâm hukukuna göre hareket eden Osmanlı Devleti'nde "İslâm dini," belirleyici bir etken olmuştur.¹¹⁴

Hz. Peygamber'in kızlarından biri olan Hz. Fatıma'nın Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin aracılığıyla devam eden soyundan gelenler için seyyid ve şerif tabirleri kullanılarak bunların toplum içerisinde küçük düşürülmemesi ve kendilerine olan saygı ve sevginin yitirilmemesi tüm İslâm toplumunda temel ilke olmuştur. Hz. Ömer'in halifeliği sırasında, Bedir Savaşı'na katılanların çocuklarına 2000 dirhem verirken, Hz. Hasan ile Hüseyin'e 5000 dirhem vermesi ise seyyid ve şeriflere açıkça bir imtiyaz tanındığını göstermektedir. Medine valiliği sırasında ve daha sonra halifeliği esnasında Ömer b. Abdülaziz, seyyid ve şeriflere hususi bir alaka göstermiş, her isteklerini karşılayarak toplumdaki imtiyazlarının devam etmesine büyük ehemmiyet vermiştir.¹¹⁵ Dolayısıyla Osmanlı hükümdarları daha kuruluş zamanında, gerek tasavvuf ehline gerekse hocalara ve ulemaya büyük saygı göstermişler. Padişahların din adamlarına ve hukuk bilginlerine bu kadar yakın davranmaları, Hz. Peygamber'in aile ve soyundan gelenlere de saygı ve muhabbetle yaklaşmaları şeklinde devam etmiştir.¹¹⁶ Bundan dolayı Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in soyundan gelen Seyyid ve Şerifler, Osmanlı topraklarına yerleşmiş ve saygın bir konuma sahip olmuşlar.

Selçuklu Hükümdarı III. Alâaddin Keykubat, 683/1284 tarihinde Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi'ye Söğüt civarını devrettiği menşurunda seyyidlerin gereksinimlerini karşılayıp, onlara güzel davranmasının ahrette Peygamber

---

¹¹⁴ Hacı Yılmaz, Osmanlıda Nakîbü'l-Eşrafılık Kurumu Ve Eyâlet-i Rum'da Seyyitler Defteri, **IV. Uluslararası Alevilik ve Bektaşilik Sempozyumu**, Bildiriler Kitabı, Ankara: 18-20 Ekim-2018, 727.

¹¹⁵ Küçükbaşcı, Seyyid, 40-43.

¹¹⁶ Yılmaz, a.g.m., 727.

Efendimiz'in şefaatine neden olacağını ifade eder. Osmanlı Devleti, Alperenlere, Ahi şeyhlerine¹¹⁷ ve ulemaya dindarlıklarının bir göstergesi olarak saygı ve teveccüh göstermişler.

Daha henüz Beylik dönemindeyken Osman Gazi, Orhan Gazi ve I. Murat dönemlerinde başta ilim ehli olmak üzere âlimlere, ahi şeyhlerine, alperenlere ve seyyidlere kucak açmış ve onların Osmanlı topraklarına gelmelerini sağlamıştır. Osmanlı topraklarına göç eden kişiler, bu coğrafya da huzur ve güven içinde olmanın yanı sıra, devlet tarafından kendilerine hediyeler verilerek saygı ve sevgiye mazhar olmuşlardır. Zamanla Osmanlı coğrafyası, âlim, şeyh ve seyyidlerin ülkesi haline dönüşmüştür.¹¹⁸ Çünkü seyyidler, peygamberin emaneti sayılırlar. Bu nedenle de kendilerine muhabbetle davranmak gerektiği gibi, geçimlerini sağlayacak maddi olanakların da sağlanması gerekir.

Osmanlılar döneminde seyyidler ve şerifler, tüm şehirlerde mevcut olup başlarında İstanbul'daki nakip tarafından icazet verilen bir Nakibüleşraf yer almaktadır. Halep gibi bazı şehirlerin özel durumu dışında diğer Osmanlı şehirlerinde, ağırlıklı olarak meslek loncalarında ve aynı memlekette bulunmayan şeriflerin, hiyerarşi ve şehir seviyesinde örgütlü olmayışları yaşadıkları şehrin siyasetinde etkin olmalarını engellemiştir. Bununla birlikte bazı şehirlerde sayılarının fazlalığı ve toplumun bütün katmanlarından gelmeleri, onları hem güçlü hem de az örgütlü gruplar yapmıştır. Şeriflerin gerek devlet yönetimi ve gerek halk tarafından saygı görmeleri ve yaşadıkları yerlerin bölgenin kanaat önderi olarak kabul edilmeleri, yöneticiler tarafından güçlerinden yararlanma yoluna gidilmesine sebep olmuştur.¹¹⁹

Osmanlı Padişahları, Mekke şerifleri ile karşılaşmalarında, temsil ettikleri makam ve soylarına hürmeten ayağa kalkmışlardır. Padişahların, taşrada yönetici makamında olanların karşısında ayağa kalkmadıkları, hatta bu şekildeki yöneticilerin etek öptükleri hâlde, Mekke şeriflerine (emirlerine) saygı göstermek amacıyla ayağa kalkmaları, şeriflerin Hz. Muhammed'in soyunda geliyor olmalarındandır. Hatta Osmanlı, Peygamber Efendimizin evladından olan Mekke emirlerine karşı yakın ilgilerini her

---

¹¹⁷ Aşıkpaşazade Tarihi [Osmanlı Tarihi (1285-1502)], (Haz.) Necdet Öztürk, 1. Basım, Bilge Kültür Sanat Yayın Evi, İstanbul: 2013, 3.

¹¹⁸ Ayhan Işık, Nakibüleşraflık Müessesesi'nin Tarihî Serüveni, **Din ve Hayat**, 23 Ekim 2014, 63.

¹¹⁹ Özlü, a.g.m., 227.

fırsatta göstermişler ve İslamiyet'in doğduğu topraklar olan Hicaz Bölgesi'ndeki emirlerle, ilişkilerini her zaman sürdürmüşlerdir. Bu kapsamda seyyid ve şeriflere düzenli maaş ve birçok tahsisin yanında Cidde gümrüğündeki kazancının ciddi bir kısmı da verilmiştir. Osmanlı hem Hicaz'ın kendi kontrolü altında kalmasını sağlamış, hem de Peygamber'e olan sevgisinden Mekke emirlerine karşı saygısını devam ettirmiştir.¹²⁰ Sultan II. Murat'ın her sene seyyidlere bizzat 1000 filori (altın para) dağıttığı,¹²¹ Sultan II. Mehmet'in İstanbul'un fethinden sonra ganimetlerden seyyidlerle birlikte Mekke ve Medine halkına 7000 altın vermesi gibi tarihi vesikalar Osmanlı Hükümdarlarının Mekke şeriflerine duyduğu saygıyı gösteren önemli misallerdir.¹²²

Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim (1512-1520), Mısır'ı fethettikten sonra, kendisine gelen tebrikleri ve kutlama heyetlerini burada kabul etmiştir. Yavuz'u tebrik etmeye gelen gruplar içerisinde dikkat çeken en önemli isim ise dönemin Mekke Şerifi Berakat b. Muhammed el-Hasanî'nin, Mısır'a gönderdiği heyettir. Mekke Şerifi Hasanî, bu ekibin başında Ebu Nümeys isimli 13 yaşındaki oğlunu ve Arrar isimindeki elçiyi görevlendirmiştir. Heyet, Osmanlı'nın İlk Halifesi de olan Yavuz Sultan Selim'e hürmet ve ikramda bulunarak, Müslümanlar için kutsal olan Mekke şehrinin anahtarlarını ve Peygamber Efendimizin emanetlerini Padişaha takdim etmiştir. Mekke Şerifi'nin görevlendirdiği elçilik heyetinin Yavuz Sultan Selim'in huzuruna çıkış tarihi 1517 yılının Ağustos ayı olarak gerçekleşmiştir. Böylesine önemli bir heyetin Yavuz Sultan Selim'e bağlılıklarını açıklamaları, Osmanlı Devleti'nin asırlarca İslam dünyasında hayalini kurduğu saygınlığa kavuşmasını sağlamıştır. Yavuz, Şerif'in kendisine bağlılığını bildirmesinden hoşnut kalmış, Şerif'in oğlu Ebu Nümeys'e hil'at giydirerek, kendisini de Mekke Emirliği'ne atandığını gösteren beratla birlikte, hediyeler göndermiştir.¹²³

Yavuz, kendisi için okunan hutbe nedeniyle Mekke ve Medine halkına verilmek üzere 200 bin filori altını Emir Muslihuddin'e ve yanında bulunan iki kadıya takdim etmiştir. Bu defterin üstünde süslenmiş vaziyette Mevlânâ Şerif Ebû Nümeys hazretleri adına 500 atıye yazılmıştır. Bu defterde kime ne kadar dağıtım yapılacağı bildirilmiştir. Mekke o

---

¹²⁰ Özlü, a.g.m., 227.

¹²¹ Kılıç, a.g.e., 93.

¹²² Özlü, a.g.m., 227. Kılıç, a.g.e., 93.

¹²³ Ahmet Durak, **Hicri 1102 (1691) Tarihli Surre-i Hümayun Defterlerinin Analizi**, Gazi Üniversitesi SBE, Tarih ABD, Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Mayıs-2018, 21-22. Kılıç, a.g.e., 51.

tarikhlerde halkı, tüccar, asker ve çarşı halkı dışından yaklaşık 12 bin kişilik nüfusa sahipti. Mekke Şerif'i Berekât'ın da kabul vermesi neticesinde, şehirde yaşayan her bir kişiye “birer rub” irdeb (ادرب)¹²⁴ buğdayla birer adet altın dağıtımı yapılarak, dört mezhebin müftülerine üçer irdeb verilerek adalet kurulmuştur. Bu dağıtım mahalle mahalle ve tek tek yapılmış ve deftere de işlenmiştir. Osmanlı Hükümdarları Mekke ve Medine halkına gerektiğinde kullanılacak tahıl ve gıda yardımını ilk kez Yavuz'la birlikte başlatmıştır. Belirlenen zahire miktarı her yıl artmış ve Sultan II. Mahmud zamanında bu miktar 17 bin irdebe yükselmiştir. Daha önce anılan 200 bin filorinin, II. Mahmud ile birlikte Haremeyn'de yaşayanlara düzenli olarak gönderilmesine karar verilmiştir.¹²⁵

Osmanlı Devleti'ne bağlı yaşayan Mekke şeriflerinin sırf Peygamber soyundan geldikleri için kutsal topraklarda yarı bağımsız yerel bir hanedan olmaları ve zaman zaman bir hükümdar gibi davranıp serbest yönetim çabaları Osmanlı'nın bazı tedbirler almasını zorunlu kılmıştır. Osmanlılar şeriflerin desteği olmaksızın bölgeyi denetim altında tutamayacakları gibi şeriflerde tamamen bağımsız olamayacak kadar fakir ve güçsüzdürler. Hükümdarla ters düşen şerifler Bedevilere sığınır ve hacıların hac görevlerini yerine getirmelerini son derece güçleştirirlerdi.¹²⁶ Tüm bunların yanında Osmanlılar, tarafından şeriflerden vergi alınmadığı gibi İstanbul ve Kahire'den de mali destek verilmekteydi. Mısır'da yardım destekli vakıflar kurulmuştur. Osmanlı Hükümdarlarından I. Süleyman ve torunu III. Murat tarafından da bu vakıflar çoğaltılmıştır.¹²⁷

Seyyidler, getirildikleri makamlar sayesinde Osmanlı padişahları üzerinde büyük ekti ve yetki sahibi olmuşlar. Verilen yetkilerle padişahları etkisi altına alanlardan en önemli kişiler ise Padişah hocalarıdır ki bunlardan biri daha sonra Şeyhülislam olan Seyyid Feyzullah Efendi'dir. Feyzullah Efendi, II. Mustafa'nın kendisine gösterdiği saygı teveccühten cesaret alıp dini işlerin yanında siyasete de karışmış ve devlet işlerine

---

¹²⁴ (Ar. irdeb) Bazı Arap ülkelerinde de kullanılan ve miktarı yerine göre değişen, İstanbul'da dokuz kiloya yakın hububat ölçüsü, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, <http://www.lugatim.com/s/IRDEB>, 25 Nisan 2020.

¹²⁵ Durak, a.g.t., 21-22.

¹²⁶ Suraiya Faroqhi, **Osmanlı İmparatorluğu ve Etrafındaki Dünya**, Alfa/Tarih, 1. Basım, (Çev.) Ayşe Berktaş, İstanbul: Nisan-2017, 145-146. Kılıç, a.g.e., 52.

¹²⁷ Faroqhi, a.g.e., 147.

müdahalelerde bulunmuştur.¹²⁸ “İslam dünyasının dört büyük mescidi olan Mekke’de Harem-i şerifte, Medine’de Mescid-i Nebevi’de, Kudus’te Mescid-i Aksa’da, Şam’da Cami-i Ümeyye’de Buhari Şerif okutulması için birer müderris tayini ve talebelerine de ücretler tahsisi için Şam’da malikane olarak üzerinde bulunan Ba’lbek ve Kadayif köylerini Padişah II. Mustafa kendisine temlik etmiştir.”¹²⁹ Başdefterdar olarak görev alan Mehmed Paşa, Feyzullah Efendi’nin padişah üzerindeki nüfuzunu kullanarak zengin mukataalar elde ettiğini ve devlet hazinesine büyük zarar verdiğini anlatmaktadır.¹³⁰ Temlik edilen yerler gözönünde bulundurulduğu zaman Mehmed Paşa’nın söylediklerinde haksız olmadığı görülmektedir. Feyzullah Efendi, kızlarını da dönemin ünlü ulema ve vezir ailelerinden Minkarizadeler ve Köprülüzadeler ile evlendirmiş bu vesileyle akrabalık bağları kurmuştur.¹³¹ Dolayısıyla etki ve yetki alanları da genişlemiştir. Ayrıca Osmanlı Devleti’ndeki bütün mahkemelerde ve divanlarda davacılar ya da davalılar arasında seyyid, şerifler ve kadılar bulunduğu takdirde bunların davalarına diğerlerinden önce bakılırdı.¹³²

1.5. Nakibüleşraflık Müessesesi ve Kurumsal İşleyişi

İslâm tarihinde nakibüleşraflık müessesesinin tam olarak ne zaman kurulduğu bilinmemektedir. Ancak “ensab nikabeti” ile alakalı bilgiler X. asra dayanmaktadır. Bu yüzyılda ensab nakipleri denilen memurlar Talibiler ve Abbasiler soyundan gelen kişilerin defterlerini tutmaktaydılar. Talibiler’in nesep defterini tutanlara “nakibü’t-Talibiyin” denilmiştir. Abbasiler’in nesep defterini tutanlara ise “nakibü’l-Abbasîyyin” denilmiştir.¹³³ Fatımiler’de ise nakib, Abbasiler’den farklı olarak sadece Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’in soyundan gelenlerin defterlerini tutarlardı. Zengiler döneminde Hz. Hasan ve Hüseyin’in soyundan gelenlerin yanında Abbasiler ile Talibiler içinde birer nakibüleşraflık bulunmaktadır. Ebu’l-Kasım Ahmed bin Muhammed hem Eyyubiler

¹²⁸ Uzunçarşılı, a.g.e., **İlmiye Teşkilatı**, 150.

¹²⁹ Mehmet İpşirli, Feyzullah Efendi’nin Biyografisine Dair S. F. Meservey’in Çalışması Üzerine Bazı Değerlendirmeler, **Erzurumlu Şeyhulislam Seyyid Feyzullah Efendi Sempozyumu (31 Ekim-2 Kasım 2014 Erzurum) Tebligler**, (Edit.) Ömer Kara, Erzurum: 2015, 146.

¹³⁰ Defterdar Sarı Mehmed Paşa, **Zübde-i Vakı’ât, 1066-1116/1656-1704**, (Haz.) A. Özcan, Ankara: 1995, Türyer, 784-786.

¹³¹ Mehmet Serhan Tayşi, Feyzullah Efendi, Seyyid, **TDV, İA**, C. 12, İstanbul: 1995, 527-528.

¹³² Uzunçarşılı, a.g.m., **Osmalılar’da, Marife**, 456.

¹³³ Sarıcık, a.g.e., 23-25-27-28.

hem de Memlûkler döneminde Mısır'da nakibüleşraflık yapmıştır.¹³⁴ Bu da iki devlette de nakibüleşraflık müessesesinin olduğunu göstermektedir.

Bu müessesenin gerçek kurulma gayesi, seyyid-şeriflere sağlanan olanaklardan yararlanmak için müteseyyidlere yani sahte seyyidlik iddiasında bulunanlara mani olmaktır. Ayrıca devlet büyüdükçe bu kurum da gelişim göstermiş, ihtiyaç sahibi seyyid ve şerifler artmış ve devlet hazinesinden de yardım almaya başlamıştır. Zamanla seyyid ve şeriflerin miktarındaki yükseliş, kimi sorunlara da neden olmuştur. Zira peygamber soyundan gelenlere sağlanan imtiyazlar oldukça büyük önem arz etmekteydi.¹³⁵ Bunların başında ise vergiden muafiyet gelmektedir. Bir diğeri de Sultanların sundukları izzet ve ikramlardır. Bununla birlikte seyyid olarak tanınan bazı gençlerin, toplumda iyi algılanmayacak kimi olumsuz hareketlerde bulunmasından dolayı böyle bir müesseseye gerek duyulmuştur. Nakibüleşraflık kurumunun kurulmasında en önemli etken, yukarıda da belirtildiği gibi sahte seyyid ve şeriflerin ortaya çıkmasıydı. Evlad-ı resul, Osmanlı Toplumunu arasında önemli bir konuma ve haklara sahipti. Bununla birlikte daha önce ifade ettiğimiz gibi vergilerden muafiyet tanınıyordu. Bu nedenle aynı haklardan faydalanmak isteyen müteseyyidlerin ortaya çıkma olasılığı çok fazlaydı. Nakibüleşraflık müessesesinin teşekkülü ile seyyid ve müteseyyidlerin ayırt edilmeleri sağlanmıştır.¹³⁶

Tüm bunların yanında tarihi zaman içerisinde seyyidlerle ilgili ayet ve hadisler ashabın hürmetinin sürdürülme gayesi, zekât almalarının haram kılınması, Hz. Ömer'in Haşimoğulları'na maaş ihdas edilmesi, Hz. Ali'nin ganimet paylarının dağıtımıyla görevlendirilmesi, Peygamber Efendimiz tarafından yasaklanan haksız soy iddiasına engel olunmak istenmesi, müteseyyidlerin cezalandırılmaları, seyyid-müteseyyid farkının açıkça belirlenmesi gibi nedenlerin yanında, seyyidlerin ve onlarla ilgili ortaya çıkan toplumsal, politik, dini, ekonomik ve hukuki sorunların çözülmesi noktasında yargının işlemlerini sağlayacak bir müesseseye ihtiyaç görülmesi nakibüleşraflık kurumunun temelini atılmasına sebep olmuştur. Her ne kadar bu kurumun geçmişi

---

¹³⁴ Kılıç, a.g.e.,79-80.

¹³⁵ Hasan Yüksel, Osmanlı Toplumunda Sâdât-ı Kirâm, **Uluslararası Osmanlı İzmir Sempozyumu Bildirileri**, İzmir: 2000, 351.

¹³⁶ Yılmaz, a.g.m., 728-729.

Emevi ve Abbasi dönemlerine kadar uzansa da bu kurum, Osmanlı döneminde işlerlik kazanmıştır.¹³⁷

Nakib, kelime manası olarak halkın seçkini, vekili ve bir cemaatin başı anlamına gelir. Osmanlı, büyük İslam camiasını oluşturmaya başladığı andan itibaren topraklarına gelen seyyid ve şeriflere izzet ve riayet göstermiş, onlara vergiden muafiyet vererek, ellerine berat teslim etmiştir. Memlük ve İlhanlı ve Anadolu Selçuklu devletlerini örnek alarak Osmanlı kendi topraklarında yaşayan seyyid-şeriflerin işleriyle ilgilenmek için, ilk başlarda “sadat nikabeti” adıyla küçük bir teşkilat yapısı kurmuştur. Seyyid ve Şeriflerin nazırı tarafından verilen sadat ve şerafet vesikalarının dua kısmından sonrası çok defa Farsça¹³⁸ olduğundan, Osmanlı Devleti’nin bahsi geçen devletleri örnek aldığı kanısını güçlendirmektedir.¹³⁹

Osmanlı Devleti’nde Nakibü’l-Eşraf müessesesi Hicri 802 yılının Ramazan ayında, (Mayıs 1400) Yıldırım Bayezid döneminde kurularak Emir Buhari’nin öğrencilerinden olan Bağdatlı Seyyid Ali Natta B.Muhammed, seyyid ve şeriflere bakan olarak atanarak kendisine Yıldırım Bayezid tarafından Bursa’da yaptırılmış olan İshakiye zaviyesinin tevliyeti verilip bu tevliyetin evladına da intikali şart konmuştur.¹⁴⁰

Timur ile Yıldırım Bayezid arasında 1402 yılında yaşanan Ankara savaşından sonra, Bursa’da Molla Fenari ve Mehmed Cezeri ile birlikte Timur askerleri tarafından esir edilen Seyyid Mehmed Natta, serbest kaldıktan sonra hacca gitmiş ve Sultan II. Murat döneminde yeniden Bursa’ya gelerek eski vazifesi olan İshakiye mütevelliliğinde bulunmuştur. Seyyid Mehmed Natta’dan sonra oğlu Seyyid Zeynel Abidin de babası gibi Seyyid ve Şeriflere bakan olmuştur.¹⁴¹ Zeynelabidin’in vefatından sonra Fatih Sultan Mehmed Han, bu kurumu lağvetmiş olsa da sonraları seyyidlik iddiasında bulunan bazı kişiler ortaya çıktığından, bu işin yeniden bir kişiye bağlanmasına gerek duyulmuştur.¹⁴²

---

¹³⁷ Işık, a.g.m., 61.

¹³⁸ Necdet Sakaoğlu, Seyyidlik Sarığı Sarmak, **Tarih ve Toplum**, S. 3, 1985, 36. Sarıcık, **a.g.e.**, 66.

¹³⁹ Uzunçarşılı, a.g.m., Osmanlılar’da, **Marife**, 453.

¹⁴⁰ Muttalip Şimşek, Osmanlı Devleti’nde Nakibüleşraflık Müessesesi ve Bu Müesseseye Bağlı Kaymakamlıklar (19. Yüzyıl), Tarih’in Peşinde, **Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi**, S. 19, 24.04.2018, 405.

¹⁴¹ Akdemir, a.g.m., 145. Uzunçarşılı, a.g.m., Osmanlılar’da, **Marife**, 43.

¹⁴² Uzunçarşılı, **a.g.e.**, **Mekke-i Mükerreme**, 8-9.

Osmanlı, kendinden önceki diğer İslâm devletlerinden miras aldığı bu kurumu daha da üst seviyelere getirmiştir. Nakibüleşraflık Kurumu, seyyid ve şeriflerin kayıtlarının tutulması, suç işlediklerinde yargılanıp hüküm verilmesi gibi işlemler için Yıldırım Bayezid tarafından 802/1400 yılında Nazır-ı Sadat ismiyle kurulmuştur. Bu kurumun Osmanlı Devleti'ndeki müesseseseleşme süreci bakımından en önemli dönüm noktası, Sultan II. Bayezid (1481-1512)'in 900/1494 tarihinde hocası Seyyid Abdullah'ın oğlu Seyyid Mahmud'un kendisine Nakibüleşraf unvanı verilerek günlük 25 akçe vazife (Ücret) ile seyyid ve şeriflerin başına getirilmesidir. Bu unvan ilk defa, Seyyid Mahmud'un tayin menşurunda nâzır-ı sâdât tabiri yerine Arap memleketlerindeki gibi nakibüleşraf yazılmasını istemesi üzerine kullanılmaya başlanmıştır. Bu tarihe kadar Bakan unvanıyla anılan görevliler, devletten düzenli şekilde ücret de almamışlardır.¹⁴³

Seyyid Mahmud, nakibüleşraf adıyla seyyid ve şeriflerin işlerini düzenlemekle vazifelendirilmiştir. Nakibü'l-Eşraf olarak atanacak kişinin, sözü geçen itibarlı bir aileye mensup olmanın yanı sıra fazilet, riyaset ve siyaset hususlarına haiz olması gerekirdi. Aynı zamanda bir Kadı hükmünde olan nakibüleşraf'ın, gerektiğinde seyyidlere ceza uygulayacağından, ilim ehli olması ve İslâm hukukunu bilmesi de şarttır.¹⁴⁴

Müteseyyidlere mani olmak, doğum ve vefatları kayıt altına almak, yalan yere soy iddiasında bulunanları, seyyidler arasına sızmaya çalışanları tespit edip çıkarmak, benzerlerini bu tür faaliyetlerden vazgeçirecek cezaya mecbur kılmak da Nakibüleşraf'ın başlıca göreviydi. Seyyidleri bayağı işlerden uzak tutmak, kötü işleri yapmalarına mani olmak, şan ve şereflerini düşünmek, maddi manevi haklarını himaye altına almak, savaş gelirlerini adilce dağıtmak, hadd cezası dışında kanlarını akıtmayacak cezalar vermek, kızların kendilerine eşit kişilerle evlenmesini sağlamak, vasisi olmayan kızları koruma altına alıp evlendirmek ve yetim mallarına sahip çıkmak Nakibüleşraf'ın görevleri arasında yer alır.¹⁴⁵

Bu bakımdan iyi derecede ensab bilgisine sahip olmaları da gerekiyordu. Nakibü'l-Eşraf olmanın kıstaslarından en önemlisi şüphesiz seyyid olmaktır. Çünkü bu soyun işlerini düzenlemekle görevli olacak kişinin aynı soydan gelmesi gerekiyordu. Ayrıca

¹⁴³ Uzunçarşılı, a.g.e., **İlmiye Teşkilatı**, 171.

¹⁴⁴ Sarıçık, a.g.e., 64.

¹⁴⁵ Kılıç, a.g.e., 80.

nakibüleşrafın resmî kıyafet giymeleri zorunluymdu. Bu kıyafetler, XVIII. yüzyıldan itibaren kazasker giysileriyle aynı olup, kafasında ki örf denilen kavuğun yerine küçük tepeli kavuk giyilir ve üzerine de sâdâta özel yeşil sarık sarılırdı.¹⁴⁶

Nakibüleşraf Kaymakamları da tıpkı nakibüleşraf gibi Hz. Muhammed soyundan gelenlerin nüfus suretlerinin kaydını tutmak, müteseyyidleri tespit etmek, seyyidlerin işleriyle ilgilenmek yanında yasalara aykırı hareketleri görüldüğünde onlar hakkında karar vermekle görevlendirilmişlerdi. Nâibler ise kadılar tarafından atanıyorlardı ve onların görevlerini paylaşıyorlardı.¹⁴⁷

1.5.1. Nakibüleşraf Dairesi

Bu makamda yer alanların kendi konaklarında daireleri ve maiyyetlerinde hizmet eden adamları vardı. Nakibüleşraf, eyalet, sancak ve kazalardaki yine seyyid veya şeriflerden olan kaymakamları aracılığıyla Osmanlı Devleti'ndeki bütün seyyid ve şeriflerin adlarını içeren defterleri tutarlardı. Sadat veya şürefadan hepsinin ad ve kimlikleri, siyadet veya şerafet silsilesi ve ikametgâhları (şecere-i tayyibe) denilen bu deftere kaydedilmektedir. Seyyid ve şeriflerin yasalara ve geleneklere karşı hareketleri meydana geldiği takdirde payitahtta ise nakibüleşraf, taşralarda iseler nakibüleşraf kaymakamları tarafından cezaya çarptırılmaktadırlar. Dairelerinde suçluların hapsedilmesi için özel bir yer vardı; burada suçlu ve borçlu olanlar tevkif olunmaktadır. Bu Nakibüleşraf tevkifhanesi Nakibüleşrafın başçavuşu denilen maiyeti memurlarından birisinin kontrolü altında bulunurdu.

1.5.2. Nakibüleşraf'ın Maiyyeti

İstanbul'daki teşkilatta nakibüleşrafdan sonra en büyük makam alemdarlık idi. Alemdar, seferler sırasında padişah tarafından bizzat Sadrazama teslim edilen sancağ-ı şerifi taşırdı. Padişah sefere gittiği zaman nakibüleşraf da maiyetinde bir kısım sadatla birlikte sefere giderdi. Yukarıda da ifade edildiği üzere nakibüleşrafın vilayet, sancak ve kazalarda seyyid ve şeriflerin defterlerini tutan Nakibüleşraf Kaymakamı denilen vekilleri vardı. Bunlar bölgelerindeki sahte seyyid ve şerifler hakkında takibatta bulunarak vaziyeti nakibüleşrafa yazar ve anında idareye bildirmesi üzerine bunların

---

¹⁴⁶ Işık, a.g.m., 61.

¹⁴⁷ Nilüfer Alkan Günay, Osmanlı Taşrasında Bir Yetki Alanı: Haremeyn-i Şerifeyn Teftiş Vekâleti Görevi ve Kapsamı, Ankara Üniversitesi, **OTAM**, S. 26, Ankara: Güz-2009, 31.

başlarından yeşil sarıkları alınır, dinlemeyenler cezaya maruz kalırdı. Nakibüleşrafın hükümetle iletişimde merci sadrazam olup bunu, arada hiç bir aracı olmadan yapardı.

Padişah cüluslarında hükümdara genellikle nakibüleşraf riayet edip dua ederdi. Hemen ardından teşrifatta biat edilirdi. Bayram tebriklerinde de yine nakibüleşraf tebrik ile dua ettikten sonra diğer tebrikler yapılırdı. Her iki tebrikte de makamı ne olursa olsun Padişah nakibüleşrafa karşı ayağa kalkar ve alkış yapılırdı. Bu tebrik töreninde nakibüleşrafa, Rumeli veya Anadolu kazaskeri ise sırası gelince ikinci defa tebrik yapardı.¹⁴⁸

Padişahla birlikte sefere çıkan Nakibüleşraf sancağ-ı şerif bitişiğinde yürüyüp, sorumluluğu altında olan seyyid ve şerifler ise tuğ-ı hümayun dışında giderlerdi. Sancağ-ı şerifin, gerek İstanbul'dan çıkışında ve gerek İstanbul'a girişinde Padişah Edirne'de ise oradan çıkışında ve girişinde seyyid ve şerifler tekbir ve salavat getirirdi. Savaş sırasında sancağ-ı şerif dibinde aynı suretle tekbir ve salavat getirilirdi. Padişah sefere katılmayacak olursa nakibüleşraf asker ile birlikte sancağ-ı şerifin gidiş ve gelişinde yapılan törende şerif ve seyyidlerle beraber katılırdı.¹⁴⁹ Nakibüleşrafların Padişah'ın gözünde değerleri büyük olup Sultan Ahmed Camii'nde adet üzere okunan mevlit programlarına sadrazam tarafından davet edilerek, geldikleri vakit yalnız olarak mihrabın sağ tarafında ve mahfil-i hümayunun altında etrafı yeşil perde ile kapatılmış kısımda otururlardı.¹⁵⁰ Mevlid-i nebevi okunduğu esnada nakibüleşrafın davet edilmesi pek tabii olup, makamlarına göre bunların teşrifatta yeri olmadığından ve kendilerinin yüksek rütbeli ulemeden aşağı oturtulması da uygun görülmediğinden mevlide geldikleri zaman nakibüleşrafın caminin sağ tarafındaki köşe, yeşil perdelerle kapanıp içerisi tefriş olunarak mevlid-i nebevi sonuna kadar yalnız olarak orada oturmaları hususunda Sultan I. Ahmed bir yasa çıkarmış ve bu yasa Sultan Ahmed Camii'nde

---

¹⁴⁸ “999 H. (1590 M.) tarihli kanun mucibince cülus ve bayram tebriklerinde ibtida Padişah hocasının ve anı mütaakip nakibüleşrafın el öptükleri ve daha sonra Kırım Han zadelere yine el öptükleri görülüyor. Başlarında ise ibtida Kırım hanları evladından İstanbul ve civarında bulunanların ve onu mütaakip nakibüleşrafın el öptükleri anlaşılıyor. XVII. asrın ikinci yansına ait eserinde yanlış olarak nakibüleşrafın şeyhülislamdan sonra tebrik ettiğini ve Padişahın, nakibin omuzlarını öptüğünü beyan ediyor. XVIII. asra ait teşrifat defterlerinde ise cülus ve bayram tebriklerinde nakibüleşrafın el öptüğü sırada Padişahın ayağa kalktığı ve nakibüleşrafın dua ederek avdetini müteakip Kırım Han-zadelerinin tebrik ile etek öptükleri yazılmıştır. Nakibü'l-eşrafın ibtida tebrik yaparak etek öptüğü ve tebriki mütaakip on adım kadar geri çekilerek dua eylediğini ve padişahın onun siyadetine hürmeten ayağa kalktığı zikrediliyor.” Ayrıntılı bilgi için bkz. Dipnot: Uzunçarşılı, a.g.m., Osmanlılar'da, **Marife**, 456.

¹⁴⁹ Uzunçarşılı, a.g.m., Osmanlılar'da, **Marife**, 456. Kılıç, a.g.e., 86.

¹⁵⁰ Kılıç, a.g.e., 86.

mevlid okunduğu sürece devam ede gelmiştir.¹⁵¹ Hırka-i şerif ziyaretine de yine sadrazamın davetiyle giderlerdi.¹⁵² Osmanlı Hükümdarlarının cüluslarında bazı nakibüleşraflar kılıç alayı töreninde Eyüp Sultan Türbesi yanında yeni sultana kılıç kuşatmışlardır.

Sonuç olarak şöyle ifade edebiliriz ki, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in soyundan gelen kişilere sevgi beslemenin ve onlara saygı duymanın zorunluğu, bu soydan kişilerden zekât alınmaması, Hz. Ömer döneminde seyyidlere maaş bağlanması ve bu uygulamaların devam ettirilmesi gibi nedenlerle ilk olarak Abbasiler döneminde temelleri atılan, Osmanlılar zamanında ise tamamen bir kurum haline gelen Nakibü'l-Eşraflık makamının, Osmanlı Devleti'nin dinî, siyasî, örfî ve şer'î gibi birçok alanda büyük bir role sahip olduğunu görmekteyiz.

1.5.3. Seyyidliğin Tespiti İçin Nakibüleşraflık'a Başvurulması

Osmanlı Devleti'nde bir kişinin seyyid olarak kabul edilmesinin bir takım kıstasları vardı. İlk olarak şahsın, seyyidlik iddiasını nakibüleşraf'ın huzurunda oluşturulan "Nikâbet Meclisi"nde kanıtlaması, bunun için de ilk husus olarak kişinin bulunduğu bölgede seyyid olarak tanınması ve seyyid olduğuna tanıkların şahadet etmesi gerekiyordu. Aile üyelerinin ellerinde daha önceki nakibüleşrafların verdiği siyadet hücceti var ise bu durum, ailenin seyyidliğine delil kabul ediliyordu.¹⁵³

Aileden birisi siyadet hüccetini elde ettikten sonra birkaç nesil geçse bile aynı hüccet delil olarak gösterilebiliyordu. Yani asıl olan aileden birisinin soyunun nakibüleşraf tarafından onaylanması ve siyadet hüccetinin alınmasıydı. İddiaların desteklenmesinde; baba, dede, kardeş ve yakın akrabaların hüccetleri delil olarak sunulacağı gibi ikinci dereceden hısım ve akrabaların hüccetleri de delil olarak sunulabiliyordu.¹⁵⁴

1.5.4. Siyadet Hüccetleri ve Genel Özellikleri

Peygamber efendimizin neslinden geldiğini, soyunun gerçekliğini tanıkların şahadetinde kanıtlayan şahsa, siyadet hücceti dediğimiz ve kişinin seyyidliğine delil olan hüccetler düzenleniyordu.

¹⁵¹ Uzunçarşılı, a.g.m., Osmanlılar'da, **Marife**, 457.

¹⁵² Kılıç, **a.g.e.**, 86.

¹⁵³ Uzunçarşılı, **a.g.e.**, **İlmiye Teşkilatı**, 175-176.

¹⁵⁴ Işık, a.g.m., 63.

Osmanlı Devleti'nde birçok resmî evrakta olduğu gibi siyadet hüccetleri de iki nüsha şeklinde hazırlanırdı. Hüccete yazılan, siyadeti ispat eden seyyide verilir ve asıl nüshaya uygun olan kopyası da nakibüleşraf tarafından tutulan sâdât defterine kaydedilirdi. Daha sonra ise adları, siyadet veya şerafet silsileleri, çocukları, ahval, ahlâk ve ikametgâh bilgileri “Nakibüleşraf Defteri”ne yazılır ve hüccetlerinin sonunda tarih yazılarak, şuhudu'l-halde “seyyidlik davasına” şahitlik ederlerdi. Aynı zamanda bilirkişi vazifesi gören bu seyyid ve şeriflerin isimleri, baba adları ve ikamet yerleri de ifade edilirdi.¹⁵⁵ Farsça, Arapça ve Türkçe siyadet hüccetleri Osmanlı nakibüleşrafları tarafından hazırlanmıştır. En eski tarihli siyadet hücceti, yaklaşık 40 yıl nakiblik yapan Osmanlı Devleti'nin ilk nakibüleşrafı Seyyid Mahmud b. Seyyid Abdullah el-Hüseynî'nin H. 1 Muharrem 901'de Seyyid Şerif Halil Divani adına yazdığı Farsça siyadet hüccetidir.¹⁵⁶

1.6.1. Seyyid ve Şeriflere Tanınan İmtiyazlar

1.6.1. Seyyidlere Tanınan İktisadî İmtiyazlar

Seyyidlere sağlanan imtiyazların başında ekonomik ayrıcalıklar bulunmaktadır. Osmanlı Devleti, ihtiyaç sahibi seyyidlerin devlete bildirilmesi üzerine maaş bağlamıştır. Birçok seyyid fakru zaruret durumundan dolayı da devletten maaş istemiştir. Ayrıca seyyidlere zekât verilemediğinden kendilerine fey ve ganimetten pay ayrılmış ve zekât yerine farklı yönlerden maddî olarak desteklenmişlerdir.¹⁵⁷ Seyyidlere sağlanan ekonomik imtiyazlar arasında en çok dikkat çeken konu vergi ödememeleridir. Osmanlı'da seyyidlere has ihsanlarla vergi muafiyeti Sultan Murat Hüdavendigâr devrinden beri uygulanmıştır. Bu döneme ait bir beratta (787/1385), öşür talebiyle Yeniçeriler tarafından katledilen bir seyyidin çocukları, atalarının öşür ve koyun hakkı vermediğini, kendilerinin de aynı muafiyeti devam ettirmek istediklerini arz ederek aynı muafiyeti kazanmışlardır.¹⁵⁸ Tapu tahrir defterlerindeki kayıtlarda da seyyidlerin tüm avarız-ı divaniye ve tekâlif-i şakka ile rusûm-i raiyet gibi örfî vergilerden muaf tutuldukları görülmektedir.¹⁵⁹

¹⁵⁵ Işık, a.g.m., 63.

¹⁵⁶ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Sarıçık, a.g.e., 65-66-69.

¹⁵⁷ Sarıçık, a.g.e., 14-15.

¹⁵⁸ Sarıçık, a.g.e., 44-45.

¹⁵⁹ Yüksel, Osmanlı Top..., 351.

1.6.2. Seyyidlere Tanınan Hukukî İmtiyazlar

İslâm dininde hiçbir aile, sınıf ya da zümreye diğer insanlara karşı imtiyaz tanınmamış; İslâm, herkesi dini ve hukuki sorumluluklar karşısında eşit görmüştür. Kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'e ve Hz. Peygamber'in uygulamalarına baktığımızda Peygamber'in aile bireyleri diğer insanlardan farklı değildir. Seyyidlerin İslâm'ın ahlâk, inanç ve ibadet kurallarına uymaları şarttır. Fetvalarda seyyidlerin hukuk karşısında diğer kişilerden bir farkı olmadığı sık sık ifade edilmiştir. Hak gaspı durumunda da seyyidlere aynı cezanın verilmesi gerektiği yönünde fetvalar verilmiştir.

Kişinin seyyid olması demek bir suçun cezasından muaf olması demek değildir. Bu durum fetvalarda da açıkça görülmektedir. *“Sâdât-ı kirâmdan olan Zeyd, Amr'a gazab edüb bak şunun endâmına ve suretine deyu şetm eylese Amr'a ne lâzım olur? El-Cevâb: Tazir.”*, *“Sâdât-ı sahîhatü'l-ensâbdan olan Zeyd, Amr'a bir hususda harâmzade dedikde Amr, Zeyd'e lanet haramzadeye ve sana da dese Amr'a ne lâzım olur? El-Cevâb: Ta'zîrde mükâfat bulunmağla ancak istiğfar ve tevbe.”*

Osmanlı'da seyyid-şerif bile olsa kamusal düzeni bozmaya yeltenenlerin cezalandırıldığı gözlenmiştir. Buna dair dikkat çeken bir olay nakibüleşrafın oğluyla ilgilidir. İstanbul nakibüleşrafı'nın oğlu, beraberindeki birkaç kişiyle bozgunculuğa sebep olmaları nedeniyle Cezayir'e sürülmüştür. Daha sonra pişman olduğu gerekçesiyle nakibüleşrafın ricası ve sadrazamın oluruyla Padişah'tan cezalarının affedilmesi talep edilmiştir. Ancak padişah nakibüleşrafın, isteğini reddetmiştir. Gerekçesi ise aleme ibret olması için bir süre daha sürgünde kalması gerektiği yönünde olmuştur.¹⁶⁰

1.6.3. Seyyidlerde Kılık Kıyafette İmtiyaz ve Yeşil Sarık Takmak

Seyyidlerin, yaşadıkları toplumlarda ön plana çıkmaları ve sosyal yaşam içerisinde saygısızlık görmemeleri için, kendilerine özgü elbiseleri vardır. Bilhassa yeşil sarık, seyyidlerin en ayırt edici özelliğidir.¹⁶¹

Aslında yeşil renk İslâmî gelenekte de kendine has bir öneme sahiptir. Abbasi halifesi Harun er-Reşid ile oğlu Memun döneminde de seyyid ve şerifler yeşil sarık ve cübbe giymektedirler. Bu nedenle seyyid ve şerifler için yeşil rengin seçilmesi ve sadece

¹⁶⁰ Işık, a.g.m., 63-64.

¹⁶¹ Sakaoğlu, a.g.m., 36.

onlara has bir renk olması tesadüf olmayabilir.¹⁶² Seyyid ve şeriflerin bu ayrıcalıkları, “renkler, bir kişiye duyulan sevgiyi veya kişinin toplumdaki önemini gösterir” düşüncesini kabul eden Osmanlı Devleti’nde büyük değer kazanmıştır.¹⁶³ Seyyidlere “emir” denildiğinden yeşil sarığa da “emirlik sarığı” veya “siyadet alameti” denilmiştir.¹⁶⁴ Daha önce de yeşil rengin, seyyid ve şeriflere özel bir renk olarak kabul edildiği bilinmektedir. Seyyidlerin halkın gözünde sahip oldukları saygı ve hürmetin bir neticesi olarak sâdâtın dışındaki kişilerin başlarına yeşil alamet takmaları yasaklanmıştı. Nakibüleşraflar, Kazaskerlik görevinde bulunmuş ise örf adı verilen ulema kavuğunun üzerine yeşil sarık sararlardı.¹⁶⁵

Seyyid olmayan ama yeşil sarık giyip seyyidlik iddiasında bulunan sahte seyyidler hakkında darb-ı şedîd ve haps-i medîd cezası verileceğine dair fetva çıkarılmıştır.¹⁶⁶ Bununla birlikte yeşil sarık giyme hakkının sadece baba tarafından seyyid olanlara verilebileceği ifade edilmiş, anne tarafından olan sâdât-ı kirâmın ise sadece yeşil bir alamet bulundurabileceği, ancak bütün olarak yeşil sarık saramayacağı dile getirilmiştir.¹⁶⁷ Suç işleyen bir seyyid cezalandırılacağı zaman ise başındaki “alâmet” çıkarılıp öpülür ve daha sonra bir tarafa bırakılır. Sarığı başından alınan kişiye torun dayağı denen dayak atılırdı. Sahte bir seyyid tespit edilirse bu nakibüleşrafa bildirilir oda kapsamlı bir araştırma yaptıktan sonra seyyid olmadığı anlaşıldığı takdirde “emirlik sarığı” başından alınırdı.¹⁶⁸

Seyyid ve şeriflere mahsus olan yeşil giyinme hususunda da bir takım kısıtlamalar getirilmiştir. Bunun nedeni ise Arabistan’daki güneşin etkisidir. Arabistan’ın coğrafi konumu sebebiyle ve güneşin etkisiyle beyaz sarık sarma benimsenmiştir. Ancak buna rağmen yeşil hem seyyidlerin hem de şeriflerin asıl rengi olarak kabul edilir. Öyle ki Osmanlılar’da Mekke emiri olan Şerif’e gönderilen nâmelerin keseleri ve hil’atların yeşil olmasına dikkat edilmiştir.¹⁶⁹

---

¹⁶² Kılıç, a.g.e., 78.

¹⁶³ Işık, a.g.m., 65.

¹⁶⁴ Uzunçarşılı, a.g.m., Osmanlılar’da, **Marife**, 453.

¹⁶⁵ Uzunçarşılı, a.g.e., **İlmiye Teşkilatı**, 169-172.

¹⁶⁶ Işık, a.g.m., 65.

¹⁶⁷ Uzunçarşılı, a.g.e., **İlmiye Teşkilatı**, 169. Işık, a.g.m., 65.

¹⁶⁸ Sakaoğlu, a.g.m., 36. Uzunçarşılı, a.g.m., Osmanlılar’da, **Marife**, 456.

¹⁶⁹ Uzunçarşılı, a.g.e., **Mekke-i Mükerrerme**, Dipnot, 6.

1.6.4. Seyyidlerin Askerlikten Muafiyeti

Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfından bazılarına ve yine bazı tarikat ehline, ifa ettikleri görevleri karşılığında askerlikten muaf olma hakkı verilmiştir. Bu ayrıcalıklar, "Tezkire-i Osmaniye" adı verilen nüfus cüzdanlarının "sınıf-1 askerisi" bölümüne de yazılmıştır.¹⁷⁰ Bu da Seyyidlerin de askerî sınıfa mensup olduklarını göstermektedir.¹⁷¹

Askerlik görevini yerine getirenler, dinî liderler, padişah tarafından kendilerine muafiyet belgesi takdim edilenler, beratla müezzin, imam, müderris, vakıf görevlisi gibi bir göreve atananlar ve lazım görüldüğü zamanlarda bazı hizmetleri yerine getirenler askerî sınıftan kabul edilmiştir.¹⁷² Bu saydığımız gruplara seyyid ve şerifler de dâhil edilmiştir. Seyyidlerin askerî sınıf içinde yer almalarının en önemli gerekçesi ordunun ve devletin manevi gücü olmalarıdır.¹⁷³

---

¹⁷⁰ Işık, a.g.m., 64.

¹⁷¹ Hülya Canbakal, XVII. Yüzyılda Teseyyüd ve 'Ayntab Sadatı, **Osmanlı Devleti'nin 700. Kuruluş yıldönümü Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu**, Gaziantep: 22-Ekim 1999, 79.

¹⁷² Kılıç, a.g.e., 73-74.

¹⁷³ Canbakal, a.g.m., 79. Işık, a.g.m., 64.

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL ve TOPLUMSAL HAYATTA EYÜP'LÜ SEYYİDLER

Tezin asıl kısmını oluşturan ikinci ve üçüncü bölümlerde Eyüp Şer'iyye Sicilleri'ne göre Eyüp'teki seyyidler hakkındaki mahkeme kayıtları esas alınarak onların bu önemli kaza merkezindeki durumları, sosyal statüleri, aile kurma ve bozma süreçleri, mülkiyet edinme (alım-satım), esnaflıkları gibi pek çok konu değerlendirilecektir.

Seyyidleri konu edinen ve onların müdahil olduğu mahkeme kayıtları 1702-1714 yıllarını kapsamaktadır. Toplamda 16 defter incelenmiştir. Bu defterler 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132 ve 133 numaralı defterlerdir. Bu defterlerde seyyidlerle ilgili 327 adet mahkeme kaydı belirlenmiştir. Belgeler konularına göre tasnif edilmiş ve bir tablo oluşturulmuştur. Dolayısıyla hazırlanan bu tablo seyyidlerle alakalı belgelerin tamamının hangi konularla ilgili olduğunu göstermektedir.¹⁷⁴

2.1. Seyyidler ve Toplumsal Hayattaki Roller

Osmanlı'da yönetilen halkı meydana getiren tüccar, esnaf ve zanaatkârlar ile köylü-çiftçiler ve konar-göçerlerden oluşan reâyâ sınıfını yakından incelediğimizde bunları ikametleri açısından üç ana grup içerisinde değerlendirmek gerekir. Bunlar, şehirde yaşayanlar, köylüler ve konar-göçerlerdir.

Osmanlı şehirleri ve kasabaları kale, pazar yeri veya bedesten ve Cuma camii gibi temel unsurlar etrafında, mahalle birimi yapısına göre ve vakıf sistemi çerçevesinde teşkilatlanmış ve çevrelerine idarî ve ekonomik manada merkezlik yapan yerleşimlerdir. Şehir halkının bir kısmını idareci sınıf (*ehl-i örf* ve *ehl-i şer'*) mensupları oluştururken çoğunluk esnaf ve zanaatkârlardan oluşmaktaydı. Köylülerden farklı bir konuma sahip olan -askerî sınıf dışındaki- kentliler toprak sahibi olmadıklarında şahsa bağlı herhangi

---

¹⁷⁴ Seyyidlerin yer aldığı "Sınıflandırma Tablosu" için bkz., **Ek-1**.

bir vergi vermezler, ancak gelirlerine göre *avârıza* tâbi olurlardı. Yaşadıkları evler, bağ ve bahçeleri özel mülk konumunda idi. Devlet, doğal olarak kentlerdeki sanayi ve ticarî faaliyeti vergilendirmekteydi. İktisadi anlamda şehirlerde mukataalar öne çıkmaktadır.¹⁷⁵

2.1.1. Mahallede Toplum Ahlakına Aykırı Davranma

Osmanlı Devleti'nde de mahalle günümüzde olduğu gibi sosyal ve fiziki yerleşim birimidir. Mahallede oturan insanlar birbirlerine karşı sorumluluk içinde olup toplumsal bir dayanışma halindedirler. Mahalleyi ilgilendiren konularda verilecek kararlarda smz sahibi oldukları gibi suçluların bulunması ve cezalandırılması, topklanacak vergilerin tespit edilmesi, vazifeli kişilerin denetimleri, zaruret halinde bu şahısların görevlerinden azledilmesi, gerekli görülen hizmetlerin hayata geçmesi bağlamında bir çok konuda kendilerine verilen yetkilerini kullanmışlardır.¹⁷⁶ Bu kısımda seyyidlerin mahalle hayatında yaşamlarından bazı kesitler göreceğiz.

Havass-ı Refia kazasına tabi Kara Ahmetli köyünden Ebubekir Beşe bin Mustafa, Cafer bin Mustafa, İsmail bin Ömer, Mustafa bin Abdullah ve Hüseyin bin Hasan adlı kişiler birlikte dava açarak Seyyid Mehmed hakkında şikâyetlerini iletmışlerdi. es-Seyyid Mehmed Çelebi ile eşi Ümmühan ve kızı Ayşe'nin daima civarlarında olan erkek ve kadınlar arasında fitne ve nifak içerisinde bozgunculuk yaptıklarını, bununla birlikte namahrem kişileri çekinmeden evlerine aldıklarını belirtmişlerdi. Bu durumda zarar gördüklerini ifade eden şikâyetçiler, es-Seyyid Mehmed Çelebi ve ailesinin köylerinden çıkarılmasını istemişlerdi.¹⁷⁷ Davada Es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin hanımı ve kızının namahremden çekinmemelerinden dolayı fitneye sebep oldukları için köylerinden çıkarılmaları talep edilmiştir. Ancak köyden çıkarılıp çıkarılmadıkları konusunda bir bilgi yoktur. Davada da görüldüğü gibi toplum ahlakı için etik olmayan davranışlarda bulunanlar şikâyet edilip yaşadıkları yerden uzaklaştırılmaları için mahkemeye başvurulabilmektedir.

Bir diğer örnekte Eyüp'te Zade Ağa Mahallesinde oturan Rukiye binti Mehmed adındaki kadın, aynı mahallede yaşadığı es-Seyyid Hasan bin Ebubekir'den şikâyetçi

¹⁷⁵ Mehmet Öz, Osmanlı Toplumunu, **TDV, İA**, C. 33, İstanbul: 2007, 532-538.

¹⁷⁶ Ömer Düzbakar, Osmanlı Döneminde Mahalle ve İşlevleri, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, **Sosyal Bilimler Dergisi**, Yıl: 4, S. 5, Bursa: 2003/2, 97.

¹⁷⁷ **Eyüp Şer'iyye Sicilleri**, nr. 15-122, vr. 14/3, 4 Cemaziyelula 1116 (04 Eylül 1704).

olmuştur. Es-Seyyid Hasan ve eşi Fatma Hatun'un kendi halinde olmadıkları, daima civarında olan erkek ve kadınları fitne ve nifaka düşürüp ağır küfürler ettikleri daha önce uyarıldıklarını dile getirmiştir. Bu vaziyeti sürdürdükleri halde mahalleden çıkarılacaklarının kendilerine bildirildiğini hatırlatan şikâyetçiler, uyarılara uymadıklarını, zarar gördüklerini belirtmişlerdi. Köylülerin talebi es-Seyyid Hasan ve eşinin mahalleden çıkarılmasıdır. Söz alan es-Seyyid Hasan ise kendi rızasıyla başka yere taşınmayı kabul etmiş, ancak gideceği yer için kefil talebinde bulunmuştur. Bunun üzerine Kasım Paşa mahallesinde oturan Mustafa Beşe bin Süleyman, Seyyid Hasan'ın istendiği zaman mahkemeye getirilmesine kefil olmuştur.¹⁷⁸ Bu davada da yukarıdaki dava gibi es-Seyyid Hasan bin Ebubekir'in eşi Fatma Hatun'dan şikâyet edilmektedir. Rukiye binti Mehmed'in verdiği bilgilere göre Fatma Hatun, erkek ve kadınları fitne ve nifaka düşürüp ağır küfürler etmektedir. Dolayısıyla mahalleli bu durumdan rahatsız olmakta ve kendisinin mahalleden uzaklaştırılmasını istemektedir. Seyyid Hasan mahalleden gideceğini ancak gideceği yer için birinin kendisine kefil olmasını şart koşturmuştur.

Eyüp Sultan'da Nazperi Mahallesinde oturan es-Seyyid Yahya Çelebi bin es-Seyyid Ahmed adındaki kişi mahkemede kayını Osman bin Receb ve kayınvalidesi Fatma binti Ali adındaki kadından şikâyetçi olmuştur. Osman ile Fatma'nın aynı evde oturduklarını ifade eden es-Seyyid Yahya Çelebi, Osman'ın kendisine dinsiz, imansız şeklinde ağır sözler kullandığını, aynı zamanda içki içip, namaz kılmadığını ve etrafında olan Müslümanları rahatsız ettiğini iddia etmişti. Kayınvalidesi Fatma'nın da ağır küfürler edip, namahremden kaçınmadığını ileri süren es-Seyyid Yahya Çelebi, mahkemeden gereğini yapılmasını istemiştir. Ancak Osman bin Receb ve Fatma Hatun iddiaları inkâr etmişler. Bunun üzerine şahitlik etmeleri için adaletine güvenilen kişiler mahkemeye davet edilmiştir. Osman ve Fatma'nın es-Seyyid Yahya Çelebi'ye ağır küfürler ettiğini, Osman'ın içki içtiğini, Fatma'nın da namahremden kaçınmadığını ifade eden bu kişilerin şahitliği kabul edilmiştir. Ayrıca şahitler de bu kişilerin mahalleden çıkarılmasını talep ettiklerinden mahkeme bu talebi kabul etmiştir.¹⁷⁹ Bu davada es-Seyyid Yahya Çelebi bin es-Seyyid Ahmed, eşinin erkek kardeşi Osman ve annesi Fatma adındaki kadından şikâyetçi olmaktadır. Osman ve Fatma'nın kendisine ağır

¹⁷⁸ EŞS, nr. 15-128, vr. 22/1, 2 Zilkade 1123 (12 Aralık 1711).

¹⁷⁹ EŞS, nr. 15-130, vr. 48/5, 6 Zilkade 1124 (05 Aralık 1712).

küfürler ettiğini ve Osman'ın içki içip namaz kılmadığı Fatma'nın ise namahrem kişilerle bir görüştüğünü bu yüzden de mahalleden uzaklaştırılmalarını istemektedir. Mahallede es-Seyyid Yahya Çelebi'nin söylediklerine aynen şahitlik edip ahlaka aykırı davrandıkları teyit edilince mahkeme tarafından mahalleden uzaklaştırılmalarına karar verilmiştir.

Eyüp Takyecibaşı Mahallesi ahalisinden İmam Mehmed Efendi bin Yusuf ve Süleyman Halife bin Mehmed, Ali Çelebi bin Siyam ve es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Hasan Ağa bin Ali ve isimleri yazılı çok sayıda kişi mahkemeye gelip şikâyetçi olmuşlardır. Aynı mahallede oturup evinin yakınlarında berber ve attar olan Ahmed bin Mehmed isimli kişiyi mahkemeye çağırarak şikâyetlerini şu şekilde dile getirmişlerdi. Ahmed'in, mahallede bulunan çocukların dükkânı önünden geçtikleri sırada çeşit çeşit diller düzerek hareket yaptığını ve kadınları rahatsız ettiğini ileri süren şikâyetçileri, insanlara da küfürler ettiğini ve iftiralar atarak rahatsızlık verdiğini iddia etmişlerdi. Daha önce bu kişiden üç kere şikâyetçi olduklarını ve uyarı cezalarının verildiğini belirten şikâyetçiler, bu kez mahalleden çıkarılması için talep de bulunmuşlardı.¹⁸⁰ Bu davada es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Hasan Ağa bin Ali mahallede uygunsuz davranıp mahalleliyi rahatsız eden Ahmed bin Mehmed'den şikâyetçi olanlar arasında bulunmaktadır.

Eyüp'te bir seyyidin de bulunduğu bir grup mahalleli Mahmud bin Hüseyin hakkında şikâyetçi olmuşlardır. Mahmud bin Hüseyin'in her zaman sarhoş ve akli başında olmadan, gece gündüz kötü namli kişiler ile gezdiğini belirten şikâyetçiler, daha önce uymalarına rağmen Mahmud'un aynı davranışları sürdürdüğünü ifade etmişlerdir. İddialarını daha da ilerleten şikâyetçiler, Karabet isimli zimmiyi getirip günaha girdiğini ifade etmişlerdir. Davalı Mahmud bin Hüseyin bütün suçlamaları kabul ederek başka bir mahalleye gitmeyi kabul etmişti.¹⁸¹ Bu davada es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmed uygunsuz davranan Mahmud bin Hüseyin'den şikâyetçi olanlar arasında bulunmaktadır.

Eyüb Aşçıbaşı Mahallesi İmamı Mustafa Efendi bin Ömer, Müezzın Ahmed Efendi bin Mustafa, cemaatten es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Davut, Mehmed Çelebi bin Osman,

¹⁸⁰ EŞS, nr. 15-118, vr. 86/2, 1 Rebiülevvel 1114 (26 Temmuz 1702).

¹⁸¹ EŞS, nr. 15-129, vr. 48/1, 16 Şaban 1122 (10 Ekim 1710).

es-Seyyid Süleyman bin Davut, Veli Bey bin İlyas, Ömer Beşe bin Mehmed, Ahmed bin Mehmed, Mehmed bin Osman ve Mehmed bin Abdullah isimli kişiler topluca mahkemeye müracaat ederek mahallede oturan Saraylı Hatice binti Abdullah adlı kadından şikayetçi olmuşlardır. Saraylı Hatice'nin kendi halinde olmayıp, evine namahrem kişileri getirip günaha girdiğini ve pek çok kez mahkeme tarafından uyarıldığı halde dinlemediğini ifade etmişlerdir. İddia sahipleri son olarak Hâce Hatun mahallesinde oturan Mustafa bin Osman adlı kimsenin kendisine namahrem olan Fatma binti Hüseyin isimli kadınla günah işlerken yakalanıp zabıtaya gönderildiğini ve bu nedenle Saraylı Hatice'nin mahalleden ihraç edilmesini istemişlerdi. Hatice iddiaları kabul etmiş ve başka bir yere nakline karar verilmiştir.¹⁸² Davada es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Davut ve es-Seyyid Süleyman bin Davut, Saraylı Hatice binti Abdullah adlı hatundan şikâyetçi olanlar arasında bulunmaktadır.

İstanbul Yenikapı Mahallesinde meyhaneci olan Yorgi adlı zimminin kötü ahlakından şikâyet edilip, şeran yapılması gerekenler için dava açılmıştır. Mustafa Çavuş adı geçen Yorgi'yi mahkemeye getirip Yeni Kapı, Merkez Efendi, İlyas-zade ve el-Hac Mahmud mahallesi ahalisinden çok sayıda kişi ile ihbar etmek üzere mahkemeye gelmiştir. Yorgi'nin meyhanecilik yaptığını, ehl-i İslam diye çok sayıda kadını meyhanesine getirip gece ve gündüz insanların yoluna inip, kimini öldürdüğünü kimini darp ve kiminin eşyalarını gasp ettiğini ileri sürmüşlerdi. Mahalleli bunlar onun değişmez huyları deyip idamını talep etmişlerdi. Mahkeme yaptığı inceleme sunucu Yorgi'nin katlinin şeran vacip olduğuna hükmetmiştir.¹⁸³ Bu kararda adı geçen es-Seyyid İbrahim bin Ali ve es-Seyyid Ahmed Halife bin Abdullah ihbarcılar arasında bulunmaktadır. Davada seyyidlerin de aralarında bulunduğu mahallelilerin şikâyetleri ve istekleriyle mahkeme tarafından Yorgi'nin idamına hükmedilmiştir.

Mahalleden kovulma taleplerini içeren davalarda, esas neden insanlar arasında fitne, fesat ve bozgunculuğa yol açan davranışların, kötü huy ve dilin etken olduğunu görmekteyiz. Genel itibariyle mahalle içinde huzursuzluğa yol açan davranışlar şikâyet sebebi sayılmış, Seyyid ailesi de olsa kimseye bu konuda müsamaha gösterilmemiştir. Bu davalara baktığımız zaman fitne ve fesada neden olan olumsuz davranışları sergileyenlerin Seyyid eşi, kızı olmaları dikkat çekerken, kötü söz gibi davranışları

¹⁸² EŞS, nr. 15-122, vr. 21/6, 8 Recep 1116 (06 Kasım 1704). Benzer dava: EŞS, nr. 15-124, vr. 32/3.

¹⁸³ EŞS, nr. 15-132, vr. 73/3, Gurre Şaban 1125 (23 Ağustos 1713).

yapanların kadın olmaları da dikkat çekmektedir. Toplum içinde bu tür fiilleri yapanların Seyyid ailesinden olmaları, komşuların şikâyetlerine mani de olmamıştır. Öte yandan birkaç davada da Seyyidlerin, mahallede kötü davranışlar sergileyen kişiler hakkında şikâyetçi olarak da mahkeme kayıtlarında yer almıştır.

2.1.2. Seyyidler ve Vekâlet Davaları

Osmanlı toplumunda vekil tayin etmek, sık yaşanan bir durumdur. İncelediğimiz davaların birçoğunda seyyidlerin vekil rolünde olduğunu görmekteyiz. Vekil tayin edilen kişiler, kimi zaman bir talep ve mesajı iletir, kimi zaman bir alacağı temin eder, kimi zaman da bir borcu alacaklı kişiye teslim ederler. Bu nedenle vekilin sözüne ve kendisine güven vekâlette aranan en önemli kıstastır. Yalancı vekâletler sık yaşanıldığı için kimi zaman vekil olduğunu beyan eden kişilerden bunu ispat etmeleri istenir, bu nedenle konu mahkemeye taşınır. Seyyidlere olan güven duygusu incelediğimiz davalarda onları vekil tayin etmek de en önemli husus olurken, kimi zaman seyyidlerin de işlerinin yürütülmesi maksadıyla bir vekile ihtiyaç duyduğunu, onları görevlendirdiğini görmekteyiz.

Sözlükte “birine güvenmek, bir işi güvenilir birine bırakmak” anlamındaki vekil kökünden türeyen vekâlet, fıkhî bir kimsenin birine kendi adına hukukî işlem yapma yetkisi vermesini ve bu yetkiyi ifade eder. Kendisine iş tevdi edilen tarafa vekil, tevdi edilen işe müvekkelün-bih, işin sahibine müvekkil, vekil kılmaya tevkil denir. Kur’an-ı Kerim’de bu kökten türeyen ve kişinin Allah’a güvenip dayanmasını ifade eden tevekkül kavramı kırk dört ayette, “kefil, güvenilir dost, koruyucu ve yardımcı” anlamındaki vekil çoğu zaman Allah’ın sıfatı olarak yirmi dört yerde geçer.

Hanefî fakihleri vekâleti “hukukî işlem yetkisinin ve koruma işinin vekile tevdi edilmesi, bir başkasının hukukî işleme yetkili kılınması” Şâfiîler, “kişinin yetkisi dâhilindeki niyâbete elverişli bir işi hayatında yapılmak üzere başkasına tefviz etmesi” Hanbelîler, “işlemi geçerli olan birinin aynı durumdaki bir başkasını niyabete elverişli bir hususta naip belirlemesi” şeklinde tanımlar. Mâlikîler ise “kişinin emirlik ve ibadet dışı bir hakta ölümünü şart koşmaksızın başkasını kendine naip yapması” tanımı devlet başkanının yönetici, kadı veya cami görevlisi tayin etmesi gibi idarî işlemlerle vası tayinini vekâlet dışında tutma amacına yöneliktir. İslâmiyet gerek dinî gerek sosyal hayatta insanların ihtiyaçlarını ve karşılıklı ilişkilerde açıklık, güven ve kolaylığı esas

aldığından belli şartlar çerçevesinde hem ibadetlerin ifasında hem hukukî işlemlerde başkalarını temsil ve onlar adına hareket etme imkânı tanımıştır. Hukukî temsilin en kapsamlısı ve en yaygını olan vekâlet iradîdir dolayısıyla iki taraflı bir hukukî muameledir.¹⁸⁴ Aşağıda seyyidlerin vekil olarak buldukları davalara örnek verilmiştir.

Eyüp Sultan'da Nazperi Mahallesi'nde oturan Emine binti Abdullah Hatun, es-Seyyid Mehmed Çelebi ile birlikte mahkemeye başvurmuştur. Emine binti Abdullah Hatun yakın zaman önce vefat eden eşi Abdullah Çelebi bin Osman'ın zimmetinde elli kuruş mehr-i müeccelinin kaldığını, merhumun terekesine el koyanlardan talep ettiğini ve bu dava için es-Seyyid Mehmed Çelebi'yi vekil tayin ettiğini mahkemeye bildirmiştir. es-Seyyid Mehmed de bu vekaleti kabul ettiğini onaylamıştır.¹⁸⁵

İstanbul Müftü Ali Çelebi Mahallesi'nde vefat eden eski Mimar İsmail Çelebi'nin oğlu Ali Ağa, Eyüp el-Ensari Vakfı'nın mütevellisi olan el-Hac Mehmed Ağa bin Ahmed'in vekili olan es-Seyyid Ali bin el-Hac Mustafa'nın da bulunduğu mahkemede şikâyetini bildirmiştir. Babası İsmail Ağa'nın, 1092 senesinde adı geçen vakfın mütevellisi olan el-Hac Mustafa Ağa'dan, Hazret-i Eyüp Sultan Türbesi'nin yanında bulunan boş bir arsayı 8 bin akçeye aldığını, kendisine imzalı mühürlü senet verildiğini ve oraya oğlunu defnetmek için aldığını ifade etmiştir. Ancak bu arsaya yine vakfın mütevellisinin verdiği izinle ahaliden Abdullah'ın, kendisine hiç sormadan annesini defnettiğini söylemiştir. Bunun üzerine vekil es-Seyyid Ali olay yeri keşfi yapılmasını istemiştir. Yapılan keşif neticesinde adı geçen arsanın aynen anlatıldığı ölçülerde olduğu anlaşılmış ve Abdullah Ağa'nın annesinin defnedildiği görülmüştür. Ali Ağa'nın talebiyle arsanın gerçek sahibine teslim edilmesine karar verilmiştir.¹⁸⁶ Bu davada es-Seyyid Ali bin el-Hac Mustafa, Mehmed Ağa bin Ahmed'in vekilidir.

Bu dava takip eden günlerde yeniden görülmüştür. İstanbul Müftü Ali Çelebi Mahallesi'nde yaşayan Ali Çelebi ibni el-merhum Mimar-ı sabık İsmail Ağa, Hazret-i Eyüp el-Ensari Vakfı mütevellisi el-Hac Mehmed Ağa ibni Ahmed'in vekili es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni el-Hac Mustafa ve İstanbul Pirinççi mahallesi'nde oturan Abdullah

---

¹⁸⁴ Bilal Aybakan, Vekâlet, **TDV, İA**, C. 43, İstanbul: 2013, 1-6.

¹⁸⁵ **EŞS**, nr. 15-128, vr. 63/5, 14 Rebiülevvel 1124 (11 Nisan 1712). Benzer dava için bkz. **EŞS**, nr. 15-132, vr. 20/8.

¹⁸⁶ **EŞS**, nr. 15-124, vr. 18/3, 27 Rebiülevvel 1117 (09 Temmuz 1706).

Ağa ibni el-Hac İsmail'in de bulunduğu mahkemede; babası İsmail Ağa hayattayken 5 zira arsayı 8 bin akçe vererek evlatları için kabir yeri olmak üzere almıştır. Üstelik bunun için kendisine mühürlü imzalı bir senette verildiğini bildirmiştir. Arsaya kardeşi defnedildikten sonra, kendilerine hiç sorulmadan Abdullah Ağa vakıf mütevellisinin izniyle annesi Ayşe binti el-Hac Mustafa isimli kadını defnetmiştir. Ayşe'nin oradan çıkarılması gerektiği bir önceki mahkeme kararıyla onaylanmıştı. Ancak tarafların kendi aralarında yaptıkları anlaşmayla 40 kuruş bedel karşılığında merhumenin naşının orada kalmasına karar verilmiştir.¹⁸⁷ Dava Eyüp Sultan Türbesi yanında satın alınan arsaya bir başkasının annesini defnetmesi sonucu açılmıştır. Aralarında yaptıkları anlaşma ile annesini defneden şahıs arsanın sahibine mezarın parası ödeyince dava kapanmıştır.

Eyüp Cami-i Kebir Mahallesinde oturan Derviş es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Mehmed isimli kişiyle ilgili vekâlet iddia eden Derviş Hasan bin Muharrem, Hattat Ahmed Efendi bin Mustafa kişiyi dava etmiştir. Müvekkil Derviş es-Seyyid Hüseyin, Valide Sultan Sarayı yakınlarındaki bahçeli evini satın parasını alıp kendisine vermek için kendisini vekil ettiğini belirtmiştir. Müvekkil Derviş es-Seyyid Hüseyin adı geçen evi hattat Efendiye 120 kuruşa sattığını ama hattat Ahmed'in parasını teslim etmediğini açıklamıştır. Hattat Ahmed Efendi evi Derviş Hasan'dan 120 kuruşa satın aldığını doğrulamış ancak Derviş Hasan'ın vekâletini ispat etmediği için evin parasını ödemediğini açıklamıştır. Mahkemece Derviş Hasan'dan vekil olduğuna dair delil istenmiş, o da şahitlerini dinleterek iddiasını ispat etmiştir.¹⁸⁸ Vekil olduğunu iddia ve ispat davasında adı geçen Derviş Hasan bin Muharrem, es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Mehmed'in kendisini vekil tayin ettiğini iddia ve ispat etmiştir.

Eyüp Sultan Kasım Paşa Mahallesinde bulunan Hatice Sultan'ın sabık Başağası olan el-Hac Ahmed Ağa bin Abdülmennan'ın Anadolu vilayetlerinden Diyarbekir eyaletine tabi Harput kazasına bağlı Sağman kasabası ahalisinden es-Seyyid Ebubekir bin Mehmed Beşe bin Abdullah'ın eşi Akça binti Ebubekir bin Abdullah tarafından vekâlet iddia eden Mehmed Bey bin İsmail adındaki kişi, mahkemede el-Hac Ahmed Ağa'yı dava etmiştir. el-Hac Osman adındaki kişinin mirasının babası es-Seyyid Ebubekir ile annesi Ümmi Hatun'a ait olduğunu ve merhumun terekesini alıp kendilerine teslim etmeye

¹⁸⁷ EŞS, nr. 15-124, vr. 26/2, 18 Rebiülahir 1118 (30 Temmuz 1706).

¹⁸⁸ EŞS, nr. 15-125, vr. 7/8, 20 Safer 1118 (03 Haziran 1706).

tain edildiğini, ancak el-Hac Ahmed Ağa'nın bir kısım mazeretler ürettiğini ifade etmiştir. Ahmed Ağa, es-Seyyid Ebubekir bin Abdullah ve Ümmi binti Ebubekir bin Abdullah'ın müddeinin vekâlet davasını inkâr ettiklerini ileri sürmektedir. Vekâlet iddiasının sahibi Mehmed Bey'den delil istendiğinde Sağman kasabası sakinlerinden Hasan Bey bin Ahmed ve Hasan Bey bin Mehmed adındaki kişiler vekâlete şahitlik yapmak için mahkemeye gelmişlerdi. Bunun üzerine Mehmed Bey'in vekâleti kabul edilip merhumun terekesi kendisine teslim edilmiştir.¹⁸⁹

Bu davada es-Seyyid Ebubekir bin Mehmed bin Abdullah merhum el-Hac Osman'ın babası olup terekesini alabilmek için vekil tayin etmiştir. el-Hac Osman'ın babasından seyyid diye bahsedildiği halde kendisi sadece hacı unvanı ile anılmıştır. Dava sonucu es-Seyyid Ebubekir oğlunun Diyarbakır'daki terekesini, çıkan anlaşmazlıklara rağmen vekili aracılığıyla almıştır. Bahsedilen tereke Diyarbakır'da ancak dava Eyüp'te görülmüş. Bunun nedeni ise el-Hac Osman'ın Diyarbakır'da ailesinin ise İstanbul'da ikamet ediyor olmalarıdır. Ayrıca birçok davada olduğu gibi seyyidlerin mahkemede vekillik yaptıkları işlerinin görülmesi için kendilerine vekil tayin ettikleri de görülmektedir.

2.1.3. Seyyidler ve Vesayet Davaları

Sözlükte “eklemek, bitişmek; birinden bir işi üzerine almasını istemek” anlamındaki vasy kökünden türeyen vesâyet, fıkıhta edâ ehliyeti bulunmayan veya eksik olanlarla ehliyeti sonradan kısıtlananların mallarını koruma ve işletme, onlar adına mallarında tasarrufta bulunma yetki ve sorumluluğunu yahut veli/hâkim tarafından bir kimseye bu yetki ve sorumluluğun verilmesini ifade eder.

İslâm hukukunda vesâyet klasik akid mantığı ile ele alınır ve Hanefîler'e göre icap ve kabul ile kurulur. Mâlikî ve Hanbelîler babadan sonra vasî tayin yetkisini kadıya verir, hatta Mâlikîler belli durumlarda anneye de bu hakkı tanır. Şâfîî ve Ca'ferî mezheplerine göre ise dede de baba gibidir ve babadan sonra velâyet hakkı onundur, dede var olduğu sürece baba vasî tayin edemez. Cumhurun görüşü, küçük ve benzerlerinin malî

---

¹⁸⁹ EŞS, nr. 15-132, vr. 20/8, 25 Rebiülevvel 1123 (21 Nisan 1713).

haklarının en ehil kimselerce korunması ve bunu babanın en iyi biçimde takdir edeceği fikrine dayanır.¹⁹⁰Aşağıda seyyitlerin vasi tayin edildiği davaları görmekteyiz.

Eyüb Sultan Nişancı Paşa Mahallesinde oturan ve katledilip vefat eden el-Hac Mehmed bin Abdullah'ın mirası eşi Zeyneb binti Mustafa'ya, küçük oğlu Hüseyin'e ve küçük kızları Ümmügülsüm ile Ayşe'ye ait olduğu anlaşıldıktan sonra küçüklerin işlerini yürütmek için mahkeme tarafından vasi tayin edilen es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Davud ile Zeyneb Hatun mahkemede, Ali bin Muharrem isimli kişiyi dava etmişlerdir. Ali'nin Ramazan ayının otuzuncu gecesini (Arife gecesini) merhum el-Hac Mehmed'i evinin yakınlarında, arkadaşları olan Ustaoglu Ömer bin Mustafa ve Mustafa bin Şahin ile beraber bilerek kasap satırıyla vurup öldürdüğünü iddia etmişlerdir. Daha sonra orada bulunan kuyuya atıp Şevval ayının altıncı Cuma günü akşama yakın Ali, Ömer ve Mustafa'yı tutukladıklarında; bu hususta kimsenin müdahalesi olmayıp kasap satırı ile öldürüp kuyuya attıklarını beyan etmişlerdi. Bunu itiraf ettikleri için şeran ne yapılacaksa icra olunması talep edilmiştir. Ali cevabında olayı tamamen inkâr edince vasi es-Seyyid Mehmed Çelebi ile Zeyneb'den iddialarını ispatlayacak deliller getirmeleri mahkemece istenmişti. Onlar da bu karar üzerine şahitlerini dinlemişti. Dinlenen şahitler ifadelerinde Ali'nin suçunu aynen beyan etmişlerdi. Mahkeme suçluların hapsedilmesine hükmetmiştir.¹⁹¹ Bu davada es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Davud bahsi geçen küçüklerin vasileridir. Yine davada adı geçen es-Seyyid Mehmed Ağa bin el-Hac Mustafa ise şahitler arasında yer almaktadır. Dava Ali, Ömer ve Mustafa denilen şahısların el-Hac Mehmed bin Abdullah'ı öldürmeleri üzerine açılmıştır. el-Hac Mehmed'in çocukları henüz küçük olduğundan es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Davud kendilerine vasi olarak tayin edilmiştir. Bu cinayet davasında üç arkadaşın bir olup el-Hac Mehmed'i öldürmüş olduklarını ve şahitlerin şهادetleriyle mahkeme tarafından hapsedildiklerini görmekteyiz.

Eyüp Kasım Paşa Mahallesinde oturan ve davanın görüldüğü tarihten yakın bir zaman önce vefat eden Halime Hatun ibnetül-merhum Hattat Tireboluluzade Mustafa Efendi ibni Ömer hakkında eşi Ali Efendi ibni Ahmed, mahkemede vasiyetini açıklamıştır. Halime Hatun'un vefat ettiğinde bütün terekesinin teslim alındıktan sonra malımın üçte birinden 100 kuruş ayırıp bunun 20 kuruşunun sadaka olarak dağıtılmasını, 30 ile 3

¹⁹⁰Ali Bardakoğlu, Vesayet, **TDV, İA**, C. 43, İstanbul: 2013, 66-67.

¹⁹¹ **EŞS**, nr. 15-129, vr. 75/2, 29 Zilkade 1122 (19 Ocak 1711).

Mushaf-ı şerif alınıp hak edene verilmesini, 5 kuruş ile kabrinin yapılmasını, 10 kuruş ile mübarek günlerde yemek pişirilip fakir fukaraya yedirilmesini ve fazlası olursa hayır yollarına harcanmasına dair isteğini mahkemeye iletmiştir. Ali Efendi ibni Ahmed bu işin takibine ve çocukları İbrahim ile Ahmed'in reşit oldukları zamana kadar onlara es-Seyyid Mustafa ibni Sefer'i vasi olarak tayin ettiğini açıklamıştır. Vefat gerçekleşip, vasiyetini yerine getirmeyi istediğinde es-Seyyid Mustafa'nın kendisine neden engel olduğunu sorulmasını istemiştir. es-Seyyid Mustafa ibni Sefer bunu inkâr edip, Ali Efendi ibni Ahmed'den sözünün doğruluğunu ispat edecek delil istemiştir. Ali Efendi şahitlerini dinleterek iddiasını ispat etmiş, böylece es-Seyyid Mustafa ibni Sefer çocuklara vasi tayin edilmiştir.¹⁹² Bu vasiyet davasında örnek bir davranışı görmekteyiz. İyiliği emredip, kötülükten men eden İslam dininin felsefesine uygun olarak vasiyette bulunan bir hayırsever, vefatından sonra mirasının hayır işlerine kullanılmasını ister. Bütün servetinin İslam dininin korunmalarını istediği muhtaçlara verilmesini isteyen hayırsever bu işin takibi ve çocuklarının vasiliği için bir seyyidin mahkeme tarafından kayıtlara alınmasını istemektedir.

2.1.4. Seyyidler ve Darp Davaları ile Musalaha Kararı

İncelediğimiz darp davalarında seyyidler ya darp edilen ya da darp eden kişi konumundadır. Seyyidler de herkes gibi kavga olaylarına karışabilmekte, şiddet uygulayabilmekte, ya da saygınlıklarına rağmen şiddete maruz kalabilmektedirler. Bununla birlikte elimizdeki tüm davalar anlaşma ile sonuçlanmış, mağdurlar şiddet gördükleri kişilerden tazminat almışlar ve darp davaları maddi anlaşmalarla tatlıya bağlanmıştır.

Musa Çavuş mahallesinde oturan Ahmed Beşe ibni Abdullah tarafından vekil tayin edilen Mehmed Beşe ibni Osman, mahkemede, es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid Muslu es-Seyyid Mustafa'nın daha önce Ahmed Beşe'yi kenger sırığı ile haksız yere yaraladığını, mahkemeye müracaat ettiğinde aralarında pek çok görüşmeler olduğunu ve arabulucuların araya girdiğini belirtmiştir. Arabulucuların konuşmasıyla Ahmed Beşe'nin es-Seyyid Mustafa'dan 9 kuruş üzerine sulh istediğini ve kabul ettiğini açıklayan Mehmed Beşe ibni Osman, sulh bedeli olan 9 kuruşu es-Seyyid Mustafa'nın

---

¹⁹² EŞS, nr. 15-120, vr. 44/3, Yevmil-hadi Ramazan 1117 (02 Ocak 1706), Benzer dava: 9 Sefer 1114, (05 Temmuz 1702).

elinden tamamen aldığını bildirmiştir.¹⁹³ es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid Muslu davalı konumundadır. Davaya göre Seyyid Mustafa haksız yere Ahmed Beşe adındaki şahsı darp etmiştir. Dava arabulucuların devreye girmesiyle tatlıya bağlanmış ve bir miktar para karşılığı davacı davasından vazgeçmiştir.

Bir diğer darp davasında Eyüp Sultan'da Baba Haydar Nakşibendi Mahallesinden olan es-Seyyid Süleyman Çelebi bin Davut bin Hasan adındaki kişinin vekili olan Halil Çelebi bin el-Hac İbrahim mahkemede Eyüp Sultan Nazperver mahallesinde oturan Ali Beşe bin Yusuf'u dava etmiştir. Vekil Halil Çelebi, davacı oldukları Ali Beşe'nin müvekkili es-Seyyid Süleyman Çelebi'yi satır ile yaraladığını, ancak mahkemede bunu inkâr ettiğini ifade etmiştir. Daha sonra aralarında görüşmeler yapıldığını, arabulucuların iknasıyla on beş kuruş tazminat ile anlaştıklarını ifade eden Halil Çelebi, bu parayı aldıklarını ibra etmiştir.¹⁹⁴ Bu davada adı geçen es-Seyyid Süleyman Çelebi bin Davut bin Hasan, Ali Beşe bin Yusuf adındaki şahıstan şikâyetçi olmaktadır. Yukarıdaki örneğin aksine bu davada seyyid darp edilmiştir ve kendisini darp eden kişiden vekili aracılığıyla şikâyetçi olmuştur. Buradada arabulucular devreye girmiş ve sulh yollu para cezasıyla dava kapanmıştır.

2.2. Eyüp'te Seyyidler ve Aile

Osmanlı Hukuk kurallarına göre aile hukuku, kişiler hukuku, miras hukuku ve borçlar hukuku gibi alanlarda İslam Hukuku temel alınmıştır. Bu nedenle de kişilerin mülkiyet hakları ve hukuki işlem ehliyeti Osmanlı Hukuku düzenlemeleri, İslam Hukukunun kuralları çerçevesinde gerçekleşmiştir.¹⁹⁵

Osmanlı Hukuku açısından elimizdeki belgelere baktığımız zaman cinsiyet ayrımı yapılmaksızın gerekli şartları sağlayan herkesin hak ehliyetine sahip olduğu her türlü hukuki işlemi yapabildiği ve evlilikte kadının hukuki işlem ehliyeti üzerinde herhangi bir kısıtlamaya maruz kalmadığı görülmektedir. Evlilikte mal ayrılığı kuralı geçerli olduğundan Osmanlı hukukunda kadın, Batı toplumundaki kadının aksine mehir, vasiyet, miras ve rehin gibi mal varlığını genişletebilmiş ve bu mal varlığı üzerinde her

---

¹⁹³ EŞS, nr. 15-130, vr. 62/3, 23 Muharrem 1125 (19 Şubat 1713).

¹⁹⁴ EŞS, nr. 15-130, vr. 64/2, Yevmit-Tasi Muharrem 1125 (25 Şubat 1713).

¹⁹⁵ Gül Akyılmaz, Osmanlı Devleti'nde Mülkiyet Hakları Ve Mülkiyet İlişkileri Çerçevesinde Kadının Hukuki Statüsü, **Uluslararası II. Türk Hukuku Tarihi Kongresi Bildirileri**, İstanbul, 13-14 Mayıs-2016, 221.

türlü hukuki işlemi yapabilmiştir.¹⁹⁶ İncelenen belgelerde Osmanlı Devleti'nde akıl baliğ olan kadınların ve erkeklerin kendilerine ait mal varlıkları üzerinde her türlü hukuki işlemi yapabildikleri görülmektedir. Mülk-arazi olmak üzere taşınmaz mallara sahip olan erkekler gibi kadınların da mal sahibi olabildikleri, eşlerini rahatça boşayabildikleri, tereke sahibi oldukları, vakıf kurucusu oldukları ve mütevellilik yapmış oldukları görülmektedir.

2.2.1. Anlaşmalı Boşanma, Mehir Nafaka ve Miras (Tereke)

İslam inancında evlenme bir akit olmakla beraber, sona erdirilmesi de ilahi olarak yasaklanmamıştır. Evlenme, çiftlerin rızası ve mahkeme yoluyla sona eren rızai bir akit olarak kabul edilmektedir.¹⁹⁷ Boşanma, İslam hukukunda, “Talâk” kelimesi ile ifade edilmektedir. Sözlükte “serbest kalmak/serbest bırakmak, bağından kurtulmak/bağını çözmek” manasına gelen talâk sözcüğü, dini fıkhıta ise belli sözlerle nikâh akdinin sona ermesini belirtir. Türkçe karşılığı boşama ve boşanmadır.¹⁹⁸

Erkeğin kendi iradesiyle yaptığı beyanıyla, çiftlerin karşılıklı anlaşmalarıyla yaptıkları boşanma ve hâkim kararı ile gerçekleşen boşanma olayları, talâk konusuna girer. İslam âlimlerinin ekseriyeti boşama hakkını sadece kocaya vermiştir. Nitekim kutsal kitabımız Kur'an-Kerim'de kadının, eşini boşamasına dair herhangi bir ayet de yoktur. Aynı şekilde talâkın geçerli olması için hâkim kararı da zorunlu değildir. Aile birliğine çok önem veren İslam Dini, boşanmaya hoş bakmamaktadır. Kuran-ı Kerim'de boşanma olayı ismen “Talâk” adıyla sure olarak yer almaktadır. Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed de Hadis-i Şeriflerinde “Allah nazarında en hoş gitmeyen helal boşanmadır.” diyerek İslam inancının konuya bakışını anlatmıştır.¹⁹⁹

Evliliklerde mal paylaşımı kanununa göre nikâh akdiyle kocanın karısına verdiği mehir kadının malvarlığına dâhil olur. Dolayısıyla ne babanın ne de kocanın mehir üzerinde hiçbir hakkı yoktur. Bunun yanında koca karısının ve çocuklarının nafakasını temin etmek zorundadır. Kadın zengin yahut çalışıyor olsa da evin masraflarına kendi istemediği sürece hiçbir şekilde katılmak zorunda değildir. Kocanın nafaka mükellefiyetine mesken, yiyecek, giyecek, tıbbi tedavi, ilaç ve gerekli olduğu takdirde hizmetçi masrafları girmektedir. Bu nafaka mükellefiyeti yerine getirilmediği zaman

¹⁹⁶ Akyılmaz, a.g.m., 198.

¹⁹⁷ M. Akif Aydın, Türk Hukuk Tarihi, 7. Baskı, Beta yayınları, İstanbul: 2009, 286.

¹⁹⁸ H. İbrahim Acar, Talâk, TDV, İA, C. 39, İstanbul: 2010, 496-500.

¹⁹⁹ Erdoğan, a.g.m., 5-6.

kadın, yapılması gerekenler için kocasını mahkemeye verebilir. Eğer koca görevini yerine getirip nafakayı ödememekte ısrarcı olursa kadı mallarını satıp, nafakayı almak ya da bir müddet kocayı hapse attırmak hakkına sahiptir.²⁰⁰

2.2.1.1. Anlaşmalı Boşanma (Muhalaa)

Şer’iyye sicillerine bakıldığı zaman boşanma davalarında seyyidlerin kendileriyle alakalı davalarda yer aldıkları gibi başka davalarda da şahit-tanık, vekil ve mahkeme görevlisi olarak yer aldıklarını görmekteyiz. Osmanlı Devleti topraklarında yaşayan seyyidler de bütün tebaa gibi mahkemede eşlerinden boşanmaktaydılar. İncelenen Şer’iyye Sicilleri’nde anlaşmalı boşanma davalarında seyyidlerin eşleri tarafından gelen taleple boşandıkları görülürken, bazı davalarda ise seyyidlerin eşlerini boşadıkları görülmektedir. Boşanma davalarına bakıldığı zaman neredeyse hepsinde gerekçe olarak eşler arasında şiddetli geçimsizlikten kaynaklandığı görülmektedir. Genel olarak anlaşmalı boşanma davalarında kadınların, kendi rızalarıyla ve hiçbir hak talep etmeden ayrılmak istediklerine şahitlik etmekteyiz. Anlaşmalı boşanma davalarının daha iyi anlaşılabilmesi için birkaç örnek vereceğiz:

Eyüp’te Çavuş Kasım Mahallesinde oturan Ahmet kızı Âmine isimli hatun kocası es-Seyyid Mustafa Çelebi’nin bir ay önce kendisini boşamış olduğunu ve önceden kararlaştırılan bin beş yüz akçe mehir ile nafaka-i iddet²⁰¹ talep ettiğinde ise eşinin onu oyaladığını ifade etmiştir. Eski kocası es-Seyyid Mustafa’dan bu husus sorulunca; aramızda şiddetli geçimsizlik vardı. Boşandığımız doğrudur fakat anlaşmalı boşanmıştık, bu konuda benim şahitlerim de var diye ifade vermişti. Şahitlerini dinletmiş ve mahkeme es-Seyyid Mustafa’nın haklı olduğuna karar vermişti. Ayrıca bu hususta Âmine hatunun eski eşini taciz etmemesi de tembih edilmişti.²⁰² Davanın incelendiği zaman Seyyid Mustafa, hanımı Âmine ile daha önce anlaşmalı boşanmış ve dava kadının talebiyle açılmıştır.

---

²⁰⁰ Akyılmaz, a.g.m., 226.

²⁰¹ (“Saymak, miktar, adet”) anlamlarına gelen “İddet”, bir fıkıh kavramı olarak, herhangi bir sebeple evliliğin sona ermesi halinde, kadının yeni bir evlilik yapabilmek için beklemek zorunda olduğu süreyi ifade eder. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı, <https://kurul.diyaret.gov.tr/Cevap-Ara/874/iddet-nedemektir> 3. 1. 2018.

²⁰² EŞS, nr. 15-119, vr. 22/2, 14 Receb 1113 (15 Aralık 1701). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-121, vr. 27/6, EŞS, nr. 15-123, vr. 19/5, EŞS, nr. 15-125, vr. 61/4, EŞS, nr. 15-126, vr. 80/6, EŞS, nr. 15-132, vr. 102/7, EŞS, nr. 15-133, vr. 19/2, EŞS, nr. 15-133, vr. 47/5, EŞS, nr. 15-133, vr. 92/3.

Düğmecibaşı Mahallesinde oturan Mehmed kızı Fatıma Hatun seyyid olan eşinden boşanmak istemiştir. Ancak mahkemeye verilen seyyidin ve Fatma Hatun'un üç yaşında bir çocukları bulunmaktadır. Fatma Hatun tüm haklarından vazgeçtiği gibi Lütfullah adındaki çocuklarının da bakımını üstlenmek istediğini belirtmişti. es-Seyyid Mustafa Çelebi talepleri kabul etmiştir.²⁰³ Bu davada es-Seyyid Mustafa Çelebi anlaşma yapan eş konumundadır.XVIII. yüzyılın ilk çeyreğinde Osmanlı döneminde kadınların eşlerini rahatça boşamaları, kadıya başvurmaları ve kendi geçimlerini sağlayabilecek ekonomik güce sahip olmaları dikkat çekmektedir. Fatma Hatun'un kızının bakımı üstlenmesi de örnek teşkil etmektedir.

eş-Şeyh es-Seyyid Abdüsselam Efendi kızı Şerife Emetullah Hatun mahkemede kendini boşanmış olan zevci Mehmed Bey ile ilgili olarak, aramızda şiddetli geçimsizlik olduğundan zimmetinde bulunan 500 kuruş mihrimden, nafakamdan ve ev kiramdan vazgeçtim demiştir. Eski eşimle kızımız Hatice'nin kendisinde kalmasına ve maddi olarak her şeyi karşılayacağına dair söylemi üzerine anlaşmalı boşanmaya karar vermişlerdi.²⁰⁴ Bu kararda adı geçen eş-şeyh es-Seyyid Abdüsselam, Şerife Emetullah Hatun'un babası olmaktadır. Bu davanın aynı zamanda bir diğer celsesi de mevcuttur. Diğer celsesi aşağıda verilmiştir.

Mehmed Ağa mahkemede eski eşi olan eş-Şeyh es-Seyyid Abdüsselam Efendi kızı Şerife Emetullah Hatun ile aralarında şiddetli geçimsizlik olduğundan boşanmaya karar vermişlerdi. 500 kuruş olan mihrinden, nafakasından ve ev kirasından vazgeçtiğini beyan etmişti. İkisinin küçük kızı Hatice'ye kendisinin bakması karşılığında muhalaa (anlaşma) talebini kabul etmiş ve boşanmışlardı. Şerife Emetullah Hatun küçük kızın maddi olarak aciz olduğunu söylemesi üzerine Mehmed Bey nafaka için her gün sekizer akçe nafaka vereceğini taahhüt etmiştir.²⁰⁵ Davanın bu celsesine baktığımız zaman anlaşmazlık kızları Hatice'nin nafaka ve kisve bahası yüzünden çıkmıştır. Çünkü bir önceki celsede bundan bahsedilmezken bu celsede Mehmet Bey her gün sekizer akçe nafaka ve kisve baha vermeyi taahhüt etmektedir.

---

²⁰³ EŞS, nr. 15-122, vr. 10/1, 12 Cemaziyelula 1116 (12 Eylül 1704). Benzer dava: EŞS, nr. 15-124, vr. 30/4.

²⁰⁴ EŞS, nr. 15-123, vr. 28/4, 12 Rebiülahir 1117 (03 Ağustos 1705). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-126, vr. 57/3, EŞS, nr. 15-132, vr. 70/7.

²⁰⁵ EŞS, nr. 15-123, vr. 28/5, 12 Rebiülahir 1117 (03 Ağustos 1705).

Eyüp'te el-Hac Hüsrev Mahallesinde oturan Abdullah kızı Fatma Hatun mahkemede kendisini boşanmış olan eşi es-Seyyid el-Hac Mehmed bin es-Seyyid Ahmed hakkında şöyle ifade vermişti: “Aramızda şiddetli geçimsizlik dolayı boşandık.1500 akçe mihrimden, nafakamdan ve ev kiramdan vazgeçtim. Bundan başka kendisine vermiş olduğum 7,5 kuruşu da boşanma bedeli olarak eşim es-Seyyid el-Hac Mehmed'ten boşanma talep ettiğimde bu talebimi kabul etti” Demektedir.²⁰⁶ Bu kararda adı geçen es-Seyyid el-Hac Mehmed bin es-Seyyid Ahmed zevcesini boşuyor. Ancak boşanma talebinin kadından geldiği anlaşılmaktadır. Öyle ki kadın tüm haklarından vazgeçtiği gibi daha önce eşine vermiş olduğu 7 kuruşu da istemeyip mahkeme bedeli olarak ödenmesini istemektedir.

Eyüp Sultan'da Takiyecibaşı Mahallesinde oturan Zeyneb binti Abdullah ki es-Seyyid Abdülkerim Efendi'nin azatlı cariyesidir. Mahkemede kendisini boşanmış olan eşi Mehmed Çelebi hakkında şöyle ifade vermiştir: “Mehmed Çelebi ile aramızda şiddetli geçimsizlik vardır. Alacağım olan4000 akçe mihrim, nafakam ve kiram kendi üzerime olmak üzere Mehmed Çelebi'den boşanma talep ettim oda bunu kabul etti. Dolayısıyla her birimiz diğerimizin haklarını koruyacağımızı taahhüt ettik” demiştir.²⁰⁷ Bu davada anlaşmalı boşanan Abdullah kızı Zeynep, es-Seyyid Abdülkerim Efendi'nin azatlı cariyesi (özgür bırakılmış köle)dir.

Şah Sultan Mahallesinde oturan Şerife Ümmü Gülsüm binti eş-Şeyh es-Seyyid Hüseyin Efendi ibni es-Seyyid Şükrullah tarafından vekili olan babası eş-Şeyh es-Seyyid Hüseyin Efendi mahkemede kızının zevci olan es-Seyyid Abdülkerim Halife ibni es-Seyyid Mustafa ile aralarında şiddetli geçimsizlik olduğu için boşandığını beyan etmiştir. Ayrıca es-Seyyid Abdülkerim Halife ibni es-Seyyid Mustafa 200 akçe mihrin şu anda ödemeye imkânı olmadığından 60 gün sonra ödeyeceğini taahhüt etmiştir.²⁰⁸ Adı geçen Şerife Ümmü Gülsüm binti eş-Şeyh es-Seyyid Hüseyin Efendi, eşi es-Seyyid Abdülkerim Halife ibni es-Seyyid Mustafa'dan boşanmıştır. Bu davada kadının babası kendisine vekillik yapmış ve evlenirken söylenen mihrin 60 gün içinde ödenmesini talep etmiştir. Ayrıca bu hükümde olduğu gibi anlaşmalı boşanma davalarının hepsinde şiddetli geçimsizlik vurgusu yapılmıştır.

²⁰⁶ EŞS, 15-129, vr. 16/3, 6 Cemaziyelahir 1122 (02 Ağustos 1710).

²⁰⁷ EŞS, nr. 15-132, vr. 75/1, 5 Şaban 1125 (27 Ağustos 1713).

²⁰⁸ EŞS, nr. 15-132, vr. 107/4, 25 Zilkade 1125 (13 Aralık 1713).

Eyüp Sultan'da Sofular Mahallesinde oturan Abdullah kızı Saliha Hatun kendisini boşanmış olan zevci es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mehmed, es-Seyyid Ahmed Çelebi hakkında şöyle ifade vermiştir: “Kendisi zevcim olur aramızda şiddetli geçimsizlik olduğu için zimmetinde olan mihrimden, nafakamdan vazgeçtim. Evim kendi üzerime olduğundan kızımız Hatice’yi kendi imkânlarımla bakmak için velayetini istediğimde anlaşmalı boşanma talebinde bulunmuştum ve bu isteğimi kabul edip beni boşamıştı. Sonra iddetim²⁰⁹ dolup bende başkasıyla evlendiğimde çocuğu benden istedi ben de çocuğu babasına teslim etmek üzere iken çocuğu reşit oluncaya kadar kendi malından yedirip giydirmek şartıyla bana terk etti. Bu günden sonra çocuğu istemeyeceğini taahhüt etti.”²¹⁰ Bu davada adı geçen es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mehmed hanımı Saliha binti Abdullah’ı boşamıştır. Bahsi geçen kadın, Seyyid Mehmed’den boşandıktan sonra başkasıyla evlenmiş Seyyid Mehmed’den olan çocuk ise reşit olana kadar kadına verilmiştir. Anlaşma gereği seygid çocuğu geri istemeyeceğini mahkemede taahhüt etmiştir.

Seyyidlerin de bütün tebaa gibi günlük hayatın içinde boşanma davalarına konu olduklarını görmekteyiz. Bu davaların genelde sebebi şiddetli geçimsizliktir. Davalarda kadınlar muhalaa haklarını kullanarak erkekleri seygid bile olsalar boşayabilmekte Osmanlı hukukunun kendilerine verdiği mihir nafaka gibi haklarını alabilmektedirler.

---

²⁰⁹ Boşanan bir kadının başka bir erkekle evlenme süresi demektir. Bu süre 100 gündür.

²¹⁰ EŞS,nr. 15-133, vr. 61/6, 22 Şaban 1126 (02 Eylül 1714).

Tablo 3: 1702-1714 Seyyidlerin anlaşmalı boşanma davalarındaki rolleri.

Seyyidlerin Davadaki Rollerini	Dava Sayısı
Seyyidlerin eşlerini boşadıkları davalar	12
Seyyid eşlerinin boşanmak istediği davalar	9
Boşanan kadının babasının seyyid olduğu davalar	5
Seyyidlerin vekillik yaptığı davalar	5
Seyyidlerin şahitlik yaptığı davalar	11
Seyyidlerin tanidik olarak bulunduğu davalar	6
TOPLAM	48

1702-1714 yılları arasında Eyüp'te seyyidlerin anlaşmalı boşanma davalarındaki rollerini incelediğimizde; seyyidlerin toplumun diğer kesimlerinde olduğu gibi boşanma davalarına konu olduklarını, davaların çoğunu erkek tarafı açarken, yarıya yakın bir oranda ise kadınlar tarafından boşandıklarını görüyoruz. Toplumda seyyid bile olsa aile kurumunun şiddetli geçimsizlik sebebi ile sarsılması durumunda hukuki bir hak olan boşanmanın gerçekleştiği görülmektedir. Boşanan kadınların babasının seyyid olduğu davaların varlığı ise azımsanamayacak sayıdadır. Boşanma davaları seyyidlerin toplum nezdindeki itibarı konumlarına rağmen gerektiğinde boşanma hakkının hem erkek hemde kadın tarafından rahatça kullanılabildiğini göstermektedir.

2.2.1.2. Mehir Davaları

Mehir kelimesi, lügatte ücret anlamına gelir. Bu kelime fıkhıta ise evlilikte erkek tarafından kadına ödenen para veya mal şeklinde tarif edilir. Kutsal kitabımız Kuran-ı Kerim'de mehir manasında ecrin çoğulu ücûr, farîza ve saduka sözcükleri kullanılmaktadır. Peygamber efendimiz Hz. Muhammed'in hadislerinde bu anlamda çoğunlukla mehir ve sadak kelimeleri kullanılmıştır. Türkçede yaygın kullanımı ise mihr şeklindedir.²¹¹

Mahkeme kayıtları içerisinde üç mehir davası bulunmaktadır. Bunlardan birinde seyyid vekil birinde mehir talep edilen kişi birinde de vefat eden adamın çocuklarının vasisi konumundadır. Aşağıda bu davalara örnekler verilmiştir.

²¹¹ Mehmet Akif Aydın, Mehir, **TDV, İA**, C. 28, Ankara: 2003, 389-391.

Takiyecibaşı Mahallesinde oturan Abdullah kızı Emine isimli hanımın vekili olan es-Seyyid Hasan; Mehmed oğlu Hasan'ın müvekkilesini boşadığından hemen ödemesi gereken 2000 akçe mihrini vermediği için dava açmıştır. Mehmet oğlu Hasan bin akçesini inkâr, bin akçesini kabul etmiştir. Görülen muhakeme neticesinde arabulucuların tavassutu ile bin akçenin Abdullah kızı Amine'ye ödenmesine karar verilmiştir.²¹² İncelediğimiz bu mehir talepli boşanma davasında Abdullah kızı Emine hanımın vekili es-Seyyid Hasan'dır.

Hasköy'de Turşucu Hüseyin Çelebi Mahallesinde oturan Mustafa kızı Emine hatun kendini boşamış olan eşi es-Seyyid İbrahim bin Oruç'u dava edip; "Eşim es-Seyyid İbrahim Çelebi beni boşadı. 4000 akçe mehr-i müeccelim ise verilmedi, kendisinden bunu talep ediyorum." demiştir. es-Seyyid İbrahim Çelebi ise cevabında "Emine zevcem olup onu üç talak ile boşadım. 3000 akçe mihri müecceli vardır" deyip bin akçesini inkâr etmiştir. İddiasını ispat etmesi için Emine'ye zaman tanınıp, es-Seyyid İbrahim Çelebi'nin üç bin akçeyi Emine'ye teslim etmesine karar verilmiştir.²¹³ İncelediğimiz bu davada Seyyid eşini boşarken, kadın tarafından mehir istendiği görülmüştür. Davanın açılma sebebi de kadının mehir talebidir. Ancak kadının belirttiği miktar değil seydidin söylediği miktar ödenmiştir.

Kiremitçi Süleyman Mahallesi ahalisinden olan Ahmed Ağa bin Abdullah ibni Abdurrahman'ın zevcesi olan Mehmed kızı Rabia hatun mahkemede; eşi merhum Ahmed Ağa bin Abdullah ibni Abdurrahman'ın kendisiyle 500 kuruş mehr-i müeccele ile evlenmeyi kabul etmiş ancak ödeyemeden vefat ettiğini söylemiştir. Rabia Hatun bu nedenle ölen eşinin terekesinden mihrini talep etmiştir. Tereke varisleri ise bunu inkâr etmişlerdir. Rabia hatundan iddiasının doğruluğunu ispat edecek delil istenmiştir. Rabia hatun şahitlerini dinleterek iddiasını ispat edince terekeden mirasını alması için hâkim karar vermiştir.²¹⁴ İncelediğimiz bu davada es-Seyyid Feyzullah Efendi, vefat eden Ahmed Ağa bin Abdullah ibni Abdurrahman'ın çocuklarının vâsisi konumundadır.

2.2.1.3. Nafaka ve Kısve-Baha

Aile hukuku veya mülkiyet ilişkisinden doğan bakım yükümlülüğü ve bu kapsamda yapılan harcamalar anlamında fıkıh terimidir. Lügatta nafaka kelimesi "harcamak,

²¹² EŞS, nr. 15-118, vr. 1/3, Selase-Aşerate Şevval 1113 (09 Mart 1702).

²¹³ EŞS, nr. 15-124, vr. 44/2, 17 Cemaziyelahir 1118, (26 Eylül 1706).

²¹⁴ EŞS, nr. 15-120, vr. 53/4, 16 Sefer 1117 (09 Haziran 1705).

tüketmek” anlamındaki “infāk”tan türemiş olup “azık, ihtiyaçların karşılanması maksadıyla harcanan para gibi maddî durum” anlamına gelir. Fıkıhta şahsın diğer varlıkları kollama sorumluluğu sadece belirli yakınlarıyla kalmayıp köle, hayvan ve cansızlara da bu anlamda yükümlülükleri olduğundan İslâm hukukçuları tarafından nafaka için değişik manalar addedilmiştir. Bu manada nafakanın terim karşılığı, “hayatiyetin ve yararlanmanın devamlılığını sağlamak için yapılması zorunlu olan harcamalar” şeklinde açıklanır.²¹⁵

Kisve-baha padişah ve din adamları huzurunda İslamla şerefli Müslüman olan gayrimüslimlere Müslüman olmaları karşılığında verilen ve nakit ödeme için idari terim anlamında da kullanılmaktadır. “Bu uygulama, Balkanlarda İslam’a dönüşüm sürecinin son aşamasına işaret ettiği ve Osmanlı toplumunda sosyal hareketlilik için değişen mekanizmaları yansıttığı için tarihsel açıdan önemlidir. Yeni Müslümanları maddi olarak ödüllendirmek ya da dönüşümün en görünür niteliği olan yeni kıyafetlerin armağanı İslam’ın bir parçasıdır” demektedir.²¹⁶ “Kisve Baha” çeşitli görevlilere belirli zamanlarda verilen kıyafet bedeli olsa da; esasında İslam’a yeni giren (ihtida eden) kadın ve erkeğe hediye edilen kıyafet veya bedellerine “kisve bahası” denilmektedir.²¹⁷ Minkov da haklı olarak, Müslüman olmalarını bildiren ve bu bedeli talep eden kişilerin arzularına da bu ismin verildiğini düşünmektedir. Neticede “kisve”, kıyafet; “bahâ” bedel ise, birleşik kelimenin anlamı da “kıyafet bedeli”dir. İncelenen belgelerdeki nafaka davalarına bazı örnekler aşağıdaki gibidir.

İslam Bey Mahallesi sakinlerinden olan ve vefat eden es-Seyyid Abdürrahim kızı Ayşe Hatun’un küçük kızları Şerife Emetullah, Şerife Afife ve Şerife Aliye’nin vasileri olan es-Seyyid Abdullah Efendi, Şerife Emetullah, bu çocukların nafaka ile kisveye ihtiyacı olduğunu ve bu nedenle vefat eden eşinin malından yeterli miktarda nafaka takdim edilmesini istemişti. Bunun üzerine çocuklara günlük 8 akçe verilmesine karar

---

²¹⁵ Celal Erbay, Nafaka, **TDV, İA**, C. 32, İstanbul: 2006, 282-285.

²¹⁶ Anton Minkov, “Kisve bahası”, in: Encyclopaedia of Islam, THREE, Ed. by: Kate Fleet, Gudrun Krämer, Denis Matringe, John Nawas, Everett Rowson. Consulted online on 26 March 2020 http://dx.doi.org/10.1163/1573-3912_ei3_COM_35635. First published online: 2019.

²¹⁷ Zekeriyâ Kurşun, “Kisve bahâsi” ya da Osmanlı Arşivleri meselesi, <https://www.yenisafak.com/yazarlar/zekeriya-kursun/kisve-bahsi-ya-da-osmanli-arsivleri-meselesi-2047130.03> Eylül 2018, Pazartesi.

verilmiştir.²¹⁸ Bu davada es-Seyyid Abdullah Efendi küçük kızların babası ve vasileri olup, ölen eşinin mallarından yeterli miktarda nafaka talep etmiştir. Burada kadınların nafaka talebinde bulunabildikleri gibi erkeklerinde nafaka talebinde buldukları görülmektedir.

Evvelcebaba Mahallesinde oturan Mehmed kızı Emetullah Hatun; Dergâh-ı Ali Cebecileri'nin dördüncü bölük neferatının ustası olan Mustafa Usta bin Ali'nin hakkında dava açıp; eşi es-Seyyid İbrahim bin Mustafa bin Abdullah sefere gidip kaybolduğunu ve kendisini nafakasız bıraktığını beyan etmiştir. Emetullah Hatun, eşinin kefilisi olan Mustafa Usta'dan Şaban ayından beri ödenmediğini iddia ettiği üç aylık nafakasını ödemesini istemişti. Mustafa Usta ise, Seyyid İbrahim'in kaybolmadığını, Şaban ayının on beşinci günü Hacıoğlu mezrasında vefat ettiğini söylemiştir. Bunun üzerine mahkeme Mustafa Usta'dan delil istemiştir. Dördüncü bölük neferatından Ahmed Beşe bin Receb ve Ali bin Mehmed mahkemede şahitlikte bulunmuştur. Seyyid İbrahim'in vefat ettiğini ve cenazesine katıldıklarını beyan etmişlerdi. Bu kişilerin şahitlikleri kabul edilip, karar gereğince Emetullah Hatun'a Mustafa Usta'dan nafaka istemekten vazgeçmesine karar verilmiştir.²¹⁹ Bu davada vefat eden es-Seyyid İbrahim bin Mustafa bin Abdullah'ın eşi Emetullah binti Mehmed adındaki hatun, nafaka alabilmek için eşinin kaybolduğunu iddia etmiş ve davayı açmıştır. Ancak şahitlerin dinlenmesi sonucu vefatı ortaya çıkan eşinden dolayı Emetullah'tan nafaka istemekten vazgeçmesine karar verilmiştir.

Eyüp'te Davud Ağa Mahallesinde oturan Ali Bey Efendi kızı Hatice adındaki hatun mahkemede kendisini boşanmış olan eşi es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ibni es-Seyyid Taceddin'den çocukları Şerife Hibetullah için nafaka ve kisve baha talebinde bulunmuştu. Bunun üzerine Hâkim küçük Hibetullah'ın nafaka ve kisve gibi zaruri ihtiyaçları için günlük ikişer akçe verilmesine karar vermiştir.²²⁰ Bu davada es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ibni es-Seyyid Taceddin isimli şahıstan küçük kızı için eski eşi nafaka talebinde bulunmuştur.

---

²¹⁸ EŞS, nr. 15-120, vr. 56/4, Gurre Rebiülahir 1117 (23 Temmuz 1705). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-120, vr. 67/2, EŞS, nr. 15-124, vr. 1/3, EŞS, nr. 15-124, vr. 84/3, EŞS, nr. 15-127, vr. 16/3, EŞS, nr. 15-128, vr. 87/5, EŞS, nr. 15-129, vr. 74/2, EŞS, nr. 15-130, vr. 16A/2.

²¹⁹ EŞS, nr. 15-128, vr. 30/4, 8 Zilhicce 1123 (17 Ocak 1712).

²²⁰ EŞS, nr. 15-124, vr. 84/3, 7 Zilkade 1118 (10 Şubat 1707). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-118, vr. 38/6, EŞS, nr. 15-127, vr. 26/3.

İstanbul gümrüğüne bağlı Edirnekapı'da subaşı ve zabıt olan es-Seyyid Mahmud Ağa kendisine teslim edilen köle kız için mahkemeye başvurmuştur. Kendisinin yerine vekili olan Yusuf ibni Ahmed adındaki kimse mahkemeye, alçak boylu, açık kaşlı, Habeş asıllı Rabia binti Abdullah nam hatunu getirip şöyle demiştir: “Rabia âbika (kaçak) olmak üzere Silivri'de bana teslim edildi. Sahibi ortaya çıkıncaya kadar mahkeme tarafından yeterli derecede nafaka takdir olunmasını isterim.” Rabia âbika olduğunu itiraf edince nafakası için hâkim günlük dört para takdir etmiştir.²²¹ Bu davada subaşı ve zabıt olan es-Seyyid Mahmud Ağa'ya kaçak köle teslim edildiği için sahibi bulununcaya kadar kendisine verilmek üzere günlük nafaka talep etmiştir. Nafaka istenen kişi kölenin sahibidir. Mahkeme köle sahibi bulununca seyyidin köleye baktığı gün sayısına göre nafaka verilmesine hükmetmiştir.

İstanbul gümrüğüne bağlı haslarda Subaşı, yitik ve kaçak köle zaptına memur olan es-Seyyid Ahmed Bey bin Mahmud'un Edirnekapı'daki vekili olan el-Hac Halil bin Yakup, “Mahkemeden bir gün önce birinin kış ayağı aksar iki baş camış öküz kaybolmuş denilerek bana teslim edildi. Sahibi çıkıncaya kadar her gün için nafaka talep ediyorum” demiştir. Hâkim öküzlerin sahipleri bulununcaya kadar her gün için 5 akçe nafaka verilmesine karar vermiştir.²²² Bu davada sahipsiz sığırlara nafaka talebinde bulunan es-Seyyid Ahmed Bey bin Mahmud'dur. es-Seyyid Ahmed Bey bin Mahmud Haslar Subaşısı olup yitik mallara sahip çıkmış ve sahibi ortaya çıkıncaya kadar bakacağı sığırlar için nafaka istemiştir.

Eyüp Sultan'da Kiremitçi Süleyman Mahallesinde vefat edip borçları terekesinden fazla olan es-Seyyid Ali Paşa bin Mustafa'nın terekesini satıp senetli borçlarına vermeye mahkeme tarafından kayyum tayin olunmuştur. Ancak kayyum tarafından bu hususun tamamlanmasına kadar yeterli bir ücret verilmesi istenmiştir. Borçların ödenmesi için ücretsiz iş yapacak kimse bulunamayınca hâkim, belgenin yazılış tarihinden itibaren her gün için otuz akçe ücretin kayyuma verilmesine karar vermiştir.²²³ Vefat edip borçları terekesinden fazla olan es-Seyyid Ali Paşa bin Mustafa'nın terekesinin satılması için mahkeme tarafından kayyum atanmış, kayyum ise bu işleri yapmak için nafaka talebinde bulunmuştur.

²²¹ EŞS, nr. 15-122, vr. 41/2, Gurre Zilkade 1116 (25 Şubat 1705).

²²² EŞS, nr. 15-124, vr. 41/2, Yevmis-Sâmîni Cemaziyelula 1118 (18 Ağustos 1706).

²²³ EŞS, nr. 15-130, vr. 56/2, 25 Şaban 1124 (27 Eylül 1712).

Tablo 4: Nafaka davalarındaki seyyidlerin yer aldığı davalar.

DAVADAKİ ROLÜ	DAVA SAYISI
Seyyid nafaka istenen çocuğun babasıdır	7
Seyyidler vasisi olduğu çocukları için nafaka talep etmektedir	2
Seyyid ölen eşinin malından nafaka talep etmektedir	1
Seyyid Haslar Subaşıdır kaçak köle ve sığırlar için nafaka istemektedir	5
Seyyid nafaka davasında şahitlik yapmaktadır	1
Hayatını kaybeden Seyyidin karısı, nafaka talep etmektedir	1
Borçlu vefat eden Seyyidin terekesinden nafaka istenmektedir	1
TOPLAM	18

2.2.1.4. Yeniden Evlilik

Rumeli vilayetinde Hacıoğlu Pazarı kasabasından olup İstanbul'da Şehremini yakınlarında oturan es-Seyyid Mehmed Bey bin Ali mahkemede, Eyüb Sultan Ahmed Dede mahallesinde oturan Meryem binti İbrahim adındaki kadın ile eşi İbrahim bin Kenan'ı dava etmiştir. Meryem'i bundan yedi sene önce adı geçen Hacıoğlu Pazarı kasabasında şahitler huzurunda dört bin akçe mihr-i müeccel ile nikâhlanmışken, Meryem'in daha sonra İbrahim'e kaçtığını belirtmiş, Meryem'in kendisine teslim edilmesini talep etmiştir. İbrahim ise cevabında, davacının eşi olduğunu inkâr edip, bilgisi olmadığını söyleyince es-Seyyid Mehmed'den delil getirmesi istenmiştir. Celil bin Ahmed ve Mehmed bin Mustafa isimli kişiler, mahkemeye gelip es-Seyyid Mehmed'in haklı olduğuna şahitlik etmişlerdi. İfadesi alınan Meryem de davacı Mehmed Çelebi'nin bütün söylediklerini tasdik etmiştir. Ancak bundan iki sene önce es-Seyyid Mehmed ile anlaşmalı boşanma talep ettiğini ve kabul ettiğini bildirmiştir. Meryem'den iddiasını ispat edecek deliller getirmesi istenmiş ancak Meryem delil getirememiştir. es-Seyyid Mehmed, hiçbir anlaşma olmadan Meryem'i boşamadığına dair istenen yemini kabul etmiştir. Böylece İbrahim'in nikâhı düşmüş ve önceki zevci es-Seyyid Mehmed'e teslim olması Meryem'e tembih edilmiştir.²²⁴ Bu dava es-Seyyid

²²⁴ EŞS, nr. 15-129, vr. 53/4, 10 Şevval 1122 (02 Aralık 1710).

Mehmed Bey bin Ali davacı konumundadır. es-Seyyid Mehmed Bey bin Ali'nin söylemine göre kendisiyle evli olan Meryem binti İbrahim, davadan üç yıl önce İbrahim bin Kenan ile evlenmiştir. Seyyid Mehmed Meryem'in tekrar kendisine teslim edilmesini talep etmiştir. Mahkeme tarafından Meryem'in tekrar eve dönmesine karar verilmiştir.

2.2.1.5. Miras (Tereke)

Lügatta, “Kök, birinin diğerinden devraldığı eski durum” manasına gelen irs(virase) kelimekökünden gelen miras sözcüğü, fıkhi terim olarak vefat eden bir kişinin mal varlığının geleceğini düzenleyen kurallar bütünüdür. Kutsal kitabımız Kuran-ı Kerim’de ebedi mülk ve egemenliğin Allah’a ait olduğunu bildiren ayet-i kerimelerde miras sözcüğü geçtiği gibi bu kökten türeyen isim ve fiiller gerek lügattaki manalarında gerekse hukukî ilişki açısından mirasçılık anlamında birçok ayette bulunur.²²⁵ Hukuki mirasçılarının ve varislerine ayrılan paylarının tespit edilmesi noktasında ise İslâm miras hukuku kendine has bir anlayış ve yönetime sahiptir.

Ayrıca, muhallefât,²²⁶ metrûkât²²⁷ ve kassam²²⁸ olarak da adlandırılan tereke kayıtları, halkın günlük yaşantısı, örf ve adetler, çarşılar, evler, sahip oldukları menkul ve gayri menkuller, hayvan cins ve miktarları, ekip biçtikleri arazilerdeki mevcut gıda maddeleri, ticari olarak sahip oldukları mallar ve bu mallar üzerinden ödemiş oldukları vergi miktarları, tereke sahiplerinin meslekleri, aile, isim ve lakapları gibi bilgiler veren ve bu bilgileri değerlendirmemizi sağlayan önemli vesikalardır.²²⁹

Osmanlı Devleti’nde kadıların, görev ve sorumlulukları arasında, kamu hukukunu koruyan bir güç olarak; yetim ve gâiblerin haklarına sahip çıkmak, vasiyetlerin dine uygun şekilde uygulanıp, uygulanmadığını kontrol etmek, hayatını kaybedenlerin mirasına el koyup varislerini ve bunların paylarını belirlemek de vardır. Bu açıdan varisler arasında küçük yaşta çocuklar bulunduğu takdirde, bu çocukların payları vasilerine zimmetlenir ve vasinin tavır ve davranışları kadı tarafından, sürekli denetim

²²⁵ Hamza Aktan, Miras, **TDV, İA**, C. 30, İstanbul: 2005, 143-145.

²²⁶ Tahsin Özcan, Muhallefât, **TDV, İA**, C. 30, İstanbul: 2005, 406-407.

²²⁷ Özlem Oral Patacı, Osmanlı Tereke Kayıtlarının Sanat Tarihi Araştırmaları Açısından Öneme Yönelik Bazı Değerlendirmeler, (**OTAM**), S. 40, Ankara: Güz-2016, 329.

²²⁸ Said Öztürk, Kassam, **TDV, İA**, C. 24, İstanbul: 2001, 579-582.

²²⁹ Zeynel Özlü, Bir Bektaşî Babasının Terekesi: Haydar Baba İbni Halil Bin Abdullah, **Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi**, S. 71, Ankara: 2014, 128. Zeynel Özlü, 18. Yüzyılın İkinci Yarısında Gaziantep, Gaziantep B.B. Eğitim Kültür Serisi, Gaziantep: 2004. Zeynel Özlü, Terekeler Işığında Göynük’te Aile, **Akademik Araştırmalar Dergisi**, Yıl: 8, S. 29, 2006, 81-102.

altında tutulurdu. Bunlar birlikte, mirasçılar arasında malların paylaşımı noktasında, anlaşmazlık durumlarında veya hayatını kaybedenin alacak veya borçlarının mahkeme kararıyla tespit, takip ve tahsilatını gerektiren durumlarda, kadının emrinde memur olan kassamlar görevliydi. Kassamlar yaptıkları iş karşılığında, “Resm-i kısmet” adıyla terekeden para alırlardı. Bu para, kanunnâmelerde belirtildiği gibi ödenirdi. Kassamlar, kazasker kassamları ve kadılık kassamları olmak üzere iki gruba ayrılırdı.²³⁰

Kadı sicilleri içerisinde yer alan ve kişilerin ölümünden sonra varislerine bıraktığı mirası ihtiva eden kayıtlara tereke adı verilmektedir. Bu kayıtlardan, kişinin mal varlığı, iktisadi durumu, aile üyeleri arasında mirasın nasıl taksim edildiği gibi konuları geniş bir çerçeveden görmek mümkündür. Bu yönüyle terekeler, Osmanlı sosyal, kültürel ve iktisadi tarihinin anlaşılması açısından birinci el kaynak niteliği taşımaktadır.

Diğer davalarda olduğu gibi tereke (miras) davalarında da seyyidlerin davalı veya davacıların “tanıdıkları”,²³¹ “şahitleri”²³² ve “vekilleri”²³³ olduklarını görmekteyiz. Bunların yanında davalara “kayyum”²³⁴ olarak atandıkları, “alacaklı”²³⁵ oldukları, “vakıf mütevellisinin vekilliğini”²³⁶ yaptıkları, “vakıf kurucusu”²³⁷ oldukları ve “terekenin sınırında mülk sahibi”²³⁸ oldukları da görülmektedir. Terekelerde, ölen kişinin bilinen bütün mal varlığı kaydedilir. Ayrıca kayıtlarda bu malların kaçar tane oldukları ve kaç para ettikleri de malın yanına yazılır.

Bu konuda özellik taşıyan belli başlı hükümler şöyle özetlenebilir: Kayıtlarda anne ve baba hiçbir zaman mirastan mahrum olmazdı. Ölen kişinin kızları da dâhil olmak üzere çocuklarının yanında yakın akrabaları da mirasçı olabilirlerdi. Osmanlı hukuk sisteminde mirasçılarının kapsamının daha geniş tutulduğu şeklinde yorumlanabilir ki en

---

²³⁰ Öztürk, a.g.m., 579-582.

²³¹ EŞS, nr. 15-120, vr. 73/02, EŞS, nr. 15-121, vr. 34/4, EŞS, nr. 15-124, vr. 99/3, EŞS, nr. 15-125, vr. 21/2.

²³² EŞS, nr. 15-120, vr. 02/2, EŞS, nr. 15-120, vr. 24/1, EŞS, nr. 15-120, vr. 73/01, EŞS, nr. 15-123, vr. 44/4, EŞS, nr. 15-124, nr. 19/2, EŞS, nr. 15-124, vr. 27/4, EŞS, nr. 15-124, vr. 53/4, EŞS, nr. 15-125, vr. 51/2.

²³³ EŞS, nr. 15-120, vr. 22/1, EŞS, nr. 15-120, vr. 42/1, EŞS, nr. 15-130, vr. 43/6.

²³⁴ EŞS, nr. 15-130, vr. 18/4, EŞS, nr. 15-130, vr. 24/2, EŞS, nr. 15-130, vr. 56/2.

²³⁵ EŞS, nr. 15-120, vr. 05/3, EŞS, nr. 15-126, vr. 11/1, EŞS, nr. 15-131, vr. 39/2, EŞS, nr. 15-132, vr. 32/1.

²³⁶ EŞS, nr. 15-130, vr. 03/4, EŞS, nr. 15-130, vr. 04/3.

²³⁷ EŞS, nr. 15-132, vr. 105/4.

²³⁸ EŞS, nr. 15-120, vr. 70/04.

yakın mirasçıdan en uzak mirasçıya kadar her dereceden mirasçının yaklaşık üçte iki oranında hissesi vardır.

İstanbul mahallelerinden Sancaktar Hayreddin Efendi Mahallesinde bulunan mescidin mühimmatına sarf olunacak olan para vakfının kurucusu ve mütevellisi olan el-Hac Mübaşir Bektaş Ağa ibni Abdullah, merhum es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Osman Efendi ibni es-Seyyid Abdullah Efendi'nin terekesi için küçük oğulları es-Seyyid Osman Çelebi ve es-Seyyid Ahmed Çelebi ile küçük kızları Şerife Ümmü Gülsüm'ün işlerini yürüten vasileri olarak el koymuş olan Şerife Emetullah binti es-Seyyid Mustafa adındaki hatunu dava etmiştir. es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Osman Efendi ibni es-Seyyid Abdullah Efendi, kendi vakfı olan nukud-u mevkuftan (para vâkfi) 1100 esedi kuruşu borç almıştır. el-Hac Mübaşir Bektaş Ağa ibni Abdullah, "Kendisi ödemedi vefat etti. Elimde belgeleri var, terekesinden bu borcu ödensin" demiştir. Araştırılınca gerçekten merhumun böyle bir borç aldığı anlaşılmış ve bu borcun terekesinden ödenmesine karar verilmiştir.²³⁹

Davut Ağa Mahallesinde oturan vilayet-i Rumeli'nde Drama kadısı iken vefat eden merhum Ömer Efendi ibni Ahmed Efendi'nin küçük kızı Rabia'nın üvey annesi ve vasisi olan Şerife Hatice Hatun ibneti el-merhum es-Seyyid Abdürrahim Efendi'nin ve kızın mallarına nazır olan İmam Ahmed Efendi'nin talebiyle Ömer Efendi ibni Ahmed Efendi'nin harcamalarının hesap defteri tutulmuştur.²⁴⁰ Belgede merhum es-Seyyid Abdürrahim Efendi, Rabia'nın üvey annesi olan Şerife Hatice Hatun'un babasıdır.

Takyeci Mahallesinde vefat eden İmam Halil Efendi bin Mahmud'un mirasının eşi Ayşe binti Mustafa ile küçük oğlu Mehmed'e ait olduğu belirlenmiştir. Bu sebeple küçük oğlu Mehmed'in vasisi es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa ve annesi Ayşe'nin talepleriyle yazılmış olan merhumun terekesi vasiyeti üzerine zikredilmiştir.²⁴¹ Bu davada es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa, vefat eden İmam Halil Efendi bin Mahmud'un henüz buluş çağına girmemiş küçük oğlu Mehmed'in vasisi olmaktadır. Burada dikkat çeken ayrıntı merhumun eşi olmasına rağmen küçük çocuk

²³⁹ EŞS, nr. 15-119, vr. 65/2, 2 Ramazan 1113 (31 Ocak 1702). Vakfa değil ancak borçlu olarak vefat eden Seyyidlerin benzer davaları: EŞS, nr. 15-120, vr. 32/3, EŞS, nr. 15-131, vr. 30/1, EŞS, nr. 15-131, vr. 30/2, EŞS, nr. 15-131, vr. 30/3, EŞS, nr. 15-131, vr. 30/4, EŞS, nr. 15-131, vr. 30/5, EŞS, nr. 15-131, vr. 31/1, EŞS, nr. 15-131, vr. 31/2.

²⁴⁰ EŞS, nr. 15-119, vr. 63/1, 25 Recep 1113 (26 Aralık 1702).

²⁴¹ EŞS, nr. 15-120, vr. 03/3, 6 Cemaziyelula 1114 (28 Eylül 1702). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-120, vr. 05/2, EŞS, nr. 15-128, vr. 40/3, EŞS, nr. 15-130, vr. 21/1.

için birinin vasi tayin edilmesidir. İslâm hukuku miras paylaşımında çocukları koruma altına almıştır. Buluş çağına ulaşmadığı için de çocuk için vasi tayin edilmiştir.

Eyüp'te Takyeci Mahallesinde vefat eden es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Mustafa'nın serveti, eşleri Safiye binti Hasan ve diğer Safiye binti Yusuf, küçük kızı Şerife Fatma'ya ve küçük oğlu es-Seyyid Mehmed ile büyük oğlu es-Seyyid Mustafa'ya kalmıştır. Bahsedilen iki küçüğün işlerinin yürütülmesi için vasiyeleri olan anneleri Safiye bin Yusuf ve es-Seyyid Mustafa Çelebi'nin talep ve istekleriyle merhumun yazılmış olan terekesidir.²⁴² Bu davadan anlaşılacağı üzere vefat eden Seyyidin beş mirasçısı bulunmaktadır. Seyyid Ahmed Çelebi'nin iki eşinin yanı sıra üç çocuğuna da mirastan pay verilmiştir. Evlatlarından es-Seyyid Mustafa yaş olarak büyük olduğu için mirastan doğrudan payını alırken, küçük yaştaki kız ve erkek çocuğunun işlemlerinin yürütülmesi için anneleri vasi tayin edilmiştir. Bu davayla ilgili ayrıntılı tereke tablosu için bkz: **(Ek-2 Tablo:1)**

İsmihan Sultan Medresesi sakinlerinden olan ve vefat eden Kıbrısî es-Seyyid Mustafa'nın bilinen bir varisi olmadığından terekesinin tamamının Beytülmale ait olduğu belli olduktan sonra Eyüp'te Cami-i Kebir ve Türbe-i Şerif mütevellisi ve Beytülmal emiri olan Mehmed Ağa'nın talep ve isteğiyle merhumun terekesi tespit edilmiştir.²⁴³ Bu davada adı geçen Kıbrısî es-Seyyid Mustafa terekenin sahibidir. Ancak kimsesi olmadığından bütün malı yani terekesi Beytülmale kalıyor. Osmanlı miras hukukunda varisi olmayan kişilerin malı Beytülmal'e kalmaktadır. Bu davada bunun örneklerindedir. Kıbrısî es-Seyyid Mustafa'nın terekesinden masraflar düşüldükten sonra 420 akçe Beytülmal'e aktarılmıştır. Bu davayla ilgili ayrıntılı tereke tablosu için bkz: **(Ek-2 Tablo:2)**

Kiremitçi Süleyman Çelebi Mahallesi ahalisinden olan ve Ahmed Ağa ibni Abdullah bin Abdurrahman'ın mirası eşi Rabia Hatun ibneti Mehmed ile küçük kızı Ayşe'ye ve asubet-i sebiyye²⁴⁴ yönünden, kendisini azat eden es-Seyyid Feyzullah Efendi'nin oğulları Mustafa Efendi, Ahmed Efendi, İbrahim Efendi, Ömer Efendi, Osman Efendi, Ali Efendi, Murtaza Efendi ve Mehmed Efendi'ye ait olduğu belirlenmiştir. Bu sebeple

²⁴² EŞS, nr. 15-120, vr. 13/5, 14 Zilhicce 1114 (01 Mayıs 1703).

²⁴³ EŞS, nr. 15-120, vr. 41/1, 13 Rebiülevvel 1116 (19 Temmuz 1704).

²⁴⁴ Burada merhumun erkek varisi olmadığından, kendisini azat etmiş olan kimsenin çocukları vâris konumundadır. Bu duruma asubet deniyor.

kızının annesi Rabia Hatun ile adı geçenlerin asaleten ve vesayeten vekili olan İbrahim Efendi ibni Abdullah'ın istekleriyle merhumun yazılan tereke defteridir.²⁴⁵ Bu kararda es-Seyyid Feyzullah Efendi asubet cihetinden vâris konumunda olan çocukların babası olmaktadır. Vefat eden Ahmed Ağa'nın mirası varisçileri eşi Rabia ve küçük kızı Ayşe'nin yanı sıra kendisini kölelikten azat eden Es-Seyyid Feyzullah Efendi'nin oğullarına da bölüştürülmüştür. Eşi ve çocuğu mirasın büyük kısmını alırken, asubeten de kısmi de olsa miras paylaşımı yapılmaktadır. Bu davayla ilgili ayrıntılı tereke tablosu için bkz: **(Ek-2 Tablo:3)**

Eyüp İslam Bey Mahallesi sakinlerinden merhum Ayşe Hatun ibneti es-Seyyid Abdürrahman bin eş-Şeyh Yakub'un mirası eşi es-Seyyid Abdullah Efendi bin merhum Hüseyin Efendi ile büyük kızı Şerife Safiye binti Ebubekir'e ve küçük kızları Şerife Emetullah ile Şerife Afife'ye ait olduğu belirlenmiştir. Şerife Safiye'nin vekili Yusuf Çelebi bin Sunullah ile küçük kızların hem babası hem de vasileri olan es-Seyyid Abdullah'ın talepleriyle merhumenin, yazılan ve varisler arasında taksim edilen terekesidir.²⁴⁶ Bu mahkeme kaydında es-Seyyid Abdullah Efendi küçük kızların babası ve vasileridir. Bu davada hayatını kaybeden Ayşe Hatun'un mirasına yönelik paylaşım yapılmıştır. Ayşe Hatun'un mirası eşinin yanı sıra çocuklarına da verilirken, yaşları küçük olan iki kızı için de mahkeme tarafından babaları es-Seyyid Abdullah Efendi vasi kılınmıştır. Bu davayla ilgili ayrıntılı tereke tablosu için bkz: **(Ek-2 Tablo:4)**

Eyüp'te Şah Sultan Mahallesinde vefat eden Şerife Fatma binti Mehmed bin Ebubekir adındaki Hatun'un serveti zevci es-Seyyid Abdülkerim bin es-Seyyid Mustafa'ya, babası es-Seyyid Mehmed'e ve annesi Şerife Kerime binti es-Seyyid İbrahim'e kalmak üzere altı parçaya bölünmüştür. Bunlardan üç parçası eşi es-Seyyid Abdülkerim'e kalmıştır. Şerife Fatma'nın terekesinden iki parçasını babasına ve bir parçası da annesi Şerife Kerime'ye verildikten sonra annesi ve babası taraflarından mihrinden geriye kalanını zevci es-Seyyid Abdülkerim'den talep etmişlerdir. Bunun üzerine vefat eden kızlarının eşine dava açmışlardır. Şerife Fatma'nın eşi es-Seyyid Abdülkerim, zimmetinde olan 5000 akçe mehirden ve bir sehim ile semeni olan 100 akçeden başka kadının annesi ve babasının hisselerine düşen 2550 akçedir. es-Seyyid Abdülkerim

---

²⁴⁵ EŞS, nr. 15-120, vr. 53/4, 17 Safer 1117 (10 Haziran 1705). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-131, vr. 28A/1, EŞS, nr. 15-132, vr. 21/1.

²⁴⁶ EŞS, nr. 15-120, vr. 58/1, 26 Rebiyülevvel 1117 (18 Temmuz 1705).

“vefat eden eşimin terekesinden 1610 akçe, iki sehîm bilezik, üç yüzük, iki bade, iki makrame, iki munakkaş makrame, iki vezir gömleği, bir saban demiri ve iki baltası kalmış diye aramızda anlaşmazlık çıkmıştı. Arabulucular sayesinde bahsedilen 1610 akçenin 1080 akçesini bana teslim ettiler. Bundan başka 530 akçeden vazgeçip anlaştık” demiştir.²⁴⁷ Bu kararda adı geçen es-Seyyid Abdülkerim bin es-Seyyid Mustafa merhumenin eşidir. Seyyid Mehmed babası es-Seyyid İbrahim ise annesinin babası yani dedesidir. Fatma Hatun’un vefatı üzerine eşi ve ailesi arasında mal paylaşımı konusunda yaşanan anlaşmazlık nedeniyle açılmıştır. Arabulucuların devreye girmesiyle anlaşma sağlanmış ve mal paylaşımı yapılmıştır.

Eyüp Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi sakinlerinden olan Afife Hatun ibneti Abdullah bin Abdurrahman’ın mirası eşi es-Seyyid Said Efendi ibni Mehmed ile merhum es-Seyyid Abdülkerim Efendi’nin eşi olan ve kendisini azat eden Gülgırar Hatun ibneti Abdülmennan’a kalmıştır. Eşi es-Seyyid Said Efendi ve Gülgırar Hatun’un vekili olan Mehmed Ağa ibni Ali’nin talep ve istekleriyle merhumenin terekesi taksim olmuştur.²⁴⁸ Bu davada dikkati çeken konu vefat edenin eşi ile asubeten mirasçıya eşit pay verilmesidir. Hayatını kaybeden Afife Hatun’un mirası, eşi es-Seyyid Said Efendi ile kendisini azat eden es-Seyyid Abdülkerim Efendi’nin eşi Gülgırar Hatun’a eşit şekilde bölüştürülmüştür. Kendisini azat eden de azat edildikten sonra evlendiği kişi seyvidir. Bu davayla ilgili ayrıntılı tereke tablosu için bkz: **(Ek-2 Tablo:5)**

Eyüp Sultan’da Kasım Paşa Mahallesi ahalisinden olan ve vefat eden Defterdar Cami-i Şerif imamı es-Seyyid Ali Efendi bin Abdurrahman bin Mehmed’in mirası zevcesi Ayşe Hatun ibneti Abdullah ile büyük oğlu es-Seyyid Ahmed Efendi, es-Seyyid Mahmud Çelebi, büyük kızları Şerife Rukiye ve Şerife Hatice’ye ait olduğu anlaşıldıktan sonra adı geçenlerin talepleriyle merhumun terekesi yazılmış ve taksim olmuştur. Bu tereke verildiği şekilde herkes payına düşeni almıştır.²⁴⁹ Bu tereke davasında vefat eden Cami İmamı Seyyid’in bir hayli borçlu olduğunu görmekteyiz. İmam es-Seyyid Ali Efendi’nin mirasının masrafları karşılanıp, borçları ödendikten sonra kalanı ise varisi olan eşi ve çocukları arasında paylaştırıldığını görmekteyiz. Bu davayla ilgili ayrıntılı tereke tablosu için bkz: **(Ek-2 Tablo:6)**

²⁴⁷ EŞS, nr. 15-126, vr. 72/1, 26 Receb 1121 (01 Ekim 1709). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-120, vr. 70/03, EŞS, nr. 15-131, vr. 27/4.

²⁴⁸ EŞS, nr. 15-131, vr. 27/3, 15 Şevval 1125 (10 Temmuz 1710).

²⁴⁹ EŞS, nr. 15-131, vr. 08/1, 24 Cemaziyelula 1123 (10 Temmuz 1711).

Tablo 5: Tereke kayıtlarında seyyidlerin yer aldığı davalar (1702-1714).

SEYYİDİN DAVADAKİ ROLÜ	DAVA SAYISI
Seyyid tanıdıktr	4
Seyyid şahitlik yapmaktadır	8
Seyyid vekillik yapmaktadır	3
Seyyid Kayyumdur	2
Seyyid alacaktır	4
Seyyid vakıf mütevellisi vekilidir	2
Seyyid vakıf kurucusudur	1
Seyyidin malı, miras kalan malla sınırdır	1
Vakıftan para alan seyyidin terekesinden para talebi	9
Seyyid beytülmal amirinin vekilidir	6
Seyyid tereke sahibi kadının babasıdır	1
Seyyid tereke sahibinin çocuklarının vasisidir	4
Ölen seyyidin terekesi	1
Bilinen bir varisi olmayınca terekenin tamamı beytülmale kalıyor	1
Seyyid çocukları Asube'ten mirasçı	3
Seyyid hem baba hem de vasisidir	1
Seyyid tereke sahibi kadının eşidir	4
Seyyid tereke davasında kadıdır	2
Cami imamı olan seyyidin terekesi	1
Başka şehirde olan seyyidin oğlu terekeden payını alır	1
TOPLAM	59

2.3. Eyüp'teki Seyyidler ve Vakıflar

Osmanlı şehirlerinin sosyal, kültürel ve ekonomik hayatında vakıf kuruluşlarının ve hayrat kavramının merkezî bir yeri bulunmaktadır. Şehirlerin imar ve inşası, eğitim, sağlık ve din hizmetleri vakıflara dayandığından insanların hayatında bu kurumun rolü son derecede kapsayıcı bir özelliktedir. İmaret siteleri veya külliye denilen kuruluşlar, kentlerin büyüklüklerine ve halkın ihtiyaçlarına göre başta padişah ve hanedan mensupları olmak üzere yönetici sınıf mensupları, zenginler ve nihayet halktan kişiler

tarafından inşa edilmekteydi. Dönemin gündelik hayatında, insanların toplumsallaşmasında önemli yeri olan dinî merkezler (cami, mescit, tekke vs.) bu kurum sayesinde faaliyetlerini sürdürmekteydi. Külliyeleler, gerek bünyelerindeki cami, medrese, darüşşifa, hamam vb. hayır kuruluşları çerçevesindeki sosyal ilişkilerle gerekse bunların masraflarına tahsis edilen dükkân ve evlerde kiracı olarak yaşayanların dâhil olduğu daha geniş ilişkiler ağı ile toplum hayatına damgalarını vurmaktaydı.²⁵⁰

2.3.1. Vakıf Evleri ile Mescitlerinde Yapılan Masraflar ve Seyyidlerin Rolü

Eyüp Mehmed Çelebi Mahallesinde oturan es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid İbrahim adı geçen mahallede imam olup vakıf evinde mutasarrıflık yapan Mehmed Efendi bin Mehmed hakkında görüşlerini mahkemede dile getirmiştir. Es-Seyyid İbrahim menzilin şartlı olarak imama verildiğini açıklayarak harap haldeki evi daha önce tamir ettirdiğini ve keşif istediğini iletmiştir. Bunun üzerine mahkeme tarafından Arif Mehmed Çelebi Efendi bin Mehmed Salih Efendi gönderilmiştir. Hassa mimarlarından Mustafa Halife bin Sadullah, Osman Halife bin Abdullah ve Osman Halife bin Osman ile adı geçen eve gidip mütevellî ile beraber keşif yapıp baktıklarında ifadesinin doğru olduğu anlaşılmıştır.²⁵¹ Bu davada es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid İbrahim oturmuş olduğu vakfa ait evi tamir ettirip yapmış olduğu giderlerin keşfini istemektedir. Kendisine tahsis edilen vakıf malına sahip çıkan ve eklemeler yapan seyyid, şartlı aldığı vakıf mülkünü daha yaşanabilir hale getirdiği gözlenmektedir. Bunun karşılığında yaptığı masrafın karşılanmasını isteyen seyyidin talebini, mahkeme heyeti keşif aracılığıyla değerlendirmiştir.

Eyüp Mahmud Paşa Cami-i Şerifi karşısında Havass-ı Refia kadısı kontrolünde olan merhum Selami Mehmed Bey Mescid-i Şerif Vakfı mütevellisinden İsmail Çelebi ibni el-Hac Osman mahkemede söz alıp şu beyanda bulunmuştur. Mütevellisi olduğu Mescid-i Şerif'teki camların, musluğun, çatının, minarenin ve duvarların zamanla harap olduğunu, bilirkişilerden fikirlerinin sorulmasını ve vakfın müsaadesi alındıktan sonra tamir edilmesine mahkeme tarafından izin verilmesini talep etmiştir. Mescidin imamı Arif Mehmed Efendi bin Salih, müezzin es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer, vakfın kâtibi olan Abdullah Efendi bin Mehmed, gelirini vakıftan sağlayan kişiler olan es-Seyyid Abdullah bin Sefer, Mehmed bin el-Hac Abdullah, Mustafa Çelebi bin İsmail,

²⁵⁰ Öz, a.g.m., 532-538.

²⁵¹ EŞS, nr. 15-121, vr. 57/4, Gurre Zilkade 1114 (19 Mart 1703).

Abdullah Çelebi bin Mehmed, es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa, el-Hac Mustafa, Sefer mescidin zamanla harap hale geldiğini ve tamire muhtaç olduğunu dile getirmişler. Adı geçen vakfın müsaadesi alınıp aynı vakfın parası ile tamir edilmesine mahkeme tarafından adı geçen mütevelliyeye izin verilmiştir.²⁵² Bu kararda adı geçen es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer ve es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa gelirini vakıftan sağlayan kişilerdir. Mahkeme tarafından ahalinin isteği üzerine mahalle mescidinin tamiri için karar alınmıştır. Onarım işini üstelenen ise yukarıda verdiğimiz örneklerdeki gibi bir vakıftır.

Galata kazasına tabi Fındıklı'da bulunan merhum Defterdar Mahmud Efendi Vakfı'ndan mahkeme kararı ile geliri bulunan Abdülkerim Efendi bin Receb, Karakaşzade Mustafa Efendi bin Mehmed, el-Hac Halil bin Mustafa, es-Seyyid İbrahim Efendi bin es-Seyyid Halil, İsmail Efendi bin Mehmed, Abdülkadir bin Yusuf, Mustafa Efendi bin Mehmed, Abdullah bin İbrahim, Abdurrahman bin Mustafa, Halil bin Mustafa, Kuyumcu Mehmed Çelebi, İbrahim Efendi ve neferden Mehmed Efendi ve diğer Mehmed Efendi adlı kişiler mahkemede, Kiremitçi Süleyman Mahallesinde oturan ve vakfa mütevelliyeye olan Afife Hanım binti el-merhum İsmail Paşa tarafından vekili ve eşi es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa karşısında söz almışlardır. Merhum Defterdar Mahmud Efendi'nin ruhu için vakfiyede şart ve tayin olduğu üzere kendilerinin ayrı ayrı birer cüz-ü şerif okuyup mukabelesinde vakfa her gün ikişer akçe verdiklerini açıklayarak, 1701 Temmuz ayından 1702 Eylül ayına kadar kendilerine hak olan her gün için ikişer akçelik vazifelerini tamamen isimlerini kaydettirmişlerdir.²⁵³ Bu belgede es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa vakfın mütevelliyesi olan Afife Hanım'ın vekili rolünde bulunmaktadır.

Eyüp Takyecibaşı Mahallesinde eskiyen bir binanın tamir edilmesi hakkında karar verilen bu davada, yenilenen bir bina Seyyid Mustafa Çelebi'ye kiraya verilmiştir. Merhum Şaban Çavuş isimli hayır sahibinin salhaneye mevkuf olarak yaptırdığı ve zamanla harap olan binanın oturmaya müsait olmadığı, yapılan keşif neticesinde on iki bin akçelik zarar bulunduğu tespit edilmiştir. Binanın yenilenmesi için vakıftan izin alınıp, ihtiyacı bulunan es-Seyyid Mustafa Çelebi'ye kiraya verilmesi

²⁵² EŞS, nr. 15-132, vr. 74/5, 9 Receb 1125 (01 Ağustos 1713).

²⁵³ EŞS, nr. 15-118, vr. 79/2, 27 Cemaziyelula 1115 (12 Eylül 1703).

kararlaştırılmıştır.²⁵⁴ Bu davada adı geçen seyyidin maddi durumu pekiyi olmadığından oturduğu vakıf binasının tamir edilmesi için vakıftan yardım almıştır. Seyyide kiraya verilen bina oturmaya müsait olmadığından mahkeme yenilenmesine hükmetmiştir.

Eyüb Sultan'da Haslar Kadısı nezaretinde olan evkaftan merhum es-Seyyid Abdülkadir Efendi Evkafı'na berat-ı alişan ile müteveli olan Abdülfettah elebi ibni el-Hac Mustafa Efendi, adı geçen vakıfta kendinden önce müteveli olan Ali elebi bin Siyavuş hakkında beyan da bulunmuştur. Adı geçen vakfa Ali elebi, 1102 (1690-1691) senesinde müteveli tayin olduğunda şahısların zimmetinde bulunan alacaklardan 710 kuruşun muhasebesinin yapılıp, borç erbabından zimmetlerinde olan selefı tahsil etmek üzere tembih ile görevinden azledildiğini belirtmiştir. Onun yerine kendisi müteveli olduğunda geçimlerini vakıftan sağlayan kişilerin şahitliğinde vakıf muhasebesi yapıldığında Ustazade'nin zimmetinde olan 56 kuruş 3 rubu ile toplam 355 kuruşun para defterlerini kendisine teslim ettiğini ve koruduğunu dile getirmiştir. Geri kalan 355 kuruştan 155 kuruşunun Balatlı Hanım zimmetinde, 145 kuruşun İmamzade Abdullah Efendi zimmetinde, 5 kuruş Bakkal-zade Ahmed Efendi zimmetinde ismi mevcut tahsili mümkün olmayıp eski zimmet olmakla adı geçen Ali elebi'den dava meşru olmayıp muacceleden (karşılığı) olan 70 kuruşun 12 kuruşu hkm- şeri olan 12 kuruş vazifesini²⁵⁵ takas ve geri kalan 58 kuruşu kendine teslim ettiğini açıklamıştır. Kendisinin yukarda yazılan meblağ ile toplam 413 kuruşu teslim alıp, muhasebe gereği 710 kuruştan Ali elebi zimmetinde herhangi bir alacağı kalmadığını belirtmiştir. Tasdikten sonra geçimlerini vakıftan sağlayan kimseler, adı geçen Ali elebi hakkında her biri söz alıp tahsili mümkün olmayan 355 kuruş ile muacceleden 58 kuruş ki toplam 413 kuruş eski borcu Abdülfettah elebi'ye teslim ettiğini, Eski müteveli Ali elebi zimmetinde bir akçe ve bir habbe kalmadığını beyan etmişlerdi.²⁵⁶ Bu davada merhum es-Seyyid Abdülkadir Efendi, vakfın kurucusudur. es-Seyyid Abdülkadir Efendi'nin kurduğu vakfın, eski mütevellisi görevinden azledilmiştir. Hak ve hukuka büyük önem veren vakıflar görevinden azledilen eski mütevellinin tüm hesaplarını en ince ayrıntısına kadar incelemiş ve değerlendirmiştir. Bu hesapların incelenmesi ise şayet bir usulsüzlük yapıldıysa bunu ortaya çıkarmak ve gereğini yapmaktır. rnek verdiğimiz bu davada

²⁵⁴ EŐŐ, nr. 15-118, vr. 68/3, 25 Cemaziyelevvel 1114 (17 Ekim 1702).

²⁵⁵ Mtevellilerin yaptıkları iş karşılığı aldıkları ücrete vazife denir.

²⁵⁶ EŐŐ, nr. 15-132, vr. 109/1, 2 Zilhicce 1125 (20 Aralık 1713).

ulusluzluk var mı yok mu arastirilmis ve vakif parasini kendi ihtiyaclari icin harcayan eski mutevelliden harcadigi kadarı geri alınmiştir.

2.3.2. Seyyidler ve Vakıf Arazisinin Tasarrufunda Niza (Anlaşmazlık)

Niza davaları, vakıf arazilerini kullanan kişiler arasında çıkan anlaşmazlıklar sonucu gerçekleşmiştir. Aşağıda niza-anlaşmazlık davalarına dair örnekler verilmiştir.

Vakıf tasarrufunda olan araziler üzerinde yaşanan anlaşmazlık davalarında genel itibariyle ihtiyaç sahibi kişilerin kullanımına sunulan vakıf yerlerini, hiçbir hakkı bulunmayan kişiler sahiplenmeye çalışmış, nüfuzlarını kullanarak gerçek sahiplerinin mağduriyetlerine yol açmışlardır. Ancak mağdurlar yaşadıkları bu mağduriyeti mahkemeye taşımışlardır. Bu davaların kimilerinde seyyidler şikâyetçi olmuş, bazısında davaya bakan mahkeme görevlisi olarak yer almış ve hakkı sahiplerine teslim etmişler. Bir tanesinde ise seyyidin kurucu olduğu bir vakıftan geçimini temin eden kişinin mağduriyeti görüşülerek karara bağlanmıştır. Bu davalara bakacak olursak:

Sultan Bayezid Han Veli Evkafı müteveli vekili Ramazan oğlu Ahmed Ağa, vakfın Kâtibi Osman oğlu Musa Efendi, Ruznamecisi el-Hac Kalender oğlu Ahmed Efendi ve vakıf görevlileri Büyük Çekmece kasabasına bağlı Eskice isimli köyde es-Seyyid Ramazan oğlu es-Seyyid İsmail Ağa'nın çifliğinde bir araya gelmişlerdi. es-Seyyid İsmail Ağa mübaşirler vasıtasıyla Ahmet Ağa'ya karşı dava açmıştır. es-Seyyid İsmail Ağa bahsedilen köy hududunda ahali ve komşular tarafından da bilinen 21 parça tarla, yıllık 100 akçe mukataalı 1 buçuk parça çayır yeri, 19 parça tarla ile 1 buçuk parça çayır yerini Murad Ağa'nın kendisine müteveli izni ile hakkından feragat edip verdiğini iddia etmiştir. Ahmed Efendi'nin köy sınırları içerisinde vefat eden babasından kendisine kalan 3 parça 107 kile tohum ekilebilen sınırları, belli tarlaları, 6 araba ve alef hasıl olan hudutları belli 1 parça çayır yerinden başka tasarrufunda arazi olmadığını belirtmiştir. Ahmed Efendi'nin işe yaramayan senetle dava, hüccet tayini ve sınırlarını beyan etmeksizin kendisinin 5 parça tarlası için İstanbul'da Asker-i Kaimmakamı Mehmed Efendi isimli kişiyi gönderip adı geçen yere gelip, iki nefer şahit tedarik ederek, müteveli hücceti ile elinde bulunan yerlere hiçbir şekilde müdahalesi gerekmezken, 178 kile tohum ekilebilen 6 parça hududu bilinen tarlalarını müteveli hücceti hak tasarrufu yok iken mahkeme kararı olmaksızın bir şekilde zapt ettiğini ileri sürmüştür. İddiasını ispat için 3 adet müteveli hücceti getirip, belgeler açılıp okununca

yukarda açıklandığı gibi bahsedilen tarla ve çayırları Murat Ağa'nın kendisine verdiği anlaşılmıştır. Ahmed Efendi'nin 3 parça tarla, 1 parça çayırından başka iddia ettiği arazi ve çayırları müteveli hüccetiyle, es-Seyyid İsmail Ağa'nın üzerine olduğu görülmüştür. Adı geçen vakfin defterine müracaat edip baktıklarında açıklandığı şekilde tarlalar ve çayırların köy tapusunda Murad Ağa'dan, es-Seyyid İsmail Ağa'ya geçtiği anlaşılmıştır. Ahmed Efendi, kendisinin olan araziden başka adı geçen 278 kile tohum ekilir araziye el koyduğunu itiraf etmiştir. Ancak vakıf defterine bakıldığında köy hududu içerisinde Ahmet Efendi'nin üzerine hiç kayıtlı tarla ve arazi bulunmayıp "Babası feragat etti" diye söylediği gayrimüslimlerin bile isimlerinin geçmediği görülmüştür. Ahmed Efendi bin Ahmed Efendi delil getirmekten aciz olduğunu itiraf edip ve vakıf tarafından verilmiş bir senet getiremediğinden davacı es-Seyyid İsmail Ağa'nın zikrettiği tarlalar ve çayırlar için adı geçen kasabada sakin olan İmam Mehmed Efendi bin Mustafa, İmam Mustafa Efendi bin Ali ve Müezzın İbrahim Halife bin Abdullah ve diğer ve isimleri yazılı olan pek çok kişi, söz konusu yerlere bizzat giderek beraberce keşif yapmışlardır. Buraların davacının kayınatası Murad Ağa'nın 23 sene es-Seyyid İsmail Ağa'nın ise bu ana gelinceye kadar zabtında olduğu, Ahmed Efendi'nin ve başkasının alakası olmadığı es-Seyyid İsmail Ağa'nın elideki hüccetle kanıtlanmıştır. Daha sonra Ahmed Efendi'ye elinde vakıf tarafından verilmiş bir belge ve mahkeme kararı olmadan araziler ve çayırlar için adı geçen İsmail Ağa ile hiçbir şekilde münakaşaya girmemesine karar verilmiştir.²⁵⁷ Bu davada es-seyyid Ramazan oğlu es-Seyyid İsmail Ağa davacı konumundadır. Bu davada, bu kez bir seyyid mağdur olarak şikayette bulunmuştur. Müteveli izni ile kullanım hakkını aldığı vakıf arazisini, Ahmed Ağa isimli bir kişinin sahte belgelerle zapt ettiğini iddia eden seyyid, bu durumdan şikayetçi olmuş, belgeler ve Ahmed Ağa'nın itirafıyla bir şekilde haklı olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Çavuş Kasım Mahallesinde hayırsever olan merhum es-Seyyid Abdülkadir Efendi Vakfı mülklerinden bostan ve hudutları ve müştemilatı bilinen eve gelip adı geçen vakfa beratla müteveli olan Yusuf Ağa ibni Abdullah nezdinde mahkeme kurulmuştur. Kasım Ağa mahallesinde oturan Ayşe binti Ahmed adındaki kadın, müteveli hüccetiyle

---

²⁵⁷ EŞS, nr. 15-118, vr. 41/3, 4 Sefer 1114 (30 Haziran 1702). Davanın çok sonra görülen bir başka celsesi olan diğer davada mahkeme bu sefer Ahmet Ağa'nın lehine karar verir ve Seyyid İsmail Ağa'ya tarlalardan el çekmesini, Ahmed Ağa'nın olan tarlaları iade etmesini tembih eder. Bir önceki davada İsmail Ağa davacı konumunda iken bu davada davalı kişi konumundadır. EŞS, nr. 15-121, vr. 97/2.

anlatıldığı üzere vakıf gelirlerinin üçte birinin tasarrufunun kendine ait olması gerekirken, dörtte üçe sahip olan Ahmed Ağa'nın hakkını almasına engel olduğunu iddia etmiştir. Bostanda bulunan binalar, bedesten ve hamam camekânının tek tek ölçülmüş, kendi hissesinin ayrılmasını istemiştir. Görülen mahkeme sonrasında söz konusu olan yerler yeniden ölçülmüş ve her birinin ayrı ayrı hesabı çıkarılmıştır. Kadın haklı bulunup, Ahmet Ağa'dan zararı tazmin ettirilmiştir.²⁵⁸ Bu kararda sözü edilen es-Seyyid Abdülkadir Efendi bizzat vakfın kurucusu olmaktadır. Bu davada yine yukarıda örnek verdiğimiz davadaki Ahmed Ağa'yı görmekteyiz. Vakıf malının gelirinin üçte birinin ait olduğu bir kadının kazancına ve geçimine göz diken Ahmed Ağa, gelirlerin dörtte üçü gibi büyük bir kısmını kendi uhdesine almıştır.

2.3.3. Azil ve Tayin Kararlarında Seyyidlerin Rolü

Eyüp Sultan'da merhum es-Seyyid Abdürrahim Efendi bin Hüseyin Efendi'nin kurduğu vakfın mütevellisi olan merhumun azatlılarından İbrahim Çelebi bin Abdullah'ın vefatından sonra mütevelliliği nesilden nesile erkek ile kadınlarından en salih, en iyi kişiye şartlı verileceği yazılmıştı. Mahalle ahalisinden olan Mustafa Efendi bin Hasan, Seyyid Mehmed Ağa bin Osman, Halil Ağa bin el-Hac İbrahim, es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Davud, es-Seyyid Süleyman Çelebi bin es-Seyyid Mehmed, el-Hac Ali bin Abdullah, Aşık Mustafa Efendi bin Mehmed, Ali bin Hüseyin, Mehmed Efendi bin Siyavuş, Mustafa bin Ali ve Molla Ahmed bin İshak adlı kişiler, vakıf sahibinin büyük kızı Şerife Ayşe Hatun'u en iyisi, en büyüğü olduğunu ve yönetmeye kadir biri olacağına her birisi şahitlik yapmışlardır. Hâkim vakıf sahibinin şartı ve vakfa mahalle halkının verdiği bilgiler doğrultusunda Şerife Ayşe'yi müteveli olarak atamıştır.²⁵⁹ Davada, es-Seyyid Abdürrahim Efendi bin Hüseyin Efendi adı geçen vakfın kurucusu ve aynı zamanda müteveli olarak tayin edilen Şerife Ayşe Hatun'un babasıdır. Bu davada da vakfa yeni bir müteveli tayini görmekteyiz. Vakfın kurucusu olan merhum es-Seyyid Abdürrahim Efendi bin Hüseyin Efendi vefatından sonra müteveli ataması yapılırken bazı şartlar öne sürmüştür. Bu doğrultuda kızı Şerife Ayşe Hatun yeni müteveli olarak atanmıştır.

Eyüp Yoğurtçular yakınlarında bulunan Okçular taifesinden Osman Çelebi bin Mehmed bin Abdullah, Ali Bey, es-Seyyid Ali Çelebi bin Mustafa, Mehmed bin Mustafa,

²⁵⁸ EŞS, nr. 15-119, vr. 37/1, 23 Ramazan 1114 (10 Şubat 1703).

²⁵⁹ EŞS, nr. 15-132, vr. 104/1, Yevmis-Sanimin Zilkade 1125 (20 Kasım 1713).

Hüseyin bin Hasan ve el-Hac Abdullah bin Mustafa adlı kişiler mahkemede es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer Efendi'yi kethüda olarak tayin edilmesini istemişlerdir. Vakıf kethüdası olan Veli Beşe bin Ali'nin, aralarında bulunan bazı kişilere serkeşlik yapıp, disiplinsiz olduğundan yerine yeni kethüda atanması gerektiğini ifade etmişlerdir. Şikâyetçiler, es-Seyyid Abdullah Çelebi'nin kethüdalığa kadir olduğuna inandıklarını, bu nedenle kethüda tayin ettiklerini ve onun da kabul edip gerekli hizmetlerini hakkıyla yerine getireceğini taahhüt ettiğini beyan etmişlerdir.²⁶⁰ Davada es-Seyyid Abdullah Çelebi ilgili şahısların istek ve talebiyle mahkemece kethüda tayin edilmiştir.

Eyüp Sultan Baba Haydar Mahallesinde Valide Şehzadegan Mescidi imamı olan Mustafa Efendi bin Hasan mahkemede yine mescid-i şerifte bulunan zaviyede Şeyh olan eş-Şeyh Ahmed Efendi bin Abdullah hakkında şikâyette bulunmuştur. Mescidin haremindedir bulunan evde imamların kaldığını, kendisinden önce mescitte imam olan Ahmed Halife bin Yakub'un bahsedilen evde kalırken vefat ettiğini hatırlatan Mustafa Efendi, söz konusu imamete kendisinin tayin olduğunu, bu evde oturmak istediğinde ise Şeyh Ahmed'in , "Şeyh olanlara şarttır" diye kargaşa çıkarttığını ileri sürmüştür. Daha sonra Mahalle halkından aralarında es-Seyyid el-Hac Mehmed Ağa ibni Osman'ın da bulunduğu çok sayıda kişi şahitlikte bulunmuş ve mescitte imam olan Abdullah Efendi'nin o evde 42 sene oturduğunu, oğlu Yakup Efendi de imam olduğu sürece oturduğunu, vefatından sonrada oğlu Ahmed Halife'nin imam olarak orada yaşadığını ifade etmişler. Burada mutasarrıf olup adı geçen evin mescitte imam olanlara şart olduğunu hepsi iletmişler. Şahitlerin söylemleri üzerine eş-Şeyh Ahmed Efendi evde oturmaktan men edilmiştir.²⁶¹ Bu davada, es-Seyyid el-Hac Mehmed Ağa ibni Osman davacı imamın şahitlerindedir. Mescide ait evde ikamet eden eski imamın vefatından sonra yeni imamın burada kalması bir şeyh tarafından engellenmiştir. Şikâyet üzerine şahitlerin beyanını dinleyen mahkeme heyeti, şeyhi bu davranışından men etmiş ve mescidi boşaltmasını istemiştir.

2.3.4. Seyyidler ve Vakıflarda Aldıkları Görevler

es-Seyyid İbrahim Çelebi ibni es-Seyyid Ahmed, günlük bir buçuk akçe karşılığında kâtiplik yaptığı vakıfta, kendisinin yerine torunun getirilmesini istemiştir. es-Seyyid İbrahim Çelebi ibni es-Seyyid Ahmed'in yerine davaya katılan vekili Halil Bey ibni

²⁶⁰ EŞS, nr. 15-128, vr. 75/3, 29 Rebiülahir 1124 (05 Haziran 1712).

²⁶¹ EŞS, nr. 15-128, vr. 3/1, 16 Ramazan 1123 (28 Ekim 1711).

Hasan, müvekkilinin hasta olduğu ve gücünün yetmediği gerekçesiyle görevini bırakmak istediğini ve yerine de kızının oğlu olan torunu es-Seyyid Hasan Çelebi ibni Halil'in tayin edilmesini istediğini kadıya bildirmiştir. Bunun üzerine kadı, günlük bir buçuk akçe vazifesiyle es-Seyyid Hasan Çelebi ibni Halil'i kâtip olarak tayin etmiştir.²⁶² Davada kâtiplik yapan seyyid yaşlılığından dolayı iş göremez duruma geldiğinden kendi görevinin torununa devredilmesini talep etmiştir. Bu talep evladiye vakfının yapısına uygundur. Vakfin kâtipliğini yapan bir Seyyid, torununun bu göreve getirilmesini talep etmiş, vekili de hastalığı nedeniyle es-Seyyid İbrahim Çelebi'nin bu görevi yerine getiremediğini ifade etmiştir. Mahkeme kararıyla kâtiplik görevi, dededen toruna geçmiştir.

2.3.5. Köle Davaları ve Seyyidlerin Rolü

İslâm hukukunda köle mülkiyete, hukukî işlemlere konu olması bakımından “eşya” (mal) olarak kabul edilmişse de hukukun diğer dalları bakımından köle eşya değil “şahıs”tır. Fakat bazı noktalarda tam, bazılarında sınırlı ehliyetli, bazı bakımlardan da ehliyetsiz, her hâlükârda hür kimselerden farklı bir statüde kendine özgü hukukî bir varlıktır. İslâmiyet köleliği, eski medeniyetlerde ve çağdaşı güçlü devletlerde yerleşmiş ve tabii kabul edilmiş bir konumda bulduğundan onu tek taraflı ve kesin bir kararla kaldırma yönüne gitmeyip zaman içinde ortadan kalkmasına imkân verecek bir zemin oluşturma yolunu seçmiştir.²⁶³

Hukukî bir işlem olan köle azat etme meselesi şartlarla belirlenmiştir. Farklı azat etme şekilleri vardır. Buna göre gönüllü, kefaret borcu, mükâtebe yoluyla ölüme bağlı olarak, ümm-i veled durumunda ve devlet tarafından azat edilmedir. Ayrıca bir köle azat edildiğinde bunun geri dönüşü de mümkün değildir. İncelenen davalarda genel olarak azat eden kişilerin seyyidler ve şerifelerin olduğu görülmektedir.²⁶⁴

2.3.5.1. Cariye Azadı

Havass-ı Refîa kazasına tabi Beruliç isimli köyde ahalisinden es-Seyyid Fazlullah Çelebi bin es-Seyyid Mustafa'nın mirası, hanımı Saliha ibneti Ahmed Ağa ile oğlu es-Seyyid Mustafa Çelebi'ye ait olduğu belirlendikten sonra, Saliha Hanım'ın reşit olan oğlu es-Seyyid Mustafa Çelebi mahkemede merhum babasından kalan terekeden olan,

²⁶² EŞS, nr. 15-124, vr. 84/4, Gurre Zilhicce 1118 (06 Mart 1707).

²⁶³ Mehmet Âkif Aydın, Muhammed Hamîdullah, Köle, TDV, İA, C. 26, Ankara: 2002, 246-248.

²⁶⁴ Sevda Kalender, Şer'iyye Sicillerine Göre Ankara'da Kölelik Müessesesi (1724-1751), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Tarih Anabilim Dalı. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir: 2018, 63-72.

orta boylu kara gözlü Eflak asıllı, Katibe binti Abdullah'ın hür olduğunu ve üzerinde hiçbir haklarının kalmadığını açıklamıştır.²⁶⁵ Bu davada es-Seyyid Mustafa Çelebi mahkeme huzurunda babasından kendisine kalan köleyi azat etmiştir.

Eyüp Takyecibaşı Mahallesinde oturan Şerife Ümmühan binti es-Seyyid Abdurrahman ibni es-Seyyid Mehmed adındaki kadın tarafından vekili olan oğlu es-Seyyid Mehmed Ağa ibni el-Hac İbrahim, annesi Şerife Ümmühan adına mahkemeye gelip, orta boylu, açık kaşlı, kara gözlü Gürcü asıllı Ümmü Gülsüm binti Abdullah isimli köleyi azat ettiğini iletmiştir.²⁶⁶ Köle azat eden kişi ise Şerife Ümmühan binti es-Seyyid Abdurrahman ibni es-Seyyid Mehmed'dir. Bu davada es-Seyyid Mehmed Ağa ibni el-Hac İbrahim'in annesinin vekili olarak kölenin azat edildiğini ve artık onun hür biri olduğunu mahkeme heyetine bildirmiştir.

2.3.5.2. Köle Edilmiş Bir Seyyid

Eyüp Nazperver Mahallesinde görülen bir davada Helvacı Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Hüseyin, köle olmadığını ispat ederek hürriyetine kavuşmuştur. es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir namıyla da bilinen bu seyyid, kendisine köle olmak üzere el koymuş olan Süleyman Çelebi bin Halil hakkında şikayetçi olmuştur. Kendisi, annesi ve babası daha önce köle değilken, davadan 8 ay önce Kastamonu mütesellimi olan Abdullah Ağa'nın kendisini kaçak köle olmak iddiasıyla, Süleyman Çelebi'ye belli bir para karşılığında sattığını söylemiştir. es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir, bu nedenle kendisi için Süleyman Çelebi bin Halil'in "Kölemdir" diyerek el koyduğunu, talebini "Benden elini çekmesini ve özgürlüğüme kavuşmayı isterim" şeklinde belirlemiştir. Olayın kendisine sorulduğu Süleyman Çelebi, es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir'in Kastamonu mütesellimi Abdullah Ağa tarafından kaçak köle olarak mahkemeye getirildiğini ve bu mahkemenin 80 kuruşluk nafaka bedeliyle kendisine satıldığını iddia etmiştir. Bu ifadeler üzerine es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir'den hür olduğunu ispat etmesini isteyen mahkeme heyeti, şahitleri dinleyerek haklılığına ve özgürlüğüne karar vermiştir.²⁶⁷ Bu davada kölelik isnat edilen bir seyyid, ailesinden hiç kimsenin köle olmadığını ve kendisinin de hür olduğunu beyan ederek, kaçak köle zannıyla satıldığını ifade ederek, mahkemeden özgürlüğünü talep etmiştir.

²⁶⁵ EŞS, nr. 15-121, vr. 73/2, 25 Muharrem 1115 (09 Haziran 1703).

²⁶⁶ EŞS, nr. 15-126, vr. 23/3, 16 Sefer 1121 (10 Nisan 1709).

²⁶⁷ EŞS, nr. 15-124, vr. 55/4, 20 Recep 1118 (28 Ekim 1706).

2.3.5.3. Cariyenin Geri İadesi

İstanbul Cellat Çeşmesi yakınlarında yaşayan Küçük İsmail Ağa ibni Ahmet isteğiyle vekili olan es-Seyyid Hüseyin ibni Ebubekir'in eşi Fatma Hanım ibneti Melek İbrahim Paşa, mahkemede İstanbul Sulu Han'da oturan el-Hac Mustafa ibni Osman hakkında; "el-Hac Mustafa ibni Osman, 20 gün önce Gürcü asıllı Gülperi binti Abdullah'ın cariyesini bütün ayıplardan salim olmak şartıyla Küçük İsmail Ağa'ya 320 kuruşa sattığını, bu paranın 10 kuruşunu alıp, kalan 310 kuruşu ileri bir tarihe ertelediğini belirtmiştir. Fatma Hatun cariyenin önceden ayıbı bulunduğunu, bu nedenle bu cariyenin geriye teslim edilmesini ve ödediği 10 kuruşun da kendisine geri verilmesini talep etmiştir. Yapılan muayeneler sonunda cariyenin gerçekten ayıplı olduğu ve bu ayıbın eski olduğu tespit edilmiş olup cariyeyi alıp paranın geri iade edilmesine hüküm verilmiştir.²⁶⁸ Bu davada es-Seyyid Hüseyin ibni Ebubekir cariyeye satın alması için vekil tayin edilen Fatma Hanım ibneti Melek İbrahim Paşa'nın eşidir.

2.4. Seyyidler ve Şikâyet Konuları

2.4.1. İzinsiz Bağırsak İşleyip Satma

Eyüp Baba Haydar Nakşibendi Mahallesinde es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil, evinde ham bağırsak işleyip sattığı için dava konusu olmuştur. Kendilerine verilen yetki belgesiyle ham bağırsak işleyip satan birçok kişi, es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil'in evinde gizlice bu işi yaptığını ve yetkisinin olmadığını belirterek şikâyetçi olmuşlardır. Bunun üzerine es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil, uzak diyardan geldiğini ve ihtiyaç sahibi olduğunu belirterek bu işi yaptığını kabul etmiştir. Bunun üzerine kadı, emsal kararlara ve şikâyetçilerinde belgelerine bakarak es-Seyyid Ali'yi ham bağırsak işleyip satmasını yasaklamıştır.²⁶⁹

2.4.2. Denizin Kirlenmesi

Eyüp'te denize çöp dökülmesine mani olunmasına dair olan bu davada es-Seyyid Ahmed bin Ömer ve es-Seyyid Hüseyin bin Abdüsselam şikâyetçiler arasında bulunmaktadır. İskelede kayıkçı olan şikâyetçiler adı geçen iskeleye yakın yerde bulunan kesimhanede kasap olan el-Hac Mehmed Ağa bin Ali Bey ibni Balı ve Halil Beşe ve sığır kasabı olan Mehmed Beşe ibni el-Hac İbrahim hakkında kesim yaptıkları koyun ve sığırların fazlalıklarını ve pisliklerini denize attıklarını ifade etmişlerdir.

²⁶⁸ EŞS, nr. 15-123, vr. 36/3, 26 Rebiülahir 1117 (17 Ağustos 1705).

²⁶⁹ EŞS, nr. 15-124, vr. 18/5, 29 Rebiülevvel 1117 (11 Temmuz 1706).

Şikâyetçiler denize atılan bu pislikler nedeniyle kayıklarının iskeleye yanaşmada sıkıntı yaşadığını belirtmişlerdir. Bunun üzerine mahkeme heyeti yerinde keşif yaparak durumun doğruluğunu teyit ettirmiştir. Kasaplarda mevcut durumun kötülüğünü kabul ederek, sığır ve koyun kestiklerinde etrafı temiz bırakma denize pislik atmama sözü vermişlerdir.²⁷⁰

2.4.3. Un Değirmeninden Yayılan Kötü Koku

Eyüp Mustafa Paşa Mahallesi sakinleri, mahalle camisinin karşısında un değirmeni işleten kişiden şikâyetçi olmuştur. Bu davada es-Seyyid Mustafa Çelebi ibni Abdi şikâyetçiler arasında bulunmuştur. Başta cami İmamı Mehmed Efendi ibni İbrahim olmak üzere birçok kişi, daha önce yangına maruz kalıp, hasar gören cami karşısında boş arsada Hasan isimli bir kişinin yaptığı binanın altında un değirmeni kurduğunu ifade ederek, etrafa yayılan kötü koku nedeniyle cami cemaatinin rahatsız olduğunu beyan etmişlerdir. Bunun üzerine kadı olayın araştırılmasını istemiştir, kendisine sunulan bilgide olayın doğruluğuna vurgu yapıp un değirmeninin çalışmasının durdurulmasına karar verilmiştir.²⁷¹ Toplumsal hayatta en önemli kaidelerden biri, komşuluk hakkı gereği çevreyi rahatsız etmemektedir. Komşular arasında, gürültü kirliliği, çevre kirliliği, kötü koku, huzursuz verme gibi gerekçelerle birçok sorun ve tartışma çıkabilmektedir. Bu nedenle çok fazla gürültü olan, çevreye kötü koku yayan iş yerleri genellikle sokak aralarına kurulmazlar. Bu davada cami cemaati un değirmeninde üretim yapan bir kişiden çevreye yaydığı kötü koku nedeniyle şikâyetçi olmuştur. Mahkemede şikâyet üzerine değirmenin faaliyetine son vermiştir.

Seyyidlerin toplumsal hayattaki yeriyle ilgili bu davaların yanı sıra başka davalarda bulunmaktadır. Eyüp Şer'iyye Sicilleri'nde kayıt altında bulunan bu davaları değerlendirdiğimizde yoksul bir seyyidin kendi evinde gizlice ham bağırsak sattığına şahit olmaktayız. Başka bir davada cami yanında un değirmeni kurarak ticari hayatını sürdüren bir kişinin cemaate rahatsızlık vermesinden dolayı, söz konu dava da bir seyyidin bu faaliyete engel olanlar arasında yer aldığını görüyoruz. Yine başka bir davada iskeleye yakın bir yerde kasaplık yapan kişilerin kestikleri hayvanların pisliklerini denize atan kişileri seyyidlerin şikâyetçi olarak yaptıkları işten men ettirdiklerine tanıklık etmekteyiz.

²⁷⁰ EŞS, nr. 15-124, vr. 83/2, 22 Zilkade 1118 (25 Şubat 1707).

²⁷¹ EŞS, nr. 15-123, vr. 13/3, 22 Sefer 1117 (15 Haziran 1705).

2.5. Su Yolu Davalarında Hüccet Talebi

Kelime anlamı “delil, vesika, burhan, senet, belge” olan hüccet, fihhi olarak ise “bir davanın sıhhatine delâlet eden şey” demektir. Şeriat mahkemeleri kadıları tarafından düzenlenen resmî belgeye de denilir.²⁷² Osmanlı hukukunda hüccet sözcüğü iki manada kullanılmıştır. İlki şahitlik, ikrar, yemin ve yeminden nükül gibi bir davayı ispata yarayan hukukî delillerdir. İkincisi ise kadı huzurunda taraflardan birinin ikrarını, diğerinin bu ikrarı onayını içeren ve bir hükmü kapsamayan konulara dair düzenlenmiş belgelere verilen isimdir. Bu tür belgelerin üst tarafında kadının imzası ve mührü bulunur. Hüccet asıl bu belgeler için terim olarak kullanılmıştır. Çoğunlukla her iki manayı belirten belgelere de gerektiğinde bir hakkı ispat edici delil olarak kullanılabilmesi nedeniyle hüccet denilmiştir.²⁷³ Hüccetin, bir nevi senet olduğu ifade edilebilir. Bu yüzden kâtipler, olabildiğince okunaklı bir yazı ile metni kaleme almaya çalışmışlardır. Metnin içerisinde geçen sayıları açık, birbiriyle karışmayacak ve başka bir sayıya benzemeyecek şekilde yazarlardı. Satırların baş ve son kısımlarının da aynı hizada olmasına dikkat ederlerdi.²⁷⁴ Hüccet yazılırken kâtiplerin, daha sonraki dönemlerde kötü niyetli şahıslar tarafından hüccet metni üzerinde yapabilecekleri muhtemel tahrifatları önlemek gayesiyle özenli bir şekilde çaba gösterme gibi bir zorunlulukları olduğu da söylenebilir.

2.5.1. Su Yolları Keşif Hücceti Davaları

Havass-ı Refia kazasına tabi Kadı Yakublu isimli köy sınırında mahkeme gerçekleştirilmiştir. O dönemde Şeyhülislam olan es-Seyyid Feyzullah Efendi tarafından vekil kılınan el-hac Ahmed Ağa bin el-hac Ramazan kurulan mahkemede söz alarak; müvekkili olan Şeyhülislam hazretlerinin hiç kimsenin mülküne bitişik olmayan boş arazilere birçok kuyular kazdırarak buralardan çıkan suyu merhum makbul Hasan Paşa suyu yoluna oradan da merhum Sultan Süleyman Han hazretlerinin mazul kemeri yakınındaki su yolunu, mütevellisinin izni ile katarak su hayrı yapmak istediğini belirtmiş bu sudan bir kısmının İstanbul’da bulunan hanesine verilmesini talep etmiştir.

²⁷² Hüccet, Kubbealtı akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, <http://www.lugatim.com/s/01.05.2020>.

²⁷³ Mustafa Oğuz, Ahmet Akgündüz, Hüccet, **TDV, İA**, C. 18, İstanbul: 1998, 446-450.

²⁷⁴ Ramazan Günay, Şer’iye Sicillerinde Mülk Alışverişleri: Kullanılan Usul ve Dil, **SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S. 27, Aralık-2012, 16-17.

Talebi görüşülüp kabul edilmiştir.²⁷⁵ Bu dava Şeyhülislam Es-Seyyid Feyzullah Efendi'nin sularının keşif hücceti davasıdır.

Aşağıda keşif için mahkeme tarafından tayin edilen Bab Naibi Mevlana es-Seyyid Mehmed Emin Efendi bin Mehmed Salih Efendi gönderilmiştir. Havass-ı Refia kazasına tabi Topçular Yolu ile Küçük Kuyu isimli köy yolu arasında bulunan Söğütlük Başı adıyla bilinen yerde adı geçen su lağımının bulunduğu yere gidip isimleri yazılı olan kişilerinde olduğu mahkeme kurulmuştur. Reisülküttab Rami Efendi'nin vekili olan Ali Efendi bin Mehmed Efendi söz alarak: Müvekkilim olan Reisülküttab Rami Mehmed Efendi, Topkapı'da oturan Ahmed Efendi'nin tasarrufunda olan tarlalarında kendisinin de izinleriyle kuyular kazdırıp yer altından lağımlar ile Mimar Sinan kanallarına toplayıp, oradan merhum Sultan Muhammed Han hazretlerinin su yolu musluğuna mütevellisinin izniyle katmak ve su hayrı yapmak istediğini, ayrıca kendisinin İstanbul'da bulunan hanesine de bir kısmının verilmesini talep ettiğini belirtmiştir. Ali Efendi'nin talebi görüşülüp kabul edilmiştir.²⁷⁶ Reisülküttab Rami Efendi'nin yaptırmak istediği su yolunun keşif hüccetidir. Davada Mevlana es-Seyyid Mehmed Emin Efendi bin Mehmed Salih Efendi'nin rolü, mahkeme tarafından bahsedilen yerlere gidip su aranacak yerlerin keşif ve tahririni yapmasının istenmesidir.

Yine bir su yolu davasında, keşif için Havass-ı Sultaniye kazasına tabi Bayrampaşa bostanına Arif Efendi ibni Mehmed Salih mahkeme tarafından tayin edildi. Mahkemede Nakibüleşraf Hocazade es-Seyyid Osman Efendi hazretleri tarafından vekil olan Mustafa Efendi ibni Mehmed Efendi, Defterdar Mehmed Paşa'nın 1089 (1678 Ağustos/Eylül) senesi Recep ayının 10. günü Topçular yakınlarında bulunan Kasım Ağa çiftliği ve köprüsü olarak bilinen köprü ve çiftliklere yakın Topçular'a gelen kemerin üstünde kimselerin mülküne bitişik olmayan yerlerde kendi malıyla birçok kuyular kazdığını açıklamıştı. Yer altından lağımlar ile Mimar Sinan kanallarına toplayıp oradan merhum Sultan Mehmed Han hazretlerinin su yolu musluğuna mütevellisinin izniyle su hayrı yapmak istediğini belirtmiştir. Ayrıca kendisinin İstanbul'da bulunan

---

²⁷⁵ EŞS, nr. 15-118, vr. 34/2, 4 Sefer 1114 (27 Haziran 1702). Davanın devamı niteliğindeki diğer celsesi bu davada verilen davanın birebir aynısıdır. EŞS, nr. 15-118, vr. 34/3.

²⁷⁶ EŞS, nr. 15-118, vr. 67/5, 2 Camaziyelevvel 1113 (24 Eylül 1702).

hanesine de bir kısmının verilmesini talep etmiştir. Talebi görüşülüp kabul edilmiştir.²⁷⁷ Bu dava Nakibüleşraf Hocasade Es-Seyyid Osman Efendi'nin sularının keşfi hüccetidir.

Su keşif hücceti davalarına baktığımızda su kuyusu kazdırmak isteyen şahıslar devlet dairelerinde önemli bir mevkiye sahip olsalar dahi, mahkemeye başvurmaları gerekmektedir.

2.6. Seyyidlerin Yoğun Olarak Yaşadığı Mahalleler

Osmanlı kent sisteminde, şehirleri oluşturan mahalleler birbirini tanıyan, sosyal hayat içerisinde dayanışma halinde olan insanlardan meydana gelen toplulukların ikamet ettiği yerdir. İslam ve Osmanlı kentlerinin kendine has özelliklerinden birisi, genellikle değişik etnik ve dinî grupların farklı semt ve mahallelerde yaşamalarıdır.

Bazı hallerde belirli meslek erbaplarının da hep birlikte kendi isimlerini taşıyan mahallelerde yaşamlarını sürdürdükleri görülmektedir. Öte yandan yapılan araştırmalar, bu gibi mahallelerin diğer dinlerden veya meslekten kişilerinde zamanla birlikte mülk alım-satımı gibi yöntemlerle diğer toplulukları oluşturan kişilerin bu gibi mahallelere taşındığını göstermektedir. Ayrıca zimmilerin çoğunlukla yaşadığı yerlerde, farklı mahallelerde yaşayan Müslümanlar ve gayrimüslimler ayrı ayrı yazılırdı. Müslüman mahallelerin toplanma yeri cami veya mescittir. İmamlar da mahallenin söz geçen, kanaat önderi temsilcisi durumundadır. Gayrimüslimlerde kilise ve din adamlarının bu manada önemi çok açık olması da ekonomik temsilcilik rolleri belirgindir. Mahallede yaşayan halk cami, mescit, sıbyan okulu, çeşme gibi birlikte kullandıkları yapıların bakımı ve onarımı ve avârız-ı divâniye vergilerinin ödenmesi gibi işleri ortaklaşa yaparlardı.²⁷⁸

Eyüp Şer'iyye sicillerine baktığımız zaman Seyyidlerin, farklı mahallelerde ikamet ettiğini görmekteyiz. Eyüp'ün hemen hemen her mahallesinde yaşayan seyyidlerin en çok ikamet ettikleri mahallelerin başında Takyecibaşı, Düğmecibaşı ve Ayasofya Cami-i Kebir ya da diğer adıyla Cami-i Kebir gibi mahalleler gelmektedir. Bununla birlikte dikkati çeken konulardan biri de farklı kazalarda yaşayan seyyidlerin davalarının Eyüp kadısı tarafından Şer'iyye Sicilleri'ne konu olmasıdır. Başta İstanbul'un kaza merkezlerinden Galata olmak üzere, Edirne, Kastamonu gibi farklı vilayetlerden ve

²⁷⁷ EŞS, nr. 15-119, vr. 05/1, 2 Cemaziyelahir 1113, (04 Kasım 1701). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-119, vr. 29/5, EŞS, nr. 15-123, vr. 08/1, EŞS, nr. 15-127, vr. 06/2.

²⁷⁸ Öz, a.g.m., TDV, 532-538.

İstanbul'un diğer mahallelerinden seyyidlerin davalarının Eyüp'te görüldüğü anlaşılmaktadır.

Çoğunlukla Takyecibaşı, Düğmecibaşı ve Cami-i Kebir'de ikamet eden Seyyidler, bu mahallelerin dışında Sofular, Evvelcebaba, Kiremitçi Süleyman ve Baba Haydar Nakşibendi gibi mahallelerde de ikamet etmişlerdir. Elbette seyyidler bu mahallelerden başka mahallelerde de ikamet etmektedirler ancak yukarıda ismini saydığımız mahalle isimleri daha çok geçmektedirler. Hazırladığımız tabloda Eyüp Şer'iyye Sicilleri'nde adı geçen ve ikametleri belli olan seyyidlerin yaşadıkları mahallelerin isimleri yer almaktadır.²⁷⁹

2.7. Şuhudu'l-Hal ve Seyyidler

“Şuhudu'l-hal” adı altında bilirkişi sıfatı ile bir heyet (jüri) mahkemelerde mevcuttur. Bilirkişi olmalarının yanında herkesçe bilinen ve sözüne güvenilen kimselerin olmalarına dikkat edilirdi. Bir nevi müşahit olarak mahkemelerde bulunan bu kişiler, kadının verdiği kararlar adil olup olmadığını da denetlemekteydiler.

Eyüp sicillerinde Şuhudu'l-hal kısmında bazen bir bazen de birden fazla seyyid ismine rastlamaktayız. Bu nedenle Sicil defterlerinde yer alan bütün davalar taranmış ve Şuhudu'l-hal kısmında adı geçen bütün seyyid isimleri yazılmıştır. Burada en çok dikkatimizi çeken isim es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet ya da hükümlerdeki diğer yazım şekliyle es-Seyyid Ahmet bin Ahmet ve es-Seyyid Ahmet Efendi ibn-i Ahmet olmuştur. Seyyid Ahmet 118 - 133 numaralı defter aralığına kadar adı en fazla adı geçen seyyid olmuştur. Bu 3 ismin aynı kişiye ait olabileceği muhtemeldir. 13 yıl boyunca 100'den fazla mahkemede bulunmuş Şuhudu'l-hal denilen heyet içinde yer almış ve kayıtlara geçmiştir.

Elimizdeki belgeler H. 1113-1126 (1702-1714) yıllarını kapsamakta olup bu 13 yıllık süre zarfında Eyüp mahkemesinde bilirkişi (Şuhudu'l-hal)olarak bulunan 1575 seyyid ismine rastlanılmıştır. Seyyid Ahmet gibi başka seyyidler de birden çok davaya katılmış ve Şuhudu'l-hal denilen heyetin içinde yer almıştır.

---

²⁷⁹ Adı geçen mahallelere ilgili tablo için bkz. **EK-3**.

Şuhudu'l-hal listesini verdiğimiz tabloda toplam 16 defterde yer alan bütün mahkeme kayıtları incelenmiş, Şuhudu'l-hal denilen heyetin içinde bulunan Seyyid isimleri tek tek yazılmıştır.²⁸⁰

---

²⁸⁰Şuhudu'l-hal'de yer alan seyyidlerle ilgili tablo için bkz.**Ek-6**.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EYÜPLÜ SEYYİDLER ve EKONOMİK HAYATTAKİ ROLLERİ

3.1. Seyyidler ve Mülkiyete Konu Olan Satışlar

Seyyidler, Osmanlı toplumunda iktisadi ve ticari hayatta bir hayli aktif olmuşlardır. Birçok seyyid ailesinin, geçimini sağlamak, yatırımlarını değerlendirmek ya da zaruri ihtiyaçlarından dolayı iktisadi faaliyetlerin içerisinde olmuşlardır. Seyyidlerin en aktif oldukları faaliyetler mülk-menzil (ev) satışlarıdır.

3.1.1. Mülkiyet Davaları

Seyyidlerin en aktif oldukları faaliyetler mülk-menzil satışlarıdır. Araştırmaya konu olan 86 adet mülk ve menzil satışının otuz sekizinde Seyyidler satıcı olurken, on sekizinde davada ise alıcı konumundadır. Seyyidlerin satıcı oldukları bu davalardan 35 tanesinde ev satışı yapılırken, 2 adet bağ-bahçe ve 1 adet de çiftlik sayışı yapılmaktadır. Seyyidlerin alıcı olarak yer aldıkları dava kayıtlarında ise 13 adet ev alımı yapılırken, 2 adet çiftlik alımı yapılmıştır. Bununla birlikte Seyyidlerin 1 adet zeytin sıkma makinesi, 1 adet bağ-bahçe aldıklarını, 1 iş yeri, 1 de arsa aldıklarını elimizdeki hükümlerden görmekteyiz.

3.1.1.1. Mülk Satışı

Evvelcebaba Mahallesinde oturan es-Seyyid Ahmed ibni Seyyid Mehmed, Ebubekir ibni Mehmed isimli şahsa aynı mahallede bulunan, evini ilaveleriyle 40 kuruşa satmıştır.²⁸¹

Mülk satışıyla ilgili bir diğer davada es-Seyyid İbrahim, davalı Fatma'nın babasıdır. Eyüp Sultan mahallelerinden Emir Buhari Mahallesinde oturan el-hac Hüseyin kızı Fatma, es-Seyyid İbrahim kızı Fatma'dan şikâyetçi olmuştur. Mahkemede söz alan Fatma şöyle demiştir: “Şehzade Sultan Mehmed Han Vakfı arazisindeki tapu hakkı öz

²⁸¹ EŞS, nr. 15-118, vr. 63/1, 23 Cemaziyelevvel 1114 (15 Ekim 1702). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-118, vr. 76/2, EŞS, nr. 15-121, vr. 06/02, EŞS, nr. 15-124, vr. 89/3, EŞS, nr. 15-125, vr. 28/2, EŞS, nr. 15-125, vr. 76/1, EŞS, nr. 15-125, vr. 76/4, EŞS, nr. 15-126, vr. 19/2, EŞS, nr. 15-128, vr. 3/5, EŞS, nr. 15-132, vr. 60/2.

kardeşimde olan ve onun vefatı ile bana kalması gereken malı vakıf mütevellisi, tapuyu kanun gereği vefat eden kardeşinin hanımına vermiştir.” araya arabulucular girmiştir. Mahkeme sonunda ise arabulucuların girişimleriyle ile el-Hac Hüseyin kızı Fatma 18 kuruş alarak aralarında anlaşma sağlanmıştır.²⁸²

Kiremitçi Süleyman Mahallesinde oturan Afife Hanım binti el-merhum İsmail Paşa 1099 Zilkade (1688 Ağustos/Eylül)’sinde Kadı Efendi’nin eşine olan borcu için eşi es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa’dan 2085 kuruş aldığını söylemiş ve şöyle devam etmiştir. “İstanbul’da Valide Han’ında Bezirgân es-Seyyid Mahmud Çelebi’de olan 1500 kuruşu eşim alıp Abdülğani Efendi’ye borcum olan 33 kuruşu benim emrimle ödemiştir. Kalan 3200 kuruşu benim olmakla eşimin zimmetinde olan 500 kuruş mihrimi adı geçen borcumdan 500 kuruşunu takas ettik. Geri kalan 3200 kuruş eşime olan borcumdur. Eşim ile oturduğumuz evde mevcut evin asıl eşyaları, bakır kaplardan ve bana ait üzerimde giydiğim eşyadan başka bir şeye sahip değilim hepsi eşimin malı ve mülkü olmuştur. Ayrıca Galata kazasına tabi Fındıklı’da bulunan ve sınırları komşular tarafından da bilinen bütün evleri saran mülk ile buhurhane ve yine aynı kazaya tabi Mehmed Ağa adındaki mevzide sınırları komşular tarafından bilinen pek çok eve komşu olan mülk menziline eşime verdim artık onun malıdır.” demiştir.²⁸³ Dava, Afife Hanım binti el-merhum İsmail Paşa’nın eşi olan es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa’nın isteğiyle açılmıştır. Afife Hanım bütün malını eşine verip mihrinden de vazgeçmiştir. Üstelik tüm bunlara rağmen 3200 kuruş borçlu kalmıştır. İncelediğimiz davalarda varlıklı biri olarak karşımıza çıkan Afife hanımın, tüm mallarını satmasına rağmen yine de eşine borçlu kalmıştır.

Eyüp’te Takyecibaşı Mahallesinde oturan es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac İbrahim, Havass-ı Aliyye kasabasına tabi Terkos nahiyesinde Azatlı köyünde vârişsiz vefat eden Mehmed bin Veli’nin terekesi beytülmalı kalınca köyde bulunan iki evi satın almıştır. Ayrıca köy içinde bulunan bundan başka ev ve müştemilatını da 40 kuruşa satın almıştır.²⁸⁴ Bu davada seyyid mülkü satın alan kişi konumundadır. Mehmed bin

²⁸² EŞS, nr. 15-118, vr. 11/2, Gurre Zilhicce 1113 (29 Nisan 1702). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-123, vr. 26/2, EŞS, nr. 15-125, vr. 46/5.

²⁸³ EŞS, nr. 15-118, vr. 80/1, 27 Cemaziyelula 1115 (08 Ekim 1703).

²⁸⁴ EŞS, nr. 15-122, vr. 30/5, 9 Şaban 1116 (07 Aralık 1704). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-124, vr. 83/6, EŞS, nr. 15-125, vr. 5/6, EŞS, nr. 15-125, vr. 14/2, EŞS, nr. 15-125, vr. 69/5, EŞS, nr. 15-126, vr. 13/6, EŞS, nr. 15-126, vr. 19/3, EŞS, nr. 15-128, vr. 3/4, EŞS, nr. 15-128, vr. 87/1, EŞS, nr. 15-129, vr. 48/3, EŞS, nr. 15-129, vr. 55/1, EŞS, nr. 15-130, vr. 62/6.

Veli vefat edince vârisi olmadığından malı beytülmalâ kalmış ve satışa çıkarılmıştır. es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac İbrahim’de satışa çıkarılan bağ ve evi satın almıştır.

Eyüp’te Çavuş Kasım Mahallesinde oturan Havva binti Abdullah adındaki hatun mahkemede merhum Abdülkadir Efendi Vakfı, para vakıflarının Kaimmakam-ı mütevellisi olan es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Ali Efendi hakkında şöyle demiştir: “Merhum Abdülkadir Efendi vakfiyesinde şartlı bir şekilde adı geçen mahallede bulunan mülkü Kaimmakam-ı mütevellî es-Seyyid Mehmed Efendi’ye vakıf için 65 kuruşa sattım.²⁸⁵ Bu kararda adı geçen Abdülkadir Efendi Vakfı’nın para vakfına mütevellî olan es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Ali Efendi’dir. Davada Havva Hanım’ın evini vakıf adına satın alan müşteri konumdadır. Ancak bu alış-veriş tamamen vakıf için yapılmıştır.

3.1.1.2. Çiftlik Satışı

Çiftlik satışına konu olan bir davada Afife Hanım binti el-merhum İsmail Paşa bir kısım mülkünü es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa’ya satmıştır. Mülk satışını gerçekleştiren Afife Hanım, kararın alınmasına neden olan eşi satış ile ilgili şu bilgileri vermiştir. “Büyükçekmece nahiyesi Kalyüz isimli yerde çiftliğimi sekiz adet büyükbaş hayvan hariç olmak üzere 6000 akçe karşılığında sattım. Yine adı geçen köyde Sultan Bayezid Han Veli Vakfı arazisinden olup, elimizde bulunan tarla ve bostan yeri ile çayır yerlerimin haklarını mütevellisinin izniyle eşime 1000 akçe bedel karşılığında bıraktım ve parasını aldım. Mülk artık onundur” demiştir.²⁸⁶ Bu davada bahsi geçen seyyid, eşi olan Afife Hanım binti el-merhum İsmail Paşa’nın mallarının alıcısı konumundadır.

Bir diğer çiftlik satışı kaydına göre es-Seyyid Sunullah Çelebi, mahkemede es-Seyyid Mustafa ile es-Seyyid Çelebi bin es-Seyyid Hızır adındaki kimseler hakkında şöyle demiştir: “Merhum babamın mirasından bizlere ve müvekkilime düşen Kastamonu sancağında Kınık kazasına tabi Kayadibi adlı köyde bulunan hudutları komşuları tarafından bilinen birçok evleri ve müstemilatını, es-Seyyid Mustafa Çelebi’ye 30 kuruşa sattım. Yine adı geçen köyde hudutları komşuları tarafından bilinen çiftliğin tasarruf hakkını da es-Seyyid Mustafa’ya 70 kuruş bedelle sattım. Emlak parası olan

²⁸⁵ EŞS, nr. 15-127, vr. 09/4, 10 Safer 1122 (10 Nisan 1710). Benzer dava: EŞS, nr. 15-127, vr. 02/3.

²⁸⁶ EŞS, nr. 15-118, vr. 79/3, 27 Cemaziyelula 1115 (08 Ekim 1703). Benzer dava: EŞS, nr. 15-127, vr. 52/2.

toplam 100 kuruşu es-Seyyid Mustafa'da hisselerimiz miktarınca aldık.²⁸⁷ Bu satış işlemi seyidler hem satıcı hem de müşteri konumundadır. Bahsi geçen mülkler seyid ve aile bireyleri arasında pay edilmiştir.

3.1.1.3. Vakıf Evi Satışı

Eyüp'te Şah Sultan Mahallesi ahalisinden olan ve aşağıda bahsedilecek olan vakıf arazi üzerine inşa edilen evin mutasarrıfı olan es-Seyyid Abdülkerim Halife bin es-Seyyid Mustafa, mahkemede Hasan Çelebi ibni Hüseyin hakkında şöyle ifade vermiştir. "Tasarrufum altında olup adı geçen mahallede bulunan Ali Beşe isimli hayır sahibinin salih kimselerin kullanması şartıyla vakfettiği evimi Hasan Çelebi'ye yüz kırk beş kuruşa şartlı sattım. Hasan Çelebi vakfın şartına uyararak; bundan sonra ben de Kuran-ı Kerimi okuyacağım diye taahhüt ettikten sonra satış işi tamamlanmıştır.²⁸⁸ Davada adı geçen es-Seyyid Abdülkerim Halife bin es-Seyyid Mustafa vakıf arsasındaki mülk menziline satıyor. Ancak dikkat çeken özellik satışı Hasan Çelebi'nin bundan sonra Kuran okuması şartıyla satmasıdır. Bunun sebebi; o mülkü vakfa bağışlayan Ali Beşe'nin evi salih kimselerin kullanmasını vakıf şartı yapmasıdır.

3.1.1.4. Bostan Satışı

Fatma Hanım ve Emine Hanım ibneti Mehmed Paşa mahkemede Halil Efendi bin Mustafa'nın hakkında şunları söylemiştir. "Validem olan Ayşe Hatun binti Hasan Ağa vefat etmiştir. Nişancı Paşa Mahallesinde bulunan terekesinden evi bütün müştemilatı ile beraber Halil Efendi'ye 300 kuruşa satıp parasını aldım." Satış işlemi gerçekleşikten sonra İstanbul'da Muhtesib Karagöz Mahallesinde merhum Ali Ağa'nın vakfına mütevellî olan es-Seyyid Hasan Efendi bin es-Seyyid Mahmud mahkemede Fatma Hanım ve Emine Hanım ile Halil Efendi hakkında şöyle demiştir. "Merhume Ayşe Hatun 1114 (1702-1703) senesi Şaban ayının 21. günü Mahmud Paşa mahkemesinde kadı olan Sunullah Efendi huzurunda adı geçen bahçeyi mütevellîsi olduğum vakfın parasından 200 kuruşa borç karşılığı bana sattıktan sonra o tarihten bir seneliğine 15

²⁸⁷ EŞS, nr. 15-121, vr. 38/1, Erbea-Aşera Şevval 1114 (04 Mart 1703). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-121, vr. 06/02, EŞS, nr. 15-122, vr. 35/3, EŞS, nr. 15-123, vr. 37/3, EŞS, nr. 15-123, vr. 54/1, EŞS, nr. 15-124, vr. 37/3, EŞS, nr. 15-124, vr. 75/2, EŞS, nr. 15-125, vr. 20/6, EŞS, nr. 15-125, vr. 57/3, EŞS, nr. 15-125, vr. 108/6, EŞS, nr. 15-126, vr. 70/3, EŞS, nr. 15-128, vr. 18/2, EŞS, nr. 15-128, vr. 49/4, EŞS, nr. 15-128, vr. 75/5, EŞS, nr. 15-129, vr. 22/3, EŞS, 15-129, vr. 61/4, EŞS, nr. 15-131, vr. 41/3, EŞS, nr. 15-132, vr. 81/4, EŞS, nr. 15-133, vr. 73/2, EŞS, nr. 15-133, vr. 79/5, EŞS, nr. 15-133, vr. 68/4, EŞS, nr. 15-133, vr. 85/5, EŞS, nr. 15-133, vr. 85/6.

²⁸⁸ EŞS, nr. 15-124, vr. 12/4, 27 Rebiülevvel 1117 (09 Temmuz 1706). Benzer dava: EŞS, nr. 15-126, vr. 27/2.

kuruşu Ayşe Hatun'a kiralayıp teslim ettim. Ayşe Hatun'da teslim aldıktan sonra adı geçen vakfın parasından senetli 35 kuruş borç almıştı. Adı geçen vakıf malından vermiş olduğum asıl para 235 kuruş ile kendisinde bulunan 5 kuruş ile toplamda 640 kuruşu kızları Fatma Hanım ve Emine Hanım'ın ellerinden aldım".²⁸⁹ Bu kararda adı geçen es-Seyyid Hasan Efendi bin es-Seyyid Mahmud merhum Ali Ağa Vakfı'nın mütevellisidir. Vakıftan para alan Ayşe Hatun binti Hasan Ağa aldığı parayı ödemedi vefat edince kızları tarafından annelerine ait olan bostan satılıp vakfa olan borç ödenmiştir. es-Seyyid Hasan Efendi bin es-Seyyid Mahmud para alındıktan sonra anlaşmayı tasdik etmiştir.

3.1.1.5. Buzhane Satışı

Eyüp mahallelerinden Kasım Paşa Mahallesi sakinlerinden olan Halime binti Abdullah isimli hatun mahkemede es-Seyyid Ali Efendi bin es-Seyyid Mustafa hakkında şöyle demiştir. "Adı geçen mahallede bulunan Zeytin sıkma makinesi ile buzhaneyi tamamıyla, bununla birlikte 2 şiruğun taşı, 2 buztaşı, kadirga aleti ve 2 kebir kazanını es-Seyyid Ali Efendi'ye 700 kıta esedi kuruşu sattım." İki tarafın rızalarıyla satış tamamlanmıştır.²⁹⁰ Burada es-Seyyid Mustafa oğlu es-Seyyid Ali Efendi, Halime Hanım'ın zeytin sıkma makinesi ve buzhanesini satın alan kişi konumundadır.

Yukarıda örnek verdiğimiz davalar dışında yine seyyidlerin mülk satışları ile alakalı vekil,²⁹¹ tanık²⁹² ve şahit²⁹³ olarak katıldıkları davalar da mevcuttur. Bunlardan başka satılan mülke evlerinin sınır olduğu,²⁹⁴ mahalle isimi,²⁹⁵ alacaklı²⁹⁶ ve davalı-davacı²⁹⁷ oldukları davalar da bulunmaktadır.

---

²⁸⁹ EŞS, nr. 15-125, vr. 18/2, 22 Rebiülahir 1117 (13 Ağustos 1705). Benzer dava: EŞS, nr. 15-129, vr. 81/4.

²⁹⁰ EŞS, nr. 15-118, vr. 72/5, 17 Recep 1113 (17 Aralık 1702).

²⁹¹ EŞS, nr. 15-118, vr. 7/5, EŞS, nr. 15-119, vr. 5/2, EŞS, nr. 15-119, vr. 5/3, EŞS, nr. 15-122, vr. 46/2, EŞS, nr. 15-124, vr. 80/7, EŞS, nr. 15-126, vr. 15/1, EŞS, nr. 15-128, vr. 23/6, EŞS, nr. 15-129, vr. 41/4, EŞS, nr. 15-129, vr. 61/4, EŞS, nr. 15-132, vr. 65/4.

²⁹² EŞS, nr. 15-125, vr. 80/2, EŞS, nr. 15-128, vr. 7/2, EŞS, nr. 15-128, vr. 36/5.

²⁹³ EŞS, nr. 15-125, vr. 48/6, EŞS, nr. 15-125, vr. 80/3, EŞS, nr. 15-128, vr. 24/2, EŞS, nr. 15-128, vr. 67/2, EŞS, nr. 15-128, vr. 67/3, EŞS, nr. 15-129, vr. 23/1, EŞS, nr. 15-129, vr. 29/2, EŞS, nr. 15-130, vr. 25/2, EŞS, nr. 15-130, vr. 67/4, EŞS, nr. 15-131, vr. 41/3.

²⁹⁴ EŞS, nr. 15-118-, vr. 54/1, EŞS, nr. 15-118, vr. 48/1.

²⁹⁵ EŞS, nr. 15-118, vr. 40/4.

²⁹⁶ EŞS, nr. 15-128, vr. 39/4.

²⁹⁷ EŞS, nr. 15-123, vr. 33/1, EŞS, nr. 15-129, vr. 22/4.

Tablo 7: Mülkiyet Davalarında Seyyidlerin Davalardaki Rollerini.

SEYYİDİN DAVADAKİ ROLÜ	DAVA SAYISI
Seyyid mülkünü satan kişidir	35
Seyyid mülk satın alan müşteridir	16
Seyyid vakıf mütevellisidir	4
Seyyid mülk alışverişi yapan kişinin babasıdır	3
Seyyid mülk alışverişinde vekillik yapmaktadır	10
Seyyid mülk alışverişi yapan kişilerin tanıdığıdır	3
Seyyid mülk alışverişinde şahitlik yapmaktadır	10
Seyyidin mülkü satılan mülke sınırdır	2
Seyyid mülk-menzil davasında alacaktır	1
Seyyid mülk alışverişinde davalı ya da davacıdır	2
TOPLAM	87

3.1.2. Seyyidler ve Alacak Davalarındaki Roller

Alacak-verecek konuları hukuki nitelik taşımaya çok uygundur. Zira borçlanma hukuki niteliklere uygun gerçekleştirilmediğinde ya da ödeme uygun şekilde yapılmadığında kolayca ihtilaf oluşmaktadır. İncelediğimiz davalardaki alacak taleplerinde seyyidlerin maddi sebeplerden dolayı mahkemelik olabilecekleri, borç hesabının yanlış hesaplanmasından dolayı tartışma yaşanabileceği anlaşılmaktadır. Bu davalarda mağdurların sıkıntısının giderilmesi için seyyidlerin bizzat devreye girdiğini ve görevlerini yerine getirdiklerini görmekteyiz. Borcunu inkar etmeyen ancak ödemekte güçlük çeken kişiler için de mahkeme yoluyla kolaylık sağlandığına bu davalarda şahitlik etmekteyiz. Aşağıda alacak davalarına örnek verilmiştir.

3.1.2.1. Alacak Davasında Vekâlet

İstanbul'da Soğan Ağa Mahallesi ahalisinden Yağlıkçı Mehmed Ağa bin Ahmed adındaki kimsenin vasisi olan el-Hac Mehmed Ağa ibni Ahmed tarafından vekili es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni el-Hac Mustafa mahkemede Havass-ı Refia kazasına tabi Hasköy'de Paşa İskelesi yakınlarında oturan Pasave binti Gamint isimli Yahudi karşısında vekâleten söz alıp şöyle demiştir. “Merhum Mehmed Ağa hayatta iken 115 kuruşluk bazı eşyasını başkasına satmak için Pasave'ye teslim etti ve parasını almadan Mehmed Ağa vefat ettiğinden adı geçen müvekkil el-Hac Mehmed Ağa 155 kuruşu Pasave'den istediğinde kendisi bunu inkâr etmiştir. Müvekkilim Mehmed Ağa'nın şahidi olmadığından anlaşmak, merhumun küçük çocuklarının menfaatine olacak” demiştir. Bunun üzerine 42 kuruş üzerine anlaşma sağlanmıştır.²⁹⁸ Bu davada Seyyid Mehmed Çelebi bahsi geçen ailenin vekilliğini yapmıştır.

Eyüp'te Kiremitçi Süleyman Mahallesinde bulunan Defterdar Mehmed Efendi Vakfı'nın evladiyet ve meşrutiyet üzere mütevelliyesi olduğunu belirten Afife Hanım daha önce zevcini vakıfla alakalı işleri yoluna koyup, anlaşmazlıkları halletmesi, vakfın mültezim ve câbilerinin muhasebesini görmesi için kendi vekili yaptığını açıklamıştır. Eşi es-Seyyid Ali Paşa ise, bahsi geçen vakfın İzmir'de bulunan akarât mültezimi olan İbrahim ve Câbisi Süleyman isimli kişilerin 1109 (1697) ve 1111 (1699) seneleri ve

²⁹⁸ EŞS, nr. 15-124, vr. 25/3, 18 Rebiülahir 1118 (30 Temmuz 1706).

1112 (1700) Sefer ayına kadar olan hesabını görüp eksik kalanını vereceğini ve Afife hanımın kendisine borcu kalmadığını söylemiştir.²⁹⁹

Bu kararda adı geçen es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Murad adındaki kimse davacı, es-Seyyid Abdurrahman bin es-Seyyid Mehmed ise davalı konumunda bulunmaktadır. Seyyidlerin birbirlerini mahkemeye verdiği bu dava alacak talebinde anlaşmazlığı beraberinde getirmiştir. Başka bir şehre göç etmeye niyetlenen ve bu yüzden İstanbul gümrüğünden her ay düzenli olarak alacağını başka bir seyyide alması için vekâleten görevlendiren Seyyid Mehmed, 96 kuruşluk alacağından 25 kuruşunu aldığını gerisinin ödenmediğini belirtirken, Seyyid Abdurrahman ise daha düşük miktarda borcu kaldığını beyan etmiştir. Aradaki muhtelif fark ise gümrükten alınan maaş süresinden kaynaklıdır. Alacaklı olan Seyyid 48 aylık hesap yaparken, borçlu olan Seyyid ise 44 ay üzerinden hesap yapmıştır. Borçlu olan Seyyide şahit getirmesi için zaman veren mahkeme, bu süreye kadar da kendi beyan ettiği borcu ödemesine hükmetmiştir.

Eyüp'te Emir Buhari Mahallesi sakinlerinden olan Emetullah Hatun ibneti Abdülmennan tarafından vekili Mustafa ibni Mehmed, es-Seyyid Ali ve vekâleti sabit olan eş-Şeyh Mehmed Efendi ibni Hasan mahkemede yoğurtçu taifesinden Süleyman ibni Abdülkerim için şunları belirtmiştir: “Müvekkilimin yoğurtçu dükkânını, Süleyman belli bir miktar kira ile kiralayıp Rebiülahir ayının sonuna kadar dükkânın kirasından 74 kuruş kira toplanmıştır. Kendisinde kabul ettiği bu meblağı talep ettim. Bugün ödemeye gücü yetmediği için, ödemesine bir kefil bildirmesi müvekkilimin talebidir” demiştir. Süleyman ise cevabında kiracı olduğunu kabul ederek Çavuş Kasım Mahallesinde oturan el-Hac Abdullah bin Mustafa adındaki kişi 74 kuruş borcuna kefil olduklarını belirtmiştir.³⁰⁰ Bu kararda adı geçen es-Seyyid Ali, Emetullah Hatun ibneti Abdülmennan'ın tanıdığıdır. Alacak talebiyle ilgili bu davada Emetullah Hatun ibneti Abdülmennan kiraya verdiği mülkünün gelirini alamadığını ifade ederek, 74 kuruşluk kira bedelinin kendisine ödenmesini veyahut birisinin kefil olmasını istemiştir. Borcu kabul eden kiracı da mahkemede hiçbir zorluk çıkarmayarak belirli bir tarihe kadar kendisine süre verilmesini istemiş ve kefil de göstermiştir. Bu davada Mustafa ibni

²⁹⁹ EŞS, nr. 15-118, vr. 80/2. Sayfa yırtıldığı için tarih bilinmiyor. Ancak 118 numaralı defter genel olarak H. 1114, M. 1702 yılı olarak geçmektedir.

³⁰⁰ EŞS, nr. 15-127, vr. 51/7, 28 Rebiülahir 1122 (27 Mayıs 1710).

Mehmed, es-Seyyid Ali şahit olarak bulunmuş kefalet işleminin gerçekleşmesini sağlamıştır.

3.1.2.2. Mukataa Gelirine Vekâlet

Eyüp Sultan'da Cami-i Kebir Mahallesinde oturan es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Murad, aynı şehirde oturan es-Seyyid Abdurrahman bin es-Seyyid Mehmed'i dava ederek şu ifade de bulunmuştur. "Bundan önce başka bir yere göç etmeyi istediğimde İstanbul gümrüğü mukataası malından mutasarrıf olduğum her ay ikişer kuruşu alıp muhafaza etmeye es-Seyyid Abdurrahman'ı vekil tayin ettim. 48 ayda 96 kuruş eden vazifemi es-Seyyid Abdurrahman alıp muhafaza etti. Bunun 25 kuruşunu kendisinden teslim aldım, geri kalan 70 buçuk kuruşu talep ederim." es-Seyyid Abdurrahman ise cevabında 44 ay süreyle 88 kuruş aldığını ve 25,5 kuruşu teslim ettiğini, 62,5 borcu kaldığını belirtmiştir. Bunun üzerine davacı tespit yapılmasını istemiş, mahkemede 62,5 kuruş alacağına ödenmesine karar vermiştir.³⁰¹

3.1.2.3. Alacak ve Borç İkrarı

İncelediğimiz bu davada es-Seyyid Abdurrahman Efendi bin Mehmed alacaklı durumundadır. Borçlu konumundaki Mustafa Efendi, Edirne'de yaşayan es-Seyyid Abdurrahman Efendi bin Mehmed'den aldığı 1100 kuruş borcu ödemeye gücünün yetmediğini ifade ederek, kendisine üç yüz atmış gün süre vermesini istemiş ve günü geldiğinde 1500 kuruş olarak ödeyeceğini taahhüt emiştir. Es-Seyyid Abdurrahman Efendi'nin onayı ile mahkeme tarafından bu isteği kabul edilmiştir.³⁰² Alacak ve borç ikrarı davasında, zamanında es-Seyyid Abdurrahman'dan aldığı borcu ödeyecek durumu olmayan Mustafa Efendi, kendisine makul bir süre verilmesini talep etmektedir ve mahkeme heyeti de uzlaşılı yoluyla bu talebi uygun görmüştür.

3.2. Seyyidler ve Ticari Faaliyetlerdeki Rollerini

(Rehin, Kefalet, Hibe, Kredi İşlemleri)

3.2.1. Rehin ve Kredi Temin Eden Para Vakıfları

Rehin kelimesi, lügatta "devamlı ve sabit olma; elde tutma, hapsedme" manasındaki rehn kökünden gelmektedir. Bu manada rehin sözcüğü, terim olarak bir alacak karşılığında teminat görevi görmek ve gerektiğinde bedelinden bu hakkı karşılamak

³⁰¹ EŞS, nr. 15-132, nr. 17/2, 25 Sefer 1125 (23 Mart 1713). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-132, vr. 18/1, EŞS, nr. 15-132, vr. 18/3, EŞS, nr. 15-132, vr. 41/10.

³⁰² EŞS, nr. 15-123, vr. 35/2, 25 Rebiülahir 1117 (16 Ağustos 1705).

üzere bir malın alacaklı kişi tarafından alıkonulmasına olanak sağlayan maddi veya teminat işlevi gören taşınır veya taşınmaz malı ifade eder. Kur'ân'da rehn kelime kökünden türemiş sözcükler iki yerde sözlük anlamında kullanılır. Bunlar Tur suresi 21. ayet ve Müddessir suresi 38. ayettir. Ayrıca, Bakara suresi 283. ayette borç ilişkisinin teminat altına alınması şeklinde kullanılır. Rehin kavramı, Peygamber Efendimizin hadislerinde ise genellikle rehin akdinin sağladığı haklar anlamında kullanılır. İslâm fikhında rehinin meşruiyeti Kuran, sünnet ve icmâ delillerine dayandırılır. Rehinin Kur'an-ı Kerim'de dayanağı, "Eğer yolculuk halinde iseniz ve kâtip bulamazsanız o takdirde borç karşılığında kabzedilmiş rehinler alırsınız." mealindeki Bakara suresi 282. ayettir.³⁰³

İncelenen belgelerde "Rehin" bırakma genel olarak para vakıflarına (nukud-u mevkuf)³⁰⁴ yapılmaktadır. Bu yüzden rehin bırakma davalarının daha iyi anlaşılabilmesi için para vakıflarından kısaca bahsedeceğiz.

Para vakıfları, Osmanlıların vakıf sisteminde yenilik ve İslâm medeniyetine bir katkı olarak değerlendirilmektedir. Para vakıfları, kuruluş sermayesinin bir kısmı veya tamamı nakit paradan oluşan vakıflardır. Para vakıflarında vakfedilecek olan asıl mal olduğu gibi korunmakta ve paranın farklı şekillerde işletilmesi sonucunda kazanılan gelir ise vakfiyede öngörülen hizmetler için harcanmaktadır.³⁰⁵ Osmanlı Devleti'nde para vakfı uygulaması XVI. yüzyıldan itibaren uygulanmaya başlamıştır. XV. yüzyılın ünlü hukukçusu Molla Husrev'in eserinde para vakfının Hanefi mezhebinin hukukçularından Züfer ve öğrencisi Ensârî'ye göre caiz görüldüğü aktarılmıştır. Aynı şekilde Molla Husrev de şeyhülislamlığı döneminde para vakıflarını caiz görmüştür. Osmanlılarda bu konuda ilk risale Şeyhülislam İbn Kemal tarafından kaleme alınarak, tartışma yapan meseleler değerlendirilerek, para vakıfları doktrindeki ihtilaflar ele alınarak savunulmuştur. İbn Kemal, konuyla ilgili görüş farklılığının gerçek bir ihtilaf olmayıp, zaman ve şartların değişmesinden meydana geldiğini ifade etmiştir. Para vakıflarına karşı çıkan Çivizade Muhyiddin Mehmet Efendi'nin bu konuyu tartışmalı hale getirmesi ve yasaklanması için mücadele etmesi üzerine Ebussuud Efendi para vakıflarıyla ilgili düşüncelerini kaleme alarak uygulamayı savunmuş, Çivizade ise

³⁰³ Hasan Hacak, Rehin, **TDV, İA**, Cilt 34, İstanbul: 2007, 538-542.

³⁰⁴ Nukud-u mevkuf: vakfedilen paralar (akçeler, nakitler, medeni paralar)

³⁰⁵ Tahsin ÖZCAN, Osmanlı Toplumuna Özgü Bir Finansman Modeli: Para Vakıfları, İslâm Ülkeleri Arasında Ekonomik İşbirliği, **MÜSİAD**, Ekim-2008, 125.

Ebussuud'a karşı bir reddiye kaleme almıştır. Çivizade'nin ifadeleri ve mücadelesiyle para vakıflarının yasaklanması, diğer taraftan dönemin şeyhülislamı Ebussuud Efendi'nin para vakfına fetva vermesi ciddi bir sıkıntıya neden olmuştur. Çivizade'nin vefatı üzerine para vakfı konusu padişahın talimatıyla tekrar incelenmiş, Ebussuud Efendi başta olmak üzere, devrin önemli ilim adamlarının para vakfının meşruiyeti konusunda birlikte hareket etmeleri üzerine, çıkarılan bir fermanla para vakfı konusundaki yasak kaldırılmıştır. Çünkü para vakfının kaldırılması, sosyal hizmetler ve vakıf çalışmalarında önemli sıkıntılara neden olmuştur. Bu kararla birlikte para vakıfları uygulaması bağlayıcılık kazanmıştır. Para vakıflarının meşruiyet kazanmasında gösterdiği çabayla en etkili kişinin, Ebussuud Efendi olduğunu söyleyebiliriz.³⁰⁶

Vakıf paralarının idaresi bir müteveli tarafından yapılmaktadır. Müteveli; vakıf işlerini yürüten, şer'î hükümlerle idare eden kişidir. Vakıfta çalıştırılan personelin maaşlarının ödenmesi, harcama alanlarına para aktarılması ve vakıf paralarından borç verme ve borçları tahsil etme gibi işler müteveli tarafından yapılmaktadır. Diğer vakıflarda olduğu gibi para vakıflarında da, malını vakfeden kişilerin vakfettiği mülkün vakıf yapma salahiyetine sahip, akıl, baliğ ve hür olma niteliklerini taşıyan fertler olması gerekmektedir. Tüm şartlara sahip bir insan, yapacağı vakıfla ilgili şartlarını sunduktan sonra vakfiyesini alacağı para karşılığı müteveliye teslim etmektedir. Mütevelinin asıl amacı, sermayeyi işleterek vakfa kazanç sağlamak olduğundan, vakıf paralarının borç olarak verilmesinde dikkatli olması gerekmektedir. Zira borç almak isteyenlerin gerekli şartlara sahip olmaları gerekir kişinin istenen şartlara uygun olması durumunda kredi vermektedir.³⁰⁷ Elimizdeki belgelerde de malını vakfeden kişi malın verileceği kişi hakkındaki şartlar sunduğu ve bu şartların vakıf ya da müteveli tarafından yerine getirildiği açıkça görülmektedir.

3.2.1.1. Rehin Bırakma Davaları

Para vakıflarına ait kayıtlarda, vakfedilen paralar veya sermayeye asl-ı mal denilmiştir. Asl-ı mal'ın muhafazası ve korunması vakıf kurucusunun asıl amaçlarından birisi olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla vakıf kurucuları ve vakıftaki görevliler sermayenin

---

³⁰⁶ Kaşif Hamdi Okur, Para Vakıfları Bağlamında Osmanlı Hukuk Düzeni Ve Ebussuud Efendinin Hukuk Anlayışı Üzerine Bazı Değerlendirmeler, *Gazi Üniversitesi Çorum İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt IV, Sayı 7-8, 2005/1-2, 41-42-43-44.

³⁰⁷ Cafer Çiftçi, 18. Yüzyılda Bursa'da Para Vakıfları ve Kredi İşlemleri, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Cilt XXIII, Sayı 36, Ankara: 2004, 82-83-84.

korunması için, özellikle borç verme işlemleri ile ilgili pek çok tedbir almışlardır. Vakıf sermayesiyle yapılan muamelelerin vakıf yönetimi tarafından kontrol altında tutulması, muhasebe kayıtlarının düzenli olarak kaydedilmesi, borç isteyenlerin bir ya da daha çok kefil, vekil ve şahitlerinin olması paranın geri ödenmesi teminatlar altına alınarak kadı defterlerine işlenmesi, bu tedbirlerin en önemlileridir. Tüm bu bilgilere ve okuduğumuz belgelere baktığımız zaman para vakıfların büyük bir titizlikle işlediğini ve buna önem verildiğini görmekteyiz. Zaman zaman bazı aksaklıklar olsa da para vakıfları Osmanlı toplumunun ekonomik hayatı için büyük önem arz etmektedir. İncelenen defterlerde seyyidlerin mevcut olduğu pek çok rehin davası bulunmuştur. Bu konunun daha iyi anlaşılması açısından birkaç davaya örnek vereceğiz.

Eyüp Sultan mahallelerinden Bıçakçı mahallesinde oturan Ahmet oğlu İbrahim isimli şahıs Koca Kasımpaşa Camii şerifinde Ali Ağa Vakfı'nın nakit para vakfına müteveli olan El-hac Abdullah oğlu Mehmed Efendi isimli kimseye vakıftan nakit alabilmek için müracaat etmiştir. Krediyeye karşılık olarak aynı mahallede bulunan iki katlı evini ve müştemilatını gösterir yüz elli kuruş karşılığında vakfa rehin bırakılmıştır.³⁰⁸ Bu rehin bırakma davasında vakıftan para alabilmek için vakfa evini rehin bırakan Abdullah Çelebi'ye, es-Seyyid Abdullah Çelebi ibni Sefer Efendi vekil olmuştur. Yukarıda da vurguladığımız gibi vakfa malını rehin bırakıp para alan kişilerin güvenilir olup olmadığı aldığı parayı ödeyip ödeyemeyeceğine dikkat edilmiş ve ödeyebileceğine dair vekil istenmiştir ki bu kişi de es-Seyyid Abdullah Çelebi ibni Sefer Efendi'dir.

es-Seyyid Abdülkadir Efendi Vakfı'na müteveli olup adı geçen vakfın altı yüz kuruş malını kendi masraflarına sarf ederek azil edildikten sonra yerine müteveli olan kimse kendinden önceki mütevellinin evini Suk-i Sultani'de müzayede usulü ile satarak üzerinde kalan vakıf paralarını tahsil etmiş ve bunu mahkemede tescil etmiştir.³⁰⁹ es-Seyyid Hüseyin Efendi, daha önce müteveli olduğu es-Seyyid Abdülkadir Efendi Vakfı'nın masraf ücretini harcamıştır. Bu durum ortaya çıkınca kendisinden sonra gelen müteveli ona ait evini satarak es-Seyyid Hüseyin Efendi'nin borcunu ödemiştir.

Eyüp Sultan'da Baba Haydar Nakşibendi mahallesinde oturan Ayşe binti Budak isimli kadın mahkemede merhum Tavaşi Ali Ağa Para Vakfı mütevellisinden olan es-Seyyid

³⁰⁸ EŞS, nr. 15-118, vr. 2/3, Yevmit-Tasii Şevval 1113 (09 Mart 1702).

³⁰⁹ EŞS, nr. 15-119, vr. 20/3, 2 Recep 1114 (22 Kasım 1702).

İsmail Ağa ibni Ramazan hakkında söz alarak şunları söylemiştir. “Mahallede bulunan ve evimi es-Seyyid İsmail Ağa’ya borcuma karşılık yüz kuruşa satıp teslim ettim. Parasını alan müteveli es-Seyyid İsmail Ağa adı geçen evi boşalttıktan sonra belgenin yazılış tarihi itibariyle her sene onar kuruştan olmak üzere iki sene tamamına değin yirmi iki kuruşa bana kiralayıp teslim edecek.” Ayşe binti Budak’ın büyük oğulları Mehmed ile Ali ibni Mustafa ve aynı mahallede oturan Mustafa Çelebi söz konusu olan mahkemede şu ifadeyi verirler; asl-ı mal olan yüz kuruş ile adı geçen ücrete her birimiz diğerinin hissesine düşene kefil olduk”. Ayşe Hanım, yüz kuruş ücreti zamanında ödeyemezler misliyle başkasına satılmasından sonra parasından fazla kalırsa kendisine ulaştırmak için es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni Davud isimli kimseyi vekil tayin etmiştir.³¹⁰ Bu kararda es-Seyyid İsmail Ağa ibni Ramazan, Tavaşi Ali Ağa para vakfının mütevellisidir. Burada seyyid hem müteveli hem de vakfedilen mülkü satın alan ve daha sonra bunu kiralayan kişidir. Vakıf şartlarına göre kiralanın malın parası ödenmediği takdirde bu mal vekil tayin edilen es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni Davud tarafından satılıp parası alınacaktır. Böylece hem vakıf malı kiralandığında vakıf şartlarına göre ödenecek para garanti altına alınmış hem de kişiler mağdur edilmemeye çalışılmıştır.

Havass-ı Refia kazasına tabi Gömük Köyü’nde hayatını kaybeden Kosta veledi Nikola adındaki zımminin mirası eşi Ostoyo’ya, kızları Ranca, Fokon ve oğulları Yorgaki ile Dimitri’ye geçtiği belirlenmiştir. Eyüp Sultan’da merhume Hüma Hatun Vakfı’na müteveli olan es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Abdurrahman, mahkemede Ranca’nın vekili olan eşi Benayot veledi Todor ve zımmilerce saygı duyulan File’nin huzurunda şu ifade de bulunmuştur: “Mütevellisi olduğum vakfın nukudundan Kosta, 1115 (1703 Mayıs/Haziran) senesi Muharrem ayı başında adı geçen köyde bulunan evini 35 kuruş karşılığında bana borç karşılığı satıp, parasını alıp, her sene 5 kuruş ve rub-i kuruştan (25 para) ödeyerek, 3 sene sonra adı geçen görevli huzurunda kiralayıp teslim ettikten sonra Kosta’ya asıl mal 35 kuruşa adı geçen evi verdim ve bu kararların yazılı belge haline getirilmesini istiyorum” demiştir. Matrando vakfın mütevellisinin zimmetini borçtan kurtararak asıl mal, 35 kuruş karşılığında adı geçen menzili borç karşılığı alındığını her birinin kabul etmeleriyle bu belge yazılmıştır.³¹¹ Davada adı

³¹⁰ EŞS, nr. 15-129, vr. 04/1, 22 Cemaziyelula 1122 (06 Temmuz 1710).

³¹¹ EŞS, nr. 15-130, vr. 60/1, 22 Zilhicce 1124 (20 Ocak 1713).

geçen zimmiler borçlandıkları için evlerini 35 kuruş para karşılığı vakfa rehin bırakıyorlar. es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Abdurrahman zimmilerin rehin olarak evini verdiği merhume Hüma Hatun Vakfı'nın mütevellisidir.

İstanbul'da Hatice Sultan Mahallesinde oturan es-Seyyid Mehmed Said Efendi bin es-Seyyid Mehmed Efendi'nin vekili olan es-Seyyid Mehmed Efendi mahkemede şunları söylemiştir: “Müvekkilim evini, Mustafa Ağa'ya iki yüz elli kuruşa rehin bıraktı. Mustafa Ağa, mülkü alıp tahliye ettiğinde anlaşma tasdik edildi. Yine Eyüp Sultan'da Ali Paşa-yı Atik Mahallesinde oturan es-Seyyid Mehmed Emin Efendi ibni el-merhum İdris Efendi adı geçen mahalledeki Mustafa Ağa'ya ait 2 ev ve asl-ı malı 250 kuruşa kiraya verdi. Kefil olarak adı geçen vekil el-Hac Ahmed Ağa bin Abdullah mahzarında ödeme zamanı geldiğinde müvekkilim es-Seyyid Mehmed Said Efendi adı geçen 300 kuruşu adı geçen Mustafa Ağa'ya ödemezse 2 evi başkasına satılıp para fazlasını bana ulaştırmaya el-Hac Ahmed Ağa kefil tayin edildi” demiştir.³¹² Bu davada es-Seyyid Mehmed Said Efendi bin es-Seyyid Mehmed Efendi evlerini Mustafa Ağa'ya iki yüz elli kuruşa rehin olarak bırakmaktadır. Rehin süresi dolunca parayı geri ödeyemezse evleri başkalarına satılıp kiralayana parası ödenecektir. Vekiller, kefiller ve kadı huzurunda şartlar kabul edilmiştir.

Eyüp Sultan'da Baba Haydar Nakşibendi mahallesinde oturan Belgradî Mustafa Çelebi bin Hızır adındaki kişi, mahkemede merhum Şerife Fatma Hatun isimli hayır sahibinin para vakfına müteveli olan es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer hakkında şu ifade bulunmuştur. “Evimi adı geçen müteveli es-Seyyid Abdullah Çelebi'ye 100 kuruşa borç karşılığı satıp teslim ettikten sonra, her senesi 15 kuruştan olmak üzere 3 seneye kadar 45 kuruşa bana kiralayıp teslim etti. Bende teslim aldım ve bu belge düzenlendi.³¹³ Bu rehin davasında ise adı geçen es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer hem vakıf mütevellisi hem de müşteri konumundadır. Belgradî Mustafa Çelebi bin Hızır para ihtiyacını karşılamak için evini önce vakıf mütevellisi de olan es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer'e satmış daha sonra ise bu evi 3 seneliğine kiralamıştır. Yani aslında borç para alabilmek için evini bir nevi ipotek etmiştir. Aldığı parayı üç sene içinde ödeyemediği takdir ise evi başkasına satılıp vakıf parası ödenecektir.

³¹² EŞS, nr. 15-132, vr. 46/3, Yevimis-Sani Cemaziyelahir 1125 (26 Haziran 1713).

³¹³ EŞS, nr. 15-133, vr. 27/3, 26 Rebiülevvel 1126 (11 Nisan 1714).

Eyüp'te Şah Sultan mahallesinde oturan Şerife binti es-Seyyid Mustafa adındaki hatun mahkemede Evvelcebaba mescidinin para vakıfları mütevellisi olan İmam Mehmed Efendi hakkında: “Şah Sultan Mahallesinde bulunan evimi adı geçen müteveli Mehmed Efendi'ye 30 kuruşa borç karşılığı satıp teslim ettim. Daha sonra bu 30 kuruşu Mehmed Efendi'nin elinden tamamıyla aldım. Müteveli, evi tahliye ettikten sonra belgenin yazılış tarihinden bir sene sonuna kadar 4,5 kuruşa bana kiralayıp teslim etti.” demiştir.³¹⁴ Şerife binti es-Seyyid Mustafa paraya ihtiyacı olduğundan evini vakfa satıp daha sonra vakıftan bir yıl içerisinde borcunu ödeme karşılığında kiralamıştır. Davada adı geçen seyyid ise malını satan kadının babasıdır.

Eyüp Şeri'yye Sicilleri'nde yer alan ve yukarıda örnek verdiğimiz rehin bırakma davalarının yanı sıra seyyidlerin menzillerini vakfa rehin bıraktıkları,³¹⁵ mülklerini rehin bıraktıkları,³¹⁶ vekillik yaptıkları,³¹⁷ annelerine kefil oldukları,³¹⁸ rehin gösterilen mülke sınır oldukları,³¹⁹ rehin bırakılan mallara müşteri oldukları³²⁰ ve müteveli³²¹ olarak yer aldıkları davalar bulunmaktadır. Bütün rehin davalarında olduğu gibi bu rehin davalarında da ev, tarla, bağ-bahçe, arazi, vb. gibi mülklerin satışında o mülke dair detaylı bilgi verilmiştir. Bu sayede mahkeme kaydı olduğu takdirde kişi-kişiler bir malın kendisinin olduğunu rahatlıkla ispat edebilmektedirler.

İncelenen belgeler farklı yıllara ait olmakla beraber çeşitli vakıflardan kredi alabilmek için evini ipotek eden ve bir meblağ karşılığı tekrar kiralayan kadınların olduğu da görülmektedir. Bu durum, XVIII. yüzyıl Osmanlı toplumundaki kadın rolü düşünüldüğünde kadınların da para işlemlerinde bir engel ile karşılaşmadan rahatça hareket ettiklerine tıpkı erkekler gibi iş akitleri yapabildiklerine işaret etmektedir.

Seyyidlerin çeşitli nedenlerle mülklerini rehin bıraktıklarına şahit olmaktadır. Seyyidler vakıflardan para almak için kimi zaman evlerini, kimi zaman bahçelerini rehin bırakmaktadırlar. Bu rehin bırakmalar gerek mülkünü ipotek etme gerekse kiraya verme

³¹⁴ EŞS, nr. 15-127, vr. 34/3, Gurre Rebiülevvel 1122 (30 Nisan 1710).

³¹⁵ EŞS, nr. 15-133, vr. 13/5.

³¹⁶ EŞS, nr. 15-129, vr. 78/1.

³¹⁷ EŞS, nr. 15-132, vr. 81/4.

³¹⁸ EŞS, nr. 15-133, vr. 21/2.

³¹⁹ EŞS, nr. 15-122, vr. 62/3, EŞS, nr. 15-118, vr. 8/2.

³²⁰ EŞS, nr. 15-128, vr. 25/3, EŞS, nr. 15-128, vr. 60/1, EŞS, nr. 15-121, vr. 58/6.

³²¹ EŞS, nr. 15-119, vr. 2/2, EŞS, nr. 15-127, vr. 11/1, EŞS, nr. 15-129, vr. 17/5.

şeklinde olmuştur. Bu şekilde vakıflardan maddi destek elde eden seyyidler, maddi ihtiyaçlarını karşılama imkânına sahip olmuşlar.

Osmanlı toplumunda sahip olunan bir gayrimenkulü vakfa ipotek yani rehin bırakarak tekrar kiralayan kişilerin nakit para ihtiyaçlarını gidermek için başvurdukları bir yöntem olarak özetlenebilecek bu oluşumun oldukça yaygın bir şekilde kullanıldığını görmekteyiz. Belgelerde XVIII. yüzyılın ilk çeyreğinde Eyüp'te yaşayan gayrimüslimlerin de para vakıfları yoluyla nakit ihtiyaçlarını karşıladıkları görülmüştür. Yukarıda örnek verdiğimiz belgelerde sık sık gördüğümüz üzere para vakıfları kişinin borcunu ödemediği ya da ödeyemediği takdirde kişinin malının satılıp vakıf parasının geri alınacağını mahkemede tasdik edilmiştir. Bu sayede de para alınan vakfın çıkarları korunmuş ve bu kurumların uzun süre ayakta kalması sağlanmıştır.

Tablo 6: Rehin Davalarında Seyyidlerin Yer Aldığı Davalar

DAVADAKİ ROLÜ	DAVA SAYISI
Seyyidlerin müteveli oldukları davalar	6
Seyyidlerin müşteri oldukları davalar	3
Seyyidin hem müteveli hem de müşteri olduğu davalar	1
Seyyidin vekillik yaptığı davalar	2
Seyyidin malının rehin gösterilen mülke sınır olduğu davalar	2
Seyyidin annesine kefil oldukları davalar	1
Seyyidlerin menzillerini vakfa rehin bıraktıkları davaları	2
Seyyid malını rehin bırakan kadının babasıdır	2
TOPLAM	19

3.2.2. Kefâlet

Sözlükte kefâlet “bir şeyi bir şeye eklemek, katmak, bitişirmek” gibi anlamlara gelir. Arapça’da kefaletle yakın anlamlarda kullanılan damân, hamâle, zeâmet gibi başka kelimeler de vardır. Damân ile kefalet arasında anlam yakınlığı bulunmakla birlikte

kefaletin daha çok şahıs (nefs), damânın ise mal ile olması dildeki konuluşları bakımından farklı olduklarını gösterir.

Tanımı ve Mahiyeti: Kefalet akdinin birbirinden ince farklarla ayrılan birçok tanımı, meşruiyet amacı olan bir hakkın (alacaklının alacağıının) güvence altına alınmasının sağlanması ortak noktasında birleşmektedir. Tanım yapılırken fakihlerden bir kısmının mala kefaletle şahsa kefaleti ayrı ayrı tanımlama yoluna gittiği, Hanefiler'in içinde bulunduğu diğer grubun ise her iki türü de içine alacak bir tanıma ulaşmaya çalıştığı görülür. Nitekim mala kefaleti “biri üzerindeki borcu üstlenmek”, şahsa kefaleti de “gelmesi gereken birini veya iadesi bir malî külfeti gerektiren muayyen bir şeyi (ayn) getirmeyi üstlenmek” şeklinde ayrı ayrı tanımlamıştır. Kefaletin ilk tanımlarından olan “güvence sağlamak üzere kefilin zimmetinin borçlunun zimmetine katılmasını gerektiren bir akid” şeklindeki tanım, özellikle Hanefî ekolü içerisinde özü değiştirilmeden büyük ölçüde devam ettirilmiştir.³²²

3.2.2.1. Seyyidler ve Kefalet Senedi Davaları

Kefalet işlemleri ekonomik faaliyetlerde yer alan bir uygulamadır. Kefil olacak kişide aranan en önemli özellik güvenilirlik ve kefaletin gereğini yerine getirecek kişi olmasıdır. Seyyidlerin güvenilir kişi olarak bilinmeleri incelediğimiz davalarda onların kefil olarak kabul edilmelerine geçerli en temel sebeptir. Aşağıda kefalet davalarına örnekler verilmiştir.

İstanbul Kumkapı'da Sinan Ağa Mahallesinden olan Mustafa Ağa bin Muslu adındaki kişi Eyüp Sultan Koca Kasım Paşa Mahallesinde yaşayan Ali Bey'i dava ederek şunları söylemiştir: “Kardeşi el-Hac Veli adındaki kimse bundan 7 ay önce benden 80 kuruş borç aldığında Ali Bey, İmam Hasan Efendi ve es-Seyyid Hasan Çelebi adındaki kimseler her biri adı geçen 80 kuruşa kefil olmuşlardı. Buna binaen 80 kuruşu Ali Bey'den sual olunup teslim edilmesini istiyorum” demektedir. Ali Bey cevabında: “el-Hac Veli'nin, Mustafa Ağa'ya borcu olan 80 kuruşa İmam Hasan Efendi ve es-Seyyid Hasan Çelebi ile beraber biz kefil olmuştuk” diye kabul etmiştir. Bunun üzerine Ali Bey'in kefil olduğu 80 kuruşu ödemesine karar verilmiştir.³²³ Davada adı geçen es-

³²² H. Yunus Apaydın, Kefâlet, **TDV, İA**, C. 25, Ankara: 2002, 168-177.

³²³ **EŞS**, nr. 15-132, vr. 88/3, 13 Muharrem 1125 (23 Ekim 1713).

Seyyid Hasan Çelebi, Ali Bey'in kefilidir ve alacaklı, borçludan 80 kuruşluk alacağını istemektedir.

Eyüp'te Sofular Mahallesinde oturan İbrahim Efendi ibni Resul, mahkemede merhum es-Seyyid Süleyman Efendi ibni es-Seyyid Halil'in oğlu es-Seyyid Ahmed ve kızı Şerife Rukiye'nin işlerini yoluna koymak için vasileri olarak tayin edilen anneleri Şerife Fatma Hatun ibneti es-Seyyid Mustafa'nın vekili olan es-Seyyid Ali Efendi ibni es-Seyyid Mustafa Efendi için şunları belirtmiştir: “Adı geçen mahallede bulunan evimi yukarıda adı geçen yetimlerin malından vasileri olan Şerife Fatma Hatun'a 150 kuruşa borç karşılığı sattıktan sonra 150 kuruşu yetimlerin malından vekil eliyle aldım. Daha sonra adı geçen vekile bana kira parasının ödenmesi hususunda Ümmühan binti İsa adındaki hatun da adı geçen eve 50 kuruşu ödemeye kefil oldum” demiştir.³²⁴ Bu davada da es-Seyyid Ali Efendi ibni es-Seyyid Mustafa Efendi, yine bir başka seyid eşi ve kızı olan Şerife Fatma Hatun'un kefil olarak bulunmakta ve yapılan satış işlerini yürütmektedir.

Eyüp'te Sofular Mahallesinde oturan İbrahim Efendi ibni Resul adındaki kişi mahkemede, küçük es-Seyyid Ahmed'in vasiyesi Şerife Fatma binti es-Seyyid Mustafa adındaki hatun tarafından vekil tayin edilen es-Seyyid Mehmed Efendi ibni el-merhum Seyyid Süleyman Efendi'nin hakkında şunları söylemiştir: “Adı geçen mahallede bulunan evimi küçüklerin malından 150 kuruş ve es-Seyyid Mehmed Efendi malından 150 kuruş ki ceman 300 kuruşa borç karşılığı sattım o da teslim aldı. Daha sonra vekili es-Seyyid Mehmed Efendi evi tahliye ettikten sonra belgenin düzenlenme tarihinde geçerli olmak üzere her sene 40 kuruştan iki seneye kadar 90 kuruş kira ile teslim etti. Ben de teslim aldım. Sonra hanımı Ümmühan binti İsa, es-Seyyid Mehmed Efendi için adı geçen ev ve asıl mal olan 300 kuruşa vekil oldum” demiştir.³²⁵ Bu kararda adı geçen es-Seyyid Mehmed Efendi ibni el-merhum Seyyid Süleyman Efendi satıcı konumundadır. İncelediğimiz bu davada borç karşılığı mülkünü satan ve 2 senelik kiralama yapan kişiye seyid vekillik yaptığı kişinin malını satmıştır. Satış işlemlerini de Şerife Fatma Hatun adına yürütmektedir.

³²⁴ EŞS, nr. 15-123, vr. 42/3, 6 Cemaziyelula 1117 (26 Ağustos 1705).

³²⁵ EŞS, nr. 15-124, vr. 27/2, 26 Rebiülahir 1118, (07 Ağustos 1706).

Eyüp'te Sofular Mahallesinde oturan İbrahim Efendi bin Resul ve Mehmed Efendi bin Hüseyin'in tarifleriyle Hava binti İbrahim Efendi mahkemede bundan önce Medine-i münevvere kadısı iken vefat eden es-Seyyid Süleyman Efendi'nin küçük oğlu es-Seyyid Ahmed ile aklını yitirmiş olan büyük oğlu es-Seyyid Mehmed'in mahkeme tarafından atanan vasileri Şerife Fatma binti es-Seyyid Mustafa tarafından vekili olan kardeşi kadı es-Seyyid Ali Efendi bin es-Seyyid Mustafa hakkında şunları belirtmiştir: “Sofular mahallesinde bulunan evimi Şerife Fatma'ya küçüklerin mallarından 120 kuruş mukabelesinde borç karşılığı satıp teslim ettikten sonra parasını vasileri elinden tamamen aldım. Adı geçen müvekkil evi boşalttıktan sonra belgenin yazılış tarihinden sene sonuna kadar 18 kuruşa bana kiralayıp teslim etti.” Bunun üzerine İbrahim Efendi ile Fatma binti es-Seyyid Mustafa'nın zevci Hüseyin Efendi bin Süleyman: “Bu eve ve asıl mala her birimiz kefil olduk” Bu ifadelere dayanarak bu kefalet belgesi düzenlenmiştir.³²⁶ Bu kararda adı geçen seyyidler Medine kadısı iken vefat eden es-Seyyid Süleyman Efendi, küçük oğlu es-Seyyid Ahmed ile büyük olup mecnun olan es-Seyyid Mehmed, mahkeme tarafından işlerinin düzenlenmesi için atanan vasileri Şerife Fatma binti es-Seyyid Mustafa'nın vekilliğini yapan ve kardeşi olan kadı es-Seyyid Ali Efendi'dir. Çocukların biri küçük diğeri ise deli olduğunda mahkeme tarafından anneleri vasileri olarak atanmıştır. Şerife Fatma'da kardeşini vekil tayin etmiş ve satış işlerinin yürütülmesini kardeşi aracılığıyla sağlamıştır.

3.2.3. Hibe

Sözlükte “karşılıksız vermek, bağışlamak” anlamına gelen hibe hukuk dilinde, özel borç ilişkileri grubunda yer alan ve bir malın karşılıksız olarak başkasına temlikini ifade eden akdin adıdır. Arapça'da hediye, sadaka, atıyye, nihle, Türkçe'de bağış ve teberru gibi kelimeler hibe ile eş anlamlı olarak kullanılsa da teberruun daha geniş, sadaka ve hediye'nin daha dar kapsamlı ve kısmen farklı amaç taşıdığı, bu sebeple hibenin daha teknik ve hukukî bir terim olduğu söylenebilir. Bu hukukî işlemin taraflarına vâhib ve mevhubün leh, bağışlamaya konu olan şeye de mevhub denilir.

Tanımı ve Mahiyeti: Ayrıntı sayılabilecek bazı farklılıklar bir yana İslâm hukukunda hibe, “karşılık şart koşulmaksızın bir malın hayatta iken temlik” şeklinde tanımlanır. “Karşılıksız olma” kaydı hibeyi satımdan, “temlik” kaydı da âriyet ve karzdan ayırmaya

³²⁶ EŞS, nr. 15-127, vr. 39/3, 13 Rebiülevvel 1122, (22 Mayıs 1710). Davanın bir başka celsesi: EŞS, nr. 15-127, vr. 49/5.

yarar. Tanımda geçen “mal” kaydı, hibe kelimesinin sözlük anlamına dahil olan manevi-mecazi bağışlamaları, “hayatta iken” kaydı da vasiyeti dışarıda tutmayı amaçlar. Bir kısım fakihlerin, sevap ve ibadet kastıyla yapılan infak ve verilen sadaka, hayır amacıyla kurulan vakıf veya dostluk ve sevgi gereği verilen hediye gibi teberru grubunda yer alan, fakat kısmen farklı mahiyeti bulunan hukukî işlemleri tanım dışı tutmak için bazı ilave kayıtlar getirdiği, bir kısmının ise hibeye daha geniş bir anlam yükleyerek bunları da hibe kapsamında telakki ettiği görülür. Mecelle’nin, “Hibe bilâ ivaz bir malı âhara temlikdir” şeklindeki tanımında geçen “bilâ ivaz” kaydının da “karşılık şart koşulmaksızın” şeklinde anlaşılması gerektiği, kendisine hibede bulunulan şahsın kendiliğinden bu hibeye mukabelede bulunmasının birinci işlemi hibe olmaktan çıkarmayacağı, fakat başlangıçta karşılık şart koşulursa işlemin hibe olmaktan çıkıp netice itibariyle satım hükmünü alacağı belirtilir.³²⁷ Aşağıda hibe davalarına örnek verilmiştir. Hibe geleneği, geçmişten bugüne kadar İslam toplumlarında uygulanan, karşılık beklenmeyen bağış durumudur. Kişiler kimi zaman alacaklarından feragat ederek borçlu kişilere o parayı hibe ederken, kimi zamansa hayır işlerinde bulunmak için karşılıksız maddi yardımda bulunurlar.

3.2.3.1. Seyyidler ve Hibe Davaları

Eyüp’te Subaşı mahallesinde oturan Hatice Hatun binti Abdullah mahkemede üvey annesi olan Şerife Fatma binti es-Seyyid Allame adındaki hatun hakkında şu ifade de bulunmuştur: “Eşim Feyzullah Çelebi ibni Hasan Efendi’ye borç olarak vermiş olduğum seksen beş kuruş dahi artık benim değil, hepsi üvey annem Şerife Fatma Hatun’un mülk ve hakkıdır kendisine hibe ettim.³²⁸ Davada adı geçen es-Seyyid Allame, Şerife Fatma Hanım’ın babasıdır. Davada Şerife Fatma kendisine ait bütün malını annesine hibe etmektedir.

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Hasan’ın bizzat tanıdığına şahitlik ettiği Fatma binti Ali bin Abdullah, eşi Mehmed Ağa hakkında şöyle demiştir: “Eşim Mehmed Ağa’nın zimmetinde olan 30 bin akçe mehr-i müeccelim 24 bin akçesini de eşime hibe ettim, ancak 6 bin akçe mehrim kalacak. Bunun dışında mülküm olan ve şu an burada bulunan Rus asıllı Ğalçe binti Abdullah adındaki cariyemi eşim Mehmed Ağa’ya 30 bin akçeye sattım. Bu günden sonra evdeki mevcut eşya ve bakır kapların hepsi

³²⁷ Ali Bardakoğlu, Hibe, **TDV, İA**, C. 17, İstanbul: 1998, 421-426.

³²⁸ **ESS**, nr. 15-122, vr. 39/1, 28 Şevval 1116, (32 Ocak 1705).

eşimin mülküdür.”³²⁹ Bu mahkeme celsesinde adı geçen es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Hasan davada eşine mal varlığını hibe eden Fatma binti Ali bin Abdullah isimli hanımı bizzat tanıdığına şahitlik etmektedir. Fatma adındaki kadın malı ile beraber mihrinin büyük kısmını da eşine hibe ediyor. Ayrıca kendisine ait rus asıllı cariye de mahkemede eşine 30 bin akçe karşılığında satıyor.

Kiremitçi Süleyman mahallesinde oturan es-Seyyid Ali Paşa bin el-merhum es-Seyyid Mustafa mahkemede, Mustafa Bey bin Veli adında ki kişi hakkında şöyle söylemiştir: “Kayseri Kara Körükçü mahallesinde bulunan evimi bütün müştemilatı ile beraber Mustafa Bey’e elli kuruşa sattım ve parası olan elli kuruşu Mustafa Bey’e hibe ettim.”³³⁰ Davada es-Seyyid Ali Paşa, Kayseri’de bulunan evini Mustafa Bey adındaki kişiye önce satıp daha sonra da parayı ona karşılıksız bağışladığını mahkemede tasdik ettirmiştir.

Eyüp’te Çavuş Kasım mahallesinde oturan, Emine binti Maksud, mahkemede eşi Kayıkçı Receb bin Mehmed için şöyle demiştir. “Eşim Receb ile oturduğumuz evde bulunan bütün eşyalar ve bakır kapların hepsini kendisine hibe ettim, artık onun mülkü ve hakkıdır.” Emine hanımın talebi ile bu hibe belgesi düzenlenmiştir.³³¹ Bu hibe davasında adı geçen es-Seyyid Abdurrahman bin Ali, Emine binti Maksud isimli hatunu tanıyan ve şahitliğini yapan kimsedir. Bu davada tüm malını eşine hibe eden bir kadına rastlamaktayız. Daha önce Osmanlı’da malların şahsi olduğunu incelediğimiz menzil satışı davalarında belirtmiştik. Bu davada Emine binti Maksud isimli bir kadın kendisine ait bütün eşyalarını, bakır kaplarını eşine hibe ettiğini ve artık onun mülkü olduğunu beyan etmiştir.

3.3. Alım-Satım Yapılan Su Yolu Davaları

Dünyanın başlangıcından bu yana su, insan hayatı için yegâne ve en temel ihtiyaçların başında gelmektedir. İnsanlar gibi tüm canlıların temel ihtiyacı olan suya yakın olmaya dikkat edilmiş ve her dönemde medeniyetler bu yerlere kurulmuştur. Tarihsel sürece bakıldığında sık yapılan göçler, yapılan savaşlar ve nüfusun artışıyla suya erişim problemi ortaya çıkmıştır.

³²⁹ EŞS, nr. 15-123, vr. 45/3, 16 Cemaziyelevvel 1117, (05 Eylül 1705).

³³⁰ EŞS, nr. 15-125, vr. 57/4, 27 Zilkade 1119, (19 Şubat 1708).

³³¹ EŞS, nr. 15-124, vr. 23/3, 17 Rebiülahir 1118, (29 Temmuz 1706).

Dolayısıyla dönemin teknolojileri kullanılarak farklı su yol ve yapıları inşa edilerek temiz suya ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu sebeptendir ki farklı dönemlerde şehrin su ihtiyacını karşılamak maksadıyla yaşanan devrin teknolojisine uygun olarak tesisler kurulmuş ve su sorunu çözülmeye çalışılmıştır. İstanbul’da ilk olarak Bizans döneminde açık ve kapalı sarnıçlar yapılmış, fetihten sonra su yolları ve şebekeler, ortaya çıkmış daha sonrasında ise yani son dönem Osmanlı döneminde su buhar-motor teknolojisiyle iletilen yüksek rakımlı yapılarla inşa edilen su kuleleri şehrin ihtiyacı olan suyu karşılamıştır.³³²

3.3.1. Su Yolu Davaları

Var olan kaynaklardan temin edilen suyun yeterli gelmemesi ve bu kaynakların artan nüfusun gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kalması sebebiyle şehre uzak kaynaklardan su getirilmesi zorunluluk olmuştur. Tıpkı Mimar Sinan’ın iskele başında yapmış olduğu Mihrimah Sultan (1548 yılının Ocak) külliyesinin su ihtiyacı için Bağlarbaşı ve İcadiye’deki suyu toplayıp, künk ve galerilerden oluşan bir su yolu tesis etmesi ile başlayan süreç, sonraki dönemlerde nüfusun artışına bağlı olarak tesis edilen irili ufaklı bir çok su yolları ile devam ettirilmiştir.³³³ İstanbul’un ve özelde Eyüp’ün tarihi gelişimine bakıldığında artan nüfusa paralel olarak, XVIII. yüzyılın ilk yarısında büyük bir ivme kazanan inşa faaliyetleri, şehrin Türk-İslam kimliğini pekiştirdiği gibi, bu nüfusun su gibi temel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik tesislerin inşasının da, geniş kapsamlı ve daha kompleks çözümler ile değerlendirilmesine sebep olmuştur. Bu gereklilik dolayısıyla elimizdeki belgelerde de göreceğimiz üzere gerek devlet adamları olsun gerekse halk olsun su ihtiyacının giderilmesi için su kuyuları kazdırarak evlerine su getirttikleri görülmektedir.

1786 ile 1837 yılları arasındaki “mâ-i lezîz” denilen istisnaî olan su davaları defterleri İstanbul’da Havâss-ı Refîa (Eyüp) Mahkemesi sicilleri arasında bulunmaktadır.³³⁴ 1786 ile 1837 yılları arasında tutulan su davalarına ait kayıtlar istisnaî bir durum olarak değerlendirilmiştir. Ancak elimizdeki Havâss-ı Refîa (Eyüp) Mahkemesi sicilleri

---

³³² Devrim İsenkul, **Terkos Su Yoluna Ait Yapılar**, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Mimarlık Anabilim Dalı, Mimarlık Tarihi ve Kuramı Programı, İstanbul: 2019, 13.

³³³ Yener Kaya, **Tarihi Atik Valide Su Yolunun Hidrolojik ve Hidrojeolojik Açından İncelenmesi**, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı Hidrolik Programı, İstanbul: 2016, 2.

³³⁴ Uğur, a.g.m. 8-11.

kayıtları, su davalarının bu tarihlerden yetmiş yıl öncesinde de tutulduğunu göstermektedir. Burada su yolu davalarına birkaç örnek vereceğiz.

İstanbul'da İmam Ali Mahallesi sakinlerinden Gani Bey bin Mehmed mahkemede Rumeli Kazaskeri olan Mehmed Efendi bin el-merhum es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi ile ilgili şu ifadede bulunmuştur. Dedesi Mestan Çavuş'un, Havass-ı Refia kazasına tabi su yolu köylerinden Cebeci köyü ile umumi yol bitişiğinde bulunan ve kimsenin mülkü olmayın yerde birçok kuyu kazdırıp kanallar ile topladığını ifade eden Gani Bey, merhum Sultan Süleyman Han hazretlerinin mazul kemeri yakınlarında bulunan su yoluna, mütevellisinin izniyle kattığını, vefatından sonra oğlu Mehmed Beşe'ye, ondan da kendisin intikal ettiğini açıklamıştır. Zimmetinde mülkü olup kendisine ait olan mecra ve kanalların, 4 sehminden bir sehmi akarsu olarak yarım masura suyu el-Hac Bektaş adlı şahıs 220 kuruşa alıp mülkü yaptığını belirtmiştir.³³⁵ Bu kararda, Rumeli Kazaskeri olan Mehmed Efendi, es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi'nin oğludur.

İstanbul'da Keçeci Piri Mahallesinde oturan merhum Sultan Beyazid Han Veli Vakfı su yolcuları Ser Bölüğü Abdurrahman Ağa bin Süleyman mahkemede İstanbul'da Mahmud Paşa mahallesinde es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Mehmed'in hakkında söz alarak, Havass-ı Refia kazasına tabi Çavuş köyünde Balıklı Sudan Çavuş köyüne giden dereye bulunan ve merhum Şaban Ağa bin Mustafa Ağa evkafına müteveli olan Mehmed Ağa'nın kendi maliyla kazdırdığı kuyulara yakın bir yerde, 9 adet baca ve yer altından lağım lar ile topladığı suyu, 1420 adet ve künk ile Mehmed Ağa'nın inşa ettiği lağıma kendi izni ve bilgisi ile kattığını belirtmiştir. Abdurrahman Ağa, bu suyu oradan da merhum Sultan Beyazid Han Veli suyunun baş lağıma, mütevellisinin izni ile birleştirip kanal ve su yollarına tabi olarak, kanal hakkından başka mülkü olan iki masura su kanalı ve su yollarından belli bir miktar hissesiyle es-Seyyid Mehmed'e 5 kuruş karşılığında satıp, parasını aldığını ifade etmiştir.³³⁶ Bu davada adı geçen es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Mehmed alıcı konumundadır.

³³⁵ EŞS, nr. 15-121, vr. 51/17 Muharrem 1115 (23 Mayıs 1703). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-123, vr. 65/1, EŞS, nr. 15-130, vr. 35/1.

³³⁶ EŞS, nr. 15-128, vr. 71/1, 13 Rebiülahir 1124 (20 Nisan 1712) Benzer dava: EŞS, nr. 15-133, vr. 66/1.

Bir diğerk davada Su nazırı olan Avcı Hüseyin Ağa bin Ömer ve ser bölükler ile Havass-ı Refia kazasına tabi Benden Tepe, Karfe ve Ayapa köyleri arasında İbrahim Hanzade tarlası içinde bulunan su lağımina Mevlana es-Seyyid Abdullah Efendi gönderilmiştir. İstanbul'da Sultan Beyazid Hamamı yakınlarında bulunan Merhum Davud Ağa sebilinin mütevellisi olup İstanbul'da Abdal mahallesinde oturan Mehmed Efendi bin Receb, su nazırının karşısında sorununu şu şekilde anlatmıştır: Su lağımı mütevellisi olduğu merhumun çeşmesine akan suyun lağımı olup zamanla tamir edilmemiştir. Halkalı suyu tabir edilen adı geçen lağımın miri lağım olmak üzere merhum Sultan Süleyman kubbesinden yeri eski su nazırı zamanında ilhak etmeleriyle su yolcular kudemasından olup bu hususa tam olarak vakıf olan kişilerden sorulmuştur. Bahsedilen lağımdan hâsıl sudan önceki gibi Sultan Süleyman Kubbesi'ne ilhak ve adı geçen çeşmeye akıtmak istemiştir. Su nazırı cevabında bahsedilen lağımın, Halkalı lağımı olmak üzere Sultan Süleyman Kubbesi'nden ayırıp Halkalı suyuna eski nazır zamanında ilhak olduğunu ifade etmiştir. Adı geçen lağımdan gelen suyu önceki gibi Sultan Süleyman Kubbesi'ne katarak merhumun İstanbul'daki çeşmesine akması karar verilmiştir.³³⁷ Bahsi geçen su davası için Mevlana es-Seyyid Abdullah Efendi olay yeri incelemesi için gönderilmiş olan mahkeme görevlisidir.

Hasköy Abdüsselam Mahallesinde çeşme yapmak isteyen mahalleliler, bazı kişilerin buna engel olması üzerine şikâyetçi olmuştur. Suya ihtiyaçlarının bulunduğunu belirten şikâyetçiler, el-Hac Süleyman Ağa isimli bir hayırseverin Abdüsselam Camii Şerif yakınlarında yeni bir çeşme yapıp, birçok kuyular kazdırıp bu çeşmeye akıtığında 6 kişinin haksız bir şekilde çeşmenin akmasına karşı koyduğunu iddia etmişlerdir. Bunun üzerine haklarındaki şikâyeti sorulan kişiler daha önce yapılan su keşfinde kendilerine belge verildiğini, şikâyetçilerin açmak istediği su kuyusunun kendi kuyularına zarar vereceğini ifade etseler de, kuyuların zarar görmeyeceği kendilerine bildirilmiştir.³³⁸ Mahalleye çeşme yapılmasına engel olan kişilerin men edilmesine yönelik açılan bu davada es-Seyyid Mehmed Ağa bin Mustafa şikâyetçiler arasında yer almıştır. Bir hayırsever eliyle ihtiyaçları olan suyun temini için kuyu açmak istemektedir. Kendilerine verilen belgeyle çeşme yapmak için girişimde bulunan mahalle sakinleri, aynı yerde kendilerine ait su kuyusu bulunan altı kişinin engellemesiyle karşılaşmıştır.

³³⁷ EŞS, nr. 15-133, vr. 20/5, 22Rebiülevvel 1126 (07 Nisan 1714).

³³⁸ EŞS, nr. 15-124, vr. 60/2, 28 Receb 1118 (05 Kasım 1706).

Aralarında es-Seyyid Mehmed Ağa'nın da bulunduğu mahalle sakinleri bu kişilerin engellemesinden şikâyetçi olmuştur. Mahkeme heyeti de haklı olduklarına kanaat getirmiştir.

Büyükçekmece nahiyesine bağlı Eskice köyünde bulunan es-Seyyid İsmail Ağa'nın çiftliğinde gerçekleşen mahkemede Sultan Bayezid Han Veli Evkafı mütevellisinin vekili olan Ahmed Ağa bin Ramazan'dan köylüler şikâyetçi olmuştur. Ahmed Ağa'nın çiftliğinin yanından köylülerin yolunun geçtiğini belirterek, köy yakınlarında herkesin istifadesi için kazılmış kuyudan yalnız kendisinin istifade etmeyi düşündüğünü ve köylülerin kullanmasına mani olduğunu dile getirmişlerdir. Bu nedenle köylüler Ahmed Ağa'nın men edilmesini talep etmişlerdir. Köylülerin şikâyetleri kendisine sorulan Ahmed Ağa, yolu kullanmalarına müdahale etmediğini, istifade ettikleri kuyudan da su almalarına müdahale etmeyeceğini bildirmiştir.³³⁹ Dava es-Seyyid İsmail Ağa'nın çiftliğinde gerçekleşirken, kendisi de muhakeme heyeti içinde yer almıştır.

Elimizdeki belgelerde seyyidlerin kimi zaman evlerine veya yaşadıkları yerleşim birimine su yolu yaptırmak için çalıştıkları görülmektedir. Bu nedenle daha önce yapılan su yollarını satın aldıklarını da görüyoruz. Ayrıca kimi davalarda mahkeme görevlisi olan seyyidlerin anlaşmazlıkları çözmek için bilirkişi olarak görev aldıklarını göze çarpmaktadır. Üzerinde ihtilaf bulunan su kuyularını incelemeye gelen ve keşif yapıp seyyidler, belgelere dayanarak hakkaniyetli karar vermişlerdir.

---

³³⁹ EŞS, nr. 15-118, vr. 44/1, 6 Safer 1114 (02Temmuz 1702).

Tablo 8: Su Yolu ve Hüccet Davalarında Seyyidlerin Rollerini.

SEYYİDİN DAVADAKİ ROLÜ	DAVA SAYISI
Seyyidin hüccet davasında mahkeme görevlisi olduğu davalar	2
Seyyid'den su keşfi yapması istenen davalar	1
Seyyidlerin su yolu yapmak istediği davalar	4
Seyyidin su yolunu sattığı davalar	3
Su yoluna seyyidin müşteri olduğu davalar	2
Seyyidin olay yeri inceleme görevlisi olduğu davalar	1
Seyyidin şikâyetçi olarak bulunduğu davalar	1
Seyyidin çiftliğinde gerçekleşen davalar	1
TOPLAM	15

3.4. Seyyidler ve Meslekleri

Seyyidlerin mesleklerini konu edinen bu bölümde Seyyidler arasında şeyhülislam, vezir, kadı, müderris, şeyh ve imam gibi meslek gruplarından olanların yanı sıra çiftçi, tüccar, vakıf görevlisi veya herhangi bir işe sahip olmayan kişiler de mevcuttur. Burada elimizdeki kayıtlarda bahsi geçen seyyidlerin mesleklerinden bazıları buldukları dava konularıyla birlikte ele alınmıştır.

Seyyidlerin mesleklerine baktığımız zaman, birçok iş kolunda yer aldıklarını görmekteyiz. Seyyidler doğuştan kazandıkları statünün muhtevasına uygun olarak, imam, şeyhülislam gibi ilmiye görevlerin yanı sıra, esnaf olarak zanaat da edinmişlerdir. Ekonomik ve ticari hayata katkı sunan seyyidler, halkın ihtiyacı olan mal, gıda ürünlerinin karşılanmasına üretici ve satıcı olarak fayda da bulunmuştur. Bununla birlikte, birçok vakıf içerisinde kurucu, mütevellî ve mütevellî heyetinde yer alarak sosyal ve toplumsal hayatta aktif rol almışlar. Bu duruma seyyidlerin, içinde yaşadıkları topluma hizmet etme gayesinde olduklarının bir göstergesidir denilebilir.

Seyyidlerin ekonomik durumlarına göz attığımız zaman birçoğunun maddi durumunun iyi olduğunu, kendilerine sağlanan hakların ekonomik refahlarını sağladığına şahitlik etmekteyiz. Bununla birlikte belgelerde maddi durumu kötü olan seyyidleri de

görmekteyiz. Ayrıca Ek-5'deki tablo, "Seyyidlerin hepsinin ekonomik durumu iyidir" anlayışının, genel itibariyle geçerli olmadığını bir kez daha göstermektedir.³⁴⁰

3.4.1. Beytülmal Eminliği Yapan Seyyidler

Beytülmalın teşkilatlı bir mali kurum olarak ortaya çıkışı birçok araştırmacı tarafından Hz. Ömer devrine nisbet edilmekteyse de onu gerek bir fiziki mekân gerekse mali bir kurum olarak İslâm devletinin ilk kuruluş yıllarına, Hz. Peygamber'in Medine dönemine kadar götürmek mümkündür. Kelime anlamı "mal evi" olan beytülmal bir terim olarak devlete ait malların muhafaza edildiği fizikî mekânı ifade ettiği gibi devlete ait taşınır taşınmaz malların bütünü ve bunların idaresiyle ilgili hukukî kurumu da ifade etmektedir. Bu geniş anlamıyla beytülmal, devlete ait her türlü mal varlığının ve gelirlerin toplandığı, harcamaların yapıldığı, haklara ve borçlara ehil bağımsız bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Osmanlılar'da beytülmal "devlet hazinesi" anlamında kullanılmışsa da bu tabir daha sonra yerini hazine veya hazîne-i âmire terimlerine bırakmıştır. Ebüssuûd Efendi bir fetvasında, "*Memâlik-i mahrûsenin arazisi beytülmal için hiyâzet olunmuş arâzî-i harâciyyedir*" derken beytülmal tabirini genel anlamıyla kullanmıştır. İslâm devletinin malî yapısının temelini oluşturan beytülmal çeşitli vergiler ve diğer gelirlerle beslenmekte ve bunlar belirli harcama kalemlerine sarfedilmektedir. Zaman içinde bu gelir ve giderlerde farklılıklar doğmuş bulunmakla birlikte yine de hiçbir dönemde değişmeyen gelir ve gider kalemleri söz konusu olmuştur.³⁴¹ Aşağıda beytülmal adına el konulan mallar davalarına örnek verilmiştir.

3.4.1.1. Beytülmal Adına Mallara El Koyma

Zeynep Hatun Mahallesi sakinlerinden olan Mustafa Beşe ibni Mehmed, Havass-ı Refîa kazasına tabi Çiçek Çiftlik adıyla bilinen yerde Sadrazam Rami Mehmed Paşa'nın bostanında kiracı iken ölen Kosta adındaki zimminin bilinen bir varisi olmadığından terekesinin Beytülmal adına İstanbul'da Beytülmal memuru olarak emaneten el koyan ve senetli ispatlı borçlarını da ödemeye yetkili olan es-Seyyid Mahmud Ağa bin Mehmed'i dava etmiştir. Elli kuruşunu Kosta'ya borç olarak verdiğini ve hayatta iken Müslümanların şahitliğinde bunu ikrar ettiğini, fakat yaşamını kaybedince borcu ödeyemediğini dile getiren Mustafa Beşe ibni Mehmed, bu alacağının terekeden tahsil

³⁴⁰ Mahkeme kayıtlarında seyidlerin sahip olduğu meslekler için **bkz: Ek-5.**

³⁴¹ Mehmet Erkal, Beytülmal, **TDV, İA**, C. 6, İstanbul: 1992, 90-94.

edilmesini istemiştir. es-Seyyid Mahmud Ağa da Kosta'nın terekesine emaneten el koyduğunu kabul etmiştir. Fakat adı geçen borcu inkar edince davacıdan iddiasını ispat etmesi istenmiştir. İddianın sahibi olan Mustafa Beşe ibni Mehmed şahitlerini dinleterek alacaklı olduğunu ispat etmiştir. Mahkeme Beytülmal görevlisinden bu borcun ödemesine karar vermiştir.³⁴² Bu kararda adı geçen es-Seyyid Mahmud Ağa bin Mehmed Beytülmal memuru olup bu dava kendisine karşı icra edilmiştir. Davadan anlaşılacağı üzere Osmanlı topraklarında ölen herhangi bir kişinin bilinen varisi olmadığı takdirde terekesine Beytülmal adına el konulmaktadır.

Eyüb'te Rami Paşa çiftliği yakınlarında oturan Abdullah Çelebi bin Mehmed isimli kişi mahkemede Haslar Subaşı, Beytülmal ve kayıp malların zaptına memur olup koyunlara kayıp mal olduğu düşüncesiyle emaneten el koyan es-Seyyid Mahmud Ağa bin es-Seyyid Ahmed'i dava etmiştir. Ahmed Çelebi,200 baş koyunun kendi malı olduğunu, davanın görüldüğü esnada orada bulunmayan Stefan adındaki çobanın koyunları güderken, Müslümanların şahitliğinde Stefan'dan teslim aldığını belirtmiştir. Yanlarında bulunan Petro'nun oğlu İstanço isimli zimminin eline teslim ettiğini, ancak Mirahor köyünün sınırında güderken adı geçen Stefan'ın Rumeli tarafına koyun satın almak üzere giderken onu gören zâbitin, kayıp mal düşüncesiyle kendi koyunlarına el koyduğunu ve mülkü olan koyunların kendisine teslim edilmesini istemiştir. es-Seyyid Mahmud Ağa bin es-Seyyid Ahmed adı geçen koyunlara el koyduğunu kabul etmiş fakat davacının mülkü olduğunu inkar etmiştir. Mahkeme davacı Ahmed Çelebi'den iddaisini ispat etmesini ister. Müddei şahitlerini dinleterek davasını ispat edince koyunların kendisine teslimine karar verilmiştir.³⁴³ Bu kararda adı geçen es-Seyyid Mahmud Ağa bin es-Seyyid Ahmed yitik koyunlara Beytülmal adına emaneten el koyan Beytülmal emindir. Osmanlı Hukuk Sistemi'nin işleyişinin muazzam örnekleri olan bu davalar şunu açıkça gösteriyor ki Beytülmal emini gibi bir görevli karşısında halk mağdur edilmiyor ve devlet görevlisine karşı hakkını arayabiliyordu. Dava açan kişi haklı olduğu takdirde de hakkı kendisine teslim ediliyordu.

Eyüp'te oturan Mehmed Beşe bin Mustafa adındaki kişi Nişancı Paşa Mahallesinde oturan es-Seyyid İsmail bin Mehmed'e dava açıp: Ümera ve rüesadan Hasan Paşa'ya bağlı olan yerlere sahip olan kardeşim Süleyman bin Mustafa 1117 (1705-1706)

³⁴² EŞS, nr. 15-123, vr. 23/2, 25 Rebiülevvel 1117 (17 Temmuz 1705).

³⁴³ EŞS, nr. 15-122, vr. 26/7, 20 Recep 1116 (18 Kasım 1704).

senesinde vefat ettiğinden es-Seyyid İsmail'in kayyum olarak atanmıştır. Kassam defterinde yazılı olan hisseyi aldığını belirtmiştir. Daha sonra es-Seyyid İsmail bin Mehmed'in Beytülmal emini olarak emaneten el koyduğunu dile getirmiştir. Talep üzerine Mehmed Beşe bin Mustafa'nın terekeden payına düşen hissesini teslim etmiştir.³⁴⁴ Bu kararda adı geçen es-Seyyid İsmail bin Mehmed Beytülmal emini olmakla emaneten ol koymuş olduğu Mehmed Beşe bin Mustafa adındaki kişinin terekeden payına düşen hissesini teslim etmiştir.

Rumeli vilayetinden Gerbenş kazasına tabi İsyatya isimli köyde sakin Mihail isimli zimmi tarafından vekâlet iddia eden Yani isimli bir başka zimmi, mahkemede vefat etmiş Nikola'nın Eyüp Sultan'da Çömlekçiler sokağında mezarcı dükkânı adıyla bilinen dükkânda bulunan aletler ve eşyalara Beytülmale ait olmak zannıyla el koymuş olan Haslar Zabiti es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac Mustafa'ya dava açmıştır. Adı geçen dükkânda mevcut olan bütün eşyalar ve alet-edavatın Nikola'nın mülkü olduğunu söylemiştir. 1117 (1705 Ekim-Kasım) senesinin Receb ayında vilayetine gideceğinden İstanbul Bahçekapı'sında kirası altında olan dükkânda mevcut eşya ve aletlerini adı geçen Mezarcı oğlu dükkânında olan bütün eşya ve aletleri kendisinin mülkü olduğunu ifade etmiştir. Burada destkâri (elleri ile para kazanan işçi) olan zimmiler öldüklerinde ve yahut başka diyara gittiklerinde bütün eşya ve aletleri almaya ve senetli borçlarını ödeyip mirasın fazlasını ona ulaştırmaya kendisini vekil tayin ettiğini belirtmiştir. Adı geçen dükkânda destkâri olan oğlu Franko öldüğünden dükkânda olan bütün eşya ve aletlerin Franko'nun mülkü ve mirası olmayıp Beytülmale ait olmak üzere zapt eden es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin kendisine teslim etmesini istemiştir. es-Seyyid Mehmed Çelebi'ye bu durum sorulunca, cevabında adı geçen dükkânda bulunan bütün eşyaların, Beytülmale ait olmak üzere el koyduğunu söylemiş fakat adı geçen kimsenin vekâlet iddiasını inkâr etmiştir. Davacıdan iddiasına açıklık getirecek deliller istenince İstanbul Bahçekapı Bursa tekkesinde imam olan Abdullah Efendi bin Mehmed, Şeyh Mehmed Geylani mescidinde müezzin olan Abdürrahman Halife bin Sadık ve adı geçen mahallede oturan el-Hac Ramazan isimli kimseler şahitlik yapmışlardır. Her biri Eyüp Sultan'da Çömlekçiler sokağında mezarcı dükkânı diye bilinen kiralık dükkânda mevcut olan bütün eşyalar ve aletlerin Mihail adındaki zimminin mülkü olduğunu beyan etmişlerdir. Mahkeme tarafından es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin el koyduğu eşyaları adı

---

³⁴⁴ EŞS, nr. 15-125, vr. 28/2, 25 Recep 1119 (22 Ekim 1707).

geçen vekile teslim etmesine karar verilmiştir.³⁴⁵ Davada es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac Mustafa tarafından Beytülmal adına el konulmuş olan mallara yapılan itiraz ve dinlenen şahitlerle yanlış anlama düzeltilip mallar Dimo adındaki Nikola'nın vekiline teslim edilmiştir.

Haksız yere sahip çıktığı malı teslim davasında adı geçen es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa, Fatma Hatun ibneti el-Hac İbrahim'in vekilin şahitliğini yapmaktadır. Beytülmal Memuru olan Halil Çelebi bin İbrahim isimli kişi, Eyüp Nazperver Mahallesinde bir berber ve attar dükkânlarını sahibi Sultan Hatun'dan sonra kendisine miras kaldığını zannederek haksız bir şekilde sahiplendiğini, ancak daha sonra bu mülkün Fatma Hatun ibneti el-Hac İbrahim'e ait olduğunu öğrendiğini ifade ederek evi Fatma Hatun'a teslim etmiştir.³⁴⁶

Kayıp olan çobanın koyunlarına karyum atanmasına dair olan bu davada es-Seyyid Mahmud Ağa ibni Ahmed, Haslar zabiti olarak beytülmal adına koyunlara el koymuştur. Edirnekapı dışında koyun güderken kaybolan Balaban veledi Dimi veledi Niko isimli kişiye ait 115 baş koyunun kaybolma ihtimali bulunması üzerine, Haslar zabiti es-Seyyid Mahmud Ağa ibni Ahmed, dindar ve güvenilir bir isim olan imam Abdullah Efendi ibni Ahmed'in karyum olarak tayin edilmesini talep etmiş ve bu isteği uygun bulunmuştur.³⁴⁷

Eyüp el-Ensari'de Sofular mahallesinde oturan ve yakın zaman önce vefat eden Kasap Halil Beşe bin İbrahim'in görünürde eşi Ayşe binti Abdülaziz'den başka varisi olmadığından terekesinin dörtte biri Ayşe'ye, geri kalanı da Beytülmal'a kalmıştır. Beytülmal amirinin vekili olan es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni el-Hac Mustafa'nın talebiyle yazılmış tereke kayıtlara geçmiştir.³⁴⁸ Bu kararda adı geçen es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni el-Hac Mustafa beytülmal amirinin vekilidir. Bu karar, kişinin görünürde varis olarak çocukları yoksa ve tek mirasçısı eğer eşi ise malının bir kısmının yasal varisçisine, geri kalanının da Beytülmal'a kaldığını ayrıca bir kısmının masraf olarak terekeyi hazırlayan kişilere verildiğini göstermektedir.

---

³⁴⁵ EŞS, nr. 15-128, vr. 29/4, 15 Zilhicce 1123 (24 Ocak 1712).

³⁴⁶ EŞS, nr. 15-129, vr. 93/2, 4 Şaban 1122 (28 Eylül 1710).

³⁴⁷ EŞS, nr. 15-123, vr. 21/4, 20 Rebiülevvel 1117 (12 Temmuz 1705).

³⁴⁸ EŞS, nr. 15-119, vr. 62/3, 23 Recep 1113, (13 Aralık 1702). Benzer davalar: EŞS, nr. 15-119, vr. 63/1, EŞS, nr. 15-126, vr. 08/5, EŞS, nr. 15-126, vr. 52/1, EŞS, nr. 15-128, vr. 70/5, EŞS, nr. 15-133, vr. 66/2.

3.4.2. Mültezimlik Yapan Seyyid

İstanbul Sultan Ahmed Han Cami-i yakınlarındaki Çukur Çeşme yanında es-Seyyid Mustafa Ağa ibni Ramazan, mahkemede Eyüp Koca Kasım Paşa mahallesinde oturan Bektaş Ağazade Murad ile Murad Ağa'nın Anadolu'da Suğla ve Menteşe sancaklarında Cine kazası gibi başka yerlerde de mutasarrıf oldukları zaman zeametlerinde olan 1113 (1702), 1114 (1703) ve 1116 (1705) senelerini 500 kuruştan 2 bin kuruşa es-Seyyid Mustafa Ağa ibni Ramazan'a iltizam ettiklerini ve her sene 100 kuruşa teslim ettiklerinden 1116 (1705) senesinden sonra bedel-i iltizam çıkmadığını ifade etmiştir. Murad Ağa'dan önce tertip edilenleri talep ettiklerini, sonra dava açtıklarını söylemişlerdir. Murad Ağa'da adı geçen zeametın aşar-ı şer'iyye ve rüsum-u örfiyesinden dile getirilen paranın tamamını aldığını söylemiştir. Aralarında çekişmeler yaşansa da arabulucuların devreye girdiğini, Murad Ağa ile 100 kuruş üzerine anlaşmalarını ve davadan vazgeçtiğini ifade etmiştir. es-Seyyid Mustafa anlaşmanın karşılığı olan 100 kuruşu 1118 (1707) Mart ayı başından, sene sonuna kadar toplam 360 kuruşa iltizam olarak kendisine verildiğini ve bu miktarı kabul ederek aldığını belirtmiştir.³⁴⁹ Bu kararda ismi geçen es-Seyyid Mustafa Ağa ibni Ramazan iltizam alan kimsedir.

3.4.3. Subaşı, Yitik ve Kaçak Zaptı Memurluğu

İstanbul gümrüğüne bağlı haslarda Subaşı, yitik ve kaçak zaptına memur olan es-Seyyid Abdullah Çelebi ibni Ahmed, sahibi çıkıncaya kadar kendisine emanet edilen Gürcü asıllı Yusuf isimli köle için nafaka talep etmiştir. Yapılan soruşturma neticesinde hadisenin doğru olduğu anlaşılmış ve her gün için on akçe verilmesine karar verilmiştir.³⁵⁰ Kaçak köle nafaka davasında, adı geçen es-Seyyid Abdullah Çelebi ibni Ahmet İstanbul gümrüğü haslarında subaşı, yitik ve kaçak köle zaptına memurdur.

3.4.4. Haslar Subaşılığı ve Vekilliği

İstanbul Eyüp'te Eğri Kapı dışında kalan Cebeci Başı mahallesinde bulunan Kuyucu Başı Ömer Ağa bostanında bahçıvan olan Gavril adındaki zimmi, bir Müslim kimse ile tartışıp onu kovmuştur. Şahıs bostan kapısından içeri girip kuyuya düşerek boğulunca Gavril olaydan sorumlu tutulmuştur. Haslar Subaşı zabiti olan vekili es-Seyyid Abdullah ibni el-Hac Ahmed'in emri ile olay yeri incelemesi için Mevlana Arif

³⁴⁹ EŞS, nr. 15-124, vr. 80/7, 4 Zilkade 1118, (07 Şubat 1707).

³⁵⁰ EŞS, nr. 15-124, vr. 21/6, Yevmis-Sani Rebiülahir 1118,(14Temmuz 1706). Benzer dava: EŞS, nr. 15-125, vr. 109/4.

Mehmed Efendi gönderilmiştir. O da zabıt es-Seyyid Abdullah ibni el-Hac Ahmed ile olay yerine gidip kuyudaki adamı çıkarıp keşif ve muayene etmiştir. Şahsın gövdesinde yara bere olmayıp boğularak öldüğü anlaşılmıştır. Yapılan soruşturma neticesinde olayın Gavril'in anlatıldığı gibi cereyan ettiği anlaşılmıştır.³⁵¹ Bu kararda adı geçen Haslar Subaşı vekili es-Seyyid Abdullah ibni el-Hac Ahmed mahkeme tarafından keşif yapmaya görevlendirilen kimsedir. Bu davada Haslar Subaşı vekili es-Seyyid Abdullah ibni el-Hac Ahmed kuyuya düşen kişinin cinayet sonucu mu yoksa kaza mı olduğunu incelemek için Kuyucu Başı Ömer Ağa bostanına gönderilmiş ve yapılan incelemeler sonucu ölümün kaza sonucu olduğunu kaydedip kararı mahkemeye götürmüştür.

Bu keşif Haslar Subaşısı olan es-Seyyid Mahmud Çelebi ibni el-Hac Ahmed tarafından görülmüştür. Olay yeri incelemesi yapmak üzere mahkeme tarafından Mevlana Abdullah Efendi ibni Mehmed gönderilmiştir. Mahkeme ilgili kişilerle beraber Yedi Kule Yeniçeri odalarına bağlı olan birinci bölüğün fırkasından öldürülmüş olan İbrahim Beşe'nin hayatını kaybettiği yerde görülmüştür. Bu mahkemede merhumun mirasının, eşi Ayşe binti Ali adlı hatun ile babası Halil bin İbrahim ve annesi Ayşe binti Abdullah'a kaldığı anlaşılmıştır.³⁵² Bu kararda, Haslar Subaşısı olan es-Seyyid Mahmud Çelebi ibni el-Hac Ahmed fermanı mahkemeye tebliğ eden kimsedir. es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid Mustafa adlı kimseler ise olay yeri incelemesinde ve miras dağılımında mahkeme görevlisidir. İbrahim Beşe'nin kim tarafından öldürüldüğüne dair bilgi yoktur.

3.4.5. Olay Yeri Keşfinde Mimar Olarak Görevlendirme

İncelediğimiz bu dava da Mimar Ağa keşif için Mevlana Hüseyin Efendi'yi görevlendirmiştir. O da Hassa mimarlarından Mehmed Halife ibni Abdullah ile es-Seyyid Şaban Çelebi ibni Mahmud ve Eyüp'te Aşçıbaşı Mahallesinde vakıf evine gidip adı geçen mahallede bulunan mescidin müezzini Ahmed Halife bin Mustafa, evin tamiratı için görüşlerini şu şekilde açıklamıştır. "Evin kendi tasarrufunda olduğunu, ancak zamanla harap duruma düştüğünü ve oturulacak durumda olmadığından eksiklerini 4200 akçeye yeniden yaptırdığını belirtmiştir." Yapılan masrafın tespit edilmesini ve kendisine ödenmesini istemiştir. Adı geçen mimarlar Hasan Çelebi'nin

³⁵¹ EŞS, nr. 15-123, vr. 43/3, 12 Cemaziyelula 1117 (01 Eylül 1705).

³⁵² EŞS, nr. 15-123, vr. 59/1, 17 Recep 1117 (04 Kasım 1705).

tamir için yaptığı masrafı 13660 akçe olarak belirlemişlerdir.³⁵³ Bu davada seyyidin bir mimar olarak inceleme heyetinde yer aldığına şahitlik etmekteyiz. Yine şartlı verilen ve vakıf malı olan mülkün onarımı için yapılan harcamanın talep edildiği bu dava dikkati çeken konulardan birisi ise, yapılan her çalışmanın kayıt altına alınmasıdır. En küçük tamirat ve masraf heyet tarafından tespit edilerek, vakıf malını onaran kişiye maliyeti her ne kadar ise vakıf tarafından ödenmiştir. Gördüğümüz üzere buradaki vakıf kuruluş amacına hizmet ederken masraflar titizlikle kaydedilmiş ve vakıf bütçesinin korunması sağlanmıştır.

Hassa mimarlarından es-Seyyid Mustafa Halife ibni Eyyub, Eyüp Takyecibaşı Mahallesinde merhum Bostan-zade'nin kerimesi (isim belirtilmemiş) kadının ulemanın kullanması için tahsis ettiği eve gitmiştir. Vesikanın sonunda isimleri yazılı olan şahitler huzurunda Mutasarrıf olan Halil Efendi ibni Mustafa, eve yaptığı giderlerin ne kadar olduğunun bilirkişi tarafından tespit edilmesini istemiştir. Adı geçen mimar, vakıf arsası üzerine yapılan evin inşaat giderlerini tek tek hesaplayıp toplam olarak altı bin beş yüz elli akçeye yapılabileceğini bundan daha az bir masrafla işin içinden çıkılamayacağını söylemiştir.³⁵⁴ Bu davada es-Seyyid Mustafa Halife ibni Eyyub mimar olarak keşif heyetinin içinde bulunmaktadır. Vakıf mülkünü onaran mutasarrıfın giderlerinin karşılanmasını istediği davada, mahkeme heyeti keşif için gönderdiği heyetin içerisinde mimar olan bir Seyyid görevlendirmiştir.

3.4.6. Mahkeme Görevlisi Olan Seyyidler

3.4.6.1. Ölüm Raporu Yazımı

Mustafa bin Hüseyin bin el-Hac Mustafa'nın ölüm raporunun düzenlenmesi için mahkeme tarafından Mevlana es-Seyyid Abdullah Efendi görevlendirilmiştir. Kastamonu sancağına bağlı Belviran köyünden olan ve İstanbul'da Has Ahır neferatından olup köprü önünde boğularak vefat eden Mustafa bin Hüseyin bin el-Hac Mustafa'nın amcasının oğlu Mustafa bin el-Hac Ali kurulan mahkemede söz alıp boğulan kişinin amcası olup, beygir ile suya girip boğularak vefat ettiğini belirtip, keşif ve defin için izin talep etmiştir. Boğulan kişinin azalarına bakılınca yara eseri olmadığı görülüp boğularak vefat ettiği anlaşılmıştır.³⁵⁵ Bu kararda adı geçen Mevlana es-Seyyid Abdullah Efendi ölüm raporu düzenlemek için gönderilmiştir. Dava, suda boğulup ölen

³⁵³ EŞS, nr. 15-127, vr. 40/3, 30 Rebiülevvel 1122 (29 Mayıs 1710).

³⁵⁴ EŞS, nr. 15-123, vr. 14/1, 15 Sefer 1117 (08 Haziran 1705).

³⁵⁵ EŞS, nr. 15-133, vr. 39/5, 1 Cemaziyelahir 1126 (14 Haziran 1714).

Mustafa bin Hüseyin bin el-Hac Mustafa'nın, emmi-zadesi Mustafa bin el-Hac Ali tarafından olay yeri keşfi ve defin işlerinin halledilmesi için açılmıştır.

3.4.6.2. Kefalet Senedi Yazımı İçin Gönderilen Seyyid

Kefalet senedi davasının yerinde yazılması için Mevlana es-Seyyid Ahmed Efendi görevlendirilmiştir. Mevlana es-Seyyid Ahmed Efendi, Havass-ı Refia Mahmud Ağa mahallesinde bulunan Abdullatif Efendi bin Ali adındaki kişinin evine gitmiştir. Adı geçen Abdullatif Efendi Koyunzade Mahallesi imamı olup Mahmud Ağa mahallesinin avarızına ve para vâkifinin mütevellisi olan İbrahim Hanzade Ali Bey tarafından Kaimmakam-ı müteveli olan Ahmed Efendi bin Mehmed'in hakkında şöyle demiştir. "Bundan önce adı geçen vakfın mallarına Kaimmakam-ı müteveli olan Mustafa Efendi ibni Mehmed adı geçen vakfın malından yüz kuruşu kendi masrafına harcamış sonra vefat etmiştir. Belgenin yazılış tarihinden beş sene önce ben yerine Kaimmakam-ı müteveli olduğum cihetten adı geçen merhumun mirasından bu borcunu dava ile terekesinden talep ettim. Yetmiş kuruşu alıp kendi masraflarıma harcadım. Şimdi bu yetmiş kuruş ile belgenin yazılış tarihinden bir sene tamamına kadar onu on bir buçuk hesabı üzerime iltizam olunan on kuruş kâr ile toplamda seksen kuruş zimmetimde vakfa olan borcum olup halen zimmetinde olan on kuruşu dahi almayı taahhüt eyledim." Hüseyin Çelebi ibni Ali ve Süleyman Çelebi ibni Ali isimli kimseler Ahmed Efendi hakkında her biri söz alıp; "Adı geçen yetmiş kuruş ile iltizam olunan on kuruş ki toplam seksen kuruşun kırk kuruşuna her birimiz kefil olduk. Bu ifadelere dayanarak mahkeme belgesi düzenlenmiştir.³⁵⁶ Kararda adı geçen Mevlana es-Seyyid Ahmed Efendi mahkeme tarafından olay yerine gönderilmiştir. Davada hem bir önceki hem de ondan sonra müteveli kaymakamlığı yapan kişilerin para vakfından kendileri için para aldıkları görülmektedir. Alınan para için birinin terekesinden para geri alınırken diğerin ise bir sene sonuna değin faiziyle ödeyeceği görülmektedir. Parayı ödeyeceğine dair Hüseyin Çelebi ve Ahmed Efendi kefil olmaktadır. Eski müteveli kaymakamı bile olsa parayı ödeyeceğine dair kefil göstermekte ve bunu faiziyle ödeyeceğini tasdik ettirmektedir. Mevlana es-Seyyid Ahmed Efendi'de bu olayı yerinde takip etmesi ve mahkemeye kararı bildirmesi için olay yerine kadı tarafından gönderilmiştir.

---

³⁵⁶ EŞS, nr. 15-127, vr. 38/5, Yevmit-Tasii Rebiülevvel 1122 (28 Mayıs 1710).

3.4.7. Pazar Yerinde İlan Görevi

Pürçekli Mahallesi ahalisinden olan Ayşe Hatun ibneti Ali aşağıda bahsedilecek evin tamire muhtaç durumda olduğunu tamirinin de çok masraflı olacağını şu haliyle bile getirisinin, götürüsüne yetmediğini dolayısıyla bu mülkün satılarak küçüklerin nafakalarına harcanmasını istemiştir. Merhumun vefatına kadar mülkü olan sınırları komşuları tarafından bilinen haraba yüz tutmuş evi müzayede ile satışı için aynı zamanda müezzin olan es-Seyyid Ahmed ibni İmran pazarda 20 gün süresince ilan etmiştir. Başka taliplisi olmayınca haseki Mustafa Ağa'nın kararı ile 600 kuruşa satılarak küçüklerin nafakası olmasına karar verilmiştir.³⁵⁷ Davadan da anlaşılacağı üzere o dönemde bir mülkün ya da menzilin satışı için pazarda duyuru yapılmaktadır. Bu kararda es-Seyyid Ahmed ibni İmran, mülk menzilin o günün şartlarına göre satılması için duyurusunu yapan kişidir.

3.4.8. Davalara Kayyum Olarak Tayin Edilen Seyyidler

Eyüp Sultan'da Evvelcebaba Mahallesi ahalisinden olan ve vefat eden es-Seyyid Ali Çelebi ibni es-Seyyid İbrahim ibni Mehmed'in mirası zevcesi Hatice binti Abdullah ile başka bir şehirde olan oğlu es-Seyyid Halil Çelebi'ye kalmıştı. Zevcesi Hatice ile orada olamayan es-Seyyid Halil Çelebi'nin hissesini almak için es-Seyyid Mehmed Çelebi bin İbrahim Çelebi'nin kayyum olarak atanmıştır.³⁵⁸ Bu davada adı geçen merhum es-Seyyid Ali Çelebi bin es-Seyyid İbrahim'in oğlu es-Seyyid Halil Çelebi başka diyarda olduğu için babasından kendisine kalan mirası kayyum olarak atanan es-Seyyid Mehmed Çelebi bin İbrahim Çelebi almış ve kendisine vermiştir. Seyyidin eşinin yanı sıra, kendilerinden ayrı yaşayan oğlu es-Seyyid Halil Çelebi, miras paylaşımında orada bulunmasa da kayyum sayesinde payını almıştır. **(Ek-2 Tablo:7)**

3.4.9. Davalarda Kadı Olarak Görev Alan Seyyidler

es-Seyyid eş-şeyh Mustafa Efendi oğlu es Seyyid Mehmed Efendi'nin baktığı anlaşılan aşağıdaki dava için Dergâh-ı Ali çavuşlarından Mehmed Çavuş, Havass-ı Refia kazasına tabi Prolice isimli köye görevlendirilmiştir. Köyde oturan el-Hac Osman, Mustafa ibni el-merhum Ahmed Ağa ve Hamide Hanım; Sultan Beyazıt Han Veli hazretleri evkaf-ı şerif köyünden olan adı geçen vakfın mütevelli vekili Ahmed Ağa, adı geçen köy halkından İmam Ahmed Halife'yi ve diğer pek çok kişiyi dava etmişlerdir.

³⁵⁷ EŞS, nr. 15-120, vr. 34/4, Gurre Rebiülahir 1116 (04 Temmuz 1704).

³⁵⁸ EŞS, nr. 15-131, vr. 05/3, Gurre Cemaziyelahir 1123 (17 Temmuz 1711).

Prolice köyündeki vakıf arazisinin 70-80 senedir tapusuyla kendi tasarrufları altında olduğunu beyan etmişlerdir. Köy ahalisinden bazı kişilerin bu araziyle ilgili kargaşa çıkardıklarını, ayrıca her sene arazilerin otunu, suyunu çoban ve koyun tacirlerini gasp ettiklerini, 180 kuruş olan bedellerini alıp merayı sahiplendiklerini ileri sürmüşlerdir. 1060 (1650) senesinde adı geçen vakıf mütevellisi İbrahim Ağa mührüyle belgeyi ibraz etmeleriyle her yönden anlattıklarının doğru olduğu anlaşılmıştır. Mahkemede adı geçen mütevellinin yanında bulundurduğu vakıf defterine bakılınca şahısların anlattığı her şeyin defterde aynen anlattığı gibi yazılı olduğu görülmüştür. Köylüler de cevaplarında onları doğrulamıştır. Şikâyet edilen kişiler ise davacıların ellerinde bulunan belgelerde olduğu gibi arazilerin kullanıldığını, fakat davacıların belgeleri içinde bulunmayan ve saban işlemeyen yerlerde hayvan otlatmalarına izin vermeyince şikâyetçi olduklarını ifade edip ellerindeki belgeyi göstermişlerdir. Davacılar belgelerde yazılanların doğru olduğunu kabul etmişlerdir. Davacılar el-Hac Osman, Mustafa ve Hamide Hanım adı geçen köy hududu dâhilinde ekin dikime uygun olmayan yerlerde yine eskisi gibi köylülerin hayvanlarının otlatılmasına mani olmamak üzere, köy halkına da el-Hac Osman, Mustafa ve Hamide Hanım'ın babadan dededen kalma tasarruflarında olan arazilerine, çayır, bostan ve belgelerinde kayıtlı yerlerinde olan arazilerine müdahale etmemelerine karar verilmiştir.³⁵⁹ Bu belgede es-Seyyid eş-şeyh Mustafa Efendi oğlu es Seyyid Mehmed Efendi'nin daha önce bu davaya bakmış olduğu anlaşılmaktadır.

3.4.10. İmamlık

Çatalca'da bulunan Ferhat Paşa Cami'nde imam olan es-Seyyid Ahmed birkaç sene hizmet verdiği Ferhat Paşa Cami'nde şeriata aykırı davranmadığı halde, kasaba halkından Mustafa isimli bir kişi ile onunla beraber hareket eden bazı kişilerin şikayeti sebebi ile görevinden alındığını belirterek, güvenilir kişilerden kendisi hakkında bilgi alınmasını talep etmiştir. Bunun üzerine kadı, es-Seyyid Ahmed hakkında güvenilir kişilerden soruşturma yaptırmıştır.³⁶⁰ İslam dini bazı kural ve kaideleri beraberinde getirmektedir. Özellikle İmam, Müftü gibi din adamlarının uyması gereken emirler vardır. Bu emirlere aykırı davranan kişiler toplum nazarında hoş karşılanmazlar, görevden azledilmeye kadar da yaptırımları vardır. Bu davada benzer bir duruma tanıklık etmekteyiz. Dine aykırı davrandığı gerekçesiyle imamlık yapan es-Seyyid Ahmed yapılan şikâyetler sonucu görevden alınmıştır. Kendisi bu duruma itiraz edip,

³⁵⁹ EŞS, nr. 15-118, vr. 41/3, 13 Zilhicce 1113 (11 Mayıs 1702). Benzer dava: EŞS, nr. 15-123, vr. 11/2.

³⁶⁰ EŞS, nr. 15-121, vr. 102/6, 15 Ramazan 1116 (22 Ocak 1704).

hakkında güvenilir kişilerden bilgi alınmasını istemiş ve talebi kabul edilmiştir. İftiraya uğradığını iddia eden imam es-Seyyid Ahmed'in durumunun ne olduğu belgede yazmamaktadır. Bu belgeden seyyidlerin imama olarak göre yaptıklarını anlamaktayız.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Belge ve konu çeşitliliği sebebiyle şer'iyeye sicilleri tarih, hukuk, iktisat vb. gibi pek çok disiplinin ana kaynakları arasında gösterilmektedir. Şer'iyeye Sicilleri'nde konularına göre her kayıt tipinin değişik yazım usulü vardır. Ayrıca şehir/kaza, mahalle/köy bilgileri, isim, din ve unvan bilgileri, konu ve delil bilgisi, karar ve tarih bilgisi, davada hazır bulunanların isim ve unvanları gibi birçok bilgiye ulaşılabilmektedir. Dolayısıyla incelediğimiz belgeler sayesinde Havâss-ı Refia (Eyüp) kazasında yaşayan ve Hz. Peygamber soyundan gelen seyyidlerin içinde yer aldığı davalarda onların aile yaşamları, ticari faaliyetleri ve sosyal hayattaki yerleri hakkında önemli bilgilere ulaşmaktayız.

Elimizdeki belgelerden tereke kayıtlarında kişinin vârisleri mal-mülk, borç, (alacak-verecek) ve miras dağılım bilgilerine ulaşıldığı gibi boşanma kayıtları ile mehir ve nafaka bilgilerine de ulaşılmıştır. Bunlardan başka malını vakfa rehin bırakma, vakıftan rehin karşılığı para alma, yapılan su kuyuları ve bundan dolayı çıkan anlaşmazlıklar, yapılan suyolunun satışı, mülk-arazi satışı, bir mülkün kendisinin olduğunu elde etmiş olduğu hüccetle ispat etme, vekâlet, kefalet, niza (anlaşmazlık), hibe, darp, cinayet, köle azat etme, mahrem kişileri evine aldığından mahalleden sürgün edilme, kimsesi olmayan kişinin malının beytülmale kalması, kayyum atama ve daha birçok dava konusunu elimizdeki belgelerden öğreniyoruz.

Boşanma kayıtlarında seyyidlerin vermiş olduğu mehir ve nafaka bilgilerine ulaşılabilir. Boşanma davalarında boşanma nedeni genelde, şiddetli geçimsizlik olarak gösterilmiş ve boşanma talebi kadınlardan gelmiştir. Boşanmak isteyen kadınların, genel olarak eşlerinden hiçbir şey talep etmedikleri gibi mehirlerinden vazgeçtikleri görülmektedir. Belgelerde seyyidler boşanan ve boşanılan eş olarak karşımıza çıktığı gibi boşanan kadının babası, abisi, vekili, şahidi ve tanıdığı olarak da çıkmaktadır. Nafaka davaları da dikkat çekmektedir. Eşinden boşanan ve imkânları yetersiz olduğunda kendisi ya da çocukları için nafaka talebinde bulunan eşler vardır.

Bazı davalar boşanan eşler tarafından değil yitik-kayıp mallar zabiti ve kayyum olarak atanan Seyyidler tarafından açılmıştır. Bu seyyidler, kayıp olup henüz sahibi belli olmayan ve kendilerine teslim edilen köle, sığır, cariye vb. gibi mallara baktıkları gün sayısı kadar mahkeme tarafından kendilerine verilmesi için nafaka talebinde

bulunmaktadırlar. Buradaki nafaka kendilerine emanet edilen köle, cariye, sığır gibi malların bakım ücretidir.

Tereke kayıtları sayesinde seyyidlerin vârisleri, mal-mülk, borç, (alacak-verecek) ve miras dağılımı bilgilerine ulaşmıştır. Seyyidin yaşayan tüm aile fertlerine mirastan pay düşmüş ve İslam Hukuku'na göre kalan mallar, mahkemece masraflar ayrıldıktan sonra usulünce dağıtılmıştır. Şayet ölen kişinin bilinen bir varisi yoksa mirası Beytûmale aktarılmıştır. Tereke kayıtlarına baktığımızda seyyidlerin mal varlığı konusunda gayet iyi konumda oldukları gözlenmektedir. Ayrıca seyyidler gibi seyyid eşleri ve şerife unvanına sahip olan kızlarının da maddi olarak iyi konumda oldukları anlaşılmaktadır. Davalarda seyyidler ölen kişilerin çocuklarına mahkeme tarafından vasi olarak atanmış seyyidlerde çocukların haklarına sahip çıkmışlardır. Vasi olmanın yanında seyyidler, diğer davalarda da olduğu gibi tereke davalarında da şahit, vekil, kefil, tanıdık gibi rollerle de karşımıza çıkmaktadırlar.

Seyyidlerin malını vakfa rehin bıraktıklarına ve vakıftan rehin karşılığı para aldıklarına da şahit olmaktadır. Rehin davalarında seyyidler, sadece malını rehin bırakan kişi olarak değil aynı zamanda vakıf kurucusu, vakıf mütevellisi ve rehin bırakan kişilerin şahidi, vekili ve tanıdıkları olarak da karşımıza çıkmaktadırlar. Bunlardan başka seyyidler rehin bırakma davalarında genel olarak vakfın sağladığı birçok imkândan da faydalanmaktadırlar.

Yapılan su kuyuları ve bunun için mahkemedan hüccet talebi ile suyollarından dolayı çıkan anlaşmazlıklar ya da daha önce yapılan su yolunun satışı için açılan davalar da mevcuttur. Su kuyusu açtırmak ve evine su getirtmek için hüccet talebinde bulunanlar arasında dönemin önemli devlet adamlarından kendisi de bir seyyid olan Şeyhülislam Feyzullah Efendi ile Defterdar Rami Mehmet Paşa ve Nakibüleşraf Hoca-zade de bulunmaktadır. Su yolu satış davalarından anlaşılacağı üzere su yolları da satılıp alınabilmektedir.

Mülk-arazi satışı davalarında, bir mülkün kendisinin olduğunu elde etmiş olduğu hüccetle ispat etme, menzilin (ev), bostanını, dükkânını ve çiftliğini satan seyyidler de bulunmaktadır. Seyyidler, davalarda satıcı olarak görüldükleri gibi genel olarak alıcı yani müşteri olarak yer almaktadırlar. Davalarda bazen sadece bir tarla satılırken bazen çiftlik, ev, bostan gibi kişinin ne kadar malı varsa hepsini satmaktadır. Alıcı-satıcı olan

seyyidler birden fazla olabilmekte hatta bunlardan bazıları kadınlar ve çocuklar da olabilmektedirler.

Hibe kişinin malından karşılıksız vazgeçmesidir. Seyyid eşleri daha önce kendi mülkleri olan malları eşlerine hibe etmektedirler. Hibe geleneğinin yaşatılması, özellikle ihtiyaç sahibi, yoksul kişilere biraz da olsa nefes alma imkânı tanımaktadır. İncelediğimiz davalarda hibe aile efradı arasında yapıldığı gibi komşular arasında da hibe geleneğinin yaşatılmaktadır.

Niza (anlaşmazlık) davaları, bizzat seyyidlerle ilgili olduğu gibi başka şahıslarla da ilgilidir. Seyyidlerin yer aldığı anlaşmazlık davalarında genel olarak mahkeme tarafından kişilerin anlaşma yoluna gitmeleri ve aralarında anlaşma sağlanmasına karar verilmiştir. Seyyidlerin dışında gelişen davalarda seyyidler anlaşmazlık ortamını ortadan kaldırılmasında görev almıştır. Genel itibariyle ihtiyaç sahibi kişilerin kullanımına sunulan vakıf yerlerini, hiçbir hakkı bulunmayan güçlü kişiler sahiplenmeye çalışmış, maddi güçleri ve nüfuzlarını kullanarak gerçek sahiplerinin mağduriyetlerine yol açmışlardır. Ancak mağdurlar yaşadıkları bu adaletsizliği mahkemeye taşımışlardır. Bu davaların kimilerinde seyyidler şikâyetçi olmuş, bazısında davayı yürüten kadı olarak yer almış ve hakkı sahiplerine teslim etmişlerdir.

Darp davalarına, seyyidlerin de karıştığına elimizdeki hükümlerden şahit olmaktadır. İncelediğimiz darp davalarında Seyyidler ya darp edilen ya da darp eden kişi konumundadır. Bu da bize göstermektedir ki toplum nezdinde el üstünde tutulan ve değer görülen, Seyyidler de herkes gibi kavga olaylarına karışabilmekte, büyük saygınlıklarına rağmen şiddete maruz kalabilmektedirler. Bununla birlikte tüm davalar anlaşma ile sonuçlanmış, mağdurlar şiddet gördükleri kişilerden tazminat almışlar ve darp davaları maddi anlaşmalarla tatlıya bağlanmıştır.

Cinayet davalarında seyyidlerin genel itibariyle mahkeme görevlisidir. İncelediğimiz cinayet veya ölüm davalarında, bu tür adli davalar kaza neticesi olmakla beraber, tasarlayarak ve kast ederek adam öldürme vakalarına da rastlanmaktadır. Bu davaların birinde bir seyyid cinayete kurban giden kişinin çocuklarına vasi olurken bir başka seyyid de şahit olarak dinlenmiştir. Elimizdeki hükümlerde sadece bir tane idam kararı verilmiştir. Buna göre bir şahsı öldürüp Müslümanlara yönelik çirkin hareketlerde bulunan gayrimüslim bir meyhanecinin idamına karar verilmiştir. Bu davada seyyid

şikâyetçiler arasındadır. Ayrıca şüpheli ölümler de derinlemesine araştırmaya tabi tutulmuş, cinayet mi yoksa taksirle ölüm mü olduğu konusunda incelemeler yapılmıştır.

Genel itibariyle mahalle içinde huzursuzluğa yol açan davranışlar şikâyet sebebi sayılmış, seyyid ailesi de olsa kimseye bu konuda müsamaha gösterilmemiştir. Bu davalara baktığımız zaman fitne ve fesada neden olan olumsuz davranışları sergileyenlerin seyyid eşi, kızı olmaları dikkat çekerken, toplum içinde bu tür fiilleri yapanların seyyid ailesinden olmaları, komşuların şikâyetlerine mani olmamıştır. Öte yandan birkaç davada da seyyidlerin, mahallede kötü davranışlar sergileyen kişiler hakkında şikâyetçi olarak yer almıştır.

Vekâlet kayıtları genel olarak başkaları ya da mahkeme tarafından seyyidlerin vekil olarak tayin edilmeleri sonucu yer aldıkları kayıtlardır. İncelediğimiz davaların birçoğunda seyyidler vekil rolündedir. Yalancı vekâletler sık yaşanıdığı için kimi zaman vekil olduğunu beyan eden kişilerden bunu ispat etmeleri istenir, bu nedenle konu mahkemeye taşınmıştır. Seyyidlere olan güven duygusu incelediğimiz davalarda onları vekil tayin etmek de en önemli husus olurken, kimi zaman seyyidler de işlerinin yürütülmesi maksadıyla bir vekile ihtiyaç duyup vekil tayin etmektedir.

Kefalet davaları tıpkı vekâlet davaları gibi seyyidlerin mahkemede kişilerin kefil olarak buldukları davalardır. Seyyidlerin güvenilir kişi olarak bilinmeleri incelediğimiz davalarda onların kefil olarak kabul edilmelerine geçerli en temel sebeptir. Bununla birlikte kimi zamanlarda seyyidlerin alışveriş ya da borç verme gibi durumlarda muhataplarından kefil istemektedirler.

Davalarda seyyidlerin birbirleri arasında alacak hukukundan dolayı mahkemelik olabilmektedir. Davalarda, mağdurların sıkıntısının giderilmesi için seyyidler bizzat devreye girmekte ve görevlerinin gereğini yerine getirmektedir. Borcunu inkâr etmeyen ancak ödemekte güçlük çeken kişiler için mahkeme yoluyla kolaylık sağlandığına bu davalarda şahitlik etmekteyiz.

Osmanlı topraklarında ölen herhangi bir kişi ki bu kişi zımmî dahi olsa bilinen varisi olmadığı takdirde terekesine Beytülmal adına el konulmaktadır. Beytülmal adına el konulan mallar için mahkeme yolu açık olduğundan incelediğimiz davalarda gerekirse

beytülmal tarafından el koyma işleminin iptal edilmekte ve mallar sahiplerine iade edilmektedir.

İncelediğimiz dava kayıtlarından seyyidler arasında şeyhülislam, nakibüleşraf, kadı, müderris, şeyh ve imam gibi meslek gruplarından olanların yanı sıra çiftçi, tüccar, vakıf görevlisi veya herhangi bir işe sahip olmayan grupların da mevcut olduğunu anlamaktayız.

Seyyidler doğuştan kazandıkları statünün muhtevasına uygun olarak, imam, şeyhülislam gibi ilmiye görevlerinin yanı sıra, farklı mesleklerde edinmişlerdir. Ekonomik ve ticari hayata katkı sunan seyyidler, halkın ihtiyacı olan mal, gıda ürünlerinin karşılanmasına üretici ve satıcı olarak fayda da bulunmuştur. Bununla birlikte, birçok vakıf içerisinde kurucu, mütevellî ve mütevellî heyetinde yer alarak sosyal ve toplumsal hayatta aktif rol almışlar. Bu duruma seyyidlerin, içinde yaşadıkları topluma hizmet etme gayesinde olduklarının bir göstergesidir denilebilir.

Seyyidlerin ekonomik durumlarına göz attığımız zaman birçoğunun maddi durumunun iyi vaziyette olup, kendilerine sağlanan haklar vasıtasıyla ekonomik refahlarını sağlamışlardır. Bununla birlikte maddi durumu kötü olan seyyidler de vardır.

Sonuç olarak; Osmanlı toplumunda yer alan seyyidlerin nesep yolu ile kazandıkları imtiyazlar onların sosyal ve ekonomik hayatta yer almalarını kolaylaştırırken, hukuk karşısında ise bu durumun herhangi bir ayrıcalığa neden olmadığını söyleyebiliriz. Seyyidler Osmanlı toplumunun her katmanında yer almış, sosyal hayatta kendilerine rahatlıkla yer bulmuşlar, ticaret ve meslek hayatında etkin olmuşlardır. Öznesi oldukları davalarda hukuk karşısında eşitlik ilkesine uygun davranılmıştır. Devlet tarafından kendilerine verilen görevleri tam olarak yerine getirmişlerdir. Hata yaptıklarında ise mahkeme yolu ile bu hataları düzeltilmiştir.

KAYNAKÇA

A- Arşiv Belgeleri

ESŞ, nr. 15-118.

ESŞ, nr. 15-119.

ESŞ, nr. 15-120.

ESŞ, nr. 15-121.

ESŞ, nr. 15-122.

ESŞ, nr. 15-123.

ESŞ, nr. 15-124.

ESŞ, nr. 15-125.

ESŞ, nr. 15-126.

ESŞ, nr. 15-127.

ESŞ, nr. 15-128.

ESŞ, nr. 15-129.

ESŞ, nr. 15-130.

ESŞ, nr. 15-131.

ESŞ, nr. 15-132.

ESŞ, nr. 15-133.

B- Bibliyografya

Acar, H.İ (2010) Talâk, *TDV, İA*, C. 39, İstanbul: 496-500.

Adak A (2004) Güneydoğu Anadolu'da Seyyidler, *Marife*, Yıl 4, Sayı 3, Kış.

Akdemir M.S (2007) Şer'iyeye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda İsparta'da Nakîbü'leşrâf Kaymakamlığı ve Seyyidler, *İnsan Bilimleri Araştırmaları*, Yıl. 9, Sayı 17, İsparta.

Aksoy A (2014) *Eyüp Kentsel Sit Alanı Tarihi Merkez Yönetim Planı Çalışması, 2. Etap Raporu*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Kültür Politikaları ve Yönetimi Araştırma Merkezi, Eyüp-İstanbul.

Aktan H (2005) Miras, *TDV, İA*, C. 30, İstanbul: 143-145.

Akyılmaz G (2016) Osmanlı Devleti'nde Mülkiyet Hakları Ve Mülkiyet İlişkileri Çerçevesinde Kadının Hukuki Statüsü, *Uluslararası II. Türk Hukuku Tarihi Kongresi Bildirileri*, İstanbul.

Algül H (1994) Ebû Eyyûb el-Ensârî, *TDV, İA*, C. 10, İstanbul: 123-125.

Alkan Günay N (2009) Osmanlı Taşrasında Bir Yetki Alanı: Haremeyn-i Şerifeyn Teftiş Vekâleti Görevi ve Kapsamı, Ankara Üniversitesi, *OTAM*, Sayı 26, Ankara.

Apaydın H.Y (2002) Kefalet, *TDV, İA*, C. 25, Ankara: 168-177.

Arslan D (2004) Osmanlı Dönemi Eyüp Oyuncak İşleri, Tarihi, *Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu VIII Tebliğler*, İstanbul: Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul.

Artan T (1995) Eyüp, *TDV, İA*, C. 12, İstanbul: 1-6.

Âşıkpaşazâde (2013) *Âşıkpaşazâde Tarihi [Osmanlı Tarihi (1285-1502)]*, (Haz.) Necdet Öztürk, 1. Basım, Bilge Kültür Sanat Yayın Evi, İstanbul.

Atar F (2001) Kadı, *TDV, İA*, C. 24, İstanbul: 66-69.

Aybakan B (2013) Vekâlet, *TDV, İA*, C. 43, İstanbul: 1-6.

Aydın M.A (2003) Mehir, *TDV, İA*, C. 28, Ankara: 389-391.

- Aydın M.A (2009) *Türk Hukuk Tarihi*, 7. Baskı, Beta yayınları, İstanbul.
- Aydın M.A, Hamîdullah M (2002) Köle, *TDV, İA*, C. 26, Ankara: 246-248.
- Bardakoğlu A (1998) Hibe, *TDV, İA*, C. 17, İstanbul: 421-426.
- Bardakoğlu A (2013) Vesayet, *TDV, İA*, C. 43, İstanbul: 66-67.
- Canbakal H (1999) XVII. Yüzyılda Teseyyüd ve ‘Ayntab Sadatı, Osmanlı Devleti’nin 700. Kuruluş Yıldönümü, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu*, Gaziantep.
- Çelebi E (2006) *Seyahatnâme*, C. 1, 1. Kitap, Haz. Robert Dankoff-Seyit Ali Kahraman-Yücel Dağlı, YKY, İstanbul.
- Çiftçi C (2004) 18. Yüzyılda Bursa’da Para Vakıfları ve Kredi İşlemleri, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Cilt XXIII, Sayı 36, Ankara.
- Defterdar Sarı Mehmed Paşa, (1995) *Zübde-i Vakıy’ât, 1066-1116/1656-1704*, (Haz.) A. Özcan, Türyer, Ankara.
- Develioğlu F (2013) *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitapevi, Ankara.
- Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı (2018) <https://kurul.diyamet.gov.tr/Cevap-Ara/874/iddet-ne-demektir> (3.1.2018).
- Durak A (2018), Hicri 1102 (1691) Tarihli Surre-i Hümayun Defterlerinin Analizi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, Tarih ABD, Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı, Ankara.
- Düzbakar Ö (2003) Osmanlı Döneminde Mahalle ve İşlevleri, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 4, S. 5, Bursa.
- Erbay C (2006) Nafaka, *TDV, İA*, C. 32, İstanbul: 282-285.
- Erçetin F (2018) A. Süheyl Ünver’in Eyüp Defterlerinde Şehir Dokusu, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, SBE, İslâm Tarihi ve Sanatları, ABD, İstanbul.
- Erkal M (1992) Beytümâl, *TDV, İA*, C. 6, İstanbul: 90-94.

Eser M (2008) Abbasîlerin İlk Döneminde Seyyid Ve Şerîflerin Dinî, Sosyal Ve Kültürel Konumları, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, SBE, İslam Tarihi Ve Sanatları ABD, İslam Tarihi Bilim Dalı, Konya.

Eyice S (1995) Eyüp Sultan Külliyesi, *TDV, İA*, C. 12, İstanbul: 9-12.

Faroqhi S (2017) *Osmanlı İmparatorluğu ve Etrafındaki Dünya*, Alfa\Tarih, 1. Basım, Çev. Ayşe Berktaş, İstanbul.

Fırlıklı E.R, Gadir-i Hum, *TDV, İA*, C. 13, İstanbul: 279-280.

Gölpınarlı A (2020) Ayet Karsilastirma, Ahzâb Suresi 33. Ayet, <http://www.kuranmeali.com/> (18 Şubat 2020).

Gölpınarlı A (2020) Ayet Karsilastirma, Şûrâ Suresi 23. Ayet, <http://www.kuranmeali.com/> (18 Şubat 2020).

Gültekin H (2007) Osmanlıca Tapu Terimleri Sözlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Daire Başkanlığı Şube Müdürü, 01/06/2007.

Hacak H, Çalış H (2007) Rehin, *TDV, İA*, C. 34, İstanbul: 538-542.

Işık A (2014) Nakîbüleşraflık Müessesesi'nin Tarihî Serüveni, *Din ve Hayat*, İstanbul.

İnalçık H (1998) 18. Yüzyılda Eyüp'te Sosyal Yaşam, Eyüp Sultan Tarihi Ön Araştırma Projesi, (Der.) Tülay Artan, *18. Yüzyıl Kadı Sicilleri Işığında Eyüp'te Yaşam*, 1. Baskı, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul.

İpşirli M (2015) Feyzullah Efendi'nin Biyografisine Dair S. F. Meservey'in Çalışması Üzerine Bazı Değerlendirmeler, *Erzurumlu Şeyhulislam Seyyid Feyzullah Efendi Sempozyumu (31 Ekim-2 Kasım 2014 Erzurum) Tebligler*, (Ed.) Ömer Kara, Erzurum.

İsenkul D (2019) *Terkos Su Yoluna Ait Yapılar*, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Mimarlık Anabilim Dalı, Mimarlık Tarihi ve Kuramı Programı, İstanbul.

Kalender S (2018) Şer'iyye Sicillerine Göre Ankara'da Kölelik Müessesesi (1724-1751), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Tarih Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir.

Kaya Y (2016) *Tarihi Atik Valide Su Yolunun Hidrolojik Ve Hidrojeolojik Açından İncelenmesi*, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı Hidrolik Programı, İstanbul.

Kılıç R (2016) *Osmanlıda Seyyidler ve Şerifler*, 7. Baskı, Kitap Yayınevi, İstanbul.

Koç Y (2010) Osmanlı Dönemi İstanbul Nüfus Tarihi, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 8, Sayı 16, Ankara:

Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, (2020) <http://www.lugatim.com/s/> (25 Nisan 2020).

Kurşun Z (2018) “Kisve bahâsı” ya da Osmanlı Arşivleri meselesi <https://www.yenisafak.com/yazarlar/zekeriyaakursun/kisve-bahsi-ya-da-osmanli-arshivleri-meselesi-2047130>. (03 Eylül).

Kuşu S (2019) XVIII. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Eyüp’te Sosyal ve Ekonomik Hayat, Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi, SBE, Tarih ABD, Edirne.

Küçükaşcı M.S (2009) Seyyid, *TDV, İA*, C. 37, İstanbul: 40-43.

Küçükaşcı M.S (2009) Tarihi Süreçte Seyyid ve Şerif Kavramlarının Kullanımı, *Osmanlı Araştırmaları*, Sayı XXXIII, İstanbul.

Minkov A (2019) “Kisve bahası,” in: *Encyclopaedia of Islam*, THREE, Ed. by: Kate Fleet, Gudrun Krämer, Denis Matringe, John Nawas, Everett Rowson. Consulte donline on 26 March 2020 http://dx.doi.org/10.1163/1573-3912_ei3_COM_35635. First published online: (2019).

Okur K.H (2005) Para Vakıfları Bağlamında Osmanlı Hukuk Düzeni Ve Ebussuud Efendinin Hukuk Anlayışı Üzerine Bazı Değerlendirmeler, *Gazi Üniversitesi Çorum İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. IV, Sayı 7-8, Ankara.

Oral Patacı Ö (2016) Osmanlı Tereke Kayıtlarının Sanat Tarihi Araştırmaları Açısından Önemine Yönelik Bazı Değerlendirmeler, (OTAM), Sayı 40, Güz, Ankara.

Öz M (1989) Ali Evlâdı, *TDV, İA*, C. 2, İstanbul: 392-393.

Öz M (1994) Ehl-i Beyt, *TDV, İA*, C. 10, İstanbul: 498-501.

Öz M (2013) Akdağ'ın Eteklerinde Seyyidler ve Osmanlılar Onbeşinci Yüzyıldan Onyedinci Yüzyıla Lâdik Kazâsı, *Samsun Araştırmaları*, III. Kitap, Haz. Cevdet Yılmaz, Samsun Büyükşehir Belediyesi, Samsun: 201-241.

Öz M. (2007) Osmanlı Toplumunu, *TDV, İA*, C. 33, İstanbul: 532-538.

Özcan T (2005) "Muhallefat", *TDV, İA*, C. XXX, İstanbul: 406-407.

Özcan T (2008) Osmanlı Toplumuna Özgü Bir Finansman Modeli: Para Vakıfları, İslâm Ülkeleri Arasında Ekonomik İşbirliği, *MÜSİAD*, Ekim.

Özdemir Y (2014) Ehl-i Beyt Kavramının Teolojik Analizi, Yüksek Lisans Tezi, SBE, Temel İslam Bilimleri ABD, Çorum.

Özlu Z (2004) 18. Yüzyılın İkinci Yarısında Gaziantep, *Gaziantep B.B. Eğitim Kültür Serisi*, Gaziantep.

Özlu Z (2006) Terekeler Işığında Göynük'te Aile, *Akademik Araştırmalar Dergisi*, Yıl. 8, Sayı 29, 81-102.

Özlu Z (2012) Osmanlı Devleti'nin Hz. Ali Ahfadı (Şerifler) İle İlgili Uygulamalarına Dair Bir Değerlendirme, *Türk Kültürü Ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, Sayı 61, Gaziantep.

Özlu Z (2014) Bir Bektaşî Babasının Terekesi: Haydar Baba İbni Halil Bin Abdullah, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, Sayı 71, Ankara.

Öztürk S (2001) Kassam, *TDV, İA*, C. 24, İstanbul: 579-582.

Pakalın M.Z (1993) *Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II* (M.E.B. Yayınları. İstanbul).

Pakalın M.Z (1993) *Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I* (M.E.B. Yayınları. İstanbul).

Pakalın M.Z (1993) *Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III* (M.E.B. Yayınları. İstanbul).

Parlıyan A (2020) Ayet Karsılastırma, Ahzâb Suresi 6. Ayet, <http://www.kuranmeali.com/> (19 Şubat 2020).

Rıf'at A (1998) *Devhatü'n-Nukabâ, Osmanlı Toplumunda Sâdât-ı Kiram ve Nakibüleşrafılar*, Haz. Hasan Yüksel, M. Fatih Koksâl, Sivas.

Sakaoğlu N (1985) Seyyidlik Sarığı Sarmak, *Tarih ve Toplum*, Sayı 3,

Sami Ş (2013) *Kamûs-ı Türkî*, 7. Baskı, Kapı Yayınları, Önsöz; Ömer Faruk Akün, İstanbul.

Sarıcık M (2003) *Nakibü'l-Eşrafılık Müessesesi*, TTK, Ankara.

Şimşek M (2018) Osmanlı Devleti'nde Nakibüleşrafılık Müessesesi ve Bu Müesseseye Bağlı Kaymakamlıklar (19. Yüzyıl), Tarihin Peşinde, *Uluslararası Tarih Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı 19,

Tayşı M.S (1995) Feyzullah Efendi, Seyyid, *TDV, İA*, C. 12, İstanbul: 527-528.

Telci C (2002) Turgutlu Voyvodası Es-Seyyid El-Hac İbrahim Ağa'nın 1809 Yılında Zabıt Edilen Muhallefatı, Celal Bayar Üniversitesi, *Manisa Araştırmaları*, C. 2, Manisa.

Tufan Türkoğlu E (2019) İstanbul'un Duvar Yazıları: Sosyolojik Bir Çözümleme "Eyüp, Tophane, Okmeydanı, Kadıköy ve Cihangir Örneği," Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, SBE, İstanbul Araştırmaları ABD, İstanbul.

Uğur Y (2010) Şer'iyye Sicilleri, *TDV, İA*, C. 39, İstanbul: 8-11.

Uyar G (2004) *Ehl-i Beyt, İslâm Tarihinde Ali Fâtıma Evlâdı*, Gelenek yayınları, İstanbul.

Uzunçarşılı İ.H (1988) *Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı*, 3. Baskı, TTK, Ankara.

Uzunçarşılı İ.H (2004) Osmanlılar'da Nakibü'l-Eşrafılık, *Marife*, Yıl. 4, Sayı 3, Kış.

Uzunçarşılı İ.H (2013) *Mekke-i Mükerrreme Emirleri*, 2. Baskı, TTK, Ankara.

Uzunçarşılı İ.H (2014) *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, 4. Baskı, TTK, Ankara.

Yeğin A (1973) *Yeni Lûgat / İslami-İlmi-Edebi-Felsefi*, Seri 1, Hizmet Vakfı, İstanbul.

Yılmaz H (2018) Osmanlıda Nakîbü'l-Eşraflık Kurumu Ve Eyâlet-i Rum'da Seyyitler Defteri, *IV. Uluslararası Alevilik ve Bektaşilik Sempozyumu*, Bildiriler Kitabı, Ankara.

Yüksel H (2000) Osmanlı Toplumunda Sâdât-ı Kirâm, *Uluslararası Osmanlı İzmir Sempozyumu Bildirileri*, İzmir.

Yüksel H (2013) Artuklu'dan Cumhuriyet'e Ma'mûretü'l-Aziz'de Bir Seyyid Şeyh Ailesi: Pir Hasan Zerraki Ailesi, Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi, *Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu*, Elazığ.

EKLER

EK-1: Seyyidlerin yer aldıkları davaların “Sınıflandırılma Tablosu.”

EŞS, nr. 15-118, vr. 32/4	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-118, vr. 38/7	[Muhalaa - Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-118, vr. 56/4	[Muhalaa– Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-119, vr. 14/5	[Muhalaa –Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-119, vr. 14/5	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-119, vr. 22/2	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-119, nr. 30/2	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-122, vr. 3/5	[Muhalaa, Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-121, vr. 27/6	[Muhalaa, Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-122, vr.10/1	[Muhalaa, Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-122, vr. 52/3	[Muhalaa, Gönüllü Boşanma Davası]	Aile
EŞS, nr. 15-123, vr. 19/5	[Muhalaa - Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-123, vr. 28/4	[Muhalaa - Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-123, vr. 28/5	[Muhalaa - Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-124, vr. 30/4	[Muhalaa - Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-125, vr. 5/3	[Muhalaa - Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-125, vr. 6/2	[Muhalaa - Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-125, vr.61/3	[Muhalaa - Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-125, vr.61/4	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-125, vr.101/4	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-125, vr.102/2	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-125, vr. 107/7	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-126, vr. 12/4	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-126, vr. 18/6	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-126, vr. 48/6	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-126, vr. 57/3	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-126, vr. 80/6	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-126, vr. 91/4	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-126, vr.113/1	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-127, vr. 22/3	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-128, vr.47/4	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile

EŞS, nr. 15-129, vr.04/3	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-129, vr.15/1	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-129, vr.16/3	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-129, vr.39/3	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-129, vr.52/4	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-130, vr.18/6	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-132, vr.70/7	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-132, vr.75/1	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-132, vr.78/2	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-132, vr.102/7	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-132, vr.107/4	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr.15-133, vr.19/2	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-133, vr.47/5	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-133, vr.61/6	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-133, vr.92/3	[Muhalaa – Anlaşmalı Boşanma]	Aile
EŞS, nr. 15-118, vr.1/3	[Mehir Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.53/4	[Terekeden Mehir Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-124, vr.44/2	[Mehir Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-118, vr.38/6	[Nafaka Ve Kisve Baha Davası]	Aile
EŞS, nr.15-120, vr.56/4	[Nafaka Ve Kisve Baha Davası]	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.67/2	[Nafaka Tayini Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-124, vr.1/3	[Nafaka Takdiri Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-124, vr.84/3	[Nafaka Tayini]	Aile
EŞS, nr. 15-127, vr.26/3	[Nafaka Takdiri Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-128, vr.87/5	[Nafaka Tayini Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-122, vr.41/2	[Bulmuş Olduğu Kölenin Sahibi Çıkıncaya Kadar Nafaka Takdiri Talebi]	Aile
EŞS, nr.15-124, vr.21/6	[Kaçak Köle İçin Nafaka Takdiri Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-125, vr.109/4	[Kaçak Köle İçin Nafaka Takdiri Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-130, vr.16A/2	[Kaçak Köle İçin Nafaka Takdiri Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-124, vr.41/2	[Bulunan Sahipsiz Sığırlara Nafaka Takdiri Talebi]	Aile
EŞS, nr. 15-127, vr.16/3	[Nafaka Davası]	Aile
EŞS, nr.15-128, vr.30/4	[Nafakasına Kefil Olup Vermediğini İddia]	Aile
EŞS, nr.15-129, vr.74/2	[Nafaka Davası]	Aile

EŞS, nr. 15-130, vr.56/2	[Kayyum Kendisi İçin Nafaka Takdiri Talebinde Bulunuyor.]	Aile
EŞS, nr. 15-132, vr.101/1	[Nafaka Davası]	Aile
EŞS, nr. 15-124, vr.99/3	[Tereke Davası] Tanık	Aile
EŞS, nr. 15-123, vr.44/4	[Tereke Davasında Musalaha] Şahit	Aile
EŞS, nr. 15-125, vr.51/2	[Terekeden Alacağını Alıp Sulh Yaptığını İkrar Ediyor.] İkisi de Şahit	Aile
EŞS, nr. 15-126, vr.72/1	[Terekede Musalaha] (Ölen Kadının Eşidir)	Aile
EŞS, nr. 15-132, vr.21/1,	[Terekede Musalaha] (Seyyid azat eden kişi) Asubet	Aile
EŞS, nr.15-126, vr.11/1	[Terekeden Eşya Satışı] (Ölen kadının torunlarıdır) Alacaklı	Aile
EŞS, nr. 15-124, vr.27/4	[Vefat Eden Kimsenin Azatlı Kölesi Olduğunu Ve Kendisine Terekesinden Pay Verilmesi Gerektiğini İddia] (Şahit)	Aile
EŞS, nr. 15-119, vr.62/3,	[Tereke Davası] (Beytülmal Amirinin Vekilidir)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.05/2,	[Tereke Tasimi] (Seyyid Vasidir)	Aile
EŞS, nr. 15-119, vr.63/1	[Tereke Davası] (Beytülmal Amiri Vekili)	Aile
EŞS, nr. 15-119, vr.63/1	[Tereke Davası] (Seyyid Kadının Babasıdır)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.03/3	[Tereke Taksimi] (Seyyid vasidir)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.13/5	[Tereke Taksimi] (Ölen Seyyidin Terekesi)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.53/4,	[Tereke Taksimi] (Asube'ten mirasçı)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.58/1,	[Es-Seyyid Abdürrahman Bin Eş-Şeyh Yakub'un Kızı Merhum Ayşe Hatunun Terekesi] (Seyyid hem baba hem de vasidir)	Aile
EŞS, nr. 15-124, vr.19/2	[Tereke Taksimi] (Şahit)	Aile
EŞS, nr. 15-128, vr.40/3	[Tereke Davası] (Mahkemece Tayin edilen Vasidir)	Aile
EŞS, nr. 15-130, vr.03/4	[Tereke Taksimi] (Seyyid Eyüp Sultan Vakfının Mütevellisi Vekilidir)	Aile
EŞS, nr. 15-130, vr.04/3	[Tereke Taksimi] (Seyyid Eyüp Sultan Vakfının Müteveli Vekilidir)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.05/3,	[Tereke Taksimi] (Başka Şehirde Olan Seyyidin Oğlu Payımı Alır) kayyum	Aile
EŞS, nr. 15-125, vr.21/2	[Hayatında, Vefat Ettikten Sonra Malını Kardeşi Halile Bırakıyor] (Seyyid Tanıdaktır)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.08/1	[Defterdar Cami-İ Şerifi İmamı Es-Seyyid Ali Efendi Bin Abdurrahman Bin Mehmed'in Terekesi] (Cami İmamı Olan Seyyidin Terekesi)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.27/3	[Afife Hatun İbneti Abdullah Bin Abdurrahman'ın Terekesi] (Seyyid Ölen Kadının Eşidir)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.73/01	[Vefat Eden Kimsenin Borcunun Terekesinden Ödenmesi Kararı] (Seyyid Şahittir)	Aile

EŞS, nr. 15-119, vr.65/2,	[Terekeden Alacağını Talep] (Vakıftan Para Alan Seyyidin Terekesinden Para Talebi)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.02/2	Terekeden Alacağını Taleb Davası] (Seyyid Şahittir)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.05/3	[Terekeden Alacak Talebi] (Seyyid Alacaklıdır)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.22/1	[Terekeden Alacak Talebi] (Seyyid Vekildir)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.24/1	[Vefat Etmiş Olan Azatlı Cariyesinin Terekesinden Kendi Hisselerini Talep] (Seyyid Şahittir)	Aile
EŞS, nr. 15-132, vr.105/4	[Terekeden Alacak Talebi] (Vakfın Kurucusudur)	Aile
EŞS, nr. 15-133, vr.66/2	[Terekeden Alacak Talebi] (Davalı Seyyid)	Aile
EŞS, nr. 15-129, vr. 08/2	[Tereke Davası ve İspatı] (Seyyid Kadıdır)	Aile
EŞS, nr. 15-130, vr.21/1	[Tereke Davası] (Seyyid Vasidir)	Aile
EŞS, nr. 15-128, vr.70/5	[Alacak Talebi Ve Musalaha Kararı] (Seyyid Ali bilfiil haslar subaşı)	Aile
EŞS, nr. 15-130, vr.18/4	[Terekeden Alacak Talebi Davası] (Kayyum Seyyid Ölen Kişinin Terekesine El Koymuş)	Aile
EŞS, nr. 15-130, vr.24/2	[Terekeden Alacak Davası] (Seyyid Kayyumdur)	Aile
EŞS, nr. 15-130, vr.43/6	[Terekeden Mihrini ve Vermiş Olduğu Borcu Aldığını Beyan] (Seyyid Vekildir)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.27/4	[Tereke Davası] Ölen Kadının Eşidir Seyyid Terekeye El Koyuyor)	Aile
EŞS, nr. 15-132, vr.32/1	[Tereke Davası] (Hac Yolunda Vefat Eden Seyyidin Terekesidir)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.32/3	[Terekesi Borcuna Yetmediğinden Borçların Toplamının Bey-Bil-Vefa Yoluyla Tahsili] (Seyyid Borçlu Ölüyor) Borcu terekesinden ziyade	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.28A/1	[Şahin Bin Abdullah ve Zevcesi Belkıs Binti Abdullah'ın Terekesidir] (Asubet var)	Aile
EŞS, nr. 15-132, vr.85/4	[Tereke Davası] (Seyyid Kadıdır)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.30/1	[Terekeden Alacak Davası] (Seyyid borçlu ölüyor alacaklı hakkını talep ediyor)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.30/2	[Terekeden Alacak Davası] (Seyyid borçlu ölüyor alacaklı hakkını talep ediyor)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.30/3	[Terekeden Alacak Davası] (Seyyid borçlu ölüyor alacaklı hakkını talep ediyor)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.30/4	[Terekeden Alacak Davası] (Seyyid borçlu ölüyor alacaklı hakkını talep ediyor)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.30/5	[Terekeden Alacak Davası] (Seyyid borçlu ölüyor alacaklı)	Aile

	hakkını talep ediyor)	
EŞS, nr. 15-131, vr.31/1	[Terekeden Alacak Davası] (Seyyid borçlu ölüyor alacaklı hakkını talep ediyor)	Aile
EŞS, nr. 15-131, vr.31/2	[Terekeden Alacak Davası] (Seyyid borçlu ölüyor alacaklı hakkını talep ediyor)	Aile
EŞS, nr.15-131, vr.39/2	[Terekeden Alacak Davası] (Seyyid davacı) alacaklı)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.41/1	[Bilinen Bir Varisi Olmayınca Terekenin Tamamı Beytülmale Kalıyor]	Aile
EŞS, nr. 15-126, vr.52/1	[Vefat Edip Varisi Olmayan İftihar Binti Abdullah'ın Terekesi Beytülmale Kalıyor.] (Seyyid Vekildir)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.42/1	[Bilinen Bir Varisi Yok Zannıyla Beytülmal Adına El Konulan Terekeden Hisselerini Talep] (Vekil)	Aile
EŞS, nr. 15-124, vr.53/4	[Terekeden Hissesine İsalet Eden Kısmı Talep] (Seyyid Şahit)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.70/03	[Terekeden Beytülmale Ait Olan Kısmının Çıkarıldığına Dair] (eşi ölmüş seyid Varis)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.70/04	[Terekeden Beytülmale Ait Olan Kısmının Çıkarıldığına Dair] (Evi Sınırdı)	Aile
EŞS, nr. 15-120, vr.73/02	[Terekeden Beytülmale Ait Olan Kısmının Çıkarıldığına Dair] (Tanıdık)	Aile
EŞS, nr. 15-121, vr.34/4	Tereke Davası (Seyyid Tanıktır)	Aile
EŞS, nr.15-126, vr.08/5	[Vefat Edip Varisi Olmayan İftihar Binti Abdullah'ın Terekesi Beytülmale Kalıyor.] (Beytülmal amirinin vekilidir)	Aile
EŞS, nr. 15-118, vr.2/3	Rehin bırakma	Ekonomik
EŞS, nr. 15-119, vr.20/3	[Rehin Bırakma]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-121, vr.58/6	[Rehin Bırakma]	Ekonomik
EŞS, nr.15-122, vr.62/3	[Rehin Bırakma]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.25/3	[Rehin Kaydı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.60/1	[Rehin Kaydı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.04/1	[Rehin Kaydı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.78/1	[Rehin Kaydı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-119, vr.2/2	[Rehin Bırakma]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-127, vr.11/1	[Rehin Bırakma Kararı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.17/5	[Rehin Davası]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-130, vr.60/1	[Rehin Kaydı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.46/3	[Rehin Bırakma Kararı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.81/4	[Rehin Bırakma Kararı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-133, vr.13/5	[Rehin Kaydı Kararı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-133, vr.21/2	[Rehin Kaydı Kararı]	Ekonomik

EŞS, nr. 15-133, vr.27/3	[Rehin Kaydı Kararı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.34/2	Merhum Es-Seyyid Feyzullah Efendinin Sularının Keşif Hücctedir]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.34/3	[Merhum Es-Seyyid Feyzullah Efendinin Sularının Keşif Hücctedir]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.67/5	[Reisülküttab Rami Efendinin sularının keşif hücctedir]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-119, vr.5/1	[Hocazade Es-Seyyid Osman Efendinin Sularının Keşfi]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-119, vr.29/5	[Afife Hanımın Pederi Merhum Hasan Ağanın Sularının Yeniden Keşfi]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-121, vr.51/1	[Mestan Çavuşun Yaptırmış Olduğu Sudan Evine Almış Bulunduğu Hissenin Satışı]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-130, vr.35/1	[Evine Akan Su Hissenin Bir Bölümünü Satıyor.]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr.15-123, vr.8/1	[Hüseyin Efendinin Sinan Paşa Hayratından Olan Sularının Keşif Hücctedir]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-123, vr.65/1	[Babasından İntikal Eden Evine Su Akıtma Hakkını Satıyor]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.71/1	[Daha Önce Yaptırmış Olduğu Sudaki Hissenin Satış Kararı]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-127, vr.06/2	[Yapılan Su Hayrının Kayda Geçirilmesi Kararı]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-133, vr.20/5	[Su Davası]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-133, vr.66/1	[Su Tartışması]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.102/3	[Sahibi Olduğu Su Hakkını Satıyor]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-130, vr.53/3	[Baba Geylani Vakfının Hücctei Yenileniyor]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-130, vr.54/2	[Vakıf Mütevellisi Vazifesini Devir Edip Zimmetini İbra Ediyor]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.7/5	[Mülk Satışı - Menzil Satışı]-	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.11/2	(Mülk Satışı / Tarla Satışı)	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.40/4	[Mülk – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.48/1	[Mülk Satışı Menzil Ve Arsalar]-	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.54/1	[Mülk – Menzil Satışı]	Ekonomik

EŞS, nr.15-118, vr.63/1	[Mülk Satışı – Ev Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.72/5	[Mülk Satışı Şiruşun (Zeytin Sıkma Makinesi) ve Buzhane Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.76/2	[Mülk – Menzil Satışı]-	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.79/3	[Mülk Satışı – Menzil Ve Arsa Satışı]-	Ekonomik
EŞS, nr. 15-119, vr.5/2	[Mülk – Menzil Satışı]-	Ekonomik
EŞS, nr.15-121,vr.06/02	[Mülk Satışı-Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-121, vr.38/1	[Mülk Satışı – Menzil ve Çiftlik Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.12/4	[Vakıf Arsaı Üzerine Kendi İnşa Etmiş Olduğu Mülk Menzili Satıyor]	Ekonomik
EŞS, nr.15-118, vr.76/2	[Mülk – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.79/3	[Mülk Satışı – Menzil ve Arsa Satışı-]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.80/1	[Mülk Satışı – Menzil ve Arsa Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-119, vr.5/3	[Mülk – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-122, vr.30/5	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-122, vr.35/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-122, vr.46/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-123, vr.25/4	[Mülk Satışı – Menzil Ve Bağ Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-123, vr.26/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-123, vr.33/1	[Mülk Satışı – Menzil ve Çiftlik Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-123, vr.37/3	[Mülk Satışı –Bağ Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-123, vr.54/1	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.37/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.57/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.75/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.80/7	[Mülk Satışı – Menzil Ve Arsa Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.83/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.89/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.5/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.14/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.18/2	[Mülk Satışı - Bostan Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.20/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-125, vr.28/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.46/5	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.48/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.57/3	[Mülk Satışı – Bahçe Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.69/5	[Mülk Satışı – Menzil Ve Tarla Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.76/1	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik

EŞS, nr. 15-125, vr.76/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-125, vr.80/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.80/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-125,vr.108/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-126, vr.13/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-126, vr.15/1	[Mülk Satışı Menzil Ve Çiftlik Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-126, vr.19/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-126, vr. 19/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-126, vr.27/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-126, vr.70/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-127, vr.02/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-127, vr.09/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-127, vr.34/3	[Mülk Satışı –Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-127, vr.52/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.3/4	[Sahip Oldukları Menzilin Sadece Hariciyesini Satıyorlar]	Ekonomik
EŞS, nr.15-128, vr.3/5	[Sahip Oldukları Menzilin Sadece Hariciyesindeki Bir Sehim Hisselerini Satıyor]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.7/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.18/2	[Mülk Satışı – Kerpiç Duvar Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.23/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.24/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.36/5	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, Vr.39/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.49/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.67/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.67/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.75/5	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-128, vr.87/1	[Mülk Satışı – Berber Dükkanı Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.22/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.22/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.23/1	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.29/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-129, vr.41/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.48/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-129, vr.55/1	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.61/4	[Mülk Satışı – Menzil Yeri Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.67/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.81/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik

EŞS, nr. 15-130, vr.25/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-130, vr.62/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-130, vr.67/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-131, vr.41/3	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.29/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr.15-132, vr.60/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.65/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.81/4	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-133, vr.73/2	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-133, vr. 79/5	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-133, vr.68/4	[Takasla Mülk Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-133, vr.85/5	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-133, vr.85/6	[Mülk Satışı – Menzil Satışı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-130, vr.27/1	[Menzil Davasında Musalaha] (Seyyidin Karısı Pay İstiyor)	Ekonomik
EŞS, nr. 15-120, vr.34/4	[Mülk Menzilin Satılarak Küçüklerin Nafakalarına Harcanması Hakkında]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.25/3	[Alacak Talebi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-127, vr.51/7	[Alacak Talebi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.17/2	[Alacak Talebi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.18/1	[Alacak Talebi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.18/2	[Alacak Talebi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.18/3	[Alacak Talebi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.41/10	[Alacak Talebi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-123, vr.42/3	[Kefalet Senedi]	Ekonomik
EŞS, nr.15-124, vr.27/2	[Kefalet Senedi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-127, vr.38/5	[Kefalet Senedi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-127, vr.39/3	[Kefalet Senedi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-127, vr.49/5	[Kefalet Senedi]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-132, vr.88/3	[Kefalet Davası]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-118, vr.86/2	Mahallede Esnaflık Yapan Mehmed Oğlu Ahmed İsimli Kimsenin Mahalleden Uzaklaştırılması İçin Ferman Talebi]	
EŞS, nr. 15-129, vr.48/1	[Kötülüğü İspat Edilen Kimsenin Mahalleden Uzaklaştırılması İçin Karar]	
EŞS, nr.15-122, vr.14/3	[Es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin Hanımı Ve Kızlarının Nâ-Mahremden Çekinmemelerinden Dolayı Köylerinden Çıkarılmaları Taleb Ediliyor.]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-122, vr.21/6	Saraylı Hatice İsimli Kadının Evine Nâ-Mahrem Kimseler Aldığını Bunun Mahalle Halkını Rahatsız Ettiğini Kendisinin	Toplumsa 1

	Mahalleden Çıkarılmasını Talep Ediyorlar]	
EŞS, nr. 15-128, vr.22/1	[Kötü Huylu Kimsenin Oturduğu Mahalleden Çıkarılması Kararı]	
EŞS, nr. 15-130, vr.48/5	[Mahalleden Çıkarılmaları Talep ve Davası]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-124, vr.32/3	[Evine Yabancı Erkeklerin Girip Çıktığını Bunun İçin Mahallelerinden Çıkarılmasını Talep]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-121, vr.57/4	[Vakfın Evinde Oturup Tamir Ettiren İmam Yapmış Olduğu Masrafın Keşfini Talep Ediyor]	
EŞS, nr. 15-123, vr.14/1	[Vakıf Arazasına Yapmış Olduğu Menzilin Keşfi]	Dini
EŞS, nr. 15-127, vr.40/3	[Vakıf Arazisi Üzerinde Bulunan Eski Evi Tamir Edip Keşfini Yaptırıyor]	Dini
EŞS, nr. 15-128, vr.63/5	[Vekâlet Kaydı]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-123, vr.43/3	[Cinayet Davası]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-132, vr.20/8	[Vekâlet Davası]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-118, vr.41/3	[Vakıf Arazisinin Tasarrufunda Niza]	Dini
EŞS, nr. 15-118, vr.41/3	[Vakıf Arazisinin Tasarrufunda Niza]	Dini
EŞS, nr.15-123, vr.11/2	Geçmişten kendilerinin olup başkasının zapt ettiği tarlayı Zabt edenlere yüz on kuruş bedel ile ferağ ediliyor.]	
EŞS, nr. 15-119, vr.37/1	[Vakıf Malının Tasarrufunda Anlaşmazlık]	Dini
EŞS, nr. 15-121, vr.97/2	[Vakıf Malının Tasarrufunda Anlaşmazlık]	Dini
EŞS, nr. 15-123, vr.23/2	[Beytülmal Adına El Konulan Terekeden Vermiş Olduğu Borcun Çıkarılmasını Talep]	Sosyo- Ekonomik
EŞS, nr. 15-122, vr.26/7	[Yitik Mallara Beytülmal Adına Emaneten El Koyulduğu İçin Yiten Koyunlarına El koyan Beytülmal Amirinden Bu Koyunları Talep]	Sosyo- Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr.28/2	[Beytülmal Emininin Emaneten El Koymuş Olduğu Hisselerini Tamamen Almış Olduğu İkrar]	Sosyo- Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.29/4	[Beytülmal Ait Zannıyla El Konulan Mallarını Dava Ediyor]	Sosyo- Ekonomik
EŞS, nr. 15-129, vr.75/2	[Cinayet Davası - Kasten Öldürülen Kimsenin Katilleri Mahkeme Huzurunda]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-129, vr.17/2	[Darb Davası]	Toplumsa 1

EŞS, nr. 15-129, vr.53/4	(Darb Davası)	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-130, vr.62/3	[Darb Davasında Musalaha Kararı]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-130, vr.64/2	[Darb Davasında Musalaha Kararı]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-118, vr.80/2	[Defterdar Mehmed Efendi Vakfının Mütevelliyesi Olan Afife Hanımın Zevci Olan Es-Seyyid Ali Paşa Bin Es-Seyyid Mustafa'nın Zimmetini İbra Etmesi]	
EŞS, nr. 15-127, vr.36/1	[Hizmet Akdi Kararı]	Sosyo- Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.80/7	[İltizam Davasında Musalaha]	Sosyo- Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.18/3	Aldığı Mezar Yerine Cenazesini Defin Edene Müdahale Talebi	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-124, vr.26/2	[Kendisine Ait Olan Mezar Yerine Başkasının Cenaze Koymasının Men Edilmesini Talep]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-121, vr.73/2	[Köle Azat Ediliyor]	Dini
EŞS, nr. 15-126, vr.23/3	[Köle Azat Kararı]	Dini
EŞS, nr. 15-122, vr.39/1	[Zevcine Borç Olarak Vermiş Olduğu Aşağıda Sayılan Eşyayı Artık Hibe Ettiğini İfade Ediyor]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-123, vr.45/3	[Hibe Senedi]	Ekonomik
EŞS, nr.15-125, vr.57/4	[Hibe Kaydı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.23/3	[Evdeki Her Şeyin Kocasına Ait Olduğunu İkrar]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-120, vr.44/3	[Malının Üçte Birini Vasiyet]	Dini
EŞS, nr. 15-132, vr.104/1	[Mütevelli Tevcihi]	Dini
EŞS, nr. 15-132, vr.109/1	[Eski Mütevellinin Hesabı Görülüyor]	Dini
EŞS, nr. 15-123, vr.59/1	[Maktul Olan Yeniçerinin Olay Yeri Keşfi]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-128, vr.3/1	[Mescidin Evinde Oturmasına Mani Olan Şeyhi Şikâyet ve Haklı Olduğunu İspat]	Dini
EŞS, nr. 15-118, vr.79/2	[Vakıftan Mahkeme Kararı İle Alacaklı Olanların Alacaklarını Tahsil Ettiklerinin Vesikasıdır]	Dini
EŞS, nr. 15-118, vr.44/1	[Ahmed Ağaya Köylülerin Yolunu Kapatmaması Ortak Kuyudan İstifadelerine Mani Olmaması Hakkında]	Toplumsa 1
EŞS, nr. 15-124, vr.55/4	[Aslının Neslinin Hür Olduğunu İsbat]	Toplumsa 1

EŞS, nr. 15-123, vr.35/2	[Borç İkrarı]	Ekonomik
EŞS, nr. 15-121, vr.102/6	[Bu Fermanda Adı Geçen Es-Seyyid Ahmed Çatalca'da Bulunan Ferhat Paşa Camiinde İmam Olup Kendisini Azl Ettirenlerden Şikâyetçi Olmaktadır.]	Dini
EŞS, nr. 15-123, vr.13/3	[Cami Karşısına Un Değirmeni Yapan Kimseden Şikâyet]	Toplumsal
EŞS, nr. 15-124, vr.84/4	[Evvelce Baba Vakfına Tevcih]	Dini
EŞS, nr. 15-129, vr.93/2	[Haksız Yere Sahip Çıktığı Malı Sahibine Teslim Ediyor]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.18/5	[Ham Bağırsak Alıp Evinde İşlemekten Men]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-124, vr.83/2	[İskeleden Denize Çöp Dökülmesine Mani Olunmasını Talep]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-123, vr.21/4	[Kayıp Olan Çobanın Koyunlarına Kayyum Tayini]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-128, vr.75/3	[Kethüda Tayin Edilmesini Talep Ediyorlar]	Toplumsal
EŞS, nr. 15-124, vr.60/2	[Mahalleye Çeşme Yapılmasına Engel Olanların Men Edilmeleri Hakkında]	Toplumsal
EŞS, nr. 15-132, vr.74/5	[Mescidin Tamiri İçin Mahkeme Kararı Alınıyor]	Dini
EŞS, nr. 15-132, vr.73/3	[Meyhaneci Yorgi'nin İdam Kararı]	Toplumsal
EŞS, nr. 15-133, vr.39/5	[Ölüm Raporu]	Toplumsal
EŞS, nr.15-118, vr.68/3	[Salhaneye Mevkuf Bulunan Zamanla Eskiyen Binanın Tamiri Hakkında]	Sosyo-Ekonomik
EŞS, nr. 15-125, vr. 7/8	[Vekil Olduğunu İddia ve İspat]	Toplumsal
EŞS, nr. 15-123, vr. 36/3	[Ayıplı Cariyeyi Geriye Teslim Ediyor]	Ekonomik

EK-2

Tablo 1: Tereke davasının miras dağılım cetveli.³⁶¹

Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe	Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe
Enam-ı şerif	1	120	Beyaz şal	1	61
Köhne kama	1	160	Köhne kutni kapama	1	300
Don, gömlek	1	180	Defa don, gömlek	1	108
Yeşil çuha kaplı kürk	1	2805	Kırmızı çuha don	1	226
Defa cedid bez	5 Zira	160	Sağır çarşaf	1	35
Defa bez	32 zira	90	Dokuma makrame	2	33
Dokuma uçkur	1	16	Köhne bohça	2	40
Köhne kavuk	2	58	Yemeni perde	1	265
Sağırkaliçe	1	540	Beylik çuha	1	130
Köhne seccade	2	132	Köhne yorgan	1	44
Defa yorgan çarşaf	1	350	Defa yemeni yorgan	1	200
Minder	1	220	Defa minder	1	180
Beledi yastık	2	256	Defa beledi yastık	2	162
Köhne döşek	1	275	Peştahta	1	90
Sandık	1	131	Edevat		108
Bakraç	1	10	Sağır ibrik	1	100
Sağır tapa	1	35	Sim hatem	1	260
Nakit	16	2613	Merhumun Mahallede		36800

³⁶¹ EŞS, nr. 15-120, vr. 13/5, 14 Zilhicce 1114 (01 Mayıs 1703).

			bulunan mülk menzili		
Ceman: 49410 akçe = para dört akçe hesabı üzere					49410
Buradan giderler:					
Teçhiz-i tekfin 1653	Münadiye 490	Dükkân ücreti 40	Resm-i kısmet 130 akçe	Kalemiye 105 akçe	Huddamiye ve ihzariye 105 akçe
Safiye binti Hasanın Mihri müecceli 1344	Safiye binti Yusuf'un Mihri müecceli 800	Yeni Mahalle vakfına borcu 2160	Esam Ahmed vakfına borç 21280	Yeni Mahallede başka bir vakfa borç 2160	
Yekûn: 35399 akçe. Para dört akçe hesabı üzeredir.					35399
Terekeden varislere kalan kısım:					132870
Safiye binti Hasanın Hissesi 875	Safiye binti Yusuf'un Hissesi 875	Şerife binti Fatma'nın hissesi 2452	Büyük oğlu Es-Seyyid Mustafa'nın hissesi 4904	Es-Seyyid Mehmed isimli küçüğün hissesi 4004	
Asabe'nin hissesi 6215	Asabe'nin hissesi 6215	Asabe'nin hissesi 6215	Asabe'nin hissesi 6215		

Tablo 2: Tereke davasının miras dağılım cetveli.³⁶²

Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe	Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe
Yorgan	1	90	Minder	1	90

³⁶² EŞS, nr. 15-120, vr. 41/1, 13 Rebiülevvel 1116 (19 Temmuz 1704).

Köhne yastık	1	20	Köhne aba	1	135
Köhne çuha	1	60	Köhne körük	1	90
Alaca entari	1	80	Köhne don	1	12
Destar kuşak ve edevat	1	46	Köhne kavuk	1	9
Köhne şal	1	50	Gözlük	1	24
Defa gözlü	1	10	Taşlar		80
Asa başı	1	6	Sim hanımlar için	1	24
Yüzük	1	80	Kara bıçak	1	20
Yekûn: 920 yalnız dokuz yüz yirmi akçedir.					920
Giderler					
Teçhiz ve tekfin 330 akçe	Tellaliye 18 akçe	Resm-i müteveli 92 akçe	Resm-i kısmet 46 akçe	Dükkâna 23 akçe	Kalemiye 11 akçe
Ceman: 320 yalnız üç yüz yirmi akçedir.					
Beytümale kalan dört yüz akçedir					400

Tablo 3: Tereke davasının miras dağılım cetveli.³⁶³

Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe	Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe
Çul	1	200	Köhne Şam kesmesi	1	600
Sim kürk	1	600	Köhne kutni kapama	1	300
Müstamel duman çiftesi	1	600	Köhne kavuk	1	160
Köhne hilali kuşak	1	400	Köhne çanta	1	10

³⁶³ EŞS, nr. 15-120, vr. 53/4, 17 Safer 1117 (10 Haziran 1705).

Sim haydari raht	1	600	Sim kaytan	1	1300
Hırdavat-ı menzil		60	Eldiven, uçkur	1	180
Kırmızı kürk	1	2000	Mai Halep kürk	1	3600
Sincap kürk	1	1500	Köhne kürk	1	300
Defa kürk	1	2400	Leğen ibrik	1	400
Köhne kadife yastık	7	3100	Köhne pardösü	1	100
Köhne ocak yaşmağı	1	130	Köhne Mısır Hasırı	1	300
Köhne eğer	1	600	Der-zimmet-i uzun imam		6000
Der zimme-i tütüncü		7600	Mülk menzil der-Mahalle-i mezbur		16560
Yekûn					2011970
Buradan giderler:					
Teçhiz-i tekfin	Mehr-i müeccel	Resm-i adi ve kassamiye	Kalemiye, huddamiye	Vasi eliyle Çıkacak masraflara	
5400 akçe	60000	240	480	790	
Yekûn					69100
Terekeden varislere kalan kısım:					132870
Zevcenin hissesi	Kızın hissesi	Asabe'nin hissesi	Asabe'nin hissesi	Asabe'nin hissesi	
16608	66435	6215	6215	6215	
Asabe'nin hissesi	Asabe'nin hissesi	Asabe'nin hissesi	Asabe'nin hissesi		
6215	6215	6215	6215		

Tablo 4: Tereke davasının miras dağılım cetveli.³⁶⁴

Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe	Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe
Sağir inci küpe	1	180	Altın hatem	1	1909
Na-tam inci	8	540	Sim ön kuşak	1	1005
Hane-i mezkure maasakıf	1	16440	Kuşak	1	5115
Defa sim Şifon	1	655	Defa sim Şifon	1	680
Defa sim Şifon	1	1005	Sağir kemik hatem	1	870
Defa sim Şifon	1	870	İnci düğme	12	2000
Altın düğme	12	1000	Sim gülabdan	1	3600
Köhne dibace poşu	1	152	Alaca hatayi kaftan	1	480
Köhne hatayi kaftan	1	720	Alaca bez	1	480
Alaca hatayi kuşak	1	485	Müstamel kaftan	1	840
Şahi alaca	1	288	Alaca köhne kutun enteri	1	171
Sade beyaz hatayi entari	1	435	Sarı kılabledanlı bohça	1	720
Kılabledanlı mor yastık	1	665	İşleme peşkir	1	355
İşleme mor yastık	1	120	Sulu makrame	1	60
Kılabledanlı şeküy	1	260	Elvan boyama	4	930
Yeşil kırmızı boyama	1	505	Al çekmece	1	180
Telli üstlük ve yaşmak	1	561	Telli gömlek kenarı	4	171
Dibace hırdavatı	1	61	Çarşaf	1	206

³⁶⁴ EŞS, nr. 15-120, vr. 58/1, 26 Rebiyülevvel 1117 (18 Temmuz 1705).

Bohça	1	415	Köhne bohça	1	141
Köhne peçe	1	455	Tas	37	600
Ham bez top	1	205	Köhne kapama	1	125
Bohça	1	405	Köhne bohça	1	141
Köhne peçe	1	455	Beylik yaba	37	600
Ham bez topu	1	315	Köhne çuha kapama	1	125
Köhne samur kürk maadibace	1	3205	Köhne hatayi kaplı sincap kürk	1	1185
Bez top	3	599	Defa bez top	3	565
Defa bez top	4	981	Yağlık bezi	3	180
Donluk bez	1	350	Çarşaf	1	235
Alaca çarşaf	1	200	Dokuma peşkir	1	440
Dokuma makrame	3	166	Köhne bohça	1	80
Yelken bezi topu	1	165	İnce bez gömlek	26	1700
Gömlek	6	215	İnce bez topu	12	1250
Defa gömlek	1	300	Gülabdanla makrame	21	705
İpekli makrame	10	335	Abdest makramesi	2	585
Yağlık	10	175	İpekli münakkaş yüz yastığı	1	1405
İpekli örtü	2	685	İşleme havlu makrame	1	285
İpekli uçkur	13	1000	Gülabdanla uçkur	4	680
İşleme don	4	2000	Duvar makramesi	1	485
Pembe ve sarı çekmece	2	615	Leğen	9	2415
Alaca bz ve hırdavat	1	200	Sağır minder	1	120

Defa minder	1	60	Defa minder	1	316
Alaf yastık	1	86	Döşek	1	380
Defa minder	1	180	Defa minder	1	180
Döşek	1	240	Defa minder	1	265
Defa minder	1	260	Defa minder	1	324
Defa minder	1	300	Defa minder	1	315
Defa minder	1	295	Defa minder	1	160
Defa minder	1	280	Defa döşek	1	440
Defa minder	1	324	Defa minder	1	300
Defa minder	1	315	Defa minder	1	295
Defa minder	1	160	Defa minder	1	280
Defa döşek	1	440	Defa minder	1	295
Köhne katı yastık	1	450	Defa minder	1	140
Yastık	5	415	Defa yastık	4	400
Defa yastık	2	215	Defa yemeni yastık	2	215
Defa yemeni yastık	2	340	Defa köhne yastık	2	140
Yastık kılıfı	2	280	Sağır minder	3	222
Köhne yan kesmesi	1	830	Köhne orta kesmesi	1	630
Defa nan kesmesi	1	391	Köhne heybe	1	100
Defa heybe	1	154	Köhne kaliçe	2	1500
Köhne yorgan	1	129	Köhne yer makadı (Köşebaşı)	1	140
Çarşaf	1	50	Köhne büyük merdane	1	200
Hırdavat		20	Köhne şamdan	1	180

Yemeni yorgan ve çarşaf	1	530	Menzil yorganı ve çarşaf	1	405
Defa Menzil yorganı çarşaf	1	355	Köhne yorganı ve çarşaf	1	192
Defa yemeni yorgan ve çarşaf	1	350	Defa yemeni yorgan ve çarşaf	1	405
Defa yemeni yorgan ve çarşaf	1	360	Yüz yastığı	1	60
Yemeni yastık	3	320	İşlemeli minder ve yorgan	1	1245
Defa yorgan	1	540	Köhne perde	1	660
Defa perde	1	360	Müstamel yastık	1	505
+Defa müstamel yastık	1	1035	Defa yastık	1	1400
Defa kutun yastık	1	88	Defa yastık	1	480
Köhne bir simli kürk	1	241	İşlemeli yastık	1	156
Köhne yeşil çuha seccade	1	1400	Cedid yeşil çuha zira	32	1440
Peştamal ve havlu	1	130	İşleme el dokuma ocak örtüsü	1	775
Köhne çarşaf	1	51	Defa çarşaf	1	120
İşleme kundak yorganı	1	305	Seccade köhne	1	400
Ayaklı sandık	1	400	Defa sandım	1	600
Köhne sandık	1	180	Kebir sini	1	945
Kebir tencere	1	840	Defa tencere	1	201
Defa tencere	1	245	Defa tencere	1	200
Defa tencere	1	123	Defa tencere	1	190

Tencere kapağı	6	300	Sahan	7	256
Defa sahan	8	740	Tepsi	2	500
Sağır güğüm	1	530	Maidest	1	110
Kevgir	1	80	Leğen ibrik	1	360
Defa ibrik	1	145	Bakraç	1	300
Hırdavat nuhas	1	360	Maşrapa 23X270=6210	23	6215
Mehr-i müeccel-i zevce-i mezbure	1	10000			
Ceman yalnız yüz otuz altı bin dokuz yüz yetmiş bir akçedir.					136971
Minhel-ihracat:					
Senetli olan borçları	Tellaliye	Resm-i adi	Kassamiye	Katibiye ve huddamiye	Deyn-3000
12470	1000	1867	622	622	
Ceman:					18671Akçe
Verese arasında taksim için geri kalan kısım:					
Zevcin hissesi	Kızın hissesi	Kızın hissesi	Kızın hissesi	Kızın hissesi	
29575	22181	22181	22181	22181	

Tablo 5: Tereke davasının miras dağılım cetveli.³⁶⁵

Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti	Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti
		Akçe			Akçe
Hatayi kaftan	1	1000	Atlas kuşama ve entari	1	620
Atlas mintan	1	351	Sandal	1	1000

³⁶⁵ EŞS, nr. 15-131, vr. 27/3, 15 Şevval 1125 (10 Temmuz 1710).

Köhne don	1	140	Alaca köhne entari	1	35
Kırmızı diba entari	1	800	Defa kaftan	1	1000
Nefis ipekli işleme	1	400	Köhne hatayi entari	1	90
Köhne çuha ferace	1	400	Köhne al sof ferace	1	260
Yeşil köhne çuha ferace	1	1000	Köhne gömlek	1	40
Köhne Beyaz seccade	1	100	Köhne gömlek	1	900
Köhne don	8	185	Yaşmak ve makrame	1	120
Defa köhne don ve gömlek	3	140	Beyaz gecelik, alaca terlik	1	80
Köhne çuha serpuş	3	80	Müstamel diba serpuş	1	115
Köhne yeşil çekme	1	70	Köhne yemeni makrame	1	60
Defa yemeni	1	60	Köhne mai çekme	1	50
Köhne şeküni	1	50	Bez hırdavatı	1	40
Beyaz çeşm-i bülbül kaftan entari	1	205	Gecelik kuşak	1	45
Sim kuşak	1	505	Yeşil makrame	1	60
Küçük sekiz inci küpe	8	660	Hatayi kaplı kürk ve entari kürk	1	1800
Sim pazıbent tılsım	1	100	Teşbih	1	40
Kadife yastık ve kılıf	4	3300	Köhne minder	1	805
Köhne orta keçesi	1	1000	Çuha kapı perdesi	1	700
Köhne yemeni yorgan	1	140	Defa köhne yemeni yorgan	1	85
Köhne döşek	1	300	Köhne yemeni yastık	1	50
Küçük tas	1	24	Köhne hamam rahtı	1	400

Zer yüzük	1	780	Mihri müeccel-i zevce	1	4800
Ceman yekûn 23746					23746
Bundan giderler					
Resm-i adi	Kassamiye	Katibiye ve huddamiye	Düyun-u müteferrika	Tellaliye	
360	120	120	Zimmetinde olan borçları	200	
			475		
Varisler arasında taksim için kalan					22471
Adı geçen zevcin hissesi			Asabe'nin hissesi		
11235			11235		

Tablo 6: Tereke davasının miras dağılım cetveli.³⁶⁶

Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe	Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe
Gülistan, menar şerhi, sarf, hafız ve kafiye, muhit	1	110	Menasik-i hac	1	80
Feraiz, tarifât, talim-i müteallim	1	155	Avamil muribi, haşiye-i fenari,	1	110
Şerh-i akayid, şerh-i nefaya, şerh-i sirac, bostan	1	100	Muhtarat-ı İbrahim Çelebi, mülteka	1	362
Menar şerhi, küçük haşiye, muhtasarul-emali	1	252	Tenbihül-gafilin, Molla cami, küçük meviza	1	227
Yalnız bin üç yüz on iki akçe					1312
Döşek	1	210	Defa küçük döşek	1	60
Köhne yorgan çarşaf	1	110	Beyazi keçesi	1	1050

³⁶⁶ EŞS, nr. 15-131, vr. 08/1, 24 Cemaziyelula 1123 (10 Temmuz 1711).

Defa köhne yorgan ve çarşaf	1	100	Defa yemeni yorgan ve çarşaf	1	165
Defa yemeni yorgan ve çarşaf	1	205	Köhne simden seccade	1	166
Köhne kaliçe seccade	1	70	Köhne mai keçe	1	90
Beyaz çuha	1	300	Köhne boğası zıbın	1	401
Kabak sof kaftan	1	445	Beyaz köhne hırka	1	250
Köhne ocak yaşmağı	1	40	Köhne sof çuha	1	240
Köhne Beyaz kaftan	1	62	Yemeni	1	305
Köhne kavuk	1	55	Bakraç	1	170
Tunç buhurdan	1	120	Tencere ve kapak	1	300
Küçük tencere ve kapak	1	150	Tencere ve kapak	1	155
Küçük tencere ve kapak	1	125	Vasat sahan	3	245
Küçük sahan	3	160	Tunç sahan	2	60
Küçük lenger	3	50	Küçük sini	1	55
Baklava tepsi	1	160	Bakır sahan	3	42
Yaldızlı leğen ibrik	1	500	Köhne kadife yastık çift	1	265
Yemeni yastık çift	1	140	Yemeni yastık	1	120
Köhne orta kaliçesi	1	1200	Minder	1	10
Köhne kaliçe	1	165	Defa minder	1	80
Ymeni yastık	1	80	Bakır musluk	1	360
Küçük güğüm	2	380	Leğen ibrik	1	90
Defa leğen ibrik	1	170	Küçük yan post	1	26
Bakraç	1	110	Küçük hoşaf taşı ve hamam taşı	1	80

Köhne don gömlek	1	53	Köhne uçkur	2	36
Köhne kadife yastık	3	720	Köhne gömlek	1	66
Makrame	2	40	Astar	2	80
Beylik çuha	1	200	Defa Beylik çuha	1	81
Halep alacası	1	250	Defa alaca	1	315
Pirinç saat	1	700	Köhne şal ve ihram	1	305
Kahve tepsisi	1	68	Köhne minder ve hırdavat		300
Köhne yastık	1	60	Ayaklı sandık	1	60
Tahta ambar	1	120	Teşbih	1	31
Şamdan	1	20			
Yekûn: on beş bin dokuz yüz elli sekiz akçe					15958
Adı geçen Mahallede bulunan menzilin değeri					24000
İkisinin toplamı					39958
Bundan giderler					
Teçhiz tekfin ve ıskat-ı salat ve kabrin kazılması için	Tellaliye ve ücret-i dükkân		Harc-ı defter ve kalemiye ve huddamiye		
2400	346		1000		
Yalnız üç bin yedi yüz kırk altı akçedir.					3746
Varislere taksim için kalan					36212
İcare-i menzil	Kiremitçi-zadelere senetli borç	Vakıf Mütevellisine senetli borç	El-Hac İbrahim Efendiye senetli borç		
2526	13472	10842	421		
3600	19200	1200	600		
İbrahim Efendiye senetli borç	Zevcesinin mehri		Dilgir-zade Abdullah Ağaya senetli borç		

2526	4210	842
3600	6000	1200

Tablo 7: Tereke davasının miras dağılım cetveli.³⁶⁷

Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe	Eşyanın Adı	Adedi	Kıymeti Akçe
Köhne yastık	2	50	Küçük minder	1	120
Köhne yorgan	1	70	Defa yorgan	1	135
Köhne gömlek ve don	22	180	Defa don	1	3
Köhne makrame	2	15	Köhne kuşak	2	50
Köhne çuha	1	36	Köhne ceket	1	20
Köhne kapama	1	180	Defe köhne kapama	1	45
Köhne don gömlek	1	120	Köhne alaca	1	50
Köhne gömlek	1	70	Kavuk	1	50
Gügüm	1	220	Köhne makrame	1	180
Köhne çarşaf	1	45	Köhne bıçak	1	20
Bakraç	1	15	Tencere	1	100
Leğen	1	100	Kahve ibriği	1	40
Sim kuşak	1	420	Pirinç saat	1	600
Altun takım	1	300	Sırık	1	30
Turalı altın	1	375	Yaldız altını	3	720
Cedid altın kuruş	6	730	Defa Turalı altın	7	3300

³⁶⁷ EŞS, nr. 15-131, vr. 05/3, Gurre Cemaziyelahir 1123 (17 Temmuz 1711).

Yaldız altını	1	72		
Yekûn. Yalnız on iki bin yüz kırk dört akçedir.				12144
Bundan giderler				
Teçhiz ve tekfin iskat-ı salat Mehr-i müeccel 1200	Tellaliye 85	Dükkâniye 45	Hammaliye 35	
Masarif-ı müteferrika 200	Kaydiye 25	Hammaliye 35	Resm-i kısmet ve huddamiye 340	
Yalnız üç bin sekiz yüz kırk beş akçedir.				3845
Vereseye taksim için kalan				
Adı geçen zevcenin hissesi 1038		Adı geçen oğlanın hissesi 7262		

EK-3: Eyüp Şer'iyeye Sicilleri'nde Adı Geçen "Vakıflar."

VAKIF ADI	BAHSİ GEÇEN DAVA ADI	SAYFA NUMARASI	TARİH
Sultan Bayezid Han Veli Vakfı	Ortak su kullanımına engel olma	EŞS, nr. 15-118, vr. 44/1	M: 1702 H:1114
Evvelce Baba Vakfı	Vakıf görevine tevcih	EŞS, nr. 15-124, vr. 84/4	M: 1707 H: 1118
Selami Mehmed Bey Mescid-i Şerif Vakfı	Mescidin Tamiri İçin Mahkeme Kararı	EŞS, nr. 15-132, vr. 74/5	M: 1713 H: 1125
Baba Geylani Vakfı	Hüccet yenilenmesi	EŞS, nr. 15-130, vr. 53/3	M: 1712 H:1124
Defterdar Mahmud Efendi Vakfı	Vakıf mütevellîsi vazifesini devir edip zimmetini ibra etmesi	EŞS, nr. 15-130, vr. 54/2	M: 1712 H: 1124
Eyüp Sultan Vakfı	Beytülmalaya ait zannıyla el konulan malların dava edilmesi	EŞS, nr. 15-128, vr. 29/4	M: 1712 H: 1123
Defterdar Mahmud Efendi Vakfı	Zimmeti ibra etmek	EŞS, nr. 15-118, vr. 80/2	Tarih belirtilmemiş
Hazret-i Ebi Eyyub el-Ensari Vakfı	Cenaze defnine müdahale talebi	EŞS, nr. 15-124, vr. 18/3	M: 1706 H: 1117
Hazret-i Ebi Eyyub el-Ensari Vakfı	Cenaze defnine müdahale talebi	EŞS, nr. 15-124, vr. 26/2	M: 1706 H: 1118
es-Seyyid Abdürrahim Efendi bin Hüseyin Efendi Vakfı	Mütevellî tevcihi	EŞS, nr. 15-132, vr. 104/1	M: 1713 H: 1125
es-Seyyid Abdülkadir Efendi Vakfı	Mütevellî tevcihi	EŞS, nr. 15-132, vr. 109/1	M: 1713 H: 1125
Defterdar Mahmud Efendi Vakfı	Vakıftan alacağını tahsil etme	EŞS, nr. 15-118, vr. 79/2	M: 1703 H: 1115
Sultan Beyazid han Veli Vakfı	Su yolu davası	EŞS, nr.15-128, vr. 71/1	M: 1712 H: 1124
Pertev Paşa Vakfı	Su yolu davası	EŞS, nr. 15-133, vr. 66/1	M: 1714 H:1126
Ali Ağa Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-118, vr. 2/3	M: 1702 H: 1113
es-Seyyid Abdülkadir Efendi Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-119, vr. 20/3	M: 1702 H: 1114

eş-şeyh Mehmed Efendi Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-121, vr. 58/6	M: 1703 H: 1115
Mehmed Efendi Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-122, vr. 62/3	M: 1705 H: 1117
es-Seyyid Abdülkadir Efendi Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-128, vr. 25/3	M: 1712 H: 1123
Tavaşi Ali Ağa Para Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr.15-129, vr. 4/1	M: 1710 H: 1122
Reisülküttab Mustafa Efendi Para Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-129, vr. 78/1	M: 1710 H: 1122
Mehmed Efendi Para Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-119, vr. 2/2	M: 1701 H: 1113
Tavaşi Ali Ağa Para Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-127, vr. 11/1	M: 1710 H: 1122
Tavaşi Ali Ağa Para Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-129, vr. 17/5	M: 1710 H: 1122
Hüma Hatun Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-130 vr. 60/1	M: 1713 H: 1124
Şerife Hatun Para Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-132, vr. 81/4	M: 1713 H: 1125
Fatma Hatun Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-133 vr. 13/5	M: 1714 H: 1126
Şerife Fatma Hatun Para Vakfı	Rehin bırakma	EŞS, nr. 15-133 vr. 27/3	M: 1714 H: 1126
Medine-i Münevvere vakfı	Vakıf arsasına yapılan menzilin keşfi	EŞS, nr. 15-127, vr. 40/3	M: 1710 H: 1122
Sultan Beyazıt Han Veli Hazretleri Vakfı	Niza	EŞS, nr. 15-118, vr. 41/3	M: 1702 H: 1113
Sultan Bayezid Han Veli Vakfı	Niza	EŞS, nr. 15-118, vr. 41/3	M:1702 H:1113
Sultan Bayezid Han Veli Vakfı	Niza	EŞS, nr. 15-123, vr. 11/2	M: 1704 H: 1116
es-Seyyid Abdülkadir Efendi Vakfı	Niza	EŞS, nr. 15-119, vr. 37/1	M: 1703 H:1114
Ali Ağa Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-125, vr. 18/2	M: 1705 H:1117
Sultan Bayezid Han Veli Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-125, vr. 69/5	M: 1708 H: 1120

Sultan Bayezid Han Veli Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-126, vr. 15/1	M: 1709 M: 1121
Eyüp Sultan Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-126, vr. 27/2	M: 1709 H:1121
es-Seyyid Abdülkadir Efendi Para Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-127, vr. 02/3	M: 1710 H: 1122
es-Seyyid Abdülkadir Efendi Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-127, vr. 09/4	M: 1710 H: 1122
Evvelce Baba Mescidi Para Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-127, vr. 34/3	M: 1710 H: 1122
Eyüp Sultan Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-127, vr. 52/2	M: 1711 H: 1123
Şivanizade vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-128, vr. 7/2	M: 1711 H: 1123
Ali Çelebi Sirkeci Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-128, vr. 67/2	M: 1712 H: 1124
el-Hac İsmail Efendi Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-129, vr. 48/3	M: 1710 H: 1122
Eyüp Sultan Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-129, vr. 81/4	M: 1711 H: 1122
Zeyneb Hatun Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-133, vr. 79/5	M: 1714 H: 1126
Zeyneb Hatun Vakfı	Mülk	EŞS, nr. 15-133, vr. 85/6	M: 1714 H: 1126
Eyüp Sultan Vakfı	Tereke	EŞS, nr. 15-130, vr. 03/4	M: 1711 H: 1123
Eyüp Sultan Vakfı	Tereke	EŞS, nr. 15-130, vr. 04/3	M: 1711 H: 1123
Memi Kâtib Para Vakfı	Tereke	EŞS, nr. 15-120, vr. 73/01	M: 1706 H: 1117
es-Seyyid Abdülkadir Efendi Para Vakfı	Tereke	EŞS, nr. 15-132, vr. 105/4	M: 1713 H: 1125
es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Osman Efendi ibni es-Seyyid Abdullah Efendi Para Vakfı	Tereke	EŞS, nr. 15-119, vr. 65/2	M: 1702 H:1113

EK-4: Seyyidlerin Eyüp’te Yoğun Olarak Yaşadıkları “Mahallele İsimleri.”

DAVA ADI	SEYYİDİN ADI	MAHALLE ADI
Köylülerin yolunun kapatılması ve ortak kuyu kullanımına mani olmak	es-Seyyid İsmail Ağa bin Ramazan	Eyüp-Büyükçekmece Nahiyesi/Eskice Köyü
Hür olduğunu ispat	es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir	Eyüp/Nazperver Mahallesi
Borç ikrarı	Es-Seyyid Abdurrahman Efendi	Edirne/Dahil-i Sur
İmamlıktan azil kararına itiraz	Es-Seyyid Ahmed	Eyüp-Çatalca Nahiyesi
Cami karşısına un değirmeni yapılmasına itiraz	es-Seyyid Mustafa Çelebi ibni Abdi	Eyüp/Mustafa Paşa Mahallesi
Haksız yere sahip çıktığı malı teslim	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/ Nazperver Mahallesi
Ham bağırsak işlemekten men	es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil	Eyüp/Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi
Kayıp çobanın koyunlarına kayyum talebi	es-Seyyid Mahmud Ağa ibni Ahmed	Eyüp/Edirnekapı
Kethüda talebi	es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer Efend	Eyüp/Yoğurtçular Mahallesi
Mahalleye çeşme yapılmasına engel olanlara men talebi	es-Seyyid Mehmed Ağa bin Mustafa	Eyüp/Hasköy kasabası Abdüsselam Mahallesi
Meyhaneci Yorgi’nin idam kararı	es-Seyyid İbrahim bin Ali	Eyüp-Yenikapı
Salhaneye mevkuf bulunan zamanla eskiyen binanın tamiri	Seyyid Mustafa Çelebi	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Vekil olduğunu iddia ve ispat	es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Hüccet yenilenmesi	es-Seyyid Şaban	Eyüp/Kiremitçi Süleyman Mahallesi
Hüccet yenilenmesi	es-Seyyid Hasan	Eyüp/Kiremitçi Süleyman Mahallesi
Beytülmal adına el konulan terekeden vermiş olduğu borcun çıkarılmasını talep	es-Seyyid Mahmud Ağa bin Mehmed	Eyüp/Zeynep Hatun Mahallesi
Beytülmal emininin el koyduğu hisseyi aldığını ikrar	es-Seyyid İsmail bin Mehmed	Eyüp/Nişancı Paşa Mahallesi
Cinayet davası	es-Seyyid Mehmed Ağa bin el-	Eyüp/Defterdar Kara Süleyman

	Hac Mustafa	Mahallesi
Darp davası	es-Seyyid Mehmed Ağa	Eyüp-Terkos Nahiyesi/Filyüz köyü
Darp davası	es-Seyyid Mehmed Bey bin Ali	Şehremini Mahallesi
Darp davasında musalaha	es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid Muslu	Eyüp/Musa Çavuş Mahallesi
Darp davasında musalaha	es-Seyyid Süleyman Çelebi bin Davut bin Hasan	Eyüp/Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi
Zimmeti ibra	es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Kiremitçi Süleyman Mahallesi
Hizmet akdi	es-Seyyid Süleyman Çelebi bin Davud	Eyüp/Evvelcebaba Mahallesi
Köle azat edilmesi	es-Seyyid Fazlullah Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Berulic köyü
Köle azat edilmesi	es-Seyyid Mustafa Çelebi	Eyüp/Berulic köyü
Köle azat edilmesi	es-Seyyid Mehmed Ağa ibni el-Hac İbrahim	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Mescidin evinde oturmasına mani olan şeyhi şikâyet	es-Seyyid el-Hac Mehmed Ağa ibni Osman	Eyüp/Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi
Vakıftan mahkeme kararıyla alacağını tahsil etme	es-Seyyid İbrahim Efendi bin es-Seyyid Halil	Galata/Fındıklı Mahallesi
Hibe	es-Seyyid Abdurrahman bin Ali	Eyüp/Çavuş Kasım Mahallesi
Mehir talebi	es-Seyyid Hasan	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Mehir talebi	es-Seyyid İbrahim bin Oruç	Eyüp-Hasköy Nahiyesi/ Turşucu Hüseyin Çelebi Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid Abdullah Çelebi ibni Sefer Efendi	Eyüp/Bıçakçı Ferhat Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid Ali Efendi bin el-merhum es-Seyyid Mehmed Efendi	Eyüp/Emir Buhari Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid Ahmed Efendi	Eyüp/Hatice Sultan Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid Hüseyin Çelebi	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid İsmail Ağa bin Ramazan	Eyüp/Koca Kasım Paşa Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni Davud	Eyüp/Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Mustafa	Eyüp/Bıçakçı Ferhat Mahallesi

Rehin bırakma	es-Seyyid Mehmed Said Efendi bin es-Seyyid Mehmed Efendi	Eyüp/Hatice Sultan Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid Mehmed Emin Efendi ibni el-merhum İdris Efendi	Eyüp/Ali Paşa-yı atık Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es- Seyyid Ahmed	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Rehin bırakma	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Fazlullah	Eyüp/Perulice Köyü
Su hayratı davası	es-Seyyid Feyzullah Efendi	Eyüp/Kadı Yakublu Köyü
Su hayratı davası	es-Seyyid Hasan Çelebi ibni Ebubekir	Eyüp/Sokullu Mahallesi
Su hayratı davası	es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Ahmed	İstanbul/Üskübi Mahallesi
Su hayratı davası	es-Seyyid Yahya Efendi ibni es- Seyyid Salih Efendi	Eyüp/Akbıyık Mahallesi
Su hayratı davası	es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Mehmed	İstanbul/Mahmud Paşa Mahallesi
Su hayratı davası	es-Seyyid el-Hac Mustafa Ağa bin es-Seyyid Abdülğani	İstanbul/İshak Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Osman oğlu Halil	Eyüp/Çavuş Kasım Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Osman oğlu Mehmed Ağa	Eyüp/Zal Mehmet Paşa Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mustafa Efendi	Eyüp-Küçükçekmece Nahiyesi/Küçük Nakkaş köyü
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed Efendi	Eyüp/Evvelcebaba Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mustafa Çelebi	Eyüp/Çavuş Kasım Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ahmed Efendi	Eyüp-Çatalca Nahiyesi/Orçunlu Köyü
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es- Seyyid Musaffa	Eyüp/el-Hac Hüsrev Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Hüseyn	Eyüp/el-Hac Hüsrev Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Yakub	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ali Çelebi ibni İbrahim	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid İbrahim bin Ali	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid	Eyüp/Koca Kasım Paşa

	Ali	Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid İbrahim Çelebi ibni es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Nişancı Paşa Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Davud	Eyüp/Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Allame	Eyüp/Topçular Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	Eyüp/Ahmet Dede Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed bin İbrahim	Eyüp/İlyaszade Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid İbrahim Çelebi bin es-Seyyid Ali	Eyüp/İlyaszade Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ali Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ahmed Beşe bin Şaban	Eyüp/Mehmed Bey Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ali Paşa	Eyüp-Yenikapı/Terkos Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ahmed	Eyüp/Zeynep Hatun Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Bıçakçı Ziyad Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Abdurrahman bin Ali	Eyüp/Evvelcebaba Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mustafa Çelebi	Eyüp/Şah Sultan Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Abdullah ibni es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Şah Sultan Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni Mustafa	Eyüp/Ahmet Dede Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed Ağa bin es-Seyyid Halil	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Hüseyin bin İbrahim	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed bin Şaban	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Hasan bin Ahmed	Eyüp/Koca Kasım Paşa Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid el-Hac Mehmed bin es-Seyyid Ahmed	Eyüp/el-Hac Hüsrev Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/ Nazperi Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Emrullah	Eyüp/İlyaszade Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi

	Abdullah	
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Abdurrahman bin es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Receb	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Abdullah	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Abdülkerim Efendi	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ali bin es-Seyyid İbrahim	Eyüp/Davud Ağa Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Hüseyin Efendi ibni es-Seyyid Şükrullah	Eyüp/Şah Sultan Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Hüseyin Efendi	Eyüp/Şah Sultan Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Abdülkerim Halife ibni es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Şah Sultan Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Ali	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid İsmail Çelebi ibni Ahmed	Eyüp/el-Hac Hüsrev Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Sofular Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Lütfullah Çelebi bin es-Seyyid Nureddin	Eyüp/Topçular Mahallesi
Anlaşmalı boşanma	es-Seyyid Mustafa Çelebi	Eyüp/Topçular Mahallesi
Alacak talebi	es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni el-Hac Mustafa	Eyüp/Soğan Ağa Mahallesi
Alacak talebi	es-Seyyid Ali	Eyüp/Emir Buhari Mahallesi
Alacak talebi	es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Murad	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Alacak talebi	es-Seyyid Abdurrahman bin es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Alacak talebi	es-Seyyid Ömer Efendi bin es-Seyyid Mustafa	İstanbul/Macunî Kasım Mahallesi
Alacak talebi	es-Seyyid Ömer Ağa bin Şaban	İstanbul/İsmail Ağa Mahallesi
Alacak talebi	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer	Eyüp/Cebecibaşı Mahallesi
Kefalet senedi	es-Seyyid Süleyman Efendi ibni	Eyüp/Sofular Mahallesi

	es-Seyyid Halil oğlu Ahmed	
Kefalet senedi	es-Seyyid Ali Efendi ibni es-Seyyid Mustafa Efendi	Eyüp/Sofular Mahallesi
Kefalet senedi	es-Seyyid Mehmed Efendi ibni el-merhum Seyyid Süleyman Efendi	Eyüp/Sofular Mahallesi
Kefalet senedi	es-Seyyid Ahmed Efendi	Eyüp/Sofular Mahallesi
Kefalet senedi	es-Seyyid Süleyman Efendi	Eyüp/Sofular Mahallesi
Kefalet senedi	es-Seyyid Ahmed	Eyüp/Sofular Mahallesi
Kefalet senedi	es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Sofular Mahallesi
Kefalet senedi	es-Seyyid Hasan Çelebi	Eyüp/Sinan Ağa Mahallesi
Vekalet kaydı	es-Seyyid Mehmed Çelebi	Eyüp/ Nazperi Mahallesi
Vekalet kaydı	es-Seyyid Abdullah ibni el-Hac Ahmed	Eyüp/Cebecibaşı Mahallesi
Kötülüğu ispat	es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Hasan Ağa bin Ali	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Kötülüğu ispat	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Cebecibaşı Mahallesi
Kötülüğu ispat	es-Seyyid Mehmed Çelebi	Eyüp/Kara Ahmetli köyü
Kötülüğu ispat	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Davut	Eyüp/Aşçıbaşı Mahallesi
Kötülüğu ispat	es-Seyyid Süleyman bin Davut	Eyüp/Aşçıbaşı Mahallesi
Kötülüğu ispat	es-Seyyid Hasan bin Ebubekir	Eyüp/Zade Ağa Mahallesi
Kötülüğu ispat	es-Seyyid Yahya Çelebi bin es-Seyyid Ahmed	Eyüp/ Nazperi Mahallesi
Kötülüğu ispat	es-Seyyid Hasan Çelebi ibni es-Seyyid Ali	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Vakıf arsasına menzil keşfi	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid İbrahim	Eyüp/Mehmet Çelebi Mahallesi
Niza davası	es-Seyyid eş-şeyh Mustafa Efendi oğlu es Seyyid Mehmed Efendi	Eyüp/Prolice Köyü
Niza davası	Esseyyid Ramazan oğlu Es-Seyyid İsmail Ağa	Eyüp-Büyükçekmece Nahiyesi/Eskice Köyü
Niza davası	es-Seyyid Osman Çelebi	Eyüp-Büyükçekmece Nahiyesi/Eskice Köyü
Niza davası	es-Seyyid Abdülkadir Efendi	Eyüp/Çavuş Kasım Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Mustafa ibni es-	Eyüp/Evvelcebaba Mahallesi

	Seyyid İsmail	
Tereke	es-Seyyid Ali Çelebi ibni Mehmed	Eyüp-Terkos Nahiyesi/Korsun Köyü
Tereke	es-Seyyid İsmail Efendi	Eyüp-Terkos Nahiyesi/Korsun Köyü
Tereke	es-Seyyid Abdülkerim bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Şah Sultan Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Fazlullah Çelebi ibni Mustafa bin Mehmed	Eyüp/Aşçıbaşı Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Mustafa Çelebi	Eyüp/Aşçıbaşı Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Halil	Eyüp/Süleyman Subaşı Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Nişancı Paşa Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Ali	Eyüp/Nişancı Paşa Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Abdürrahim Efendi	Eyüp/Davud Ağa Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Ahmed Efendi	Eyüp/Kasım Paşa Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Ali Çelebi ibni es-Seyyid İbrahim ibni Mehmed	Eyüp/Evvelcebaba Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Ali Efendi Abdurrahman bin Mehmed	Eyüp/Kasımpaşa Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Mahmud Çelebi	Eyüp/Kasım Paşa Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Said Efendi ibni Mehmed	Eyüp/Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Abdülkerim Efendi	Eyüp/Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Osman Efendi ibni es-Seyyid Abdullah Efendi	Eyüp/Sancaktar Hayreddin Efendi Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Osman Çelebi	Eyüp/Sancaktar Hayreddin Efendi Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Ahmed Çelebi	Eyüp/Sancaktar Hayreddin Efendi Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Abdülbaki Efendi bin es-Seyyid Hüseyin	Eyüp/Çavuş Kasım Mahallesi
Tereke	Seyyid Halil bin Mustafa	Eyüp/Çavuş Kasım Mahallesi
Tereke	es-Seyyid Ali Paşa ibni Mustafa ibni İbrahim	Eyüp/Kiremitçi Süleyman Mahallesi

Tereke	es-Seyyid Mehmed Ağa bin Abdülkadir	Galata/Sultaniye Kazası
Mülk	es-Seyyid Mustafa Çelebi	Eyüp/Celebbaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Mehmed	Eyüp/Evvelcebaba Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Kiremitçi Süleyman Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ahmed	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Lütfullah	İstanbul/Mesihpaşa Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Sunullah	İstanbul/Mesihpaşa Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Abdülkerim Halife bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Şah Sultan Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac İbrahim	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Hasan Çelebi	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Derviş Hüseyin	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Murad	Kastamonu Sancağı/Kınık Köyü
Mülk	es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ali bin Hüseyin	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Abdülhalik Çelebi ibni es-Seyyid Cemaleddin	İstanbul/Küçük Karaman
Mülk	es-Seyyid Ahmed	Eyüp/Servi Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Servi Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Süleyman	Eyüp/Servi Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Osman Efendi	Eyüp/Koca Kasım Paşa Mahallesi
Mülk	es-Seyyid İbrahim bin Ahmed	Eyüp/Evvelcebaba Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ali Çelebi ibni es-Seyyid Mehmed	Üsküdar/Kassam Çeşmesi
Mülk	es-Seyyid Mehmed Ağa bin el-Hac Mustafa	Süleyman Çelebi Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Allame bin es-Seyyid Mehmed	Eyüp-Topçular/Esad Ağa Mahallesi
Mülk	Es-Seyyid İbrahim efendi	Eyüp/Evvelcebaba Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Hasan Mahallesi

Mülk	es-Seyyid Ali Beşe bin el-merhum es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Kiremitçi Süleyman Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Osman bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Kiremitçi Süleyman Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Kiremitçi Süleyman Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ali Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	Galata/Sultan Bayezid Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ömer Efendi bin el-merhum hâce-zade es-Seyyid Osman Efendi	Galata/Boğazkesen Rumeli Hisarı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mustafa Efendi bin es-Seyyid Abdülbaki	İstanbul/Tekfur Gölü kasabası
Mülk	es-Seyyid Ali Efendi bin es-Seyyid Musa	Eyüp/Sofular Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mustafa Çelebi ibni es-Seyyid Ahmed	Eyüp/Takyecibaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ali ibni es-Seyyid	Eyüp/Cami-i Kebir Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Şah Sultan Mahallesi
Mülk	es-Seyyid eş-Şeyh Hüseyin Efendi bin es-Seyyid Şükrullah	Eyüp/Düğmecibaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	Eyüp/Selami Mehmed Bey Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Süleyman Çelebi bin Davud	Eyüp/Aşçıbaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Davud	Eyüp/Aşçıbaşı Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ahmed Çelebi bin İbrahim	Eyüp/Fethi Çelebi Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Emrullah	Eyüp/Kiremitçi Süleyman Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Abdurrahman bin Mehmed	Eyüp/Koca Kasım Paşa Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ahmed Efendi	Eyüp/Koca Kasım Paşa Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Koca Kasım Paşa Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni	Eyüp/Bıçakçı Ferhat Mahallesi

	Mustafa	
Mülk	es-Seyyid Mustafa Çelebi	Eyüp/Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Abdi bin es-Seyyid Mehmed	Eyüp/Şah Sultan Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Mustafa Ağa bin es-Seyyid Mehmed	Galata-Kasım Paşa/Ahi Çeşme Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Süleyman Çelebi bin Mehmed	Eyüp/Baba Haydar Nakşibendi Mahallesi
Mülk	es-Seyyid Ali Çelebi	Bordos/Kaklıca Köyü
Mülk	es-Seyyid Mehmed bin Şaban	Eyüp/Evvelcebaba Mahallesi

EK-5: Az Sayıda Bulunan Davalarda Seyyidlerin İcra Ettikleri “Meslekler.”

Dava Adı	Seyyidin Adı	Mesleği	Sayfa Numarası	Tarih
Ortak su kullanımına engel olma	es-Seyyid İsmail Ağa bin Ramazan	Çiftlik sahibi	EŞS, nr. 15-118, vr. 44/1.	M: 1702 H:1114
Köle olmadığını ispat	es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Hüseyin	Helvacı	EŞS, nr. 15-124, vr. 55/4.	M: 1706 H:1118
Azil kararına itiraz	es-Seyyid Ahmed	İmam	EŞS, nr. 15-121 vr. 102/6	M: 1704 H: 1115
Vakıf görevine tevcih	es-Seyyid İbrahim Çelebi ibni es-Seyyid Ahmed,	Vakıf kâtibi	EŞS, nr. 15-124, vr. 84/4	M: 1707 H: 1118
Vakıf görevine tevcih	es-Seyyid Hasan Çelebi ibni Halil	Vakıf kâtibi	EŞS, nr. 15-124, vr. 84/4	M: 1707 H: 1118
Ham Bağırsak Alıp Evinde İşlemekten Men	es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil	Kaçak ham bağırsak satıcısı	EŞS, nr. 15-124, vr. 18/5	M: 1706 H:1117
İskeleden denize çöp dökülmesi	es-Seyyid Ahmed bin Ömer	Kayıklı kethüdası	EŞS, nr. 15-124, vr. 83/2	M: 1707 H: 1118
İskeleden denize çöp dökülmesi	es-Seyyid Hüseyin bin Abdüsselam	Kayıklı kethüdası	EŞS, nr. 15-124, vr. 83/2	M: 1707 H: 1118
Kayıp olan çobanın koyunlarına kayyum atanması	es-Seyyid Mahmud Ağa ibni Ahmed	Haslar zabiti	EŞS, nr. 15-123, vr. 21/4	M: 1705 H: 1117
Kethüda tayin edilmesi	es-Seyyid Abdullah Çelebi	Kethüda	EŞS, nr. 15-128, vr. 75/3	M: 1712 H: 1124
Kethüda tayin edilmesi	es-Seyyid Ali Çelebi bin Mustafa	Okçular taifesinden	EŞS, nr. 15-128, vr. 75/3	M: 1712 H: 1124
Ölüm raporu düzenlenmesi	Mevlana es-Seyyid Abdullah Efendi	Memur	EŞS, nr. 15-133, vr. 39/5	M: 1714 H: 1126
Salhaneye mevkuf bulunan zamanla eskiyen binanın tamiri	es-Seyyid Ahmed ibni es-Seyyid Hasan Efendi	Mutasarrıf	EŞS, nr. 15-118, vr. 68/3	M: 1702 H: 1114

Vakıf mütevellisi vazifesini devir edip zimmetini ibra etmesi	es-Seyyid Lütfullah bin Ahmed	Müteveli	EŞS, nr. 15-130, vr. 54/2	M: 1712 H: 1124
Beytülmal adına el konulan terekeden vermiş olduğu borcun çıkarılmasını talep	es-Seyyid Mahmud Ağa bin Mehmed	Beytülmal emini	EŞS, nr. 15-123, vr. 23/2	M: 1705 H: 1117
Beytülmal'dan el konulan koyunlarını talep	es-Seyyid Mahmud Ağa bin es-Seyyid Ahmed	Haslar Subaşı ve Beytülmal adına el koyucu	EŞS, nr. 15-122, vr. 26/7	M: 1704 H: 1116
Beytülmal'a ait zannıyla el konulan malların dava edilmesi	es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac Mustafa	Beytülmal vekili	EŞS, nr. 15-128, vr. 29/4	M: 1712 H: 1123
Zimmeti ibra etmek	es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa	Paşa	EŞS, nr. 15-118, vr. 80/2	Tarih belirtilmemiş
Maktul olan yeniçerinin olay yeri keşfi	es-Seyyid Mahmud Çelebi ibni el-Hac Ahmed	Haslar Subaşı	EŞS, nr. 15-123, vr. 59/1	M: 1705 H: 1117
Müteveli tevcihi	es-Seyyid Abdürrahim Efendi bin Hüseyin Efendi	Vakıf kurucusu	EŞS, nr. 15-132, vr. 104/1	M: 1713 H: 1125
Müteveli tevcihi	es-Seyyid Abdülkadir Efendi	Vakıf kurucusu	EŞS, nr. 15-132, vr. 109/1	M: 1713 H: 1125
Vakıftan alacağını tahsil etme	es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa	Paşa	EŞS, nr. 15-118, vr. 79/2	M: 1703 H: 1115
Vakıf arsasına yapılan menzilin keşfi	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid İbrahim	İmam	EŞS, nr. 15-121, vr. 57/4	M: 1703 H: 1114
Vakıf arsasına yapılan menzilin keşfi	es-Seyyid Mustafa halife ibni Eyyub	Mimar	EŞS, nr. 15-123, vr. 14/1	M: 1705 H: 1117
Vakıf arsasına yapılan menzilin keşfi	es-Seyyid Şaban Çelebi	Mimar	EŞS, nr. 15-127, vr. 40/3	M: 1710 H: 1122
Vekâlet kaydı	es-Seyyid Abdullah ibni el-Hac Ahmed	Haslar Subaşı vekili	EŞS, nr. 15-123, vr. 43/3	M: 1705 H: 1117

Vekâlet kaydı	Mevlana es-Seyyid Mustafa Efendi	Mahkeme görevlisi	EŞS, nr. 15-132, vr. 20/8	M: 1713 H: 1125
---------------	-------------------------------------	-------------------	------------------------------	--------------------

Anlaşmalı Boşanma Davalarında Seyyidlerin Meslekleri.

Seyyidin Adı	Mesleği	Sayfa Numarası	Tarih
es-Seyyid Mustafa Efendi	Nahiye-i mezbur naibi	EŞS, nr. 15-119, vr. 14/5	Tarih belirtilmemiştir
es-Seyyid Ahmed Efendi	Kadı	EŞS, nr. 15-122, vr. 3/5	M: 1702 H: 1113
es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Ali	Börkçü	EŞS, nr. 15-123, vr. 19/5	M: 1705 H: 1117
es-Seyyid Ali Paşa	Paşa	EŞS, nr. 15-126, vr. 12/4	M: 1709 H: 1121

Nafaka ve Kısve Baha Davalarında Seyyidlerin Meslekleri.

Seyyidin Adı	Mesleği	Sayfa Numarası	Tarih
es-Seyyid Mahmud Ağa	Haslar Subaşı ve zabıt memuru	EŞS, nr. 15-122, vr. 41/2	M: 1705 H: 1116
es-Seyyid Abdullah Çelebi ibni Ahmed	Haslar Subaşı, yitik ve kaçak zaptına memur	EŞS, nr. 15-124, vr. 21/6	M: 1706 H: 1118
es-Seyyid Hüseyin Ağa bin es-Seyyid Ali	Haslar Subaşı, yitik ve kaçak zaptına memur	EŞS, nr. 15-130, vr. 16A/2	M: 1712 H.: 1124
es-Seyyid Ahmed Bey bin Mahmud	Haslar Subaşı, yitik ve kaçak zaptına memur	EŞS, nr. 15-124, vr. 41/2	M: 1706 H: 1118
es-Seyyid İbrahim bin Mustafa bin Abdullah	Cebeci	EŞS, nr. 15-128, vr. 30/4	M: 1712 H: 1123
es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa	Paşa	EŞS, nr. 15-130, vr. 56/2	M: 1712 H: 1124

Rehin Bırakma Davalarında Seyyidlerin Meslekleri.

Seyyidin Adı	Mesleği	Sayfa Numarası	Tarih
eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed Efendi bin el-merhum es-Seyyid ali	Mütevelli vekili	EŞS, nr. 15-128, vr. 25/3	M: 1712 H: 1123
es-Seyyid İsmail ibni Ramazan	Mütevelli	EŞS, nr.15-129, vr. 4/1	M: 1710 H: 1122
Mustafa Efendi bin es-Seyyid Mehmed	Mütevelli	EŞS, nr. 15-119, vr. 2/2	M: 1701 H: 1113
es-Seyyid İsmail Ağa bin Ramazan	Mütevelli	EŞS, nr. 15-127, vr. 11/1	M: 1710 H: 1122
es-Seyyid İsmail Ağa bin Ramazan	Mütevelli	EŞS, nr. 15-129, vr. 17/5	M: 1710 H: 1122
es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Abdurrahman	Mütevelli	EŞS, nr. 15-130 vr. 60/1	M: 1713 H: 1124
es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer	Mütevelli	EŞS, nr. 15-133 vr. 13/5	M: 1714 H: 1126
es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer	Mütevelli	EŞS, nr. 15-133 vr. 27/3	M: 1714 H: 1126

Su Keşif Hücceti ve Su Yolu Davalarında Seyyidlerin Meslekleri.

Seyyidin Adı	Mesleği	Sayfa Numarası	Tarih
es-Seyyid Feyzullah Efendi	Şeyhülislam: (Bu davada Kadılık yapmıştır)	EŞS, nr. 15-118, vr. 34/2	M: 1702 H: 1114
es-Seyyid Feyzullah Efendi	Şeyhülislam: (Bu davada Kadılık yapmıştır)	EŞS, nr. 15-118, vr. 34/3	M: 1702 H:1114
Mevlana es-Seyyid Mehmed Emin Efendi bin Mehmed Salih Efendi	Bab Naibi	EŞS, nr. 15-11, vr. 67/5	M. 1702 H: 1113
es-Seyyid Mustafa Paşa bin Ali	Defterdar	EŞS, nr. 15-127, vr. 6/2	Tarih belirtilmemiştir
es-Seyyid Abdullah Efendi	Kadı	EŞS, nr. 15-133 vr. 20/5	M: 1714 H:1126
Mevlana es-Seyyid	Keşif yapan kişi	EŞS, nr. 15-133,	M: 1714

Ahmed Efendi bin Ahmed		vr. 66/1	H:1126
------------------------	--	----------	--------

Vekâlet Senedi Davalarında Seyyidlerin Meslekleri.

Seyyidin Adı	Mesleği	Sayfa Numarası	Tarih
es-Seyyid Süleyman Efendi	Mahkeme görevlisi	EŞS, nr. 15-127, vr. 39/3	M: 1710 H: 1122
es-Seyyid Ali Efendi bin es-Seyyid Mustafa	Mahkeme görevlisi	EŞS, nr. 15-127, vr. 39/3	M: 1710 H: 1122
es-Seyyid Süleyman Efendi	Mahkeme görevlisi	EŞS, nr. 15-127, vr. 49/5	M: 1710 H: 1122
es-Seyyid Ali Efendi bin es-Seyyid Mustafa	Mahkeme görevlisi	EŞS, nr. 15-127, vr. 49/5	M: 1710 H: 1122

Niza (Anlaşmazlık) Davalarında Seyyidlerin Meslekleri.

Seyyidin Adı	Mesleği	Sayfa Numarası	Tarih
es-Seyyid eş-şeyh Mustafa Efendi oğlu es-Seyyid Mehmed Efendi	Mahkeme görevlisi	EŞS, nr. 15-118, vr. 41/3	M:1702 H:1113
Es-Seyyid İsmail Ağa	Çiftlik sahibi	EŞS, nr. 15-118, vr. 41/3	M: 1702 H:1114
es-Seyyid Abdülkadir Efendi	Vakıf kurucusu	EŞS, nr. 15-119, vr. 37/1	M: 1703 H:1114
es-Seyyid İsmail Ağa ibni Ramazan	Çiftlik sahibi	EŞS, nr. 15-121, vr. 97/2	M: 1701 H: 1113

Mülk-Arazi Davalarında Seyyidlerin Meslekleri.

Seyyidin Adı	Mesleği	Sayfa Numarası	Tarih
es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa	Paşa	EŞS, nr. 15-118, vr. 79/3	M: 1703 H: 1115

es-Seyyid Abdülkerim Halife bin es-Seyyid Mustafa	Mutasarrıf	EŞS, nr. 15-124, vr. 12/4	M: 1706 H: 1117
es-Seyyid Mahmud Çelebi	Bezîrgân	EŞS, nr. 15-118, vr. 80/1	Tarih belirtilmemiş
es-Seyyid Ali Çelebi ibni es-Seyyid Mehmed	Hallaç	EŞS, nr. 15-124, vr. 89/3	Tarih belirtilmemiş
es-Seyyid Hasan Efendi bin es-Seyyid Mahmud	Mütevelli	EŞS, nr. 15-125, vr. 18/2	M: 1705 H:1117
es-Seyyid Ebubekir Efendi	Mütevelli	EŞS, nr. 15-126, vr. 27/2	M: 1709 H:1121
eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Ali Efendi	Kaymakam	EŞS, nr. 15-127, vr. 02/3	M: 1710 H: 1122
es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Ali Efendi	Mütevelli	EŞS, nr. 15-127, vr. 09/4	M: 1710 H: 1122
es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Mustafa	Beytülmal emini ve mütevelli	EŞS, nr. 15-129, vr. 81/4	M: 1711 H: 1122

Tereke Davalarında Seyyidlerin Meslekleri.

Seyyidin Adı	Mesleği	Sayfa Numarası	Tarih
es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni el-hac Mustafa	Beytülmal amirinin vekili	EŞS, nr. 15-119, vr. 62/3	M: 1702 H: 1113
es-Seyyid Mehmed Salih ibni el-hac Mustafa	Beytülmal emininin vekili	EŞS, nr. 15-119-0063, vr. 63/1	M: 1701 H: 1113
es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac Mustafa	Mütevelli vekili	EŞS, nr. 15-130, vr. 03/4	M: 1711 H: 1123
es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac Mustafa	Mütevelli vekili	EŞS, nr. 15-130, vr. 04/3	M: 1711 H: 1123
es-Seyyid Mehmed Çelebi bin İbrahim Çelebi	Kayyum	EŞS, nr. 15-131, vr. 05/3	M: 1711 H: 1123
es-Seyyid Ali Efendi bin Abdurrahman bin Mehmed	İmam	EŞS, nr. 15-131, vr. 08/1	M: 1711 H: 1123

es-Seyyid Abdülkadir Efendi	Vakıf kurucusu	EŞS, nr. 15-132, vr. 105/4	M: 1713 H: 1125
es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	Beytülmal emini	EŞS, nr. 15-133, vr. 66/2	M: 1714 H: 1126
Mevlana es-Seyyid Ahmed Efendi	Kadı	EŞS, nr. 15-129, vr. 08/2	M: 1710 H: 1122
es-Seyyid Hüseyin Ağa bin es-Seyyid Ali	Haslar Subaşı	EŞS, nr. 15-128, vr. 70/5	M: 1712 H: 1124
es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer	Kayyum	EŞS, nr. 15-130, vr. 18/4	M: 1712 H: 1124
es-Seyyid Abdullah bin Sefer	Kayyum	EŞS, nr. 15-130, vr. 24/2	M: 1712 H: 1124
eş-Şeyh Seyyid Mehmed Efendi	Kassam	EŞS, nr. 15-130, vr. 43/6	M: 1712 H: 1124
es-Seyyid Ahmed Efendi	Kadı	EŞS, nr. 15-132, vr. 85/4	M: 1713 H: 1125

EK-6: Seyyidlerin Yer Aldığı “Şuhudu’l-Hal Tablosu.”

Sıra No	Seyyid’in Adı	Geçtiği Yer
1	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i Osman	nr. 118, vr. 0001, h. 2
2	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Katib Mehmet	nr. 118, vr. 0001, h. 2
3	es-Seyyid Ahmet Efendi bin İlhami	nr. 118, vr. 0001, h. 2
4	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 118, vr. 0001, h. 3
5	es-Seyyid Mustafa Efendi bin es-Seyyid Mehmet	nr. 118, vr.0002, h. 1
6	Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet Katib	nr. 118, vr. 0006, h. 5
7	es-Seyyid İbrahim bin	nr. 118, vr. 0007, h. 4
8	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Hasan	nr. 118, vr. 0010, h. 1
9	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Mehmet	nr. 118, vr. 0010, h. 3
10	es-Seyyid Mehmet Ağa bin es-Seyyid Ahmet	nr. 118, vr. 0011, h. 3
11	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 118, vr. 0013, h. 2
12	es-Seyyid Süleyman Ağa bin İbrahim	nr. 118, vr. 0015, h. 1
13	es-Seyyid Ömer Ağa bin Mustafa	nr. 118, vr. 0015, h.1
14	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Mehmet	nr. 118, vr. 0016, h.5
15	es-Seyyid Ahmet bin Veli	nr. 118, vr. 0017, h.4
16	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Halil	nr. 118, vr. 0019, h.2
17	es-Seyyid Ahmet Ağa bin Halil	nr. 118, vr. 0020, h.2
18	es-Seyyid Abdülbaki bin es-Seyyid Ali	nr. 118, vr. 0023, h.1
19	es-Seyyid Ahmet bin Ahmet	nr. 118, vr. 0023, h.5
20	es-Seyyid Ömer Çelebi bin es-Seyyid Mehmet	nr. 118, vr. 0024, h.4
21	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 118, vr. 0025, h.1
22	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Halil	nr. 118, vr. 0026, h.4
23	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 118, vr. 0028, h.1
24	es-Seyyid Mehmet Efendi bin Halil	nr. 118, vr. 0029, h.2
25	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 118, vr. 0029, h.3
26	es-Seyyid Mehmet Efendi bin Halil	nr. 118, vr. 0029, h.4
27	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 118, vr. 0030, h.3
28	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 118, vr. 0030, h.3
29	es-Seyyid Mustafa Efendi bin Mehmet	nr. 118, vr. 0032, h.1

30	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin es-Seyyid Ali	nr. 118, vr. 0032, h.2
31	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid İlhami	nr. 118, vr. 0032, h.4
32	es-Seyyid Şerif	nr. 118, vr. 0033, h.2
33	es-Seyyid ..... es-Seyyid Ali Efendi	nr. 118, vr. 0033, h.2
34	es-Seyyid Halil Çelebi İbn-i İbrahim	nr. 118, vr. 0033, h.2
35	es-Seyyid	nr. 118, vr. 0034, h.2
36	es-Seyyid	nr. 118, vr. 0034, h.2
37	es-Seyyid	nr. 118, vr. 0034, h.2
38	es-Seyyid Hüseyin Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	nr. 118, vr. 0041, h.2
39	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Halil Katib	nr. 118, vr. 0043, h.1
40	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 118, vr. 0044, h.2
41	es-Seyyid Ahmet Efendi Çelebi bin Ömer	nr. 118, vr. 0047, h.2
42	es-Seyyid Ali bin Eyüp	nr. 118, vr. 0047, h.3
43	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 118, vr. 0047, h.4
44	es-Seyyid Ali Çelebi bin İbrahim	nr. 118, vr. 0052, h.1
45	es-Seyyid Ali Efendi bin Mustafa	nr. 118, vr. 0053, h.2
46	..... es-Seyyid Abdurrahim Efendi bin Mehmet ..... Çelebi Sultan	nr. 118, vr. 0053, h.4
47	es-Seyyid Mehmet Efendi bin Recep	nr. 118, vr. 0053, h.4
48	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Sefer	nr. 118, vr. 0053, h.4
49	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 118, vr. 0056, h.4
50	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Ömer	nr. 118, vr. 0061, h.2
51	es-Seyyid Hasan bin Mehmet	nr. 118, vr. 0068, h.1
52	es-Seyyid ..... es-Seyyid Abdurrahman	nr. 118, vr. 0068, h.2
53	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer	nr. 118, vr. 0068, h.3
54	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 118, vr. 0068, h.4
55	es-Seyyid Mustafa bin Yusuf	nr. 118, vr. 0069, h.2
56	es-Seyyid Mustafa Çelebi	nr. 118, vr. 0071, h.2
57	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 188, 0073, h.2
58	es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer	nr. 188, 0074, h.1
59	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Davut	nr. 188, 0074, h.2

60	es-Seyyid Hüseyin bin Derviş	nr. 188, 0074, h.4
61	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Davut	nr. 188, 0076, h.4
62	es-Seyyid Ahmet bin Davut	nr. 118, 0077, h.1
63	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0003, h.2
64	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0003, h.5
65	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0004, h.2
66	es-Seyyid Hasan İbn-i İbrahim	nr. 119, vr. 0004, h.3
67	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Musa	nr. 119, vr. 0005, h.1
68	es-Seyyid Osman bin Ömer	nr. 119, vr. 0005, h.1
69	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0006, h.1
70	es-Seyyid Mehmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0006, h.4
71	es-Seyyid Abdülbaki Efendi İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 119, vr. 0007, h.2
72	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0007, h.4
73	es-Seyyid Abdullah Efendi ibn-i es-Seyyid Arif	nr. 119, vr. 0009, h.1
74	es-Seyyid Abdu..... Efendi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 119, vr. 0009, h.1
75	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0009, h.1
76	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0009, h.2
77	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0010, h.1
78	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0010, h.3
79	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0011, h.1
80	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0012, h.2
81	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0012, h.4
82	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0013, h.2
83	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0015, h.1
84	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0015, h.3
85	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Abdullah	nr. 119, vr. 0016, h.2
86	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i	nr. 119, vr. 0018, h.4
87	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i İbrahim	nr. 119, vr. 0019, h.2
88	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Süleyman	nr. 119, vr. 0019, h.2
89	es-Seyyid Şükrullah Çelebi bin	nr. 119, vr. 0019, h.4

90	es-Seyyid İbrahim Çelebi İbn-i Ahmet	nr. 119, vr. 0020, h.3
91	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i es-Seyyid İbrahim	nr. 119, vr. 0020, h.3
92	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Süleyman	nr. 119, vr. 0021, h.1
93	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0021, h.3
94	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Süleyman	nr. 119, vr. 0022, h.2
95	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 119, vr. 0022, h.5
96	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 119, vr. 0023, h.4
97	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0024, h.2
98	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 119, vr. 0025, h.2
99	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0026, h.1
100	es-Seyyid Abdülbaki Efendi İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 119, vr. 0027, h.1
101	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i	nr. 119, vr. 0027, h.1
102	es-Seyyid Abdülbaki Efendi İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 119, vr. 0027, h.2
103	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Mehmet	nr. 119, vr. 0027, h.2
104	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Süleyman	nr. 119, vr. 0027, h.5
105	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 119, vr. 0028, h.2
106	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 119, vr. 0030, h.1
107	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 119, vr. 0030, h.1
108	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 119, vr. 0031, h.1
109	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Süleyman	nr. 119, vr. 0031, h.1
110	es-Seyyid Abdülbaki Efendi İbn-i es-Seyyid Hüseyin-i el-Hamim-i Ahmet	nr. 119, vr. 0032, h.1
111	es-Seyyid Abdülbaki Efendi İbn-i es-Seyyid Hüseyin-i el-Hamim-i Ahmet	nr. 119, vr. 0032, h.4
112	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 119, vr. 0034, h.5
113	es-Seyyid Abdülbaki Efendi İbn-i Hüseyin	nr. 119, vr. 0037, h.1
114	es-Seyyid Abdulhami Çelebi bin Hasan	nr. 119, vr. 0037, h.1
115	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 119, vr. 0042, h.1
116	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 119, vr. 0042, h.2
117	es-Seyyid Ahmet bin Süleyman Efendi	nr. 119, vr. 0044, h.1
118	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 119, vr. 0045, h.2

119	es-Seyyid Ahmet İsmail	nr. 119, vr. 0059, h.1
120	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 120, vr. 0002, h.2
121	es-Seyyid Ahmet İbn-i es-Seyyid İbrahim	nr. 120, vr. 0002, h.2
122	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 120, vr. 0003, h.2
123	es-Seyyid Ahmet İbn-i es-Seyyid İbrahim	nr. 120, vr. 0003, h.2
124	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i es-Seyyid İbrahim	nr. 120, vr. 0004, h.3
125	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i es-Seyyid	nr. 120, vr. 0005, h.1
126	Fahrü'l-akran es-Seyyid Hasan Ağa bin es-Seyyid Ahmet	nr. 120, vr. 0007, h.3
127	Fahrü'l-emasil es-Seyyid Ahmet Ağa bin es-Seyyid Hüseyin	nr. 120, vr. 0007, h.3
128	es-Seyyid Mehmet Ağa bin es-Seyyid Osman Ağa	nr. 120, vr. 0007, h.3
129	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer Efendi	nr. 120, vr. 0013, h.1
130	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer Efendi	nr. 120, vr. 0013, h.2
131	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer Efendi	nr. 120, vr. 0015, h.2
132	es-Seyyid Mustafa bin Sefer Efendi	nr. 120, vr. 0026, h.3
133	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer Efendi	nr. 120, vr. 0033, h.4
134	es-Seyyid Mehmet bin Mustafa	nr. 120, vr. 0036, h.1
135	Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0036, h.3
136	es-Seyyid Mehmet bin es-Seyyid Mustafa	nr. 120, vr. 0044, h.2
137	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0048, h.2
138	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0048, h.3
139	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0048, h.5
140	es-Seyyid Mehmet bin Seyyid Mustafa	nr. 120, vr. 0052, h.3
141	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer	nr. 120, vr. 0053, h.2
142	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer	nr. 120, vr. 0053, h.3
143	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0054, h.3
144	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0054, h.3
145	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0054, h.4
146	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0060, h.3
147	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer Efendi	nr. 120, vr. 0061, h.2
148	es-Seyyid Mustafa bin Sefer Ağa	nr. 120, vr. 0061, h.4

149	Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0062, h.4
150	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 120, vr. 0063, h.3
151	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0063, h.4
152	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0064, h.2
153	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0064, h.3
154	es-Seyyid Osman İbn-i Abdullah	nr. 120, vr. 0066, h.4
155	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 120, vr. 0066, h.4
156	Seyyid Osman bin Ömer	nr. 120, vr. 0066, h.5
157	Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0069, h.2
158	es-Seyyid Mehmet Efendi bin es-Seyyid Mustafa	nr. 120, vr. 0070, h.3
159	es-Seyyid Kasım bin Ahmet	nr. 120, vr. 0071, h.2
160	es-Seyyid Hasan Çelebi bin	nr. 120, vr. 0074, h.1
161	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0074, h.2
162	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 120, vr. 0074, h.4
163	es-Seyyid Mustafa bin	nr. 120, vr. 0075, h.3
164	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 121, vr. 0000B, h.1
165	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0006, h.2
166	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0008, h.1
167	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0008, h.2
168	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0008, h.3
169	es-Seyyid Ahmet Ağa bin Halil Katıpzade Veli	nr. 121, vr. 0009, h.1
170	es-Seyyid Abdünnaki Efendi bin İmamzade	nr. 121, vr. 0009, h.2
171	Umdetü'l-İmnenetü'l-kiram es-Seyyid Abdülbaki Efendi bin es-Seyyid Hüseyin Efendi	nr. 121, vr. 0011, h.2
172	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0011, h.3
173	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0012, h.2
174	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0012, h.3
175	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0012, h.4
176	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0012, h.4
177	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0013, h.1
178	es-Seyyid Ahmet Efendi	nr. 121, vr. 0013, h.2

179	es-Seyyid Ahmet Ağa	nr. 121, vr. 0013, h.3
180	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0013, h.3
181	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0013, h.4
182	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0013, h.5
183	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0014, h.1
184	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0014, h.4
185	es-Seyyid Ahmet Ağa bin Halil	nr. 121, vr. 0014, h.5
186	es-Seyyid Mustafa Efendi bin Sefer	nr. 121, vr. 0015, h.1
187	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0016, h.1
188	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0017, h.2
189	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0017, h.3
190	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0018, h.5
191	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0019, h.4
192	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0021, h.1
193	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0022, h.1
194	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0022, h.4
195	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0022, h.5
196	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0023, h.1
197	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0023, h.4
198	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0023, h.4
199	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0024, h.3
200	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0025, h.1
201	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0025, h.1
202	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0025, h.3
203	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0025, h.3
204	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0025, h.6
205	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0025, h.6
206	es-Seyyid Mustafa Efendi bin Sefer	nr. 121, vr. 0025, h.7
207	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0026, h.3
208	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0027, h.2

209	es-Seyyid Mehmet Çelebi el-Hac Mustafa	nr. 121, vr. 0027, h.4
210	es-Seyyid Halil Çelebi bin Osman	nr. 121, vr. 0027, h.5
211	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0028, h.1
212	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0028, h.4
213	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Süleyman	nr. 121, vr. 0029, h.1
214	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 121, vr. 0029, h.1
215	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Eyüp	nr. 121, vr. 0032, h.1
216	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Süleyman	nr. 121, vr. 0034, h.3
217	es-Seyyid İbrahim bin Ahmet	nr. 121, vr. 0036, h.2
218	es-Seyyid Ahmet bin es-Seyyid Davut	nr. 121, vr. 0038, h.1
219	es-Seyyid Hasan İbn-i es-Seyyid İsmail	nr. 121, vr. 0038, h.1
220	es-Seyyid Ragıp bin es-Seyyid İbrahim	nr. 121, vr. 0038, h.1
221	es-Seyyid Mehmet bin Hüseyin	nr. 121, vr. 0038, h.1
222	..... kiramü'l-gulam es-Seyyid Ahmet Efendi bin Halil Katib-i rahami	nr. 121, vr. 0038, h.2
223	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 121, vr. 0038, h.3
224	es-Seyyid Abdürrahim Çelebi bin	nr. 121, vr. 0042, h.5
225	es-Seyyid İbrahim Çelebi bin Eyüp el-Hak	nr. 121, vr. 0042, h.5
226	es-Seyyid Hasan Çelebi bin Mehmet	nr. 121, vr. 0044, h.1
227	es-Seyyid Mehmet Çelebi Mehmet	nr. 121, vr. 0044, h.1
228	es-Seyyid Ali Çelebi bin İbrahim	nr. 121, vr. 0050, h.1
229	es-Seyyid İsmail bin es-Seyyid el-Hac	nr. 121, vr. 0061, h.1
230	es-Seyyid Hasan Çelebi bin Mehmet	nr. 121, vr. 0066, h.3
231	es-Seyyid Mehmet Ağa bin es-Seyyid Osman	nr. 121, vr. 0066, h.5
232	es-Seyyid Ömer bin es-Seyyid Mehmet	nr. 121, vr. 0069, h.2
233	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Çelebi	nr. 121, vr. 0070, h.3
234	es-Seyyid Abdül..... Efendi es-Seyyid Mehmet Efendi	nr. 121, vr. 0071, h.3
235	es-Seyyid Mehmet bin Halil	nr. 121, vr. 0071, h.3
236	es-Seyyid Abdülkerim bin Mustafa	nr. 121, vr. 0072, h.3
237	es-Seyyid Abdürrahim bin Kayıkcı	nr. 121, vr. 0072, h.3
238	es-Seyyid Abdülkerim bin Mustafa	nr. 121, vr. 0072, h.4

239	es-Seyyid Abdürrahim bin Kayıkcı	nr. 121, vr. 0073, h.2
240	es-Seyyid Abdülkerim bin Mustafa	nr. 121, vr. 0073, h.2
241	es-Seyyid Hasan Çelebi bin es-Seyyid İbrahim	nr. 121, vr. 0081, h.2
242	es-Seyyid İbrahim İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 121, vr. 0081, h.2
243	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Hüseyin	nr. 121, vr. 0084, h.1
244	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Abdullah	nr. 121, vr. 0084, h.4
245	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 121, vr. 0085, h.1
246	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Ali	nr. 121, vr. 0085, h.3
247	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 121, vr. 0087, h.4
248	es-Seyyid İsmail İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 121, vr. 0088, h.1
249	es-Seyyid Abdülbaki Efendi bin el-merhum Hayati Efendi	nr. 121, vr. 0089, h.3
250	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 121, vr. 0091, h.5
251	es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Ali	nr. 122, vr. 0003, h.4
252	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 122, vr. 0003, h.4
253	es-Seyyid Hasan Çelebi bin es-Seyyid Ali	nr. 122, vr. 0004, h.1
254	es-Seyyid Halil Çelebi bin es-Seyyid Osman	nr. 122, vr. 0004, h.1
255	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 122, vr. 0004, h.2
256	es-Seyyid Hasan Çelebi bin es-Seyyid Ali	nr. 122, vr. 0004, h.3
257	es-Seyyid Halil Çelebi bin Osman	nr. 122, vr. 0004, h.3
258	es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Ali	nr. 122, vr. 0006, h.4
259	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 122, vr. 0008, h.3
260	es-Seyyid Ahmet Ağa Katip Vahabyan	nr. 122, vr. 0009, h.1
261	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Hüseyin	nr. 122, vr. 0012, h.4
262	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Ömer	nr. 122, vr. 0012, h.4
263	es-Seyyid Mehmet bin Musa	nr. 122, vr. 0012, h.4
264	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Mustafa	nr. 122, vr. 0013, h.1
265	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Emrullah	nr. 122, vr. 0013, h.3
266	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Emrullah	nr. 122, vr. 0013, h.5
267	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 122, vr. 0014, h.3
268	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Emrullah	nr. 122, vr. 0018, h.3

269	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 122, vr. 0019, h.3
270	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp Atar	nr. 122, vr. 0019, h.5
271	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 122, vr. 0020, h.3
272	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 122, vr. 0021, h.7
273	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer	nr. 122, vr. 0025, h.2
274	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	nr. 122, vr. 0025, h.2
275	es-Seyyid Süleyman bin Davut	nr. 122, vr. 0025, h.4
276	es-Seyyid Mustafa bin Davut	nr. 122, vr. 0025, h.4
277	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Davut	nr. 122, vr. 0025, h.6
278	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Halil Katip Vahabyan	nr. 122, vr. 0026, h.2
279	es-Seyyid Mehmet bin es-Seyyid Mustafa	nr. 122, vr. 0029, h.5
280	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Ahmet	nr. 122, vr. 0029, h.3
281	es-Seyyid Hasan İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 122, vr. 0039, h.3
282	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Emrullah	nr. 122, vr. 0041, h.4
283	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 122, vr. 0042, h.1
284	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Ahmet	nr. 122, vr. 0046, h.3
285	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i	nr. 122, vr. 0049, h.2
286	es-Seyyid Halil Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 122, vr. 0049, h.5
287	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Eyüp	nr. 122, vr. 0050, h.1
288	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Eyüp	nr. 122, vr. 0050, h.2
289	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer	nr. 122, vr. 0051, h.3
290	es-Seyyid Abdullah Efendi bin İbrahim	nr. 122, vr. 0051, h.3
291	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	nr. 122, vr. 0051, h.3
292	es-Seyyid Halil Çelebi bin Mustafa	nr. 122, vr. 0051, h.4
293	es-Seyyid Mehmet bin Ömer	nr. 122, vr. 0051, h.4
294	es-Seyyid Ali Efendi bin Ali	nr. 122, vr. 0054, h.2
295	es-Seyyid Mehmet bin es-Seyyid Mustafa	nr. 122, vr. 0055, h.3
296	es-Seyyid Şaban İbn-i Abdullah	nr. 122, vr. 0056, h.2
297	es-Seyyid Hasan Çelebi	nr. 122, vr. 0059, h.3
298	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Nuh	nr. 123, vr. 0006, h.4

299	es-Seyyid Ahmet Ağa bin Halil	nr. 123, vr. 0008, h.1
300	es-Seyyid Mehmet Ağa	nr. 123, vr. 0008, h.1
301	es-Seyyid Mustafa bin Mehmet	nr. 123, vr. 0009, h.1
302	es-Seyyid Abdulkadir Efendi İbn-i	nr. 123, vr. 0009, h.2
303	es-Seyyid Hüseyin İbn-i Hasan	nr. 123, vr. 0010, h.2
304	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 123, vr. 0014, h.1
305	es-Seyyid Ali İbn-i Mustafa	nr. 123, vr. 0015, h.1
306	es-Seyyid Mustafa bin	nr. 123, vr. 0016, h.1
307	es-Seyyid Ahmet bin İbrahim	nr. 123, vr. 0018, h.3
308	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 123, vr. 0021, h.2
309	es-Seyyid Abdülkadir İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 123, vr. 0022, h.3
310	es-Seyyid Mustafa bin	nr. 123, vr. 0024, h.2
311	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 123, vr. 0025, h.1
312	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Sefer	nr. 123, vr. 0028, h.3
313	es-Seyyid İbrahim İbn-i es-Seyyid Şahi	nr. 123, vr. 0029, h.3
314	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ali	nr. 123, vr. 0030, h.4
315	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Eyüp	nr. 123, vr. 0030, h.4
316	es-Seyyid	nr. 123, vr. 0031, h.4
317	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Osman	nr. 123, vr. 0039, h.2
318	es-Seyyid Ahmet bin es-Seyyid Ömer	nr. 123, vr. 0040, h.3
319	es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Şükrullah	nr. 123, vr. 0040, h.3
320	es-Seyyid Mustafa bin Ramazan	nr. 123, vr. 0041, h.1
321	es-Seyyid Mehmet Ağa bin es-Seyyid Hasan	nr. 123, vr. 0045, h.3
322	es-Seyyid Ahmet Ağa bin Osman	nr. 123, vr. 0046, h.4
323	el-Hac Abdülkerim Efendi bin es-Seyyid Mustafa	nr. 123, vr. 0046, h.4
324	es-Seyyid İsmail Çelebi bin Abdülkadir	nr. 123, vr. 0047, h.2
325	Seyyid Ali bin Ali	nr. 123, vr. 0048, h.1
326	es-Seyyid İbrahim bin Halil	nr. 123, vr. 0051, h.2
327	es-Seyyid İbrahim bin Halil	nr. 123, vr. 0051, h.4
328	es-Seyyid İbrahim bin Ahmet	nr. 123, vr. 0052, h.4

329	es-Seyyid Hüseyin Çelebi bin Ramazan	nr. 123, vr. 0053, h.1
330	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 123, vr. 0054, h.3
331	es-Seyyid Ali bin Eyüp	nr. 123, vr. 0056, h.4
332	es-Seyyid Musab bin	nr. 123, vr. 0056, h.6
333	es-Seyyid Ahmet Ağa bin Osman	nr. 123, vr. 0058, h.1
334	es-Seyyid Mustafa İbn-i es-Seyyid Musab	nr. 123, vr. 0058, h.2
335	Ahmet bin es-Seyyid Abdullah	nr. 123, vr. 0059, h.1
336	es-Seyyid Mahmut bin el-Hac Ahmet	nr. 123, vr. 0059, h.1
337	es-Seyyid Hasan Çavuş İbn-i Abdülkadir	nr. 123, vr. 0068, h.1
338	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Eyüp	nr. 124, vr. 0000B, h.2
339	es-Seyyid İbrahim Çelebi bin Mehmet	nr. 124, vr. 0001, h.3
340	es-Seyyid Mustafa bin Mutasarrıf Mustafa	nr. 124, vr. 0002, h.1
341	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ali	nr. 124, vr. 0004, h.8
342	es-Seyyid Mehmet Efendi İbn-i İsmail	nr. 124, vr. 0012, h.4
343	es-Seyyid	nr. 124, vr. 0013, h.2
344	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ali	nr. 124, vr. 0013, h.4
345	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 124, vr. 0013, h.5
346	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Eyüp	nr. 124, vr. 0014, h.3
347	es-Seyyid Ferdi Çelebi İbn-i Hasan	nr. 124, vr. 0014, h.3
348	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Eyüp	nr. 124, vr. 0015, h.2
349	es-Seyyid Abdülkadir Çelebi bin Hasan	nr. 124, vr. 0015, h.2
350	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 124, vr. 0016, h.5
351	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 124, vr. 0017, h.3
352	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 124, vr. 0017, h.4
353	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Ömer	nr. 124, vr. 0018, h.1
354	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 124, vr. 0019, h.1
355	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 124, vr. 0019, h.3
356	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ali	nr. 124, vr. 0020, h.4
357	es-Seyyid Abdurrahman bin Ali	nr. 124, vr. 0023, h.3
358	es-Seyyid Hasan bin İbrahim	nr. 124, vr. 0023, h.3

359	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 124, vr. 0023, h.4
360	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 124, vr. 0024, h.3
361	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Emrullah	nr. 124, vr. 0025, h.2
362	es-Seyyid Abdurrahman Çelebi	nr. 124, vr. 0025, h.2
363	es-Seyyid Davut bin İsmail	nr. 124, vr. 0025, h.4
364	es-Seyyid Osman bin Süleyman	nr. 124, vr. 0025, h.4
365	es-Seyyid Mustafa bin Ahmet	nr. 124, vr. 0025, h.7
366	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Abdullah	nr. 124, vr. 0026, h.7
367	es-Seyyid Mustafa İbn-i Veli	nr. 124, vr. 0026, h.7
368	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet Efendi	nr. 124, vr. 0027, h.4
369	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 124, vr. 0028, h.5
370	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet Efendi	nr. 124, vr. 0029, h.2
371	es-Seyyid Abdülkadir Efendi bin es-Seyyid Ali	nr. 124, vr. 0030, h.1
372	es-Seyyid Mehmet Ağa tabi Abdülkerim Efendi	nr. 124, vr. 0030, h.5
373	es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Ahmet	nr. 124, vr. 0030, h.5
374	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 124, vr. 0032, h.1
375	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet Efendi	nr. 124, vr. 0032, h.6
376	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0033, h.2
377	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 124, vr. 0033, h.3
378	es-Seyyid Mustafa bin Yusuf	nr. 124, vr. 0034, h.1
379	es-Seyyid İsmail İbn-i Hamza	nr. 124, vr. 0034, h.3
380	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i Sefer Hoca	nr. 124, vr. 0036, h.1
381	es-Seyyid İsmail Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 124, vr. 0036, h.1
382	es-Seyyid Hafad Efendi es-Seyyid Mehmet	nr. 124, vr. 0036, h.3
383	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Hafız Efendi	nr. 124, vr. 0036, h.3
384	es-Seyyid Hasan Efendi İbn-i es-Seyyid Abdurrahman	nr. 124, vr. 0037, h.3
385	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0037, h.5
386	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 124, vr. 0038, h.2
387	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0038, h.4
388	es-Seyyid Abdullah Çelebi İmam Efendi Zade	nr. 124, vr. 0039, h.1

389	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 124, vr. 0039, h.1
390	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 124, vr. 0039, h.1
391	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0039, h.4
392	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Katip Mehmet	nr. 124, vr. 0040, h.1
393	es-Seyyid Hafad Efendi es-Seyyid Mehmet	nr. 124, vr. 0040, h.2
394	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0040, h.3
395	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0041, h.2
396	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0044, h.3
397	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0047, h.3
398	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Emrullah	nr. 124, vr. 0048, h.2
399	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0049, h.1
400	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0049, h.2
401	es-Seyyid İsmail Çelebi İbn-i Hamza	nr. 124, vr. 0051, h.1
402	es-Seyyid Hüseyin Çelebi es-Seyyid Şükrullah	nr. 124, vr. 0051, h.2
403	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 124, vr. 0056, h.1
404	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i el-Hac İbrahim Efendi	nr. 124, vr. 0056, h.1
405	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i Mustafa vekil-i ferec	nr. 124, vr. 0058, h.5
406	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ali	nr. 124, vr. 0058, h.6
407	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ali	nr. 124, vr. 0059, h.4
408	es-Seyyid İbrahim İbn-i Süleyman	nr. 124, vr. 0060, h.3
409	es-Seyyid Mehmet İbn-i Mustafa vekil-i ferec Hazreti Eba Eyüp	nr. 124, vr. 0060, h.4
410	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 124, vr. 0061, h.3
411	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 124, vr. 0070, h.2
412	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 124, vr. 0072, h.2
413	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 124, vr. 0072, h.3
414	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 124, vr. 0078, h.6
415	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 124, vr. 0078, h.8
416	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 124, vr. 0079, h.5
417	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 124, vr. 0080, h.1
418	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 124, vr. 0080, h.2

419	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i es-Seyyid Davut	nr. 124, vr. 0080, h.4
420	es-Seyyid Ahmet Edendi İbn-i Şaban	nr. 124, vr. 0080, h.6
421	es-Seyyid İsmail Ağa İbn-i Raman	nr. 124, vr. 0081, h.1
422	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 124, vr. 0082, h.1
423	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 124, vr. 0082, h.1
424	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 124, vr. 0082, h.1
425	es-Seyyid Abdürrahim Çelebi İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 124, vr. 0082, h.2
426	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Eyüp Çelebi İbn-i	nr. 124, vr. 0082, h.4
427	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i	nr. 124, vr. 0083, h.1
428	es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Şükrullah	nr. 124, vr. 0083, h.3
429	es-Seyyid Ahmet Efendi bin	nr. 124, vr. 0085, h.1
430	es-Seyyid Ali İbn-i Hüseyin	nr. 124, vr. 0085, h.6
431	es-Seyyid Mehmet İbn-i Mehmet	nr. 124, vr. 0085, h.6
432	es-Seyyid Osman İbn-i Ramazan	nr. 124, vr. 0085, h.6
433	es-Seyyid Hasan İbn-i Şahin	nr. 124, vr. 0085, h.6
434	es-Seyyid Ahmet Ağa Katip Rahabi	nr. 124, vr. 0086, h.2
435	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 124, vr. 0087, h.2
436	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 124, vr. 0087, h.2
437	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 124, vr. 0087, h.2
438	es-Seyyid Abdülkerim bin Hasan Çelebi	nr. 124, vr. 0092, h.1
439	es-Seyyid Ali Çelebi bin İbrahim Çelebi	nr. 124, vr. 0092, h.1
440	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 124, vr. 0098, h.4
441	es-Seyyid Süleyman İbn-i Davut	nr. 124, vr. 0098, h.4
442	es-Seyyid Ali Ağa es-Seyyid Mehmet	nr. 125, vr. 0001, h.3
443	es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Mehmet Efendi	nr. 125, vr. 0002, h.3
444	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	nr. 125, vr. 0002, h.4
445	es-Seyyid Hasan Çelebi bin es-Seyyid Ali	nr. 125, vr. 0005, h.7
446	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Davut	nr. 125, vr. 0006, h.1
447	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Davut	nr. 125, vr. 0006, h.1
448	es-Seyyid Mustafa Efendi bin Mehmet	nr. 125, vr. 0008, h.5

449	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 125, vr. 0011, h.6
450	es-Seyyid Hasan Çelebi es-Seyyid Abdullah	nr. 125, vr. 0012, h.4
451	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Mehmet	nr. 125, vr. 0014, h.1
452	es-Seyyid Ali Efendi bin	nr. 125, vr. 0014, h.8
453	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmet	nr. 125, vr. 0016, h.3
454	es-Seyyid Abdülkerim Efendi	nr. 125, vr. 0017, h.4
455	es-Seyyid Abdülkerim bin Ali	nr. 125, vr. 0019, h.6
456	es-Seyyid Süleyman İbn-i Derviş	nr. 125, vr. 0020, h.1
457	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Abdullah	nr. 125, vr. 0020, h.1
458	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Süleyman	nr. 125, vr. 0020, h.1
459	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 125, vr. 0020, h.5
460	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer	nr. 125, vr. 0021, h.2
461	es-Seyyid Mustafa bin Veli	nr. 125, vr. 0021, h.4
462	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Mustafa	nr. 125, vr. 0021, h.8
463	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Veli	nr. 125, vr. 0024, h.5
464	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0025, h.3
465	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0028, h.1
466	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Ali Efendi	nr. 125, vr. 0030, h.3
467	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0032, h.1
468	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Osman	nr. 125, vr. 0032, h.4
469	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0032, h.5
470	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0034, h.1
471	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0036, h.7
472	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0037, h.1
473	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ali	nr. 125, vr. 0037, h.2
474	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0038, h.4
475	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ali	nr. 125, vr. 0042, h.3
476	es-Seyyid Ahmet Ağa	nr. 125, vr. 0043, h.1
477	es-Seyyid Hasan İbn-i Ebubekir	nr. 125, vr. 0043, h.1
478	es-Seyyid İbrahim Çelebi bin Yusuf	nr. 125, vr. 0044, h.1

479	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0047, h.4
480	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i İbrahim	nr. 125, vr. 0048, h.4
481	es-Seyyid Mustafa Ağa İbn-i Abdurrahman	nr. 125, vr. 0048, h.6
482	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Yusuf	nr. 125, vr. 0048, h.6
483	es-Seyyid Ali bin Hasan	nr. 125, vr. 0051, h.2
484	es-Seyyid Hasan bin İbrahim	nr. 125, vr. 0051, h.2
485	es-Seyyid Mehmet bin Şaban	nr. 125, vr. 0051, h.2
486	es-Seyyid Mehmet Efendi bin Ahmet	nr. 125, vr. 0056, h.1
487	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0056, h.2
488	es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp	nr. 125, vr. 0056, h.3
489	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 125, vr. 0067, h.3
490	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0070, h.7
491	es-Seyyid Abdülkadir Efendi bin	nr. 125, vr. 0076, h.1
492	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i es-Seyyid İsmail	nr. 125, vr. 0076, h.1
493	es-Seyyid Hüseyin İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 125, vr. 0076, h.1
494	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Yasin	nr. 125, vr. 0076, h.5
495	es-Seyyid Abdülkadir Çelebi İbn-i Hasan	nr. 125, vr. 0077, h.4
496	es-Seyyid Abdülkadir Çelebi İbn-i Hasan	nr. 125, vr. 0077, h.5
497	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin el-Hac Mustafa	nr. 125, vr. 0078, h.3
498	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Mustafa	nr. 125, vr. 0078, h.4
499	es-Seyyid Abdurrahman Efendi İbn-i es-Seyyid Mehmet Efendi	nr. 125, vr. 0079, h.1
500	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Ahmet	nr. 125, vr. 0079, h.2
501	es-Seyyid İbrahim Çelebi bin Veli	nr. 125, vr. 0082, h.1
502	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Mustafa	nr. 125, vr. 0083, h.2
503	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Emrullah	nr. 125, vr. 0084, h.1
504	es-Seyyid Mehmet bin es-Seyyid Abdullah	nr. 125, vr. 0085, h.1
505	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 125, vr. 0085, h.4
506	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Davut	nr. 125, vr. 0088, h.3
507	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Yusuf Halef	nr. 125, vr. 0088, h.3
508	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Mehmet	nr. 125, vr. 0088, h.4

509	es-Seyyid İsmail bin Davut	nr. 125, vr. 0089, h.3
510	es-Seyyid Abdullah bin Sefer	nr. 125, vr. 0091, h.1
511	es-Seyyid İsmail Çelebi bin Davut	nr. 125, vr. 0091, h.7
512	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i el-Hac Mehmet	nr. 125, vr. 0093, h.1
513	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Davut	nr. 125, vr. 0093, h.3
514	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin	nr. 125, vr. 0093, h.3
515	es-Seyyid Süleyman Çelebi bin	nr. 125, vr. 0093, h.3
516	es-Seyyid Ahmet Çelebi bin Mustafa	nr. 125, vr. 0096, h.4
517	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 125, vr. 0097, h.1
518	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 125, vr. 0097, h.3
519	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i el-Hac Recep	nr. 125, vr. 0099, h.1
520	es-Seyyid Mehmet Çelebi	nr. 125, vr. 0099, h.1
521	es-Seyyid Mehmet Efendi	nr. 125, vr. 0099, h.2
522	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 125, vr. 0100, h.2
523	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 125, vr. 0101, h.1
524	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 125, vr. 0101, h.2
525	es-Seyyid Hasan bin Ahmet	nr. 125, vr. 0101, h.3
526	es-Seyyid Ahmet Efendi	nr. 125, vr. 0101, h.6
527	es-Seyyid Ahmet Efendi	nr. 125, vr. 0102, h.2
528	es-Seyyid Ahmet Efendi	nr. 125, vr. 0102, h.3
529	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 125, vr. 0104, h.3
530	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Mehmet	nr. 125, vr. 0105, h.2
531	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0105, h.4
532	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Mehmet	nr. 125, vr. 0106, h.2
533	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 125, vr. 0106, h.3
534	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 125, vr. 0106, h.4
535	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0107, h.1
536	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Abdullah	nr. 125, vr. 0107, h.6
537	es-Seyyid Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0107, h.9
538	es-Seyyid Mehmet Efendi bin es-Seyyid Ali	nr. 125, vr. 0107, h.9

539	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0108, h.1
540	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0108, h.5
541	es-Seyyid İsmail bin es-Seyyid Mehmet	nr. 125, vr. 0110, h.3
542	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0122, h.6
543	es-Seyyid İsmail bin es-Seyyid Ahmet	nr. 125, vr. 0122, h.6
544	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0122, h.7
545	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 125, vr. 0123, h.1
546	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 125, vr. 0123, h.1
547	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0123, h.5
548	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0124, h.3
549	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0125, h.5
550	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 125, vr. 0126, h.2
551	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Şaban	nr. 125, vr. 0126, h.4
552	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i İbrahim	nr. 126, vr. 0010, h.2
553	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmet	nr. 126, vr. 0010, h.2
554	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Kadir	nr. 126, vr. 0010, h.3
555	es-Seyyid İsmail Çelebi İbn-i Hasan	nr. 126, vr. 0010, h.5
556	es-Seyyid İsmail Çelebi İbn-i Hamza	nr. 126, vr. 0011, h.1
557	es-Seyyid İsmail Çelebi İbn-i Hamza	nr. 126, vr. 0011, h.2
558	es-Seyyid Abdullah İbn-i İbrahim	nr. 126, vr. 0011, h.6
559	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Süleyman	nr. 126, vr. 0011, h.7
560	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0012, h.1
561	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0012, h.3
562	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i İbrahim Efendi	nr. 126, vr. 0013, h.1
563	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 126, vr. 0013, h.1
564	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0013, h.4
565	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin el-Hac Mustafa	nr. 126, vr. 0013, h.5
566	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 126, vr. 0014, h.6
567	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 126, vr. 0014, h.7
568	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 126, vr. 0015, h.5

569	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 126, vr. 0016, h.1
570	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0016, h.8
571	es-Seyyid İbrahim Efendi İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 126, vr. 0017, h.5
572	Fahrü'l-akran es-Seyyid İbrahim Ağa es-Seyyid Hüseyin	nr. 126, vr. 0018, h.1
573	es-Seyyid Abdullah İbn-i Abdülcelil	nr. 126, vr. 0018, h.4
574	es-Seyyid el-Hac Halil İbn-i Hasan	nr. 126, vr. 0018, h.6
575	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0019, h.6
576	es-Seyyid Mustafa İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0021, h.1
577	es-Seyyid Ahmet bin Mehmet	nr. 126, vr. 0021, h.2
578	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0021, h.6
579	es-Seyyid Mehmet bin Hamza	nr. 126, vr. 0023, h.6
580	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0023, h.7
581	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0024, h.3
582	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0025, h.2
583	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0025, h.3
584	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0025, h.4
585	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0025, h.5
586	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0025, h.7
587	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0026, h.5
588	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0026, h.6
589	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0027, h.3
590	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Recep	nr. 126, vr. 0028, h.3
591	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0028, h.5
592	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0030, h.1
593	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0030, h.2
594	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0030, h.3
595	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0031, h.3
596	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0031, h.5
597	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0032, h.3
598	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0032, h.4

599	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0033, h.5
600	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0034, h.1
601	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0034, h.3
602	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0035, h.3
603	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0035, h.4
604	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0035, h.5
605	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0036, h.1
606	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0036, h.6
607	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0037, h.2
608	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0037, h.4
609	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0039, h.2
610	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0039, h.3
611	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0039, h.5
612	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0041, h.1
613	es-Seyyid Ahmet İbn-i Ömer	nr. 126, vr. 0041, h.6
614	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0042, h.1
615	es-Seyyid Mehmet Ağa bin İbrahim	nr. 126, vr. 0042, h.2
616	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0043, h.1
617	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0043, h.2
618	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0043, h.5
619	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0044, h.4
620	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0045, h.3
621	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0046, h.4
622	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0048, h.4
623	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0048, h.5
624	es-Seyyid Mehmet İbn-i Mustafa	nr. 126, vr. 0048, h.6
625	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0049, h.3
626	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0049, h.5
627	es-Seyyid Mehmet bin Ahmet	nr. 126, vr. 0049, h.6
628	es-Seyyid Ali Çelebi bin Abdürrahim	nr. 126, vr. 0050, h.1

629	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0050, h.2
630	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0052, h.3
631	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0053, h.1
632	es-Seyyid İbrahim Çelebi bin Şükrü Mehmet Çelebi	nr. 126, vr. 0053, h.1
633	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0053, h.3
634	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0053, h.5
635	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i Osman	nr. 126, vr. 0054, h.4
636	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0055, h.1
637	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0055, h.3
638	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0055, h.4
639	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0056, h.6
640	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0057, h.1
641	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0057, h.4
642	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0059, h.1
643	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 126, vr. 0059, h.1
644	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0065, h.1
645	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0065, h.2
646	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0066, h.1
647	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0067, h.3
648	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0067, h.6
649	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0068, h.2
650	es-Seyyid Hüseyin bin İbrahim	nr. 126, vr. 0069, h.4
651	es-Seyyid İbrahim bin Mehmet	nr. 126, vr. 0069, h.4
652	es-Seyyid Mehmet bin Şaban	nr. 126, vr. 0069, h.4
653	es-Seyyid Abdürrahim İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 126, vr. 0071, h.2
654	es-Seyyid Abdürrahim İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 126, vr. 0071, h.3
655	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	nr. 126, vr. 0074, h.2
656	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0074, h.3
657	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Abdürrahman	nr. 126, vr. 0074, h.4
658	es-Seyyid Sefer Efendi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 126, vr. 0074, h.4

659	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0075, h.1
660	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0075, h.4
661	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0076, h.4
662	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0077, h.1
663	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0079, h.3
664	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0079, h.4
665	es-Seyyid Abdi İbn-i es-Seyyid İbrahim	nr. 126, vr. 0083, h.3
667	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0084, h.1
668	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0084, h.2
669	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i es-Seyyid Ali Eyyubi	nr. 126, vr. 0084, h.5
670	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 126, vr. 0086, h.2
671	es-Seyyid Mehmet Ağa	nr. 126, vr. 0086, h.4
672	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0087, h.3
673	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0088, h.1
674	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 126, vr. 0089, h.1
675	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i es-Seyyid Osman	nr. 126, vr. 0089, h.1
676	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 126, vr. 0089, h.2
677	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 126, vr. 0089, h.2
678	es-Seyyid Hasan İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 126, vr. 0089, h.5
679	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0090, h.4
680	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0091, h.3
681	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0091, h.4
682	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0092, h.4
683	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 126, vr. 0092, h.4
684	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 126, vr. 0093, h.2
685	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0093, h.5
686	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0097, h.5
687	es-Seyyid Mehmet Çelebi	nr. 126, vr. 0098, h.2
688	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0098, h.6
689	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0099, h.1

690	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0099, h.5
691	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 126, vr. 0100, h.5
692	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 126, vr. 0100, h.6
693	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0101, h.1
694	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0101, h.2
695	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0101, h.3
696	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0102, h.3
697	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Abdülkadir	nr. 126, vr. 0102, h.7
698	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0103, h.8
699	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0104, h.1
700	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Abdürrahim	nr. 126, vr. 0104, h.3
701	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0104, h.5
702	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0105, h.3
703	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Nuh	nr. 126, vr. 0107, h.4
704	es-Seyyid Ali İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 126, vr. 0107, h.4
705	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i es-Seyyid Osman	nr. 126, vr. 0109, h.1
706	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 126, vr. 0109, h.1
707	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 126, vr. 0109, h.2
708	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0109, h.3
709	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0109, h.6
710	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 126, vr. 0110, h.1
711	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0110, h.3
712	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0111, h.1
713	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0112, h.1
714	es-Seyyid Osman Çelebi İbn-i Davut	nr. 126, vr. 0112, h.2
715	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Abdürrahim	nr. 126, vr. 0113, h.1
716	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Mustafa	nr. 126, vr. 0113, h.3
717	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0114, h.6
718	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim Efendi	nr. 126, vr. 0115, h.1
719	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0115, h.5

720	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 126, vr. 0116, h.3
721	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0003, h.1
722	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0003, h.3
723	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0003, h.5
724	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0006, h.4
725	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i İbrahim	nr. 127, vr. 0006, h.4
726	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0007, h.2
727	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0008, h.1
728	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 127, vr. 0009, h.1
729	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0009, h.2
730	es-Seyyid Abdürrahman İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 127, vr. 0009, h.4
731	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0010, h.3
732	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 127, vr. 0011, h.1
733	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 127, vr. 0017, h.2
	es-Seyyid Muslu Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 127, vr. 0017, h.2
734	es-Seyyid Şükrullah Efendi İbn-i Katip Baba	nr. 127, vr. 0017, h.3
735	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0018, h.1
736	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Mehmet	nr. 127, vr. 0018, h.3
737	es-Seyyid Mehmet Efendi İbn-i Mehmet	nr. 127, vr. 0019, h.2
838	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Mehmet	nr. 127, vr. 0019, h.3
739	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0020, h.1
740	es-Seyyid İsmail bin Ramazan	nr. 127, vr. 0023, h.3
741	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0030, h.4
742	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ramazan	nr. 127, vr. 0032, h.3
743	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ebubekir	nr. 127, vr. 0032, h.3
744	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0032, h.6
745	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Mehmet	nr. 127, vr. 0033, h.1
746	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 127, vr. 0034, h.2
747	es-Seyyid Ebubekir bin Selim	nr. 127, vr. 0034, h.2
748	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 127, vr. 0034, h.2

749	es-Seyyid Mustafa İbn-i Mehmet	nr. 127, vr. 0034, h.2
750	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0034, h.3
751	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0034, h.5
752	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0035, h.6
753	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0038, h.6
754	es-Seyyid ..... Çelebi es-Seyyid Mehmet Efendi	nr. 127, vr. 0041, h.1
755	es-Seyyid Hasan İbn-i el-Hac Mehmet	nr. 127, vr. 0041, h.1
756	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0042, h.2
757	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0042, h.3
758	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0043, h.5
759	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0044, h.1
760	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0044, h.2
761	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0044, h.5
762	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0045, h.3
763	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0047, h.4
764	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0048, h.4
765	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0049, h.5
766	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 127, vr. 0050, h.1
767	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0001, h.1
768	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0001, h.4
769	es-Seyyid el-Hac Mehmet Efendi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 128, vr. 0002, h.5
770	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0003, h.1
771	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid	nr. 128, vr. 0005, h.4
772	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0006, h.1
773	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i es-Seyyid Mahmut Efendi	nr. 128, vr. 0006, h.2
774	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i es-Seyyid Mahmut Efendi	nr. 128, vr. 0006, h.3
775	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0007, h.4
776	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0007, h.5
777	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0008, h.1
778	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0008, h.2

779	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0008, h.3
780	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0010, h.4
781	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0010, h.1
782	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0010, h.3
783	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0011, h.1
784	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Ahmet Efendi	nr. 128, vr. 0012, h.7
785	es-Seyyid Mehmet Efendi bin es-Seyyid Ali Efendi	nr. 128, vr. 0013, h.1
786	es-Seyyid Süleyman Efendi bin İmam Sultan Mehmet Nabi	nr. 128, vr. 0013, h.1
787	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 128, vr. 0013, h.1
788	es-Seyyid Mustafa bin Sefer	nr. 128, vr. 0013, h.2
789	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	nr. 128, vr. 0013, h.6
790	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Abdürrahim	nr. 128, vr. 0014, h.3
791	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	nr. 128, vr. 0016, h.2
792	es-Seyyid Hasan Efendi bin es-Seyyid Şükrullah	nr. 128, vr. 0017, h.1
793	es-Seyyid Mustafa bin Sefer Hoca	nr. 128, vr. 0019, h.2
794	es-Seyyid Musa bin es-Seyyid Hüseyin	nr. 128, vr. 0019, h.4
795	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	nr. 128, vr. 0023, h.5
796	es-Seyyid Hüseyin Çelebi İbn-i Şükrullah	nr. 128, vr. 0025, h.3
797	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0026, h.4
798	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	nr. 128, vr. 0026, h.4
799	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0026, h.5
800	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin es-Seyyid Mustafa	nr. 128, vr. 0026, h.5
801	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Mehmet	nr. 128, vr. 0028, h.2
802	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	nr. 128, vr. 0032, h.2
803	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	nr. 128, vr. 0032, h.6
804	es-Seyyid Mehmet bin Ahmet	nr. 128, vr. 0035, h.1
805	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	nr. 128, vr. 0035, h.2
806	es-Seyyid Ahmet bin Şaban	nr. 128, vr. 0035, h.3
807	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	nr. 128, vr. 0036, h.3
808	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i el-Hac Hüseyin	nr. 128, vr. 0036, h.5

809	es-Seyyid Süleyman bin	nr. 128, vr. 0036, h.5
810	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	nr. 128, vr. 0037, h.4
811	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Mustafa	nr. 128, vr. 0037, h.6
812	es-Seyyid Mustafa bin Ahmet bin Sefer	nr. 128, vr. 0038, h.6
813	es-Seyyid Hasan Çelebi bin Ali	nr. 128, vr. 0039, h.2
814	es-Seyyid Mustafa Çelebi	nr. 128, vr. 0039, h.2
815	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Sefer	nr. 128, vr. 0040, h.1
816	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 128, vr. 0040, h.3
817	Fahrü'l-akran es-Seyyid Mehmet Efendi es-Seyyid Abdürrahim	nr. 128, vr. 0040, h.5
818	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i İbrahim	nr. 128, vr. 0042, h.4
819	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa	nr. 128, vr. 0045, h.1
820	es-Seyyid Mustafa	nr. 128, vr. 0045, h.1
821	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0045, h.3
822	es-Seyyid Hasan Ağa	nr. 128, vr. 0047, h.4
823	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 128, vr. 0049, h.5
824	es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Hasan	nr. 128, vr. 0052, h.2
825	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0055, h.6
826	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 128, vr. 0056, h.3
827	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Selim	nr. 128, vr. 0059, h.1
828	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 128, vr. 0060, h.1
829	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0061, h.4
830	es-Seyyid Süleyman bin Ömer	nr. 128, vr. 0061, h.6
831	es-Seyyid Hasan Ağa İbn-i Ali	nr. 128, vr. 0066, h.2
832	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i İbrahim	nr. 128, vr. 0067, h.2
833	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i İbrahim	nr. 128, vr. 0067, h.3
834	es-Seyyid Ahmet İbn-i İbrahim	nr. 128, vr. 0067, h.6
835	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0071, h.2
836	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Süleyman	nr. 128, vr. 0071, h.3
837	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Süleyman	nr. 128, vr. 0072, h.1
838	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ali	nr. 128, vr. 0072, h.3

839	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0072, h.6
840	es-Seyyid Mehmet bin Osman	nr. 128, vr. 0075, h.3
841	es-Seyyid Şükrullah Efendi İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 128, vr. 0076, h.2
842	es-Seyyid Mustafa İbn-i es-Seyyid Sefer	nr. 128, vr. 0076, h.2
843	es-Seyyid Hasan İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 128, vr. 0076, h.2
844	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0078, h.3
845	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0079, h.1
846	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 128, vr. 0081, h.1
847	es-Seyyid Mustafa Efendi İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0081, h.3
848	es-Seyyid Mehmet Efendi	nr. 128, vr. 0084, h.4
849	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 128, vr. 0085, h.1
850	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 128, vr. 0085, h.1
851	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0085, h.2
852	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0085, h.5
853	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 128, vr. 0086, h.5
854	es-Seyyid İbrahim İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 128, vr. 0087, h.1
855	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0088, h.4
856	es-Seyyid Abdülbaki bin İbrahim	nr. 128, vr. 0090, h.2
857	es-Seyyid Hasan bin Ali	nr. 128, vr. 0090, h.2
858	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Sefer	nr. 128, vr. 0090, h.2
859	es-Seyyid Mehmet İbn-i Davut	nr. 128, vr. 0095, h.1
860	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0095, h.2
861	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Osman	nr. 128, vr. 0096, h.1
862	es-Seyyid Abdullah Ağa İbn-i Ahmet	nr. 128, vr. 0097, h.1
863	es-Seyyid Abdürrahman İbn-i es-Seyyid İbrahim	nr. 128, vr. 0097, h.1
864	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0097, h.6
865	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0097, h.6
866	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 128, vr. 0098, h.1
867	es-Seyyid Hasan İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 128, vr. 0098, h.1
868	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Sefer	nr. 128, vr. 0098, h.2

869	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0001, h.1
870	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 129, vr. 0001, h.2
871	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0003, h.2
872	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0007, h.2
873	es-Seyyid Halil İbn-i Hasan	nr. 129, vr. 0010, h.2
874	es-Seyyid Mehmet İbn-i Seyyid Mahmut	nr. 129, vr. 0010, h.2
875	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0011, h.2
876	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0012, h.2
877	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0012, h.3
878	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0012, h.5
879	es-Seyyid Halil Çelebi İbn-i Ali	nr. 129, vr. 0012, h.5
880	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0013, h.2
881	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0014, h.1
882	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0014, h.2
883	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0015, h.1
884	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0015, h.4
885	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0017, h.1
886	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0017, h.2
887	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0017, h.4
888	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 129, vr. 0018, h.1
889	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0018, h.3
890	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0019, h.3
891	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 129, vr. 0020, h.3
892	es-Seyyid Ali İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 129, vr. 0020, h.3
893	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Abdürrahman	nr. 129, vr. 0020, h.3
894	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0021, h.2
895	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0022, h.1
896	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0022, h.2
897	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 129, vr. 0022, h.2
898	es-Seyyid Abdülkadir İbn-i Hasan	nr. 129, vr. 0023, h.5

899	es-Seyyid Ali İbn-i Hasan	nr. 129, vr. 0023, h.5
900	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0024, h.1
901	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i Osman	nr. 129, vr. 0024, h.2
902	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Abdürrahman	nr. 129, vr. 0024, h.2
903	es-Seyyid Abdülkadir İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 129, vr. 0026, h.1
904	es-Seyyid Ali bin Hasan	nr. 129, vr. 0026, h.1
905	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0026, h.3
906	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0028, h.1
907	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Ramazan	nr. 129, vr. 0028, h.2
908	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 129, vr. 0028, h.2
909	es-Seyyid Hasan İbn-i Hüseyin	nr. 129, vr. 0028, h.2
910	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Hüseyin	nr. 129, vr. 0028, h.2
911	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 129, vr. 0028, h.2
912	es-Seyyid Hüseyin Çelebi İbn-i İbrahim	nr. 129, vr. 0028, h.2
913	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0028, h.3
914	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Hüseyin	nr. 129, vr. 0030, h.3
915	es-Seyyid Hüseyin Çelebi İbn-i Ali	nr. 129, vr. 0030, h.3
916	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0032, h.5
917	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0033, h.1
918	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0033, h.2
919	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0033, h.4
920	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 129, vr. 0034, h.4
921	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0037, h.1
922	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 129, vr. 0039, h.3
923	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0041, h.1
924	es-Seyyid Ömer Çelebi İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 129, vr. 0041, h.4
925	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0043, h.1
926	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0043, h.2
927	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer	nr. 129, vr. 0044, h.1
928	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0045, h.1

929	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0046, h.2
930	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0047, h.3
931	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0048, h.1
932	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0048, h.2
933	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0048, h.3
934	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 129, vr. 0048, h.4
935	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0048, h.4
936	es-Seyyid Hasan bin Mustafa	nr. 129, vr. 0049, h.1
937	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0049, h.2
938	es-Seyyid Yusuf Efendi bin İmran	nr. 129, vr. 0049, h.3
939	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0049, h.3
940	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0049, h.4
941	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0050, h.3
942	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0050, h.5
943	es-Seyyid Mustafa Efendi İbn-i es-Seyyid Mehmet Efendi	nr. 129, vr. 0051, h.2
944	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0052, h.4
945	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0052, h.5
946	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 129, vr. 0053, h.1
947	es-Seyyid İsmail İbn-i Hamza	nr. 129, vr. 0053, h.1
948	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0053, h.2
949	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0054, h.3
950	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0054, h.4
951	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0055, h.2
952	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0056, h.3
953	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0056, h.4
954	es-Seyyid Osman Tebik İbn-i Ömer	nr. 129, vr. 0057, h.1
955	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 129, vr. 0057, h.2
956	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0057, h.3
957	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0058, h.4
958	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 129, vr. 0060, h.1

959	es-Seyyid Hüseyin Çelebi İbn-i Hasan	nr. 129, vr. 0060, h.1
960	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 129, vr. 0060, h.2
961	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Mahmut	nr. 129, vr. 0060, h.4
962	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0060, h.6
963	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0061, h.2
964	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Abdülkadir	nr. 129, vr. 0061, h.4
965	es-Seyyid Osman İbn-i Mehmet	nr. 129, vr. 0061, h.4
966	es-Seyyid İbrahim İbn-i İsmail	nr. 129, vr. 0061, h.4
967	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0062, h.2
968	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 129, vr. 0062, h.3
969	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0064, h.4
970	es-Seyyid İbrahim İbn-i Ali	nr. 129, vr. 0066, h.2
971	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0067, h.2
972	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0067, h.6
973	es-Seyyid Mehmet Havi bin Muslu	nr. 129, vr. 0068, h.2
974	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 129, vr. 0068, h.3
975	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 129, vr. 0068, h.3
976	es-Seyyid Ali Efendi İbn-i es-Seyyid Recep	nr. 129, vr. 0069, h.1
977	es-Seyyid Abdullah İbn-i İsmail	nr. 129, vr. 0069, h.3
978	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 129, vr. 0070, h.1
979	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i Ali	nr. 129, vr. 0070, h.1
980	es-Seyyid el-Hac Musa Ağa	nr. 129, vr. 0070, h.3
981	Mehmet Efendi bin es-Seyyid el-Hac Musa Ağa	nr. 129, vr. 0071, h.1
982	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0072, h.3
983	es-Seyyid el-Hac Mehmet Ağa İbn-i Osman Katip	nr. 129, vr. 0073, h.2
984	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0073, h.3
985	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Mustafa	nr. 129, vr. 0073, h.4
986	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 129, vr. 0074, h.3
987	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0076, h.1
988	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0077, h.5

989	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0077A, h.1
990	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0077A, h.2
991	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0077A, h.4
992	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0077A, h.5
993	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0078, h.1
994	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0078, h.3
995	es-Seyyid Hasan Çelebi bin Mehmet	nr. 129, vr. 0078, h.4
996	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0078, h.5
997	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0079, h.1
998	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 129, vr. 0080, h.1
999	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0080, h.2
1000	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i	nr. 129, vr. 0080, h.3
1001	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0081, h.2
1002	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0081, h.4
1003	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0081, h.5
1004	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0082, h.1
1005	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet	nr. 129, vr. 0083, h.3
1006	es-Seyyid Ahmet Efendi bin Ahmet el-Hami	nr. 129, vr. 0084, h.1
1007	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer	nr. 129, vr. 0093, h.2
1008	es-Seyyid Mehmet bin es-Seyyid Davut	nr. 129, vr. 0093, h.2
1009	es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Ahmet	nr. 129, vr. 0093, h.2
1010	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 130, vr. 0002, h.3
1011	es-Seyyid Sefer Efendi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 130, vr. 00015, h.4
1012	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 130, vr. 00015, h.4
1013	es-Seyyid Mustafa Halef İbn-i Sefer Hoca	nr. 130, vr. 00016A, h.1
1014	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 00016A, h.4
1015	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i es-Seyyid Mahmut	nr. 130, vr. 00018, h.5
1016	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 130, vr. 00018, h.6
1017	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 130, vr. 00019, h.3
1018	es-Seyyid İbrahim Çelebi İbn-i Ali	nr. 130, vr. 00019, h.3

1019	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 00019, h.4
1020	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 00019, h.5
1021	es-Seyyid Abdullah İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0020, h.1
1022	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0020, h.2
1023	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 130, vr. 0020, h.2
1024	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Abdullah	nr. 130, vr. 0020, h.4
1025	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 130, vr. 0020, h.4
1026	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0020, h.4
1027	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0021, h.4
1028	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0022, h.1
1029	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Sefer	nr. 130, vr. 0023, h.2
1030	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0023, h.3
1031	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0023, h.3
1032	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0023, h.5
1033	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Sefer	nr. 130, vr. 0024, h.2
1034	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Mustafa	nr. 130, vr. 0024, h.3
1035	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0025, h.1
1036	es-Seyyid İsmail Çelebi bin Mehmet	nr. 130, vr. 0025, h.2
1037	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 130, vr. 0025, h.2
1038	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Sefer	nr. 130, vr. 0025, h.3
1039	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0026, h.1
1040	es-Seyyid Ahmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 130, vr. 0027, h.1
1041	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0027, h.4
1042	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0028, h.1
1043	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0028, h.3
1044	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0028, h.4
1045	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 130, vr. 0029, h.1
1046	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0029, h.2
1047	es-Seyyid Abdi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 130, vr. 0029, h.3
1048	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0029, h.5

1049	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i Şaban	nr. 130, vr. 0037, h.1
1050	es-Seyyid Ali İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 130, vr. 0037, h.3
1051	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0040, h.1
1052	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i İbrahim	nr. 130, vr. 0040, h.2
1053	es-Seyyid Şükrullah İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 130, vr. 0040, h.3
1054	es-Seyyid Mehmet Efendi İbn-i es-Seyyid Şükrullah	nr. 130, vr. 0040, h.3
1055	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i	nr. 130, vr. 0041, h.1
1056	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0042, h.1
1057	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0043, h.2
1058	es-Seyyid İsmail Efendi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 130, vr. 0043, h.4
1059	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i Sefer Merhum Mehmet Bey	nr. 130, vr. 0043, h.6
1060	es-Seyyid Sefer	nr. 130, vr. 0044, h.2
1061	es-Seyyid Abdullah İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0044, h.7
1062	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0045, h.2
1063	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0045, h.4
1064	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0045, h.5
1065	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0045, h.6
1066	es-Seyyid Abdullah Efendi bin	nr. 130, vr. 0045, h.7
1067	es-Seyyid el-Hac Hasan İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 130, vr. 0046, h.1
1068	es-Seyyid Mehmet Efendi İbn-i es-Seyyid Abdurrahman	nr. 130, vr. 0046, h.3
1069	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0046, h.4
1070	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0048, h.5
1071	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 130, vr. 0048, h.5
1072	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0048, h.7
1073	es-Seyyid Mehmet Çelebi bin Ahmet	nr. 130, vr. 0050, h.1
1074	es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Ahmet	nr. 130, vr. 0050, h.1
1075	es-Seyyid Hasan bin Ahmet	nr. 130, vr. 0051, h.5
1076	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i Hacı Mustafa	nr. 130, vr. 0052, h.1
1077	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i İbrahim	nr. 130, vr. 0053, h.1
1078	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0054, h.2

1079	es-Seyyid Hasan Çelebi bin Ali	nr. 130, vr. 0054, h.3
1080	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 130, vr. 0054, h.4
1081	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0055, h.5
1082	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0056, h.2
1083	es-Seyyid Ali İbn-i Halil	nr. 130, vr. 0057, h.3
1084	es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Ali	nr. 130, vr. 0059, h.1
1085	es-Seyyid Sefer Efendi bin Mehmet	nr. 130, vr. 0062, h.6
1086	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0063, h.3
1087	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i es-Seyyid el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0063, h.4
1088	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0064, h.3
1089	es-Seyyid Ali Çelebi bin Hasan	nr. 130, vr. 0064, h.3
1090	es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Abdürrahman	nr. 130, vr. 0064, h.4
1091	es-Seyyid Mehmet bin Davut	nr. 130, vr. 0064, h.4
1092	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0065, h.5
1093	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0066, h.2
1094	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 130, vr. 0066, h.2
1095	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0066, h.5
1096	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa Çelebi	nr. 130, vr. 0066, h.5
1097	es-Seyyid Şükrullah bin es-Seyyid Hüseyin	nr. 130, vr. 0066, h.6
1098	es-Seyyid Mehmet İbn-i Muslu	nr. 130, vr. 0066, h.6
1099	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Şükrullah	nr. 130, vr. 0066, h.6
1100	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0066, h.7
1101	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0066, h.7
1102	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0066, h.7
1103	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 130, vr. 0067, h.5
1104	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 130, vr. 0068, h.5
1105	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer el-Afer	nr. 131, vr. 0001, h.1
1106	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer el-Afer	nr. 131, vr. 0001, h.2
1107	es-Seyyid Mehmet İbn-i Mustafa el-Afer	nr. 131, vr. 0001, h.2
1108	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0001, h.3

1109	es-Seyyid Ömer İbn-i Mehmet	nr. 131, vr. 0002, h.1
1110	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0003, h.1
1111	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0003, h.1
1112	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0005, h.4
1113	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0006, h.1
1114	es-Seyyid Mehmet bin es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0006, h.2
1115	es-Seyyid Abdullah İbn-i İbrahim Efendi	nr. 131, vr. 0007, h.1
1116	es-Seyyid Mustafa İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0007, h.1
1117	es-Seyyid Mehmet bin es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0007, h.1
1118	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0010, h.1
1119	es-Seyyid Menafi bin es-Seyyid Mehmet	nr. 131, vr. 0011, h.1
1120	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0011, h.2
1121	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 131, vr. 0011, h.2
1122	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0015, h.1
1123	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0015, h.3
1124	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0017, h.2
1125	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0017, h.2
1126	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0020, h.2
1127	es-Seyyid Abdullah Çelebi bin İbrahim	nr. 131, vr. 0023, h.1
1128	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0023, h.4
1129	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0023, h.4
1130	Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0024, h.2
1131	es-Seyyid Mehmet İbn-i Mustafa	nr. 131, vr. 0026, h.4
1132	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i Ali	nr. 131, vr. 0027, h.4
1133	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0028, h.1
1134	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0028, h.1
1135	Mustafa İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 131, vr. 0028, h.1
1136	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0028, h.2
1137	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0028, h.3
1138	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0028, h.3

1139	es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0028A, h.2
1140	es-Seyyid Mehmet İbn-i Mustafa	nr. 131, vr. 0028A, h.2
1141	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0028A, h.3
1142	es-Seyyid Mehmet İbn-i Mustafa	nr. 131, vr. 0028A, h.3
1143	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0028A, h.4
1144	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0028A, h.4
1145	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0029, h.2
1146	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0029, h.2
1147	es-Seyyid Mustafa Çelebi	nr. 131, vr. 0030, h.1
1148	es-Seyyid Mustafa Efendi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0030, h.6
1149	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0032, h.2
1150	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0032, h.2
1151	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0033, h.3
1152	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0033, h.3
1153	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0034, h.3
1154	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0035, h.2
1155	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 131, vr. 0035, h.3
1156	es-Seyyid Mehmet İbn-i Mustafa	nr. 131, vr. 0035, h.3
1157	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0036, h.1
1158	es-Seyyid Abdürrahim Çelebi İbn-i el-Hac Ramazan	nr. 131, vr. 0037, h.2
1159	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer Efendi	nr. 131, vr. 0037, h.2
1160	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0037, h.3
1161	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0038, h.2
1162	es-Seyyid el-Hac Mehmet İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 131, vr. 0038, h.2
1163	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 131, vr. 0042, h.2
1164	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 131, vr. 0042, h.2
1165	es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0001, h.1
1166	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0009, h.5
1167	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0011, h.1
1168	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0011, h.3

1169	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0011, h.3
1170	es-Seyyid İbrahim Çelebi İbn-i Hasan	nr. 132, vr. 0011, h.5
1171	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0012, h.1
1172	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0012, h.1
1173	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0012, h.2
1174	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0013, h.1
1175	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0014, h.1
1176	es-Seyyid Mehmet Efendi İbn-i es-Seyyid Şükrullah	nr. 132, vr. 0014, h.3
1177	es-Seyyid Hasan Efendi İbn-i Şükrullah	nr. 132, vr. 0014, h.3
1178	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0014, h.4
1179	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0015, h.2
1180	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0015, h.6
1181	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim Efendi	nr. 132, vr. 0015, h.7
1182	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0016, h.5
1183	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0017, h.1
1184	es-Seyyid el-Hac Mehmet İbn-i es-Seyyid el-Hac Ömer	nr. 132, vr. 0018, h.1
1185	es-Seyyid Osman İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 132, vr. 0018, h.1
1186	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0019, h.1
1187	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0019, h.1
1188	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0019, h.1
1189	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0020, h.3
1190	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0020, h.3
1191	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i	nr. 132, vr. 0020A, h.3
1192	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0020A, h.5
1193	Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Sefer	nr. 132, vr. 0021, h.2
1194	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ali	nr. 132, vr. 0022, h.1
1195	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ali	nr. 132, vr. 0022, h.2
1196	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0022, h.5
1197	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0024, h.4
1198	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Ali	nr. 132, vr. 0024, h.5

1199	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ali	nr. 132, vr. 0024, h.7
1200	es-Seyyid Ahmet Ağa Katib Vahap	nr. 132, vr. 0026, h.1
1201	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0026, h.3
1202	es-Seyyid Haşim Çelebi İbn-i	nr. 132, vr. 0026, h.5
1203	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0027, h.1
1204	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i İbrahim	nr. 132, vr. 0027, h.4
1205	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0027, h.4
1206	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0027, h.6
1207	es-Seyyid Mehmet Havşi İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 132, vr. 0028, h.4
1208	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0029, h.1
1209	es-Seyyid Mehmet Havşi İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 132, vr. 0029, h.2
1210	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0029, h.3
1211	es-Seyyid Mehmet Havşi İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 132, vr. 0029, h.3
1212	es-Seyyid Mehmet İbn-i Hüseyin	nr. 132, vr. 0030, h.3
1213	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0031, h.3
1214	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0032, h.1
1215	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0032, h.2
1216	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i	nr. 132, vr. 0032, h.2
1217	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0032, h.5
1218	es-Seyyid Abdülkadir bin es-Seyyid Hüseyin	nr. 132, vr. 0034, h.4
1219	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0034, h.6
1220	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0034, h.7
1221	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0035, h.3
1222	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0035, h.3
1223	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0036, h.1
1224	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0036, h.3
1225	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0036, h.4
1226	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0036, h.4
1227	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0037, h.1
1228	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0037, h.2

1229	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0037, h.4
1230	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0037, h.4
1231	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0037, h.5
1232	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0038, h.9
1233	es-Seyyid Osman bin Abdullah	nr. 132, vr. 0039, h.2
1234	es-Seyyid Osman Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0039, h.3
1235	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 132, vr. 0040, h.3
1236	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0040, h.3
1237	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 132, vr. 0040, h.3
1238	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0040, h.3
1239	es-Seyyid Ahmet İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0040, h.3
1240	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0040, h.4
1241	es-Seyyid Muslu Çelebi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 132, vr. 0042, h.2
1242	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0042, h.5
1243	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i İbrahim	nr. 132, vr. 0042, h.7
1244	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0043, h.4
1245	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Abdürrahim	nr. 132, vr. 0043, h.4
1246	es-Seyyid Muslu Çelebi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 132, vr. 0045, h.3
1247	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0046, h.5
1248	es-Seyyid Abdürrahim Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0055, h.1
1249	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0059, h.1
1250	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 132, vr. 0059, h.1
1251	es-Seyyid Osman Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0060, h.1
1252	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 132, vr. 0060, h.2
1253	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0061, h.1
1254	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer Efendi	nr. 132, vr. 0061, h.2
1255	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0061, h.7
1256	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0061, h.7
1257	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Ömer	nr. 132, vr. 0062, h.1
1258	es-Seyyid Hasan İbn-i Halil	nr. 132, vr. 0062, h.3

1259	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 132, vr. 0062, h.4
1260	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0062, h.5
1261	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 132, vr. 0069, h.1
1262	es-Seyyid Hasan İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0069, h.5
1263	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0070, h.2
1264	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0071, h.2
1265	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0071, h.6
1266	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0071, h.6
1267	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i Merhum es-Seyyid Abdullah Efendi	nr. 132, vr. 0072, h.2
1268	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0072, h.2
1269	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 132, vr. 0072, h.2
1270	es-Seyyid Osman İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0072, h.6
1271	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 132, vr. 0072, h.6
1272	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0073, h.3
1273	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0073, h.3
1274	es-Seyyid İsmail bin	nr. 132, vr. 0074, h.3
1275	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0075, h.1
1276	es-Seyyid Mehmet Havşi İbn-i Hamza	nr. 132, vr. 0075, h.4
1277	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0076, h.1
1278	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0077, h.5
1279	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0077, h.5
1280	es-Seyyid Abdullah İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0077, h.5
1281	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Hasan	nr. 132, vr. 0077, h.7
1282	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0077, h.7
1283	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0078, h.1
1284	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0078, h.1
1285	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 132, vr. 0078, h.1
1286	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 132, vr. 0078, h.1
1287	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 132, vr. 0079, h.6
1288	es-Seyyid Abdürrahim İbn-i Ramazan	nr. 132, vr. 0081, h.1

1289	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0081, h.1
1290	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0081, h.2
1291	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0081, h.3
1292	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 132, vr. 0081, h.3
1293	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Hüseyin	nr. 132, vr. 0081, h.3
1294	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 132, vr. 0081, h.3
1295	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0081, h.6
1296	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0081, h.6
1297	es-Seyyid Mustafa İbn-i es-Seyyid Osman	nr. 132, vr. 0082, h.5
1298	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0084, h.1
1299	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0084, h.4
1300	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0085, h.3
1301	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer Hoca (Hevaca)	nr. 132, vr. 0085, h.3
1302	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0086, h.4
1303	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 132, vr. 0087, h.4
1304	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0087, h.4
1305	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 132, vr. 0087, h.5
1306	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0087, h.5
1307	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0088, h.1
1308	es-Seyyid Abdullah İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0088, h.1
1309	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0089, h.1
1310	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0089, h.4
1311	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 132, vr. 0089, h.4
1312	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 132, vr. 0089, h.4
1313	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0090, h.1
1314	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0090, h.1
1315	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0090, h.2
1316	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0091, h.1
1317	es-Seyyid Mehmet Efendi İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 132, vr. 0094, h.3
1318	es-Seyyid el-Hac Ali İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0094, h.3

1319	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Davud	nr. 132, vr. 0094, h.3
1320	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 132, vr. 0094, h.3
1321	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0094, h.4
1322	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0094, h.4
1323	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0094, h.5
1324	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0095, h.1
1325	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0095, h.1
1326	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0095, h.3
1327	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0095, h.4
1328	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0097, h.1
1329	es-Seyyid Mehmet Efendi İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 132, vr. 0097, h.2
1330	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0097, h.5
1331	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0098, h.3
1332	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0098, h.4
1333	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0099, h.4
1334	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0101, h.6
1335	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0102, h.2
1336	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0102, h.2
1337	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0102, h.3
1338	es-Seyyid Mustafa İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0102, h.4
1339	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0102, h.5
1340	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i el-Hac Ömer	nr. 132, vr. 0103, h.1
1341	es-Seyyid Hasan Efendi İbn-i es-Seyyid Şükrullah	nr. 132, vr. 0103, h.4
1342	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0103, h.7
1343	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0104, h.1
1344	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 132, vr. 0104, h.1
1345	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0104, h.2
1346	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0104, h.4
1347	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 132, vr. 0104, h.6
1348	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0105, h.7

1349	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0105, h.7
1350	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Ömer	nr. 132, vr. 0105, h.7
1351	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0106, h.4
1352	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0107, h.5
1353	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 132, vr. 0108, h.5
1354	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 132, vr. 0108, h.5
1355	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0001, h.1
1356	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i	nr. 133, vr. 0001, h.1
1357	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0004, h.3
1358	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0004, h.3
1359	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0005, h.2
1360	es-Seyyid Süleyman İbn-i Davut	nr. 133, vr. 0005, h.6
1361	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 133, vr. 0006, h.2
1362	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0006, h.3
1363	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0006, h.5
1364	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0006, h.7
1365	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0007, h.1
1366	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Osman	nr. 133, vr. 0007, h.2
1367	es-Seyyid Süleyman Efendi İbn-i Davut	nr. 133, vr. 0007, h.4
1368	es-Seyyid Hasan İbn-i Zevrec	nr. 133, vr. 0007, h.4
1369	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0008, h.4
1370	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 133, vr. 0008, h.5
1371	es-Seyyid Hasan İbn-i Zevrec	nr. 133, vr. 0008, h.5
1372	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0008, h.9
1373	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Abdülbaki	nr. 133, vr. 0009, h.1
1374	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0010, h.2
1375	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0010, h.3
1376	es-Seyyid İbrahim İbn-i Şaban	nr. 133, vr. 0011, h.7
1377	es-Seyyid Mehmet İbn-i Mustafa	nr. 133, vr. 0011, h.7
1378	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0011, h.12

1379	es-Seyyid Ali Ağa İbn-i İbrahim	nr. 133, vr. 0012, h.7
1380	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0013, h.1
1381	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0014, h.2
1382	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0014, h.2
1383	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0015, h.1
1384	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0015, h.1
1385	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0015, h.3
1386	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0015, h.3
1387	es-Seyyid Abdullah Çelebi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0015, h.5
1388	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 133, vr. 0015, h.5
1389	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0016, h.1
1390	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0016, h.1
1391	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i es-Seyyid Ömer	nr. 133, vr. 0016, h.5
1392	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0017, h.4
1393	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim Efendi	nr. 133, vr. 0017, h.5
1394	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0017, h.7
1395	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0018, h.1
1396	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0018, h.2
1397	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0018, h.2
1398	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0018, h.6
1399	es-Seyyid Mustafa İbn-i Mehmet	nr. 133, vr. 0019, h.2
1400	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0019, h.3
1401	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0020, h.6
1402	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0020, h.6
1403	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0021, h.2
1404	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0021, h.5
1405	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0021, h.5
1406	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0022, h.3
1407	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0022, h.4
1408	es-Seyyid Ali Efendi İbn-i	nr. 133, vr. 0023, h.1

1409	es-Seyyid Ahmet İbn-i es-Seyyid Emrullah	nr. 133, vr. 0023, h.6
1410	es-Seyyid Mahmut Çelebi İbn-i İbrahim	nr. 133, vr. 0023, h.8
1411	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 133, vr. 0024, h.3
1412	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 133, vr. 0024, h.5
1413	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Muslu	nr. 133, vr. 0024, h.6
1414	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0025, h.1
1415	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0025, h.1
1416	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Murat	nr. 133, vr. 0025, h.4
1417	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 133, vr. 0025, h.4
1418	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0027, h.3
1419	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0027, h.3
1420	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0028, h.2
1421	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0028, h.3
1422	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0028, h.6
1423	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0030, h.1
1424	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0030, h.1
1425	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0030, h.4
1426	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0032, h.1
1427	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0032, h.1
1428	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 133, vr. 0032, h.6
1429	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0032, h.7
1430	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 133, vr. 0033, h.1
1431	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0033, h.4
1432	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0033, h.6
1433	es-Seyyid Ahmet İbn-i Emrullah	nr. 133, vr. 0033, h.8
1434	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0034, h.1
1435	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0034, h.2
1436	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Mustafa	nr. 133, vr. 0034, h.7
1437	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0035, h.1
1438	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0035, h.2

1439	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0035, h.5
1440	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Mehmet	nr. 133, vr. 0035, h.10
1441	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0035, h.11
1442	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0036, h.1
1443	es-Seyyid Ahmet İbn-i Emrullah	nr. 133, vr. 0036, h.2
1444	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0036, h.3
1445	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0036, h.4
1446	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0036, h.10
1447	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0036, h.11
1448	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0039, h.2
1449	es-Seyyid el-Hac Ebubekir İbn-i Selim	nr. 133, vr. 0040, h.2
1450	es-Seyyid Osman İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0040, h.5
1451	es-Seyyid Abdülkadir İbn-i Hüseyin	nr. 133, vr. 0040, h.8
1452	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0041, h.1
1453	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0041, h.4
1454	es-Seyyid Abdulsamet Efendi bin Nabi Efendi	nr. 133, vr. 0041, h.6
1455	es-Seyyid Hasan bin Ahmet	nr. 133, vr. 0041, h.6
1456	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 133, vr. 0043, h.3
1457	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0043, h.6
1458	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0044, h.1
1459	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0044, h.4
1460	es-Seyyid Abdülkadir İbn-i Hüseyin	nr. 133, vr. 0045, h.2
1461	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0045, h.4
1462	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0046, h.5
1463	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0048, h.3
1464	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid el-Hac Hasan	nr. 133, vr. 0049, h.1
1465	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid el-Hac Hasan	nr. 133, vr. 0049, h.5
1466	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0050, h.2
1467	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0050, h.2
1468	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 133, vr. 0050, h.8

1469	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0050, h.8
1470	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 133, vr. 0050, h.8
1471	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0051, h.1
1472	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Mustafa	nr. 133, vr. 0051, h.2
1473	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 133, vr. 0051, h.2
1474	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0052, h.2
1475	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer	nr. 133, vr. 0052, h.2
1476	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 133, vr. 0053, h.1
1477	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0053, h.2
1478	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 133, vr. 0053, h.5
1479	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i Davut	nr. 133, vr. 0053, h.7
1480	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0054, h.1
1481	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0054, h.4
1482	es-Seyyid Mehmet Ağa İbn-i el-Hac Mustafa	nr. 133, vr. 0054, h.5
1483	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim Efendi	nr. 133, vr. 0055, h.2
1484	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0055, h.7
1485	es-Seyyid Ali Sami İbn-i Osman Efendi	nr. 133, vr. 0056, h.1
1486	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 133, vr. 0056, h.1
1487	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0059A, h.6
1489	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Hasan	nr. 133, vr. 0060, h.1
1490	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0061, h.2
1491	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0061, h.2
1492	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0061, h.4
1493	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0062, h.4
1494	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0063, h.4
1495	es-Seyyid Umdetü'l-erbab el-Mahduru'l-Ğulam Mehmet Efendi İbn-i Ali Halife Ruznamçe Küttab	nr. 133, vr. 0063A, h.3
1496	es-Seyyid Umdetü'l-erbab el-Mahduru'l-Ğulam Mehmet Efendi İbn-i Ali Ruznamçe Küttab	nr. 133, vr. 0065, h.2
1497	es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Mehmet	nr. 133, vr. 0066, h.1
1498	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0066, h.2

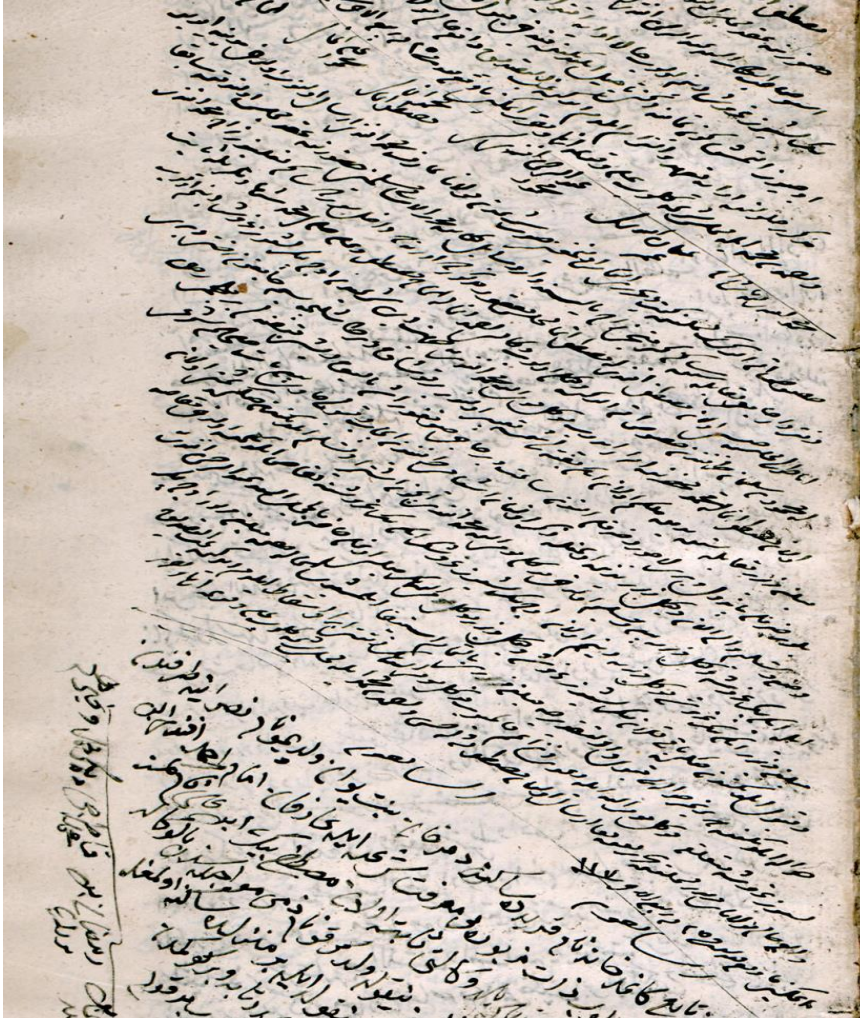
1499	es-Seyyid Ahmet Çelebi İbn-i Emrullah	nr. 133, vr. 0067, h.2
1500	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0067, h.4
1501	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0067, h.4
1502	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i İbrahim	nr. 133, vr. 0068, h.2
1503	es-Seyyid Ali Çelebi İbn-i Hüseyin	nr. 133, vr. 0068, h.4
1504	es-Seyyid Ahmet bin Recep	nr. 133, vr. 0068, h.4
1505	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0069, h.1
1506	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0069, h.1
1507	es-Seyyid Abdülkadir Çelebi İbn-i es-Seyyid Ebubekir	nr. 133, vr. 0069, h.3
1508	es-Seyyid Abdülkadir Çelebi İbn-i es-Seyyid Ebubekir	nr. 133, vr. 0069, h.4
1509	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0069, h.6
1510	es-Seyyid Osman İbn-i Ömer	nr. 133, vr. 0070, h.2
1511	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0070, h.3
1512	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0071, h.6
1513	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0072, h.1
1514	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0074, h.4
1515	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0074, h.4
1516	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0075, h.6
1517	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0076, h.7
1518	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0079, h.3
1519	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0079, h.6
1520	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0079, h.7
1521	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0079, h.7
1522	es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut	nr. 133, vr. 0079, h.7
1523	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0080, h.1
1524	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0080, h.4
1525	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0081, h.2
1526	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0081, h.7
1527	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0082, h.4
1528	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0083, h.3

1529	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0083, h.5
1530	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0085, h.1
1531	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0085, h.2
1532	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0085, h.3
1533	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0085, h.5
1534	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0086, h.5
1535	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0086, h.8
1536	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0087, h.5
1537	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0087, h.8
1538	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0088, h.3
1539	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0089, h.3
1540	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0089, h.6
1541	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0090, h.1
1542	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0090, h.1
1543	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 133, vr. 0090, h.5
1544	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0091, h.7
1545	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0092, h.3
1546	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0092, h.8
1547	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0093, h.4
1548	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0093, h.5
1549	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0094, h.1
1550	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0094, h.1
1551	es-Seyyid Mehmet Çelebi İbn-i es-Seyyid Hüseyin	nr. 133, vr. 0094, h.8
1552	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0095, h.6
1553	es-Seyyid Mehmet İbn-i es-Seyyid Ahmet	nr. 133, vr. 0096, h.1
1554	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0096, h.3
1555	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0098, h.1
1556	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0098, h.2
1557	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0099, h.1
1558	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0099, h.5

1559	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0099, h.6
1560	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0099, h.6
1561	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0100, h.4
1562	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0100, h.5
1563	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0100, h.5
1564	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0101, h.1
1565	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0101, h.2
1566	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0101, h.6
1567	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0101, h.7
1568	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0102, h.2
1569	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0102, h.2
1570	es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i es-Seyyid Ali	nr. 133, vr. 0102, h.4
1571	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0102, h.5
1572	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0102, h.5
1573	es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet	nr. 133, vr. 0102, h.6
1574	es-Seyyid Abdullah Efendi İbn-i el-Hac İbrahim	nr. 133, vr. 0102, h.6
1575	..... es-Seyyid Ahmet Ağa	nr. 133, vr. 0108, h.1

EK-7: Şer'iyeye Sicilleri; Örnek Belgeler.

es-Seyyid Abdurrahman Efendi bin Mehmed alacaklı durumundadır: Borçlu konumundaki Mustafa Efendi, Edirne’de yaşayan es-Seyyid Abdurrahman Efendi bin Mehmed’den aldığı 1100 kuruş borcu ödemeye gücünün yetmediğini ifade ederek, kendisine üç yüz atmış gün süre vermesini istemiş ve günü geldiğinde 1500 kuruş olarak ödeyeceğini taahhüt etmiştir. Es-Seyyid Abdurrahman Efendi’nin onayı ile mahkeme tarafından bu isteği kabul edilmiştir.³⁶⁸

³⁶⁸ EŞS, nr. 15-123, vr. 35/2, 25 Rebiülahir 1117 (16 Ağustos 1705).

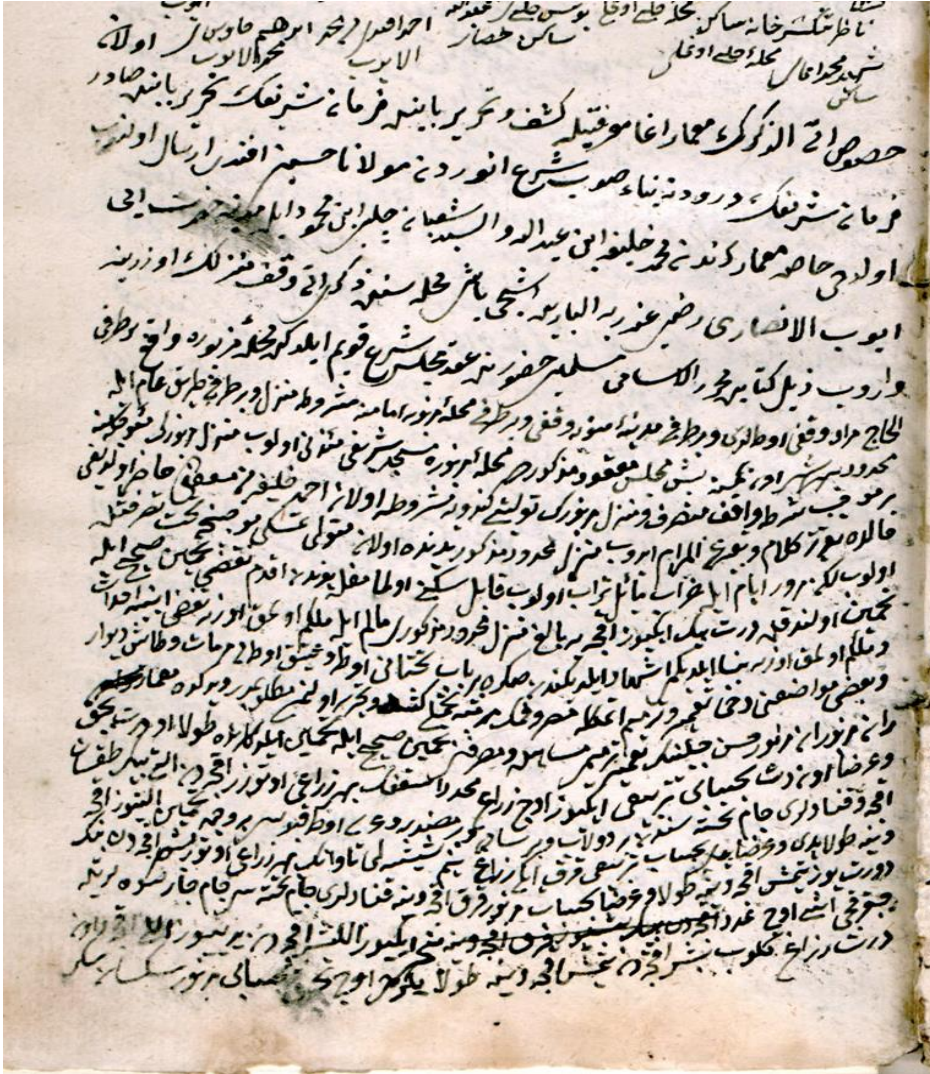
es-Seyyid Mahmud Ağa bin Mehmed Memuru: Zeynep Hatun Mahallesi sakinlerinden olan Mustafa Beşe ibni Mehmed, Havass-ı Refia kazasına tabi Çiçek Çiftlik adıyla bilinen yerde Sadrazam Rami Mehmed Paşa'nın bostanında kiracı iken ölen Kosta adındaki zimminin bilinen bir varisi olmadığından terekesinin Beytülmal adına İstanbul'da Beytülmal memuru olarak emaneten el koyan ve senetli ispatlı borçlarını da ödemeye yetkili olan es-Seyyid Mahmud Ağa bin Mehmed'i dava etmiştir. Elli kuruşunu Kosta'ya borç olarak verdiğini ve hayatta iken Müslümanların şahitliğinde bunu ikrar ettiğini, fakat yaşamını kaybedince borcu ödeyemediğini dile getiren Mustafa Beşe ibni Mehmed, bu alacağının terekeden tahsil edilmesini istemiştir. es-Seyyid Mahmud Ağa da Kosta'nın terekesine emaneten el koyduğunu kabul etmiştir. Fakat adı geçen borcu inkar edince davacıdan iddiasını ispat etmesi istenmiştir. İddianın sahibi olan Mustafa Beşe ibni Mehmed şahitlerini dinleterek alacaklı olduğunu ispat etmiştir. Mahkeme Beytülmal görevlisinden bu borcun ödemesine karar vermiştir.³⁶⁹

³⁶⁹ EŞS, nr. 15-123, vr. 23/2, 25 Rebiülevvel 1117 (17 Temmuz 1705).

شمس حسن
 فروع فیہ قضاست تابع بدر فله خارجہ کر شجر طائف سندہ اشو صبر الکتاب کتخا الر الحجاج موسر
 ابن الحجاج محمد واختیار اوستد لری دن الحاجی خلیل بنی محمود والحاج لیمان الحجاج عمر مصطفیٰ اعلیٰ
 ابن محمد والحاج اسمعیل ابن محمد والحاج ابرہم ابن مصطفیٰ والحجاج مصطفیٰ ابن عثمانہ حسین ابن محمد
 و محمد بن عبدلہ و سائرین با جمعہم مدینہ حضرت ابی ایوب الانصاری رضی عنہم رب الباری رہہ بابا حیدر
 نقشبندی محلہ سندس کن السید علی ابن السید خلیل نام کمنہ فی فرماہ شریف الیہ مجلس شریک
 احضار و ہر برین اوزر لرینہ دعویہ و تقرر کلام ایدوب بز قدیم الایام دن کر شجر خرمتی اولوب طرف سلطنت
 علیہ اور دو و سباز نکالیف نازل اولدوقدہ ادا ایدوب و خدمت مخر اخرج کمنہ مؤظا تیموب بزم
 کارخانہ لرینہ غیر بر لر کرش اشلمیموب استادہ خدمت ایدوب باشقہ جقمین کمنہ اشلمیم
 اوزرہ سلخانہ و قضا بلرینہ بفرسق اشتر او خفیہ کرش اشلمیموب بیع ایدوب لرینہ اولادہ امر شریفہ
 و حج شریعہ بوجنیہ منع اولنمشلر این زبور السید علی اوستادہ خدمت ایدوب باشقہ جقمین خفیہ
 بفرسق اشتر او منزلندہ قالب کرش اشلمیموب بیع اشلمیم کار و کبمنہ اختلال ویرمکین بدمرہ اولادہ
 سند لرینہ زبور السید علی بجمہ سندہ فرادت و واقع حال کمنہ و ذہ شلوہ و بر موجب مالہ خفیہ

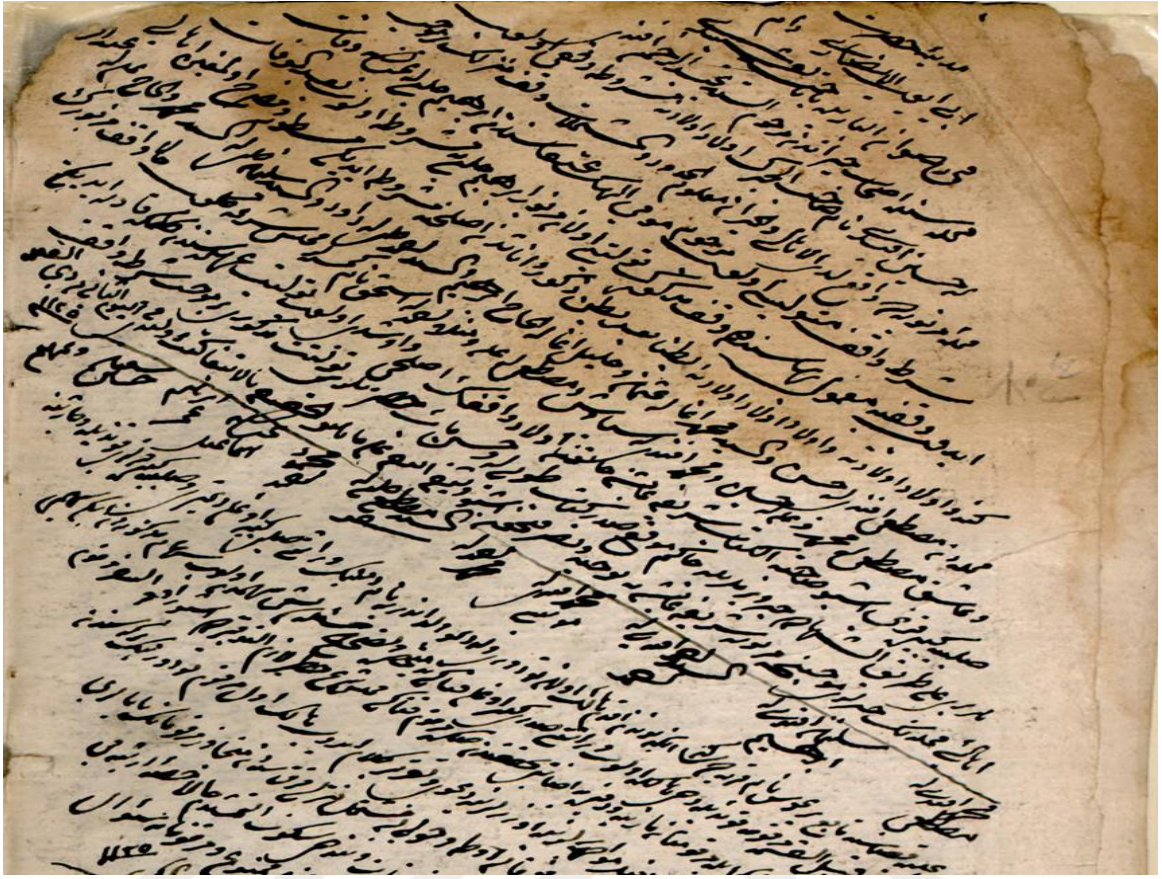
es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil evinde ham bağırsak satıyor: Eyüp Baba Haydar Nakşibendi Mahallesinde es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil, evinde ham bağırsak işleyip sattığı için dava konusu olmuştur. Kendilerine verilen yetki belgesiyle ham bağırsak işleyip satan birçok kişi, es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil'in evinde gizlice bu işi yaptığını ve yetkisinin olmadığını belirterek şikâyetçi olmuşlardır. Bunun üzerine es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil, uzak diyardan geldiğini ve ihtiyaç sahibi olduğunu belirterek bu işi yaptığını kabul etmiştir. Bunun üzerine kadı, emsal kararlara ve şikâyetçilerinde belgelerine bakarak es-Seyyid Ali'yi ham bağırsak işleyip satmasını yasaklamıştır.³⁷⁰

³⁷⁰ EŞS, nr. 15-124, vr. 18/5, 29 Rebiülevvel 1117 (11 Temmuz 1706).

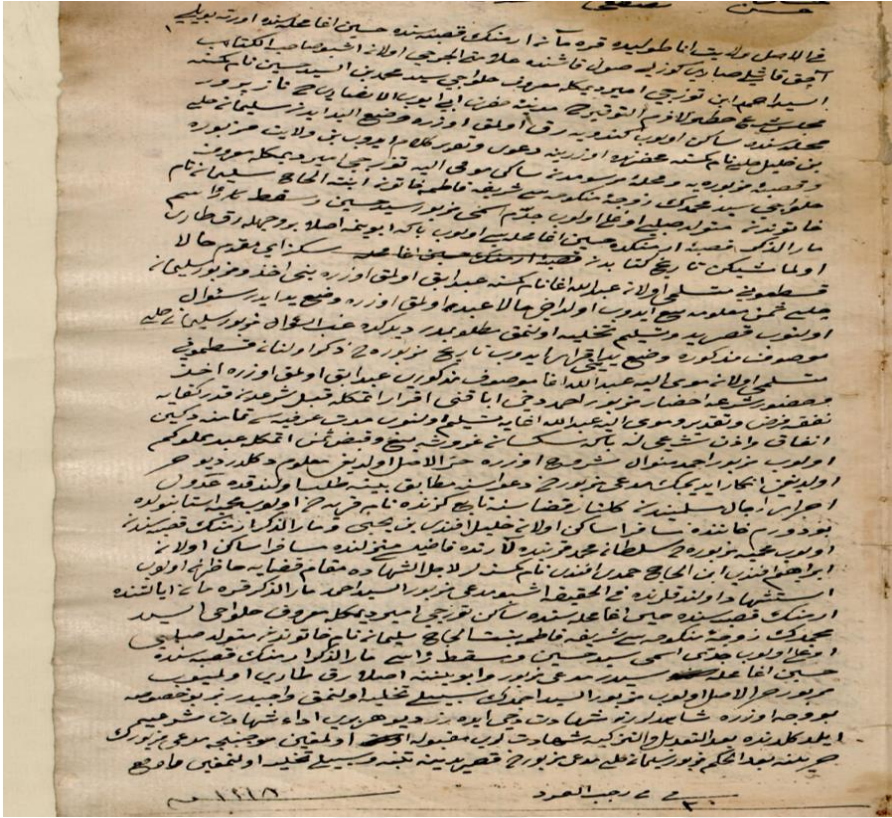
es-Seyyid Şaban Çelebi ibni Mahmud mimar olarak vakıf evine keşfe gidiyor: Mimar Ağa keşif için Mevlana Hüseyin Efendi'yi görevlendirmiştir. O da Hasa mimarlarından Mehmed Halife ibni Abdullah ile es-Seyyid Şaban Çelebi ibni Mahmud ve Eyüp'te Aşçıbaşı Mahallesinde vakıf evine gidip adı geçen mahallede bulunan mescidin müezzini Ahmed Halife bin Mustafa, evin tamiratı için görüşlerini şu şekilde açıklamıştır. “Evin kendi tasarrufunda olduğunu, ancak zamanla harap duruma düştüğünü ve oturulacak durumda olmadığından eksiklerini 4200 akçeye yeniden yaptırdığını belirtmiştir.” Yapılan masrafın tespit edilmesini ve kendisine ödenmesini istemiştir. Adı geçen mimarlar Hasan Çelebi'nin tamir için yaptığı masrafı 13660 akçe olarak belirlemiştir.³⁷¹

³⁷¹ EŞS, nr. 15-127, vr. 40/3, 30 Rebiülevvel 1122 (29 Mayıs 1710).

Seyyid kızı olan Şerife Ayşe'nin müteveli olarak atanması: Eyüp Sultan'da merhum es-Seyyid Abdürrahim Efendi bin Hüseyin Efendi'nin kurduğu vakfın mütevellisi olan merhumun azatlılarından İbrahim Çelebi bin Abdullah'ın vefatından sonra müteveliğin nesilden nesile erkek ile kadınlarından en salih, en iyi kişiye şartlı verileceği yazılmıştı. Mahalle ahalisinden olan Mustafa Efendi bin Hasan, Seyyid Mehmed Ağa bin Osman, Halil Ağa bin el-Hac İbrahim, es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Davud, es-Seyyid Süleyman Çelebi bin es-Seyyid Mehmed, el-Hac Ali bin Abdullah, Aşık Mustafa Efendi bin Mehmed, Ali bin Hüseyin, Mehmed Efendi bin Siyavuş, Mustafa bin Ali ve Molla Ahmed bin İshak adlı kişiler, vakıf sahibinin büyük kızı Şerife Ayşe Hatun'u en iyisi, en büyüğü olduğunu ve yönetmeye kadir biri olacağına her birisi şahitlik yapmışlardır. Hâkim vakıf sahibinin şartı ve vakfa mahalle halkının verdiği bilgiler doğrultusunda Şerife Ayşe'yi müteveli olarak atamıştır.³⁷²

³⁷² EŞS, nr. 15-132, vr. 104/1, Yevmis-Sanimin Zilkade 1125 (20 Kasım 1713).

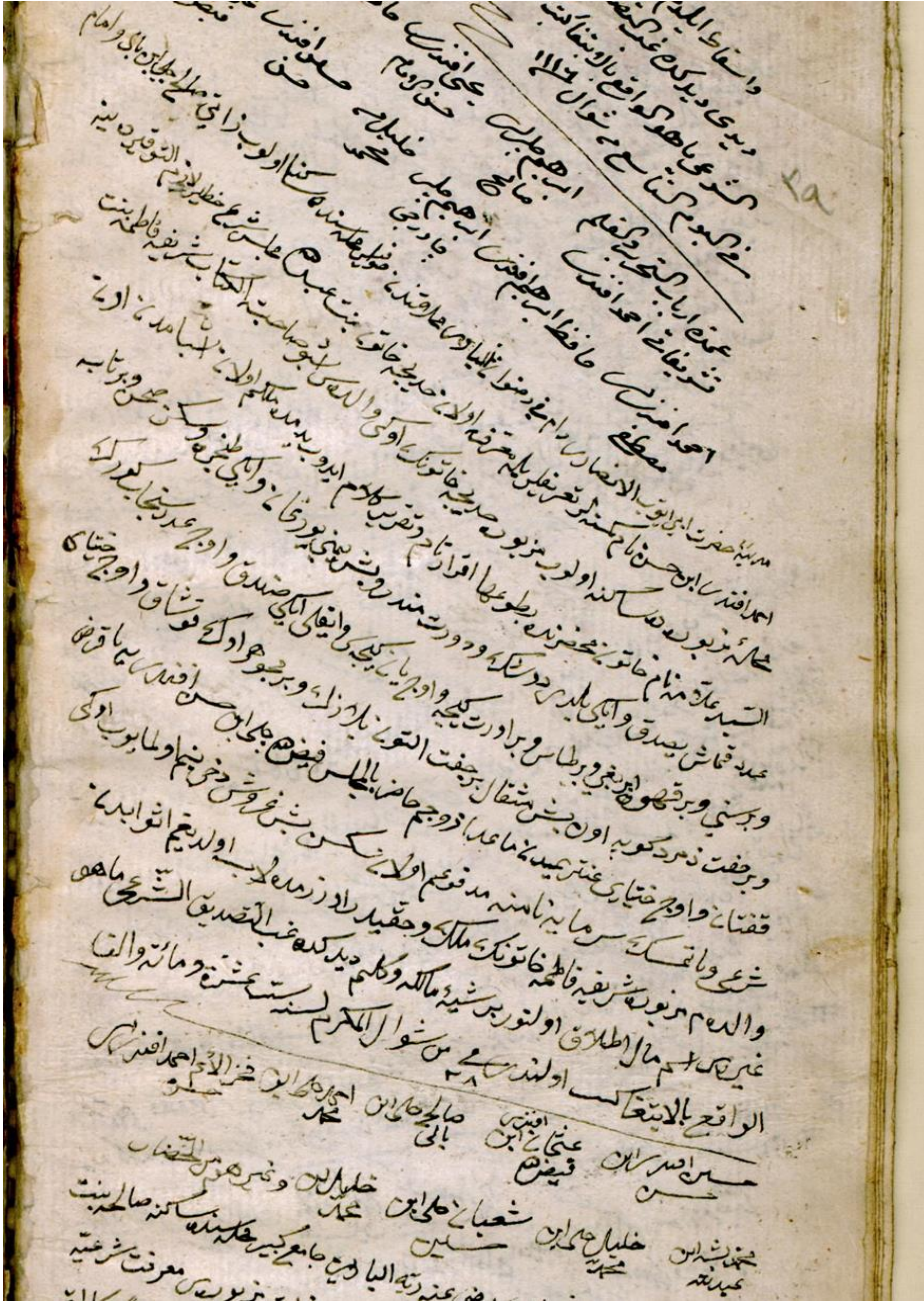
Seyyidin köle olmadığı iddia ve ispat davası: Eyüp Nazperver Mahallesinde görülen bir davada Helvacı Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Hüseyin, köle olmadığını ispat ederek hürriyetine kavuşmuştur. es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir namıyla da bilinen bu seyyid, kendisine köle olmak üzere el koymuş olan Süleyman Çelebi bin Halil hakkında şikayetçi olmuştur. Kendisi, annesi ve babası daha önce köle değilken, davadan 8 ay önce Kastamonu mütesellimi olan Abdullah Ağa'nın kendisini kaçak köle olmak iddiasıyla, Süleyman Çelebi'ye belli bir para karşılığında sattığını söylemiştir. es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir, bu nedenle kendisi için Süleyman Çelebi bin Halil'in "Kölemdir" diyerek el koyduğunu, talebini "Benden elini çekmesini ve özgürlüğüme kavuşmayı isterim" şeklinde belirlemiştir. Olayın kendisine sorulduğu Süleyman Çelebi, es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir'in Kastamonu mütesellimi Abdullah Ağa tarafından kaçak köle olarak mahkemeye getirildiğini ve bu mahkemenin 80 kuruşluk nafaka bedeliyle kendisine satıldığını iddia etmiştir. Bu ifadeler üzerine es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir'den hür olduğunu ispat etmesini isteyen mahkeme heyeti, şahitleri dinleyerek haklılığına ve özgürlüğüne karar vermiştir.³⁷³

³⁷³ EŞS, nr. 15-124, vr. 55/4, 20 Recep 1118 (28 Ekim 1706).

Rehin bırakma davası es-Seyyid Şaban Çelebi ibni Mahmud mütevellidir: Eyüp Sultan'da Baba Haydar Nakşibendi mahallesinde oturan Belgradî Mustafa Çelebi bin Hızır adındaki kişi, mahkemede merhum Şerife Fatma Hatun isimli hayır sahibinin para vakfına müteveli olan es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer hakkında şu ifade bulunmuştur. “Evimi adı geçen müteveli es-Seyyid Abdullah Çelebi’ye 100 kuruşa borç karşılığı satıp teslim ettikten sonra, her senesi 15 kuruştan olmak üzere 3 seneye kadar 45 kuruşa bana kiralayıp teslim etti. Bende teslim aldım ve bu belge düzenlendi.³⁷⁴

³⁷⁴ EŞS, nr. 15-133, vr. 27/3, 26 Rebiülevvel 1126 (11 Nisan 1714).

Parası hibe etme davası seyyid Şerife Fatma binti es-Seyyid Alleme'nin babasıdır: Eyüp'te Subaşı mahallesinde oturan Hatice Hatun binti Abdullah mahkemede üvey annesi olan Şerife Fatma binti es-Seyyid Allame adındaki hatun hakkında şu ifade de bulunmuştur: “Eşim Feyzullah Çelebi ibni Hasan Efendi'ye borç olarak vermiş olduğum 85 kuruş dahi artık benim değil, hepsi üvey annem Şerife Fatma Hatun'un mülk ve hakkıdır kendisine hibe ettim.³⁷⁵

³⁷⁵ EŞS, nr. 15-122, vr. 39/1, 28 Şevval 1116 (32 Ocak 1705).

نه الامم و ولایت روم ایضاً کربن ش قضا سنه تاج سبائیه نام قریده ساکنه نیقوله ولد و یورو و لمی نام در
 طرفند و کالت ادعا ایدرله شهور افغ السفر و یورو ولد یانی نام در مجلس شریک حظه لازم الدوله و قوم بنقوله نک
 مدینه حضرت ابی ایوب الانصار رضی عنه ربه الباریه جو ملکچیکر سو قنده فرار جو و غیره و کانی دریکله مروف
 تحت اجا کهنه اوله دکا ننده دستکار و صلب او غلو اولوب حاکم اوله فرغور نام ذینک دکاله
 مذکورده موجوده اشیا و آلات مکر اولوب بیت المال عاید اولق تر جمیله واقعه لید اوله حضرت منار بیه
 و قندک و کیدر فرج بیت المال جبر اولوب خدمت و درجه اوله قید شریک مازونه اوله اسلمده صلب له الحاج مصطفر
 مجتهد یابولکله او زینه و عور و توتیر کلام اولوب مارالذکر دکا نده موجود اوله جمیع اشیا و آلات مرقوم بنقوله نک
 مکر اولوب بیگ یوز اوله بدیر سنه رجب المرحومده ولایتنه توجه اوله یکنده محمد استا بنقوله باغچه قبر سنه
 تحت اجا کهنه اوله دکا ننده موجود جمیع اشیا و آلاتی مارالذکر فرار جو و غلو دکا ننده اوله جمیع اشیا و آلات
 کند ذک مکر اولوب ایچنده اوله دستکار اوله و صلب مالک اوله قنده و یا خود یا کنته کل نده جمیع اشیا
 و آلاتی اخذ و قبضه و کند ویر ایصا له و یا خود مالک اوله قنده دکا ننده موجود جمیع اشیا و آلات
 اخذ و قبضه و دیوله مقبضه سنی ادا و قبضه سنی ورته سنه ایصا له بنر طرفند و کیدر و حسی تحت تر نقد لیس
 سنه فرج بیت المال عیشیم حال دکا نده مذکورده دستکار اوله او غلو مرقوم فرغور مالک اوله لغیره دکاله مذکورده اوله
 جمیع اشیا و آلات مالک و قوریک مکر و ورته سیه اولوب بیت المال عاید اوله و زینه ضبط انگیزه فرار الیه سید صلیت
 سوار اولوب و کالت جمیله باک تلم نیه او قمن مطهر لیدر دیر که تحت السوار فرار الیه سید صلیت دکاله
 مذکورده موجود جمیع اشیا و آلات مالک اوله اوله وضع برینه اقرار و دکاله فرورده موجوده اشیا و آلات
 موکلر قوریک مکر و مدع مرقوم موکل فرورده بنقوله نک و کیدر فرار اوله و کیدر ایچیکر نظر رایجک مدع فرورده
 مدعاسنی مدع طلب و لدر قنده و او جوار جال مسکنده محمد استا بنقوله باغچه قبر سنه برو سه تکلیف سنه
 امام اوله عبداللہ اقصدر له محمد و شیخ محمد کبلا فی مسجد نده مؤذنه اوله عبدالرحمنه خلیفه له مدعده و حقه زوله
 ساکنه مصطفر له الحاج رمضان نام کندر لاجل انشاء مقام قضایه حاضر له اولوب استها و اولد قورنده
 مارالذکر حضرت ابی ایوب انصار ربه جو ملکچیکر سو قنده فرار جو و غیره دکا نده دریکله مروف تحت اجا کهنه اوله دکاله
 موجود اوله جمیع اشیا و آلات مرقوم بنقوله ولد و یورو و لمی نام ذینک مکر اولوب بیگ یوز اوله

Beytülmal adına el konulan mallar davasında es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac Mustafa “Haslar Zabiti”dir: Rumeli vilayetinden Gerbenş kazasına tabi İsyatya isimli köyde sakin Mihail isimli zimmi tarafından vekâlet iddia eden Yani isimli bir başka zimmi, mahkemede vefat etmiş Nikola'nın Eyüp Sultan'da Çömlekçiler sokağında mezarıcı dükkânı adıyla bilinen dükkânda bulunan aletler ve eşyalara Beytülmale ait olmak zannıyla el koymuş olan Haslar Zabiti es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac Mustafa'ya dava açmıştır. Adı geçen dükkânda mevcut olan bütün eşyalar ve alet-edavatın Nikola'nın mülkü olduğunu söylemiştir. 1117 (1705 Ekim-Kasım) senesinin Receb ayında vilayetine gideceğinden İstanbul Bahçekapı'sında kirası altında olan dükkânda mevcut eşya ve aletlerini adı geçen Mezarıcı oğlu dükkânında olan bütün eşya ve aletleri kendisinin mülkü olduğunu ifade etmiştir. Burada destkâri (elleri ile para kazanan işçi) olan zimmiler öldüklerinde ve yahut başka diyara gittiklerinde bütün eşya ve aletleri almaya ve senetli borçlarını ödeyip mirasın fazlasını ona ulaştırmaya kendisini vekil tayin ettiğini belirtmiştir. Adı geçen dükkânda destkâri olan oğlu Franko

öldüğünden dükkânda olan bütün eşya ve aletlerin Franko'nun mülkü ve mirası olmayıp Beytülmale ait olmak üzere zapt eden es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin kendisine teslim etmesini istemiştir. es-Seyyid Mehmed Çelebi'ye bu durum sorulunca, cevabında adı geçen dükkânda bulunan bütün eşyaların, Beytülmale ait olmak üzere el koyduğunu söylemiş fakat adı geçen kimsenin vekâlet iddiasını inkâr etmiştir. Davacıdan iddiasına açıklık getirecek deliller istenince İstanbul Bahçekapı Bursa tekkesinde imam olan Abdullah Efendi bin Mehmed, Şeyh Mehmed Geylani mescidinde müezzin olan Abdürrahman Halife bin Sadık ve adı geçen mahallede oturan el-Hac Ramazan isimli kimseler şahitlik yapmışlardır. Her biri Eyüp Sultan'da Çömlekçiler sokağında mezarcı dükkânı diye bilinen kiralık dükkânda mevcut olan bütün eşyalar ve aletlerin Mihail adındaki zimminin mülkü olduğunu beyan etmişlerdir. Mahkeme tarafından es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin el koyduğu eşyaları adı geçen vekile teslim etmesine karar verilmiştir.³⁷⁶

---

³⁷⁶ EŞS, nr. 15-128, vr. 29/4, 15 Zilhicce 1123 (24 Ocak 1712).

DİZİN

Yer Adları Dizini

Abdal mahallesi, 129	Balkanlar, 78
Abdüsselam Mahallesi, 130, 196	Bardakçılar, 27
Ahmed Dede Mahallesi, 21	Basra, 42
Ahmet Dede, 198	Batı Anadolu, 44
Akbıyık, 198	Bayrampaşa, 29, 102
Ali Çelebi Mahallesi, 66	Belviran, 139
Ali Paşa-i Cedid, 23	Benden, 33, 98, 129, 284
Ali Paşa-yı Atık Mahallesi, 119,22	Berberler, 27
Ali Paşa-yı Cedîd Mahallesi, 22	Beruliç, 98, 197
Alibeyköy, 16	Bey Mescidi Mahallesi/, 22
Anadolu,6,43, 28, 29, 43, 45, 51, 54, 67, 137, 305	Bıçakçı Ferhad Mahallesi, 22
Ankara, 10, 30, 31, 32, 35, 40, 45, 49, 51, 53, 77, 83, 97, 116, 123, 149, 150, 151, 152, 153, 154	Bıçakçı mahallesi, 117
Aşçıbaşı, 22, 23, 63, 138, 200, 202, 281	Bıçakçı Ziyad, 198
Ayapa, 129	Boğazkesen Rumeli, 201
Ayvansaray, 16, 24	Bordos/Kaklıca, 202
Azath köyü, 107	Bursa, 14, 18, 51, 61, 116, 135, 150, 288
Ba'lbek, 49	Büyük Çekmece kasabası, 93
Baba Haydar Nakşibendi, 71, 88, 99, 104, 118, 119, 196, 197, 198, 200, 202, 280, 285	Büyük Eyüp Çarşısı, 27
Bağdat, 43, 44, 51	Büyükçekmece, 31, 108, 130, 196, 200
Bahçesaray, 44	Cami-i Kebir, 21, 22, 26, 67, 86, 104, 113, 196, 198, 199, 201, 202
Bahreyn, 39	Cebeci, 26, 128, 138, 206
Balıkli, 129	Cebecibaşı, 22, 23, 199, 200
	Cezayir, 57
	Cezeri Kasım Paşa, 22
	Cezeri/Koca Kasım Paşa Mahallesi, 22

Cidde, 47	Eğri Kapı, 138
Cine, 137	Eğrikapı, 24
Çatalca, 15, 31, 142, 171, 196, 198	el-Hac Hüsrev Mahallesi, 74, 198, 199
Çavuş, 21, 22, 64, 70, 73, 91, 94, 108, 114, 127, 128, 129, 197, 198, 200, 201, 226	el-Hac Mahmud, 64
Çavuş Kasım Mahallesi, 21, 73, 94, 108, 114, 127, 197, 198, 200, 201	Emânî Çelebi, 22, 25
Çavuş köyü, 129	Emânî Çelebi Mahallesi, 22
Çekmece, 31, 93	Emir Buhari, 22, 23, 51, 106, 113, 197, 199
Çekmeceler, 31	Erzincan, 44
Çeşmeli Odalar, 29	Erzurum, 44, 49, 151
Çiçek Çiftlik, 133, 279	Eskice, 93, 130, 196, 200
Çömlekçiler, 22, 23, 27, 135, 288	Evlice Baba Mahallesi, 22
Davud Ağa, 22, 80, 129, 199, 200	Evvencebaba, 79, 104, 106, 120, 141, 197, 198, 200, 201, 202
Defterdar, 22, 28, 49, 112, 145, 150, 170, 192, 197, 208	Eyüp/Ali Paşa-yı atik Mahallesi, 197
Defterdar Kara, 22, 197	Eyüp/Bıçakçı Ferhat Mahallesi, 197, 202
Defterdar Mahmud Efendi Mahallesi, 22	Fâtih, 15
Dere, 22	Fethi Çavuş, 23
Diyarbakır, 44, 68	Fethi Çelebi Mahallesi, 21, 202
Diyarbakır, 67	Fındıklı, 91, 107, 197
Dökmecibaşı Mahallesi, 21	Filyüz, 197
Drama, 85	Galata, 16, 31, 32, 91, 104, 107, 197, 201, 202
Düğmecibaşı, 21, 73, 104, 197, 198, 199, 201, 202	Gaziosmanpaşa, 29
Düğmeciler, 23	Gerbenş, 135, 288
Edirne, 19, 54, 104, 114, 152, 196, 278	Gömük Köyü, 118
Edirnekapı, 24, 28, 80, 136, 196	Güneydoğu, 41, 43, 44, 149
Eflak, 98	Hacı Hüsrev, 26
Ege, 44	Hacı Mahmud, 22
	Hacıoğlu mezrası, 79
	Hacıoğlu Pazarı kasabası, 82

Hadımköy, 31	Kahire, 48
Halep, 32, 46, 179, 188	Kalyüz, 108
Haliç, 17, 21, 28	Kara Ahmetli köyü, 61, 200
Halkalı, 129, 130	Karadeniz, 44
Haremeyn, 43, 48, 53, 149	Karfe, 129
Hasköy, 29, 77, 112, 130, 196, 197	Kasım Ağa çiftliği, 103
Hatice Sultan Mahallesi, 119, 197	Kasım Çavuş, 23
Havass-ı Aliyye, 107	Kasım Paşa Mahallesi, 62, 67, 69, 88, 110, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 289
Hazro, 44	Kastamonu, 98, 104, 108, 139, 201, 284
Hicaz, 41, 43, 46, 47	Kayadibi, 108
Irak, 42	Kayseri, 126
İç Anadolu, 44	Kayseri Kara Körükçü mahallesi, 126
İlyaszade, 198, 199	Keçeci Piri Mahallesi, 129
İlyas-zade, 64	Kerbela, 41
İlyaszâde, 22, 26	Kınık, 108, 201
İlyaszâde Mahallesi, 22	Kızıl Mescid, 22
İmam Ali Mahallesi, 128	Kiremitçi Süleyman, 26, 78, 81, 86, 91, 104, 107, 112, 126, 197, 201, 202
iskele caddesi, 27	Koca Kasım Paşa, 22, 26, 123, 137, 197, 198, 199, 201, 202
İslam Bey, 22, 23, 26, 79, 87	Korsun, 200
İstanbul, 4, 5, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 53, 54, 57, 61, 64, 66, 68, 71, 72, 78, 80, 82, 83, 84, 93, 99, 101, 102, 103, 104, 107, 109, 112, 113, 115, 119, 123, 125, 127, 128, 129, 133, 135, 137, 138, 139, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 198, 199, 201, 279, 288, 296, 300	Kosmidion, 16, 17
İsyatya, 135, 288	Koyunzade, 140
Kâbe, 41	Kozmidyon, 17
Kadayif, 49	Kudus, 23, 49
Kağıthâne, 15, 20	Küçük Karaman, 201
	Küçük Kuyu, 102
	Küçük Nakkaş, 198
	Küçükçekmece, 31, 198

Lâdik, 44, 152	Otakçıbaşı Mahallesi, 21
Macunî Kasım, 199	Otakçılar, 25
Mahmud Efendi, 22	Oyuncakçılar Çarşısı, 27
Manisa, 44, 154	Pirinççi mahallesi, 66
Mardin, 44	Prolice, 142, 200
Medine, 23, 39, 42, 45, 47, 48, 49, 124, 133, 194	Pürçekli, 141
Mehmed Bey, 21, 23, 67, 82, 198, 202	Rami Paşa çiftliği, 134
Mehmed Çelebi Mahallesi, 90	Rumeli, 54, 82, 85, 128, 134, 135, 201, 288
Mekke, 23, 33, 36, 39, 40, 41, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 51, 59, 154	Sağman kasabası, 67
Menteşe, 137	Salih Çelebi Mahallesi, 22
Merkez Efendi, 22, 64	Samsun, 44, 152
Mısır, 41, 47, 48, 50, 180	Sancaktar Hayreddin Efendi, 84, 200, 201
Muhtesib Karagöz Mahallesi, 109	Sancaktar Hayreddin Efendi Mahallesi, 84, 200, 201
Mukus, 44	Sarıyer, 15
Musa Çavuş Mahallesi, 22, 70, 197	Selâhi Mehmed Bey, 22
Mustafa Paşa Mahallesi, 100, 196	Selanik, 32
Musul, 44	Servi, 22, 26, 201
Müftü Ali Çelebi Mahallesi, 66	Siirt, 44
Nakşibendi Mahallesi, 22, 26, 88, 196, 197, 198, 200, 202	Silahi Mehmed Bey, 22
Nazperi Mahallesi, 62, 66, 199, 200	Silivri, 31, 80
Nazperver, 22, 71, 98, 136, 196, 284	Sinan Ağa Mahallesi, 123, 200
Nazperver/Nazperü Mahallesi, 22	Sofular, 21, 22, 23, 75, 104, 123, 124, 136, 199, 202
Nişancı Atik Mustafa Paşa, 22	Sofular Mahallesi, 21, 199, 202
Nişancı Mustafa Paşa Mahallesi, 21	Soğan Ağa Mahallesi, 112, 199
Nişancı Paşa Mahallesi, 68, 197, 198, 200	Sokullu, 198
Orçunlu, 198	Söğüt, 45
Otakçıbaşı, 21, 23	Söğütlük Başı, 102

Subaşı mahallesi, 126

Sudan, 129, 163

Suğla, 137

Suriye, 41

Süleyman Çelebi, 22, 71, 86, 95, 98, 197, 201, 202, 218, 226, 229, 230, 233, 240, 242, 243, 247, 253, 263, 266, 267, 269, 275, 282, 284

Süleyman Çelebi Mahallesi, 21, 22, 23, 86, 200, 201

Süleyman Subaşı Mahallesi, 21, 200

Şah Sultan, 22, 75, 87, 109, 120, 198, 199, 200, 201, 202

Şam, 44, 49, 179

Şehremini, 82, 197

Şirvan, 44

Şişli, 15

Taberistan, 43

Takyeci, 23, 85

Takyecibaşı, 22, 23, 26, 63, 85, 91, 98, 104, 107, 139, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202

Arakiyeci Mahallesi, 22

Tekfur Gölü, 201

Tepe, 129

Terkos, 31, 107, 127, 151, 197, 198, 200

Topçular, 21, 22, 102, 103, 198, 199, 201

Topkapı, 102

Trakya, 19, 44, 152

Turşucu Hüseyin Çelebi Mahallesi, 77, 197

Tülbentçiler, 27

Uzunova, 31

Ülice Baba, 23

Üskübi, 198

Üsküdar, 16, 31, 32, 201

Yakublu, 102, 197

Yavedûd, 26

Yavedûd Mahallesi, 21

Yemen, 41, 43

Yeni Kapı, 64

Yeni Mahalle, 22, 178

Yenikapı, 28, 64, 196, 198

Yoğurtçular, 27, 96, 196

Zade Ağa Mahallesi, 61, 200

Zal Mahmud Paşa, 22, 23

Zal Mehmet Paşa, 198

Zeyneb Hatun, 23, 69, 195

Zeynep Hatun Mahallesi, 21, 133, 197, 198, 279

Zühre/Zehra Hatun Mahallesi, 21

Kişi Adları Dizini

Abbas b. Abdülmuttalib, 38	Ahmed bin Mehmed, 63
Abdullah Ağa ibni el-Hac İsmail, 66	Ahmed Dede Mahallesi, 21
Abdullah b. Mes'ûd, 38	Ahmed Efendi bin Mehmed, 140
Abdullah bin İbrahim, 91	Ahmed Halife bin Mustafa, 139, 281
Abdullah Çelebi bin Mehmed, 91, 134	Ahmed Halife bin Yakub, 96
Abdullah Çelebi bin Osman, 66	Ahmet Dede, 198
Abdullah Efendi bin Mehmed, 91, 135, 288	Ahmet kızı Âmine, 73
Abdullah kızı Emine, 77	Ahmet oğlu İbrahim, 117
Abdullah kızı Fatma Hatun, 74	Akça binti Ebubekir bin Abdullah, 67
Abdullah kızı Saliha Hatun, 75	Akıl, 38
Abdullatif Efendi bin Ali, 140	Akşemseddin, 18
Abdurrahman Ağa bin Süleyman, 129	Ali b. Muhammed, 42
Abdurrahman bin Mustafa, 91	Ali Bey Efendi kızı Hatice, 80
Abdülfettah Çelebi ibni el-Hac Mustafa Efendi, 92	Ali bin Hüseyin, 95, 201, 282
Abdülkadir bin Yusuf, 91	Ali bin Mehmed, 79
Abdülkerim Efendi bin Receb, 91	Ali bin Muharrem, 69
Abdürrahman Halife bin Sadık, 135, 288	Ali Çelebi bin Siyam, 63
Adnan Menderes, 19	Ali Çelebi bin Siyavuş, 92
Afife Hanım binti el-merhum İsmail Paşa, 91, 107, 108	Ali Efendi bin Mehmed Efendi, 102
Afife Hatun, 24	Ali Efendi ibni Ahmed, 69
Afife Hatun ibneti Abdullah bin Abdurrahman, 88	Arif Efendi ibni Mehmed Salih, 102
Ahmed Ağa bin Abdullah ibni Abdurrahman, 78	Arif Mehmed Çelebi Efendi bin Mehmed Salih Efendi, 90
Ahmed Ağa ibni Abdullah bin Abdurrahman, 86	Arif Mehmed Efendi bin Salih, 90
Ahmed Beşe bin Receb, 79	Arrar, 47
Ahmed Beşe ibni Abdullah, 70	Avcı Hüseyin Ağa bin Ömer, 129
	Ayşe binti Abdullah, 138
	Ayşe binti Abdülaziz, 136

Ayşe binti Ali, 138
Ayşe binti Budak, 118
Ayşe binti el-Hac Mustafa, 67
Ayşe binti Mustafa, 85
Ayşe Hatun ibneti Abdullah, 88
Ayşe Hatun ibneti Ali, 141
Ayşe Hatun ibneti es-Seyyid Abdürrahman bin eş-Şeyh Yakub, 87
Bakkal-zade Ahmed Efendi, 92
Balaban veledi Dimi veledi Niko, 136
Bekr b. Vail, 44
Bektaş Ağazade Murad, 137
Belgradî Mustafa Çelebi bin Hızır, 119, 285
Benayot veledi Todor, 118
Benden, 33, 98, 129, 284
Berakat b. Muhammed el-Hasanî, 47
Berberler, 27
Beruliç, 98, 197
Bezîrgân es-Seyyid Mahmud Çeleb, 107
Bıçakçı Ziyad, 198
Ca'fer, 38
Ca'de bint Eş'as, 42
Câbisi Süleyman, 112
Cafer b. Muhammed, 40
Cafer bin Mustafa, 61
Çivizade Muhyiddin Mehmet Efendi, 115
Davud Ağa, 22, 80, 129, 199, 200
Defterdar, 22, 28, 49, 145, 150, 170, 192, 197, 208

Defterdar Mahmud Efendi, 91
Defterdar Kara, 22, 197
Defterdar Mehmed Efendi, 112, 170
Ebu Ahmed, 39
Ebu Nüme, 47
Ebû Tâlib, 38
Ebu'l-Kasım Ahmed bin Muhammed, 49
Ebubekir Beşe bin Mustafa, 61
Ebubekir ibni Mehmed, 106
Ebussuud Efendi, 34, 115
El-Hâc, 22
el-Hac Abdullah bin Mustafa, 96, 114
El-hac Abdullah oğlu Mehmed Efendi, 117
el-Hac Ahmed Ağa, 67, 119
el-Hac Ahmed Ağa bin Abdülmennan, 67
el-hac Ahmed Ağa bin el-hac Ramazan, 102
el-Hac Ali bin Abdullah, 95, 282
el-Hac Bektaş, 129
el-Hac Halil bin Mustafa, 91
el-Hac Halil bin Yakup, 80
el-hac Hüseyin kızı Fatma, 106
el-Hac Hüsrev Mahallesi, 74, 198, 199
el-Hac Kalender oğlu Ahmed Efendi, 93
el-Hac Mahmud, 64
el-Hac Mehmed Ağa bin Ahmed, 66
el-Hac Mehmed Ağa bin Ali Bey ibni Balı, 100
el-Hac Mehmed Ağa ibni Ahmed, 66, 112
el-Hac Mehmed bin Abdullah, 69
el-Hac Mustafa Ağa, 66

el-Hac Mustafa ibni Osman, 99	es-Seyyid Abdullah ibni el-Hac Ahmed, 138, 200, 205
el-Hac Mübaşir Bektaş Ağa ibni Abdullah, 84	es-Seyyid Abdullah ibni es-Seyyid Mehmed, 198
el-Hac Osman, 67, 68, 142	es-Seyyid Abdurrahman, 80, 98, 113, 114, 118, 127, 197, 278
el-Hac Süleyman Ağa, 130	es-Seyyid Abdurrahman bin Ali, 127, 197, 198
Emânî Çelebi, 22, 25	es-Seyyid Abdurrahman bin es-Seyyid Mehmed, 199
Emânî Çelebi Mahallesi, 22	es-Seyyid Abdurrahman bin Mehmed, 202
Emetullah binti Mehmed, 80	es-Seyyid Abdurrahman bin es-Seyyid Mehmed, 113, 199
Emetullah Hatun ibneti Abdülmennan, 113, 114	es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ibni es-Seyyid Taceddin, 80
Emin Baba, 25	Es-Seyyid Abdurrahman Efendi, 114, 196, 278
Emine binti Abdullah Hatun, 66	es-Seyyid Abdurrahman Efendi bin Mehmed, 114, 278
Emine binti Maksud, 127	es-Seyyid Abdülbaki Efendi bin es-Seyyid Hüseyin, 201
Emine Hanım ibneti Mehmed Paşa, 109	es-Seyyid Abdülhalik Çelebi ibni es-Seyyid Cemaleddin, 201
Emir Buhari, 23, 51, 106, 113, 197, 199	es-Seyyid Abdülkadir Efendi, 92, 94, 117, 192, 193, 194, 195, 196, 200, 204, 209, 211
Emir Muslihuddin, 47	es-Seyyid Abdülkerim bin es-Seyyid Mustafa, 87, 88, 200
Ensarı, 115	es-Seyyid Abdülkerim Efendi, 75, 88, 199, 200
es-Seyyid Abdi bin es-Seyyid Mehmed, 202	es-Seyyid Abdülkerim Halife bin es-Seyyid Mustafa, 109, 201, 209
es-Seyyid Abdullah bin Sefer, 91, 211	es-Seyyid Abdülkerim Halife ibni es-Seyyid Mustafa, 75, 199
es-Seyyid Abdullah Çelebi ibni Ahmed, 137, 206	es-Seyyid Abdürrahim Efendi, 85, 192, 200, 282
es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Sefer, 96, 119, 196, 207, 211, 285	
es-Seyyid Abdullah Efendi, 79, 84, 87, 130, 139, 140, 196, 204, 208	
es-Seyyid Abdullah Efendi bin merhum Hüseyin Efendi, 87	
es-Seyyid Abdullah Çelebi, 96, 137, 196, 203, 285	
es-Seyyid Abdullah Çelebi ibni Ahmet, 137	
es-Seyyid Abdullah Çelebi ibni Sefer Efendi, 117, 197	

es-Seyyid Abdürrahim Efendi bin Hüseyin Efendi, 95, 192, 204, 282

es-Seyyid Abdürrahim kızı Ayşe Hatun, 79

es-Seyyid Ahmed, 62, 63, 64, 67, 75, 80, 84, 85, 88, 95, 97, 100, 106, 123, 124, 134, 140, 141, 142, 196, 197, 198, 199, 201, 203, 282

Es-Seyyid Ahmed, 171, 196

es-Seyyid Ahmed Beşe bin Şaban, 198

es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Musaffa, 198

es-Seyyid Ahmed Çelebi bin İbrahim, 202

es-Seyyid Ahmed ibni es-Seyyid Hasan Efendi, 204

es-Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Mehmed, 201

es-Seyyid Ahmed Bey bin Mahmud, 80, 206

es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Hasan Ağa bin Ali, 63, 200

es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Mehmed, 67, 196

es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Mehmed, 199

es-Seyyid Ahmed Çelebi, 75, 84, 201, 282

es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Davud, 95, 198, 282

es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa, 85, 200, 201

es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Emrullah, 199, 202

es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Hasanbin es-Seyyid Mustafa, 85

es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mehmed, 75, 199

es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid Mehmed hanımı Saliha binti Abdullah, 76

es-Seyyid Ahmed Efendi, 88, 140, 197, 198, 199, 200, 202, 205, 211

es-Seyyid Ahmed Halife bin Abdullah, 64

es-Seyyid Ahmed ibni İmran, 141

es-Seyyid Ahmed ibni Seyyid Mehmed, 106

es-Seyyid Ahmet bin Ahmet, 104

es-Seyyid Ahmet bin Ahmet ve es-Seyyid Ahmet Efendi ibn-i Ahmet, 105

es-Seyyid Ahmet Efendi bin es-Seyyid Ahmet, 104

es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Ahmet, 248

es-Seyyid Ahmet Efendi İbn-i Süleyman, 246

es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu, 98, 196, 284

es-Seyyid Ahmet ibni Tuzcu Emir, 98, 196, 284

es-Seyyid Ali, 66, 81, 88, 91, 96, 99, 107, 108, 110, 112, 114, 123, 124, 126, 141, 196, 197, 198, 199, 200, 280, 289

es-Seyyid Ali Beşe bin el-merhum es-Seyyid Mustafa, 201

es-Seyyid Ali Çelebi bin Eyüp, 198

es-Seyyid Ali Çelebi ibni es-Seyyid Mehmed, 201

es-Seyyid Ali Efendi Abdurrahman bin Mehmed, 200

es-Seyyid Ali Efendi bin es-Seyyid Musa, 202

es-Seyyid Ali ibni es-Seyyid, 202

es-Seyyid Ali Paşa ibni Mustafa ibni İbrahim, 201

es-Seyyid Ali bin el-Hac Mustafa, 66

es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Halil, 99, 196, 203, 280
es-Seyyid Ali bin es-Seyyid İbrahim, 199
es-Seyyid Ali Çelebi, 96, 141, 198, 200, 201, 202
es-Seyyid Ali Çelebi ibni es-Seyyid Mehmed, 209
es-Seyyid Ali Çelebi bin es-Seyyid İbrahim'in oğlu es-Seyyid Halil Çelebi, 141
es-Seyyid Ali Çelebi bin es-Seyyid Mustafa, 198, 201
es-Seyyid Ali Çelebi bin Mustafa, 96, 204
es-Seyyid Ali Çelebi ibni es-Seyyid İbrahim ibni Mehmed, 141, 200
es-Seyyid Ali Çelebi ibni İbrahim, 198
es-Seyyid Ali Çelebi ibni Mehmed, 200
es-Seyyid Ali Efendi bin Abdurrahman bin Mehmed, 88, 210
es-Seyyid Ali Efendi bin es-Seyyid Mustafa, 110, 124, 208, 289
es-Seyyid Ali Efendi ibni es-Seyyid Mustafa Efendi, 123, 199
es-Seyyid Ali Paşa, 81, 91, 107, 108, 112, 126, 197, 198, 205
es-Seyyid Ali Paşa bin el-merhum es-Seyyid Mustafa, 126
es-Seyyid Ali Paşa bin es-Seyyid Mustafa, 91, 107, 108, 197, 201, 204, 205, 206, 209
es-Seyyid Ali Paşa bin Mustafa, 81
es-Seyyid Derviş Hüseyin, 201
es-Seyyid Ebubekir, 67, 68
es-Seyyid Ebubekir Efendi, 210

es-Seyyid Ebubekir bin Abdullah, 67
es-Seyyid Ebubekir bin Mehmed Beşe bin Abdullah, 67
es-Seyyid el-Hac Mehmed Ağa ibni Osman, 96, 197
es-Seyyid el-Hac Mehmed bin es-Seyyid Ahmed, 74, 199
es-Seyyid el-Hac Mustafa Ağa bin es-Seyyid Abdülğani, 198
es-Seyyid eş-Şeyh Hüseyin Efendi bin es-Seyyid Şükrullah, 202
es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi, 129
es-Seyyid eş-şeyh Mustafa Efendi oğlu es-Seyyid Mehmed efendi, 209
es-Seyyid eş-şeyh Mustafa Efendi oğlu es-Seyyid Mehmed Efendi, 142, 200
es-Seyyid Fazlullah Çelebi bin es-Seyyid Mustafa, 98, 197
es-Seyyid Fazlullah Çelebi ibni Mustafa bin Mehmed, 200
es-Seyyid Feyzullah Efendi, 197
Es-Seyyid Feyzullah Efendi, 86
es-Seyyid Halil, 99, 141, 199, 200, 280
es-Seyyid Halil Çelebi, 141
es-Seyyid Hasan, 61, 63, 67, 77, 123, 126, 196, 197
Es-Seyyid Hasan, 61
es-Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Ali, 247
es-Seyyid Hasan Çelebi ibni Ebubekir, 198
es-Seyyid Hasan Çelebi ibni Halil, 97, 203
es-Seyyid Hasan Efendi bin es-Seyyid Mahmud, 109, 110

es-Seyyid Hasan bin Ahmed, 199
es-Seyyid Hasan bin Ebubekir, 61, 62, 200
es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Ali, 199
es-Seyyid Hasan Çelebi, 97, 123, 200, 201
es-Seyyid Hasan Çelebi ibni es-Seyyid Ali, 200
es-Seyyid Hasan Efendi bin es-Seyyid Mahmud, 209
es-Seyyid Hüseyin Ağa bin es-Seyyid Ali, 206, 211
es-Seyyid Hüseyin bin Abdüsselam, 100, 203
es-Seyyid Hüseyin bin İbrahim, 198
es-Seyyid Hüseyin Çelebi, 197
es-Seyyid Hüseyin Efendi, 75, 117, 199
es-Seyyid Hüseyin Efendi ibni es-Seyyid Şükrullah, 199
es-Seyyid Hüseyin ibni Ebubekir, 99
es-Seyyid İbrahim bin Ahmed, 201
es-Seyyid İbrahim bin Ali, 64, 196, 198
es-Seyyid İbrahim bin Mustafa bin Abdullah, 80, 206
es-Seyyid İbrahim bin Oruç, 77, 197
es-Seyyid İbrahim Çelebi bin es-Seyyid Ali, 198
es-Seyyid İbrahim Çelebi ibni es-Seyyid Ahmed, 97, 203
es-Seyyid İbrahim Çelebi ibni es-Seyyid Mehmed, 198
Es-Seyyid İbrahim efendi, 201
es-Seyyid İbrahim Efendi bin es-Seyyid Halil, 91, 197
es-Seyyid İsmail Ağa, 93, 118, 130, 131
es-Seyyid İsmail Ağa ibni Ramazan, 118, 209

es-Seyyid İsmail Ağa bin Ramazan, 196, 197, 203, 207
es-Seyyid İsmail Ağa ibni Ramazan, 118
es-Seyyid İsmail bin Mehmed, 135, 197
es-Seyyid İsmail Çelebi ibni Ahmed, 199
es-Seyyid İsmail ibni Ramazan, 207
es-Seyyid Lütfullah, 199, 201
es-Seyyid Lütfullah bin Ahmed, 204
es-Seyyid Mahmud Ağa bin Mehmed, 134, 197, 204, 279
es-Seyyid Mahmud Ağa ibni Ahmed, 136, 203
es-Seyyid Mahmud Ağa, 80, 134, 136, 197, 206, 279
es-Seyyid Mahmud Ağa ibni Ahmed, 196
es-Seyyid Mahmud Ağa bin es-Seyyid Ahmed, 134, 204
es-Seyyid Mahmud Çelebi, 88, 107, 138, 200, 209
es-Seyyid Mahmud Çelebi ibni el-Hac Ahmed, 138, 204
es-Seyyid Mehmed, 61, 63, 66, 69, 76, 82, 84, 85, 87, 91, 98, 102, 107, 108, 112, 113, 118, 119, 124, 126, 129, 130, 135, 136, 141, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 288
es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Allame bin es-Seyyid Mehmed, 201
es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni el-hac Mustafa, 210
es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Osman Efendi ibni es-Seyyid Abdullah Efendi, 200
es-Seyyid Mehmed Ağa bin Abdülkadir, 201

es-Seyyid Mehmed Ağa bin el-Hac Mustafa, 69, 197, 201

es-Seyyid Mehmed Ağa bin es-Seyyid Halil, 198

es-Seyyid Mehmed Ağa bin Mustafa, 130, 196

es-Seyyid Mehmed Ağa ibni el-Hac İbrahim, 98, 197

es-Seyyid Mehmed Ağa ibni el-Hac İbrahim,, 98

es-Seyyid Mehmed Bey bin Ali, 82, 197

es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Hüseyin, 203

es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Murad, 113, 199

es-Seyyid Mehmed bin İbrahim, 198

es-Seyyid Mehmed bin Şaban, 199, 202

es-Seyyid Mehmed Çelebi, 61, 63, 66, 69, 126, 135, 136, 141, 200, 288

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa, el-Hac Mustafa, 91

es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni Davud, 118, 197

es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni el-Hac Mustafa, 66, 112, 136, 199

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Abdullah, 199

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Allame, 198

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Davud, 69, 202

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Davut, 64, 200

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac İbrahim, 107, 201

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin el-Hac Mustafa, 135, 204, 210, 288

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Hasan, 126

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Mustafa, 91, 136, 196, 199, 202

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Hüseyin, 198

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin İbrahim Çelebi, 141, 210

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Mustafa, 197, 210

es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni Mustafa, 198, 202

es-Seyyid Mehmed Efendi, 84, 108, 119, 124, 129, 196, 198

es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Mustafa, 198

es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Ahmed, 198

es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Mehmed, 129, 198

es-Seyyid Mehmed Efendi ibni el-merhum Seyyid Süleyman Efendi, 124, 199

es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Ali Efendi, 108, 210

es-Seyyid Mehmed Efendi ibni es-Seyyid Osman Efendi ibni es-Seyyid Abdullah Efendi, 84

es-Seyyid Mehmed Emin Efendi ibni el-merhum İdris Efendi, 119, 197

es-Seyyid Mehmed Said Efend, 119

es-Seyyid Mehmed Said Efendi bin es-Seyyid Mehmed Efendi, 119, 197

es-Seyyid Mehmed Salih ibni el-hac Mustafa, 210

es-Seyyid Mehmet Ağa bin el-Hac Mustafa, 211, 246

es-Seyyid Murad, 201

es-Seyyid Mustafa, 63, 70, 73, 74, 85, 86, 90, 92, 98, 100, 108, 110, 118, 123, 124, 137, 138, 139, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 246, 247

es-Seyyid Mustafa Ağa bin es-Seyyid Mehmed, 202

es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i es-Seyyid Sefer, 248

es-Seyyid Mustafa Çelebi İbn-i Sefer, 247

es-Seyyid Mustafa Paşa bin Ali, 208

es-Seyyid Mustafa Ağa ibni Ramazan, 137

es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Ali, 198, 205

es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Fazlullah, 197

es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmed, 63, 200

es-Seyyid Mustafa Çelebi, 73, 74, 86, 90, 92, 98, 108, 118, 197, 198, 199, 200, 201, 202

es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid İbrahim, 90, 200

es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Receb, 199

es-Seyyid Mustafa Çelebi ibni Abdi, 100

es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Abdurrahman, 119, 207

es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid İbrahim, 205

es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Sefer, 90, 199

es-Seyyid Mustafa Çelebi bin Yakub, 198

es-Seyyid Mustafa Çelebi ibni Abdi, 196

es-Seyyid Mustafa Çelebi ibni es-Seyyid Ahmed, 202

es-Seyyid Mustafa Efendi, 198, 205

es-Seyyid Mustafa Efendi bin es-Seyyid Abdülbaki, 202

es-Seyyid Mustafa halife ibni Eyyub, 205

es-Seyyid Mustafa Halife ibni Eyyub, 139

es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid Ahmed, 138

es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid İsmail, 200

es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid Muslu, 70, 197

es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid Muslu es-Seyyid Mustafa, 70

es-Seyyid Mustafa ibni es-Seyyid Mustafa, 138

es-Seyyid Mustafa ibni Sefer, 70

es-Seyyid Mustafa ile es-Seyyid Çelebi bin es-Seyyid Hızır, 108

es-Seyyid Mustafa oğlu es-Seyyid Ali Efendi, 110

es-Seyyid Osman bin es-Seyyid Mustafa, 201

es-Seyyid Osman Çelebi, 84, 200

es-Seyyid Osman Efendi, 84, 196, 200, 201

es-Seyyid Osman oğlu Halil, 198

es-Seyyid Osman oğlu Mehmed Ağa, 198

es-Seyyid Ömer Ağa bin Şaban, 199

es-Seyyid Ömer Efendi bin el-merhum hâcezade es-Seyyid Osman Efendi, 201

es-Seyyid Ömer Efendi bin es-Seyyid Mustafa, 199

es-seyyid Ramazan oğlu es-Seyyid İsmail Ağa, 94

es-Seyyid Ramazan oğlu es-Seyyid İsmail Ağa, 93

Esseyyid Ramazan oğlu Es-Seyyid İsmail Ağa,
200

es-Seyyid Said Efendi ibni Mehmed, 88, 200

es-Seyyid Sunullah, 108, 201

es-Seyyid Sunullah Çelebi, 108

es-Seyyid Süleyman, 63, 71, 95, 123, 124, 197,
199, 200, 201, 282

es-Seyyid Süleyman bin Davut, 63, 200

es-Seyyid Süleyman Çelebi, 71

es-Seyyid Süleyman Çelebi bin Davud, 197,
202

es-Seyyid Süleyman Çelebi bin Davut bin
Hasan, 71, 197

es-Seyyid Süleyman Çelebi bin es-Seyyid
Mehmed, 95, 282

es-Seyyid Süleyman Çelebi bin Mehmed, 202

es-Seyyid Süleyman Çelebi İbn-i Davut, 247

es-Seyyid Süleyman Efendi, 123, 124, 199, 208

es-Seyyid Süleyman Efendi ibni es-Seyyid
Halil, 123

es-Seyyid Süleyman Efendi ibni es-Seyyid Halil
oğlu Ahmed, 199

es-Seyyid Şaban Çelebi, 138, 205, 281

es-Seyyid Şaban Çelebi ibni Mahmud, 138, 281

es-Seyyid Yahya Çelebi, 62, 63

es-Seyyid Yahya Çelebi bin es-Seyyid Ahmed,
62, 200

es-Seyyid Yahya Efendi ibni es-Seyyid Salih
Efendi, 198

eş-Şeyh Ahmed Efendi, 96

eş-Şeyh Ahmed Efendi bin Abdullah, 96

eş-Şeyh es-Seyyid Abdüsselam Efendi kızı
Şerife Emetullah Hatun, 74

eş-şeyh es-Seyyid Abdüsselam, Şerife
Emetullah Hatun, 74

eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-
Seyyid Ali Efendi, 210

eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed Efendi bin el-
merhum es-Seyyid ali, 207

eş-Şeyh Mehmed Efendi ibni Hasan, 113

eş-Şeyh Seyyid Mehmed Efendi, 211

Evliya Çelebi, 19, 27, 31

Fâtıma, 37

Fatımatü'z-Zehra, 33

Fatih Sultan Mehmed'in, 18, 30

Fatma binti Ali, 62, 126

Fatma binti Ali bin Abdullah, 126

Fatma binti Hüseyin, 64

Fatma Hanım ibneti Melek İbrahim Paşa, 99

Fatma Hatun ibneti el-Hac İbrahim, 136

Fethi Çavuş, 23

Feyzullah Efendi, 48, 49, 102, 145, 151, 154

Gülgırar Hatun ibneti Abdülmennan, 88

Gülperi binti Abdullah, 99

Ğalçe binti Abdullah, 126

Hacı Hüsrev, 26

Hacı Mahmud, 22

Hafid-i Geylani, 44

Halil Ağa bin el-Hac İbrahim, 95, 282

Halil bin Mustafa, 91, 201

Halil Çelebi bin el-Hac İbrahim, 71

Halil Çelebi bin İbrahim, 136	Hz. Ali, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 50, 153
Halil Efendi ibni Mustafa, 139	Hz. Fatıma, 33, 34, 35, 37, 39, 43, 45
Halil İnalçık, 17	Hz. Fâtıma, 36
Halime binti Abdullah, 110, 289	Hz. Hasan, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 49
Halime Hatun ibnetül-merhum Hattat Tireboluluzade Mustafa Efendi ibni Ömer, 69	Hz. Hüseyin, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 41, 49
Hamide Hanım, 142	Hz. Muhammed, 12, 17, 23, 33, 36, 38, 39, 41, 42, 45, 46, 53, 55, 72, 77
Harun er-Reşid, 43, 58	Hz. Ömer, 45, 50, 55, 133
Hasan b. Ali, 43	Hz. Zeyneb, 37
Hasan Bey bin Ahmed, 68	I. Ahmed, 55
Hasan Bey bin Mehmed, 68	I. Murat, 46
Hasan Çelebi ibni Hüseyin, 109	I. Süleyman, 48
Hasan Paşa, 102, 135	II. Abdülhamid, 14
Hasanî, 39, 47	II. Bayezid, 30, 52
Haseki Mustafa Ağa, 141	II. Mahmud, 27, 48
Hasköy, 29, 77, 112, 130, 196, 197	II. Mehmed, 17, 18, 19, 21
Hatice binti Abdullah, 141	II. Mehmet, 25, 47
Hatice Hatun binti Abdullah, 126, 286	II. Murat, 47, 51
Hatice Sultan, 67, 119, 197	III. Alâaddin Keykubat, 45
Hattat Ahmed Efendi, 67	III. Murat, 48
Hattat Ahmed Efendi bin Mustafa, 67	İbn Kemal, 115
Hava binti İbrahim Efendi, 124	İbnü'l-Esir, 39
Havva binti Abdullah, 108	İbrahim b. Musa, 43
Helvacı Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Hüseyin, 98, 284	İbrahim Çelebi bin Abdullah, 95, 282
Ahmed Ağa bin Abdullah ibni Abdurrahman, 78	İbrahim Efendi bin Resul ve Mehmed Efendi bin Hüseyin, 124
Hüseyin bin Hasan, 61, 96	İbrahim Efendi ibni Abdullah, 86
Hüseyin Çelebi ibni Ali, 140	İbrahim Efendi ibni Resul, 123, 124
Hz. Âişe, 37	İbrahim Hanzade Ali Bey, 140

İlyaszade, 22, 26, 64, 198, 199	Mahmud bin Hüseyin, 63
İmam Ahmed Efendi, 85	Mahmud Efendi, 22
İmam Ali Mahallesi, 128	Mehmed Ağa bin Ahmed, 66
İmam Halil Efendi bin Mahmud, 85	Mehmed Ağa ibni Ali, 88
İmam Mehmed Efendi bin Yusuf, 63	Mehmed Beşe bin Mustafa, 135
İmam Musa Kazım, 39	Mehmed Beşe ibni el-Hac İbrahim, 100
İmamzade Abdullah Efendi, 92	Mehmed Beşe ibni Osman, 70
İslam Bey, 22, 23, 26, 79, 87	Mehmed Bey, 21, 23, 67, 82, 198, 202
İsmail Ağa, 66, 94, 199	Mehmed Bey Mahallesi, 21, 198, 202
İsmail bin Ömer, 61	Mehmed bin Abdullah, 63, 68
İsmail Çelebi ibni el-Hac Osman, 90	Mehmed bin el-Hac Abdullah, 91
İsmail Efendi bin Mehmed, 91	Mehmed bin Mustafa, 82, 96
Karakaş-zade Mustafa Efendi bin Mehmed, 91	Mehmed bin Osman, 63
Kasap Halil Beşe bin İbrahim, 136	Mehmed bin Veli, 107
Kasım Çavuş, 23	Mehmed Cezeri, 51
Katibe binti Abdullah, 98	Mehmed Çelebi bin Osman, 63
Kayıkçı Receb bin Mehmed, 127	Mehmed Çelebi Mahallesi, 90
Kıbrısî es-Seyyid Mustafa, 86	Mehmed Efendi bin el-merhum es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi, 128
Kiremitçi Süleyman, 26, 78, 81, 86, 91, 104, 107, 112, 126, 197, 201, 202	Mehmed Efendi bin Receb, 129
Kosta, 118, 133, 279	Mehmed Efendi bin Siyavuş, 95, 282
Kosta veledi Nikola, 118	Mehmed Efendi ibni İbrahim, 100
Kozmidyon, 17	Mehmed Halife ibni Abdullah, 138, 281
Kozmos, 17	Mehmed ile Ali ibni Mustafa, 118
Köprülüzadeler, 49	Mehmed kızı Emetullah Hatun, 79
Kuyucu Başı Ömer Ağa, 138	Mehmed kızı Fatıma Hatun, 73
Kuyumcu Mehmed Çelebi, 91	Mehmed kızı Rabia hatun, 78
Küçük İsmail Ağa ibni Ahmet, 99	Mehmed oğlu Hasan, 77
Macunî Kasım, 199	Mehmed Paşa, 49, 150, 279

Memun, 58
merhum es-Seyyid Mehmed Efendi, 84, 197
merhume Hüma Hatun, 118
Meryem binti İbrahim, 82
Mestan Çavuş, 128
Mevlana Abdullah Efendi ibni Mehmed, 138
Mevlana Arif Mehmed Efendi, 138
Mevlana es-Seyyid Abdullah Efendi, 129
Mevlana es-Seyyid Ahmed Efendi, 140, 211
Mevlana es-Seyyid Ahmed Efendi bin Ahmed, 208
Mevlana es-Seyyid Mehmed Emin Efendi bin Mehmed Salih Efendi, 102, 208
Mevlânâ Şerif Ebû Numey, 47
Mihail, 135, 288
Mihrimah Sultan, 128
Mimar İsmail Çelebi, 66
Mimar Sinan, 102, 103, 128
Minkarizadeler, 49
Molla Fenari, 51
Molla Husrev, 115
Muaviye b. Ebu Süfyan, 42
Muhammed b. Süleyman, 42
Muhammed b. Zeyd, 43
Mukus, 44
Musa b. Abdullah, 40
Mustafa Ağa bin Muslu, 123
Mustafa Beşe bin Süleyman, 62
Mustafa Beşe ibni Mehmed, 133, 134, 279

Mustafa bin Abdullah, 61, 79
Mustafa bin el-Hac Ali, 140
Mustafa bin Hüseyin bin el-Hac, 139
Mustafa bin Hüseyin bin el-Hac Mustafa, 139
Mustafa bin Osman, 64
Mustafa bin Şahin, 69
Mustafa Çelebi bin İsmail, 91
Mustafa Efendi bin es-Seyyid Mehmed, 207
Mustafa Efendi bin Hasan, 95, 96, 282
Mustafa Efendi bin Mehmed, 91, 95, 282
Mustafa Efendi bin Ömer, 63
Mustafa Efendi ibni Mehmed, 103, 140
Mustafa Efendi ibni Mehmed Efendi, 103
Mustafa Halife bin Sadullah, 90
Mustafa ibni el-merhum Ahmed Ağa, 142
Mustafa ibni Mehmed, es-Seyyid Ali, 113, 114
Mustafa kızı Emine hatun, 77
Mustafa Usta, 79
Mustafa Usta bin Ali', 79
Mübaşir Bektaş Ağa ibni Abdullah, 84
Müezzîn Ahmed Efendi bin Mustafa, 63
Müftü Ali Çelebi Mahallesi, 66
Nakibüleşraf Hocasade es-Seyyid Osman Efendi, 102
Nikola, 135, 288
Orçunlu, 198
Osman bin Receb, 62
Osman Çelebi bin Mehmed bin Abdullah, 96
Osman Gazi, 45, 46

Osman Halife bin Abdullah, 90	Seyyid Feyzullah Efendi, 48, 49, 78, 86, 102, 151, 207, 208
Osman Halife bin Osman, 90	Seyyid Mahmud, 52, 56, 80, 88, 134, 136, 138, 197, 279
Osman oğlu Musa Efendi, 93	Seyyid Mehmed Ağa bin Osman, 95, 282
Ömer b. Abdülaziz, 45	Seyyid Mehmed Natta, 51
Ömer Beşe bin Mehmed, 63	Seyyid Mustafa ibni Sefer, 70
Ömer Efendi ibni Ahmed Efendi, 85	Seyyid Zeynel Abidin, 51
Pasave binti Gamint, 112	Silahi Mehmed Bey, 22
Rabia binti Abdullah, 80	Stefan, 134
Rabia Hatun ibneti Mehmed, 86	Sultan Bayezid Han, 93, 108, 130, 192, 194, 195
Ramazan oğlu Ahmed Ağa, 93	Sultan Beyazıt Han, 142, 194
Reisülküttab Rami Efendi, 102	Sultan Beyazid Han, 129
Reisülküttab Rami Mehmed Efendi, 102	Sultan Muhammed Han, 102
Rukiye binti Mehmed, 61, 62	Sultan Murat Hüdavendigâr, 56
Sadrazam Rami Mehmed Paşa, 133	Sultan Süleyman Han, 102, 128
Safiye binti Hasan, 85	Süleyman bin Mustafa, 135
Safiye binti Yusuf, 85, 178	Süleyman Çelebi, 22, 86, 197, 201, 282, 284
Sancaktar Hayreddin Efendi, 84, 200, 201	Süleyman Çelebi bin Halil, 98, 284
200, 201	Süleyman Çelebi ibni Ali, 140
Saraylı Hatice binti Abdullah, 64	Süleyman Halife bin Mehmed, 63
Selâhi Mehmed Bey, 22	Süleyman ibni Abdülkerim, 114
Selmân-ı Fârisî, 38	Süleyman Subaşı, 21, 23, 200
Servi, 22, 26, 201	Şaban Ağa bin Mustafa, 129
Seyyah İnciciyan, 31	Şaban Çavuş, 91
Seyyid Abdullah, 52, 56, 91, 96, 137, 138, 139, 196, 199, 285	Şah Sultan, 22, 75, 87, 109, 120, 198, 199, 200, 201, 202
Seyyid Ahmed bin Ömer, 100, 203	Şerife Afife, 79, 87
Seyyid Ahmed Çelebi, 75, 85	Şerife Aliye, 79
Seyyid Ali Natta B.Muhammed, 51	
Seyyid Bilal, 43	

Şerife binti es-Seyyid Mustafa, 120

Şerife Emetullah, 74, 79, 87

Şerife Emetullah binti es-Seyyid Mustafa, 84

Şerife Fatma binti es-Seyyid Allame, 126, 286

Şerife Fatma binti es-Seyyid Mustafa, 124

Şerife Fatma binti Mehmed bin Ebubekir, 87

Şerife Fatma Hatun ibneti es-Seyyid Mustafa,
123

Şerife Hatice Hatun ibneti el-merhum es-Seyyid
Abdürrahim Efendi, 85

Şerife Hibetullah, 80

Şerife Kerime binti es-Seyyid İbrahim, 87

Şerife Safiye, 87

Şerife Safiye binti Ebubekir, 87

Şerife Ümmü Gülsüm, 75, 84

Şerife Ümmü Gülsüm binti eş-Şeyh es-Seyyid
Hüseyin Efendi, 75

Şerife Ümmü Gülsüm binti eş-Şeyh es-Seyyid
Hüseyin Efendi ibni es-Seyyid Şükrullah, 75

Şerife Ümmühan binti es-Seyyid Abdurrahman
ibni es-Seyyid Mehmed, 98

Şeyh Abdurrezzak'tan, 44

Şeyh Mehmed Geylani, 135, 288

Turşucu Hüseyin Çelebi Mahallesi, 77, 197

Ustaoglu Ömer bin Mustafa, 69

Ülice Baba, 23

Ümmi binti Ebubekir bin Abdullah, 67

Ümmi Hatun, 67

Ümmü Gülsüm binti Abdullah, 98

Ümmü Seleme, 38

Ümmühan binti İsa, 123, 124

Üskübi, 198

Veli Beşe bin Ali, 96

Veli Bey bin İlyas, 63

Yağlıkçı Mehmed Ağa bin Ahmed, 112

Yavuz Sultan Selim, 47

Yıldırım Bayezid, 51, 52

Yorgaki, 118

Yorgi, 64, 172, 196

Yusuf Çelebi bin Sunullah, 87

Yusuf ibni Ahmed, 80

Zal Mahmud Paşa, 22, 23

Zal Mehmet Paşa, 198

Zeyneb binti Abdullah, 75

Zeyneb binti Mustafa, 68

Zeyneb Hatun, 23, 69, 195

279

Züfer, 115

Kavram Dizini

Boşanma, 5, 7, 11, 15, 72, 73, 77, 143, 149, 155,
156, 157

Cinayet, 5, 15, 69, 137, 143, 145

Darp, 5, 15, 64, 70, 71, 143, 145

Hibe, 5, 8, 21, 114, 125, 126, 127, 143, 145,
149, 174, 202, 292

Hüccet, 5, 14, 31, 55, 93, 101, 131, 144, 326

Hüccet, 5, 11, 55, 101, 131, 197, 202

Kefalet, 5, 15, 114, 122, 123, 124, 143

Mihr, 5, 77, 82

Mülk, 5, 15, 61, 82, 84, 88, 103, 106, 107, 109,
110, 111, 126, 140, 143, 144, 182, 292, 333

Mülk-Arazi, 5, 11, 215

Nafaka, 5, 7, 11, 15, 26, 72, 73, 74, 76, 78, 79,
80, 81, 99, 137, 143, 149, 157, 158, 212, 290

Niza, 5, 7, 93, 145, 172, 199, 205, 215

Rehin, 5, 8, 11, 15, 71, 114, 115, 116, 117, 118,
119, 120, 121, 122, 143, 144, 150, 162, 163,
198, 199, 202, 203, 213

Su keşif hücceti, 5

Su yolu, 5, 15, 102, 103, 128, 131

Vekâlet, 5, 15, 65, 67, 134, 143, 146, 294

SÖZLÜK

A'lemül-ulema-il mütebahhirin:	Derin alimlerin en alimi.
A'yün-i huzzar-ı mecliste:	Mecliste hazır olanların gözleri önünde
Âbar-ı müteaddide:	Birçok kuyuda
Adem-i vifak:	Birlik, beraberliğin olmaması.
Adimül-ihimal:	Hiç imkan olmayan, imkanı ihtimali bile bulunmayan.
Akd-i atiz-zikrin suduruna değin:	Bahsi gelecek olan satışın yapılması anına kadar.
Akd-i meclis-i şer'î kavim:	Kavi olan şeriat meclisi kurulmak.
Ala mucib-i itirafihî:	İtirafının gereği olarak.
Ala tarikiş-şehade:	Şahadet yollu haber vermek.
Ala vukuihi inha ve takrir etmek:	Aynen olduğu gibi anlatmak.
Ala-iştirakis-sevi:	Eşit olan bir ortaklık ile ortak olmak.
Alamat-ı fasıla:	Sınır işareti.
Ala-vechil-hasm:	Hasmın yüzüne karşı.
Alel-iştirak:	Ortak olarak.
Âmme-i daavi:	Bütün davalar.
Ammeten intifa:	Hep beraber menfaatlandıkları.
Arazi-i haliye:	Boş arazi.
Arzen: genişliğine:	
Asl-ı mal-ı vakıf:	Vakfın asıl malı.
Aynül-ayan:	Ayanın gözü.
Bab naibi:	Hizmetinde bulunduğu dairenin vekili örneğin çalıştığı mahkeme dairesinin vekili.
Bade vefatihî:	Vefatından sonra.
Badel yevm:	Bu günden sonra.
Badel-hüküm:	Hükümden sonra.

Badet-tatil vet-tezkiye: Şahitlerin şahadetlerinin geçerli olması için mahkemeye ara verilip şahitlerin durumu soruşturulur bu duruma tatil ve tezkiye denir.

Bâ-hüccet-i şeriye:

Mahkeme kararı ile.

Bainen tatlik:

Üç talakla boşamak.

Balada zikir olunan:

Yukarda adı geçen.

Bedel-i sulh:

Anlaşma bedeli.

Ber minval-i muharrer:

Yazılı olduğu şekilde.

Ber vech-i meşruh:

Açıklandığı şekilde.

Ber-vech-i muharrer:

Yazılı olduğu şekilde.

Bess-i şekva edip:

Şikayetlerini sayıp dökmek.

Bey:

Satmak

Bey-i bat-ı sahih-i şer'î:

Kesin satış.

Beynlerinde:

Aralarında.

Beynlerine:

Aralarına.

Bi'r-i mâ:

Su kuyusu.

Bi'r-i sağır:

Küçük kuyu.

Bî-garaz müslimin:

Tarafsız Müslümanlar.

Bi-iznil-mütevellî idhal ve ilhak:

Mütevellisinin izni ile katıp

birleştirmek.

Bila-mesmui şer'î:

Şeriatın emirlerine kulak

asmaksızın.

Bila-temessük ve bila-sened-i şer'î:

Müftüden alınmış şeri bir sened ve

kadı tarafından verilmiş bir karar olmadan.

Bil-müvacehe:

Yüzüne karşı.

Bi-tavihi ikrar:

Kendi isteği ile ikrar.

Bit-tav'i:

İsteyerek, zorlamadan.

Bi-vechin nizadan men-birle:

Bir şekilde niza yapmaktan men

olunup.

Bi-vechin teaddi etmemek:

Hiçbir şekilde aşırılık yapmamak.

Burhan-ı fudala-i fiham:

Anlayışlı faziletlielerin burhanı.

Büyüt-ü müteaddide:

Bir çok evler.

Camiu f�n�n�l-maani vel-maarif:	Maarif ve Maani fenlerini kendisinde toplamış.
Camiul-f�sileyn el-ilmiyye vel-ameliyye:	İlim ve amel gibi iki kısmı kendisinde toplayan.
C�miul-mehamidi vel-mek�rim:	Bütün �vg�leri ve güzellikleri kendisinde toplamış olan.
Cemi tevabi ile:	Bütün müştemilatı ile.
Cemm-i gafir ve cemm-i kesir:	Büyük bir kalabalık topluluk.
Cer ve def-i menfaatten muarra:	Menfaat temini gibi bir Őeyden sıyrılmış.
Ceral-emru hays�ma r�ssime fih:	İş aynen bu belgede yazıldığı gibi cereyan etmiştir.
Nemakah� el-fakir ileyhi taala:	Bu belgeyi Allaha çok muhtaç olan fakir yazdı.
Dahiliye:	Haremin bulunduğu iç kısım.
Darul-hilafetil-aliyye:	İstanbul'un isimlerinden olup yüce hilafetin evi anlamına gelmektedir.
Deyn:	Borç.
Düyun-u m�sbite:	Her hangi bir belge ile ispatlanmış borç.
Ecel-i mezbur hulul�nde:	Belgede geçen tarih girdiğinde.
Eda:	�demek.
Efdal�l-fudalaiil-m�teverriin:	Günahlardan ka�manların en faziletlisi.
Ehl-i vukuf:	Hadiseye tam vakıf olan, hadise hakkında tam bir bilgi sahibi bulunan kimse.
Ekal-i kalil:	Azdan az, pek az.
El-haleti hazihi:	Şu durumda, Şu anda.
Elhalet� hazihi:	Şu durumda.
El-mevlel-hilafe bi-medineti ebi Eyyub el-Ensari:	Eyüb el-Ensari Şehrinde halifenin kadısı olan.

El-müdebbiri umurul-cumhur bil-fikris-sakib: Cumhurun işlerini isabetli fikirleriyle yönlendirici.

El-müeyyidi bir-riyasetil-velayetil-aliyye bi-erkanis-saadetil-celile: Çok büyük saadet olan riyaset vazifesi ile teyid edilmiş, güçlendirilmiş.

El-müşirul-efham: Anlayışlı.

El-mütemmim-i mehammil-enam bir-re'yis-saibi: Halkın mühim işlerini isabetli fikirleriyle tamamlayıcı.

Emr-i âli varid olup imtisalen lehû: Padişah emir vermekle bu emri uygulamak için.

Emr-i kabulü havi: Kabul işini içeren.

En-nazım-ı nizamil-âlem: Yeryüzüne nizam koyucu.

Enva-ı güna lisan ve razlık edip: Çeşit çeşit laf-bazlık etmek.

Erbab-ı umdetüt-tahriri vel-kalem: Kalem ve yazı erbabının erbabı..

Esbab-ı haraset: Ziraata sebep olacak alet edavat.

Es-salihul-ümemi: Ümmetin işlerinin yönleyicisi.

Eşcâr-i gayr-i müsmire: Meyvesiz ağaçlar.

Eşcâr-i müsmire: Meyveli ağaçlar.

Eşya-i mezkure: Adı geçen eşya.

Evani-i nuhas: Bakır kaplar.

Eyman: Yeminler.

Fahrul-kuzat: Kadıların övünç vesilesi

Fahrul-mehadimil-kiram: Keremli mahdumların fahri.

Fahrul-müderisinil-kiram: Kerem sahibi müderrislerin övünç vesilesi.

Faris-i meydanül fadli vel-haseb: Fazilet ve haseb meydanının en iyi binicisi, idare edeni.

Ferudül-asri: Asrının bir teki.

Fevkani: Üst kat.

Fevt olmak: Vefat etmek.

Filhakika balada serd olunan nisek üzre: Gerçekten yukarıda ortaya konan şekil üzerine.

Filhakika: Gerçekten.

Fıraşından hasıl ve benden mütevellide:	Onun yatağından ve benden doğma.
Fuzuli zapt:	Hakkı olmadığı halde el koymak.
Gallât-ı vakıf:	Vakıf gelirleri.
Gıbbe riayet-i şeraitil-kabul:	Şahadetlerin kabul şartlarına riayetten sonra.
Gıbbel-istintak vel-inkar:	Sorgulaması sonucu inkar etmek.
Gıbbet-tasdik:	Tasdik ettikten sonra.
Hâkim-i müvekki-i sadr-i kitab:	Bu belgenin baş tarafını imzalayan hâkim.
Hakk-ı hadane:	Süt hakkı.
Hakk-ı tapu:	Tapu hakkı.
Hariciye:	Mabeynin bulunduğu dış kısım.
Hatemiyle mahtum:	Yüzüğü ile mühürlenmiş.
Havaic-i zaruriye:	Zaruri ihtiyaçlar.
Hazır bil-meclis:	Mecliste bulunan.
Hilaf bir tarikle:	Şeriata muhalif bir yol ile.
Hilaf-ı şer ve kanun:	Kanun ve şeriatin hilafına olarak.
Hisse-i şayia:	Satışa konu olan şeyde bulunan hisse.
Hukuk-ı zevciyet:	Eşlerin her birinin hakları.
Hususu atiz-zikre:	Bahsi gelecek olan hususa.
Husus-u câiz-zikrin:	Zikri gelecek olan hususun.
Huzur-u mezburun:	Adı geçenlerin huzurunda
Indez-zarure:	Zaruret olunca
Izrar-ı ibadullah etmeye musır olup:	Allah'ın kullarına zarar vermeye ısrarcı olmak.
İade-i kelim:	Tekrar söz almak.
İbra-i âm ve katıun-niza ile ibra ve ıskat:	Bütün münakaşa ve münazaaları kesecek şekilde umumi olan ibra.
İbra-i âm:	Tamamen ibra.
İcap ve kabulü havi:	İcap ve kabul kelimelerini içeren.
İcare-i kadime:	Önceki senelerde ki gibi icare.

İcare-i merkume:	Sözü edilen icare.
İcare-i muacceleli:	Peşin para ile icareli.
İcare-i müecceleli:	Tecil edilmiş ödeme ile icareli.
İhbarât-ı sahih:	Doğru haberler.
İki bab:	İki oda.
İkrar-ı tam:	Tamamıyla ikrar.
İlel-vefat:	Vefatına değin.
İlhah ve ibram etmek:	Çok kararlı bir şekilde istemek.
İltimas olunmak:	Yapılmasını veya yapılmamasını istemek.
İltizam etmek:	Kabul etmek.
İntikalat-ı adiyeye:	Senetli olmayan intikal.
İrsal:	Göndermek.
İsril-istişhad:	Şahitlikleri dinlenmesi sonucunda.
İstiab eder:	Kaplar.
İsticar:	Kiralamak.
İstidane:	Borçlanma.
İstima ve faslı:	Tarafların dinlenip araların bulunması.
İttihab:	Yapılan hibeyi kabul etmek.
Kâffe-i muhasamat:	Bütün düşmanlıklar.
Kasr-ı yed:	El çektirmek.
Kâşifü üstadil-hakaik:	Hakikatleri ortaya çıkaran.
Katîlen vefat eden:	Öldürülen kimse.
Kenif:	Tuvalet.
Keyfe mâ yeşa mutasarrıfa olsun:	İsteddiği şekilde kullansın.
Kıbel-i şer'î enverden:	Nurlu mahkeme tarafından.
Kıtaat-ı malumesi:	Bilinen yerleri.
Kisve-baha:	Elbise parası.
Kostantiniyye-i mahmiye:	İstanbul'un isimlerinden.
Lazimül-eda:	Ödemesi gerekli olan.
Ledel-ahali vel-ciran:	Komşular ve ahali tarafından.

Ledel-ahali vel-ciran:	Komşular ve ahali tarafından.
Li-ebeveyn karındaş:	Ana baba bir kardeş.
Li-ecliş-şahade:	Şitlik yapmak üzere.
Mahalle-i mezbure sükkânından:	Adı geçen mahallede oturanlardan.
Mahdud:	Hudutlanmış, sınırlanmış.
Mahlûl tapu temessükü:	Varissiz vefat edenler için
düzenlenen tapu.	
Mahmudül-fial:	Kendisinin her işi övülmeye layık.
Mahtum:	Mühürlü.
Mahzarında:	Bulunduğu mecliste.
Makbulus-sudur:	Başta olanların makbullerinden.
Malikü inanil-mecdi vel-edeb:	Edep ve izzete malik.
Malikür-riyaseynid-diniyyeti ved-dünyeviyye:	dünya ve ahiret riyasetine
sahip.	
Malumul-hudut vel-kıta:	Hututları ve yerleri bilinen.
Mamulün-bih temessük ile:	Geçerli olan belge ile.
Ma'nun:	Padişah tarafından inayet olunmuş,
verilmiş olduğu yazılı olan belge.	
Mâ-tekaddemden:	Önceden.
Mazmununda:	İçeriğinde.
Meblağ-ı mezbur:	Adı geçen para.
Meclis-i sulh:	Anlaşma yapılan meclis.
Meclis-i şer'î hatir-i lazımit-tevkirde:	Kendisine hürmet edilmesi lazım
gelen mecliste.	
Meclis-i şer'î şerifi lazımiş-şerifte:	Mahkemede
Mekabir-i müslimin:	Müslüman mezarlığı
Menzil-i mahdud-ı mezbur:	Adı geçen hudutları belirtilmiş olan
menzil.	
Mersüm:	Resmî belge.
Mevazi-i adide:	Çeşitli yerlerde bulunan.
Min haysül-mecmu:	Toplamı itibarı ile.
Min-küllil-vücu:	Her bir şekilde, bütün yönleriyle.

Muabes olunan:	Gönderilen.
Muamelat-ı şetta:	Çeşitli alış verişler.
Muayyen ve mümtaz:	Yerleri belirtilmiş ve imtiyaz verilmiş.
Muhalaa:	Anlaşmalı boşanma.
Mukaddem:	Önce.
Mukarrer:	Kararlaştan.
Mumzi:	İmzalı.
Mutalebat:	Bütün istekler.
Mübaşeretiyile:	Çağırıp mahkemeye getirmesi ile.
Müddea aleyh:	Davalı.
Müddei:	Davacı.
Müddeiyün-ı mezburenin:	Adı geçen iddia sahiplerinin.
Mülk menzil:	Tapulu ev.
Mülkü müştera:	Para ile satın alınan mülk.
Mülk-ü müştera:	Satın alınmış mülkü.
Münazaat:	Anlaşmazlıklar.
Münazaat-ı kesire:	Pek çok anlaşmazlık.
Münâziun-fih:	Nizalı, çekişmeli.
Mürur:	Geçmek.
Müsinn ve ihtiyar:	Yaşlı ve ihtiyar.
Müslihûn:	Arabulucular.
Mütalaasında ihticaca salih olmayıp:	Okunduğunda delil olmaya yeterli olmayıp.
Müteeddeb ve mütenebbih olmayıp:	Bir türlü uyanmayıp edebilenmediğinden.
Müvacehesinde:	Yüzüne karşı.
Nâibüş-şer‘i şerif:	Mahkemede kadı olan.
Nısf hisse:	Yarım hisse.
Nukud-u mevkufe:	Vakıf edilen paralar.
Postnişin-i sadr-ı fetva-ziynet-bahşa-yı serir-i fazl ve takva:	Fazilet ve takva seriri, ziynet bahş eden fetva dairesinin başında oturan.

Rafiul-hisam:	Husumetleri kaldıran.
Rub’u:	Dörtte biri.
Rüşünü isbata değin:	Akil baliğ olduğunu ispata kadar.
Sâbıkuz-zikir:	Zikri geçen.
Sahibül-kitab:	Kendisine belge düzenlenen.
Sahibül-mecdi vel-iclal:	Güç ve vakar sahibi.
Sahibüs-saadet-i vel-ikbal:	Saadet ve ikbal sahibi.
Sakin:	Oturan.
Savb-i şeri‘den:	Mahkeme tarafından.
Semen:	Para.
Semen-i misli ile ahara bey:	Benzerlerinin fiyatı ile başkasına
satmak.	
Sene-i sabıka:	Geçen sene.
Set etmek:	Kapatmak.
Sikat-i sahihatil-kelimat:	Sözleri doğru ve güvenilir kimseler.
Silk-i mülkünde münselik:	Tapulu mülkü olmak.
Siniyn-i mezkureteyn:	Adı geçen seneler.
Sulbî oğlu:	Kendi oğlu.
Sulbiye sadriye kızım:	Sulbünden olma kızım.
Sultanül-ulema-i izam:	Büyük alimlerin sultanı.
Sülüsü:	Üçte biri.
Şutum-ı galiza ile şetm ve kazf ve müfteriyât isnadıyla telbis:	Ağır küfürler
ile küfür ve iftiralar atmak.	

Tağrim, eziyet adet-i müstemirrası olup: Eziyet etmek her zaman yapmaya alışık olduğu iş olduğundan.

Tahliye:	Boşaltmak.
Tahtani:	Alt kat.
Tahtel-arz:	Yerin altından.
Taht-ı tasarrufunda:	Tasarrufu altında.
Takrir-i kelam:	Söz söylemek.
Tarafeyn:	Alışveriş yapan taraflar.
Taraf-ı kariniş-şeriflerinden:	Kendisi tarafından.

Taraf-ı vakıftan tefviz:	Vakıf tarafından o araziyi kullahması için yetki verilmesi.
Tarih-i kitab:	Belgenin yazılış tarihi.
Tarik-i âm:	Umumi yol.
Tarik-i hâs:	Hususi yol.
Tarz-ı maruf ve semt-i me'luf:	Alışılmış ve bilinen tarz.
Tashih-i mesele ser-be-hükmül-münâsahatiş-şer'iyeye:	Şer-i şerife göre meselenin tashihi (sağlaması).
Tavassut:	Arabuluculuk etmek.
Tayin-i hudud:	Hudutlarının belirtilmesi.
Tebyin-i sınır:	Sınırlarını belirtmek.
Temellük:	Mülk edinmek.
Temessük ibraz ve iradet etmek:	Senet ibraz edip göstermek.
Tenfiz-i vasaya:	Vasiyeti yerine getirmeyi istemek.
Terebbüi:	Dört köşe ölçüsü.
Tesviye-i umuru için:	İşlerinin yürütülmesi için.
Tûlen:	Uzunluğuna.
Vâkıf-ı esrarid-dekaik:	Bütün incelik sırlarına erişmiş.
Vâki-i hal:	Olan, biten.
Vâziyatül-yed:	El koymak.
Vekil-i makbul-i şerileri:	Mahkeme kararı ile tayin olunmuş vekili.
Yed:	El.
Zâhir ve nümayan:	Açığa çıkmak.
Zamin olmak:	Ödeyici olmak.
Zehrül-muhakkikinil-fiham:	Anlayışlı muhakkiklerin çiçeği, gülü.
Zevce-i menkuha-i metrukesi:	Vefat ederek terk etmiş olduğu nikahlı zevcesi.
Zevce-i menkuhası:	Nikahlı zevcesi.
Zevc-i dâhili:	Evlilik ilişkisinde bulunduğu eşi.
Zevc-i muhali':	Boşanmayı kabul eden zevç.

Zevc-i mutallık:

Kendisini boşamış olan eşi.

Zevc-i sabıkım:

Eski eşim.

Zimmetinde mütekarrar ve makud-i aleyh: Üzerinde kararlaştırılmış ve kendisine akit ettirilmiş olan.

Zimmetinde:

Üzerinde.

Zül-kadril-hüsrevani:
verilen.

Padişah tarafından kendisine güç

